

ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR
ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

**THE COOPERATION OF PRIVATE SECTORS TO MOBILIZE
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS WITH CSR METHOD IN
SAMPRAN DISTRICT NAKHON PATHOM PROVINCE**

พระมหาจักรกฤษ ทินนปญโญ (โกติริมย์)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR
ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

พระมหาจักรกฤษ ทินนพลโย (โกตีรัมย์)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**The Cooperation of Private Sectors to Mobilize Sustainable
Development Goals with CSR Method in Sampran District,
Nakhonpathom Province**

Phramahachakkrit Dinnapañño (Kotiram)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the degree of
Master of Arts
(Social Development)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้
วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR
ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตาม
หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ.ดร.เอี่ยมทิพย์ ศรีทอง)

กรรมการ

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

กรรมการ

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

กรรมการ

(ดร. เดชา กัปปโก)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร. เดชา กัปปโก

ประธานกรรมการ

พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

พระมหาจักรกฤษ ทินนุปญโญ

(พระมหาจักรกฤษ ทินนุปญโญ)

ชื่อวิทยานิพนธ์	: ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ผู้วิจัย	: พระมหาจักรกฤษ ทินนปญโญ (โกตริรัมย์)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: ดร.เดชา กัปโก, ศน.บ. (สังคมวิทยา) M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology) : พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร., ป.ธ. ๗, ร.บ. (รัฐศาสตร์), พช.ม. (พัฒนาชุมชน), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
วันที่สำเร็จการศึกษา	: ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อศึกษาความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๒) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๓) เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ พระสังฆาธิการ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน บุคลากรของหน่วยงานภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๕ รูป/คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ทราบถึงปัญหา สาเหตุและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เชื่อมโยงให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนเชื่อมโยงกันเป็นส่วนหนึ่งคือความคิดของผู้นำ โดยเน้นคำว่า “บวร” โดยการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อตอบสนองต่อสังคมซึ่งเป็นหลักสำคัญของภาคเอกชน มีการรับฟังข้อมูลและความคิดเห็นจากบุคคลอื่น อีกทั้งการทำประชาพิจารณ์ต่อการดำเนินกิจการเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับชุมชนนั้นเป็นเรื่องการสร้างความสัมพันธ์และการเข้าถึงชุมชนที่จะมองเห็นถึงประโยชน์ที่ภาคเอกชนนั้นนำเข้ามา นับเป็นการยอมรับของชุมชนที่มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของภาคเอกชน ความร่วมมือของภาคเอกชนเป็นความร่วมมือที่มีมาอย่างต่อเนื่องจากการช่วยเหลือชุมชน จึงมีการผลักดันให้เกิดกระบวนการของกิจกรรมไปยังหลักของ CSR ให้เกิดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒. กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนนั้นภาครัฐจะมีการประกคมกันทุกเดือนโดยเชิญเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนเข้ามาประกคมมีมติร่วมกัน พัฒนาศักยภาพพนักงานในองค์กรด้วยการอบรม สัารวจชุมชนถึงปัญหาและความต้องการ สิ่งที่ได้รับผิดชอบต่อไปคือกระบวนการสร้างความเข้าใจกับประชาชนในชุมชน เมื่อสองฝ่ายเข้าใจกันแล้วผลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือทั้งในส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี หรือคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในเกือบทุกมิติ โดยพัฒนากระบวนการมาจากหลักของการวิเคราะห์บริษัท นั่นก็คือหลัก SWOT ซึ่งถือเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ระบบการดำเนินการให้เกิดความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีการวัดผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ด้วยการพัฒนาความรู้ที่เชื่อมโยงกระบวนการทุกขั้นตอนเข้าด้วยกันจากบ้าน ชุมชน สังคม โรงเรียน บริษัท และภาครัฐ โดยที่ไม่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน

๓. ผู้บริหารส่วนหนึ่งยังมองงาน CSR จากกรอบความคิดเรื่อง ต้นทุน-ผลประโยชน์ระยะสั้นในหลายบริษัท งาน CSR ถูกจัดให้รวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนต่างๆ แทนที่จะมีส่วนงานรับผิดชอบโดยตรง ทำให้ต้องแบ่งบุคลากรที่ทำงานด้านนั้นๆ มารับผิดชอบงาน CSR ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจในเนื้องาน CSR จริง ส่งผลให้กิจกรรมด้าน CSR ออกมาในเชิงลบมากกว่าจะเป็นการเข้าไปช่วยแก้ไขบรรเทาปัญหาในสังคมอย่างจริงจัง อีกทั้งปัญหาการพูดคุยกับชุมชนที่ไม่แนชัดการสื่อสารถ่ายทอดวัตถุประสงค์เกิดความคลาดเคลื่อนทำให้ชุมชนไม่เข้ามาร่วมมือในการขับเคลื่อนกิจกรรมนั้นๆ อุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำโครงการ CSR ที่พนักงานบริษัทต้องลงไปทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน คือ ความยากลำบากในการสื่อสารให้ชุมชนเข้าใจว่าบริษัทมีเจตนาที่ดีที่ต้องการเข้ามาช่วยเหลือ

ชุมชนกับบริษัทที่อยู่ในชุมชนจะต้องหันหน้าเข้าหาหรือกันไม่ว่าจะเป็นตอนที่ปัญหาหรือไม่มีปัญหา ควรหมั่นพูดคุยทำความเข้าใจกันอยู่เสมอ รัฐต้องเสริมสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนสำคัญที่สุดต้องไปค้นหาข้อเท็จจริงว่าในพื้นที่ชุมชนที่เขาต้องการมากกว่าการที่เราอยากจะทำให้เขา เพราะฉะนั้นการที่จะดีที่สุดคือการสร้างความร่วมมือ การปรึกษาหารือทำความเข้าใจร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

Thesis Title: The Cooperation of Private Sectors to Mobilize Sustainable Development Goals with CSR Method in Sampran District, Nakhonpathom Province

Researcher: Phramaha Chakkrit Dinnapañño (Kotiram)

Degree: Master of Arts (Social Development)

Thesis Supervisory Committee:

: Dr. Decha Kuppko, B.A. (Sociology),
M.A. (Sociology),
Ph.D. (Sociology)

: Phra Sutheerattanapundit, Assoc. Prof. Dr., Pali VII,
B.A. (Political Science),
M.A. (Community Development),
Ph.D. (Buddhism)

Date of Graduation : March 21, 2019

Abstract

The thesis entitled : “The cooperation of private sector to mobilize sustainable development goals with CSR method in Sampran District, Nakhon Pathom Province” has 3 objectives: 1) to study the cooperation of private sector to mobilize sustainable development goals with CSR method in Sampran District, Nakhon Pathom Province, 2) to study the process of implementing the cooperation of private sector to mobilize sustainable development goals with CSR method in Sampran District, NakhonPathom Province, and 3) to analyze problems, obstacles and suggestions for The cooperation of private sector to mobilize sustainable development goals with CSR method in Sampran District, NakhonPathom Province.

This research is a qualitative research. The key informant are Sangha Administrative Officer Officials of government agencies, community leaders, personnel of private sector agencies, Sampran District, NakhonPathom Province A total of 15 person’s collected data by in-depth interviews. To know the problem, the causes and factors that are related to drive the to the cooperation to mobilize sustainable development goals with CSR method. The data are then analyzed and synthesized to the cooperation of private sector to mobilize sustainable development goals with CSR method.

The research found that

1. The cooperation of private sector to mobilize sustainable development goals with CSR method is partly linked to the thinking of leaders by emphasizing the words "Bowon" by systematically implementing activities in response to society which is method of the private sector Listening to information and opinions from other people And conducting public hearings on business operations to prevent impacts on society and the environment The creation of a partnership between the private sector and the community is about building relationships and community access to see the benefits that the private sector brings. It is a recognition of the community that has expectations for the operation of the private sector. The cooperation of the private sector is a continuous cooperation from the community. Therefore pushing forward the process of activities to the of CSR method for continuous and sustainable development

2. The process of implementing the cooperation of private sector to mobilize sustainable development goals with CSR method. The public sector will have a community every month by inviting government organization officials. And the private sector came into the community with a joint resolution Develop the potential of employees in the organization by training Explore the community about problems and needs. The next responsibility is the process of creating understanding with people in the community. When the two parties understand each other, the result of cooperation both in education, religion and culture or quality of life, environment In almost every dimension By developing the process from the core of the company analysis That is the SWOT method, which is considered a technique to analyze the operation system to be up-to-date at all times. There is a measure to achieve operational efficiency. Improve success according to the set goals. By developing knowledge that connects every step of the process from home, community, society, school, company and government, without affecting each other

3. Some executives also view CSR work from the conceptual framework of Short-term cost-benefit in many companies. CSR work is included as part of various departments. Instead of having direct responsibility Thus having to mobilize personnel working in that area Taking responsibility for the CSR work, which most of these personnel do not understand in the actual CSR work, resulting in negative CSR activities rather than helping to alleviate serious social problems. In addition, the problem of not being able to talk to communities that are unclear, communicating the objectives, causing misunderstandings, causing the community to not join hands in mobilizing that activity. Another important obstacle for doing CSR projects that

employees have to go to do activities with people in the community is the difficulty in communicating to the community to understand that the company has good intentions to help the community with the companies in Communities must face each other to discuss whether they are in trouble or without problems. Should always talk, understand each other always the state must continuously raise awareness for the general public. The most important community development goals must be to find out the fact that in the community area he wants more than we want him. Therefore, to be the best, to create cooperation Consultation, understanding together, set common goals to achieve sustainable development.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สำเร็จได้รับความอนุเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอระบุนามไว้เพื่อแสดงความขอบคุณไว้ ดังนี้

ขอขอบพระคุณ พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม ที่บริหารการจัดการและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาความรู้ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ดร.เดชา กัปโก ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาข้อชี้แนะ ข้อแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้ทำวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ตลอดมา จนกระทั่งวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ พระครูใบฎีกากาอภิชาติ ธมมสุโท, ดร., พระมหาประกาศิต สิริเมธ, ผศ.ประสิทธิ์ ทองอ่อน, ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ, ดร.พัชรพลย์ ศุภภา ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุงแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทุกคน ทั้งส่วนงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอยกคุณความดีนี้บูชาพระคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดถึง บิดา มารดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ที่ได้อบรม สั่งสอน แนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้จนถึงปัจจุบันนี้

พระมหาจักรกฤษ ทินนปญโญ (โกติรัมย์)

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๖)
สารบัญ	(๗)
สารบัญตาราง	(๙)
สารบัญภาพ	(๑๐)
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย	๔
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด หลักการและทฤษฎีความร่วมมือ	๖
๒.๒ แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)	๑๕
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร	๓๕
๒.๔ ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย	๖๕
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๘
๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย	๗๓
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๔
๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	๗๕
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๗๖
๓.๔ ลักษณะของเครื่องมือ	๗๗
๓.๕ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	๗๗
๓.๖ การเก็บรวบรวมข้อมูล/การปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่	๗๘
๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๙

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน	๘๐
	๔.๒ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR	๘๖
	๔.๓ กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR	๙๔
	๔.๔ ปัญหาและอุปสรรคความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	๑๐๒
	๔.๕ แนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR	๑๐๕
	๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๐๙
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๑
	๕.๒ อภิปรายผล	๑๑๔
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๑๙
บรรณานุกรม		
ภาคผนวก		
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๑๒๐
	ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (CVI)	๑๒๖
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก	๑๒๙
	ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๔๕
	ภาคผนวก จ ภาพถ่ายในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๔๙
	ประวัติผู้วิจัย	๑๕๗

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	ลักษณะสำคัญประการเกี่ยวกับแนวคิด รูปแบบการปฏิบัติ และการสร้าง คุณค่าต่อการดำ เนินการ CSR ในประเทศไทย	๔๖
๒.๒	จำนวนประชากร	๖๖

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	แนวคิดด้าน CSR	๒๔
๒.๒	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๓๑
๔.๑	การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน	๘๑
๔.๒	ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการกำหนดนโยบายร่วมกัน	๘๔
๔.๓	ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการดำเนินงานร่วมกัน	๘๗
๔.๔	ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการสร้างรายได้ร่วมกัน	๘๙
๔.๕	ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการจัดสวัสดิการร่วมกัน	๙๐
๔.๖	กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR	๙๖
๔.๗	แนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR	๑๐๔
๔.๘	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๐๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและที่มาของปัญหา

โลกธุรกิจยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์^๑ เป็นโลกของการแข่งขันอย่างเสรีที่เปิดกว้างถึงกันอย่างทั่วถึง หรือ ที่เรียกว่า “การค้าเสรี” ทำให้ธุรกิจต่างๆ ต้องแข่งขันกันอย่างรุนแรง เพื่อความอยู่รอดและเพื่อสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้กับองค์กร ในขณะที่ยังคงมีการธุรกิจต่างๆ ล้วนแล้วแต่มุ่งกอบโกยผลประโยชน์ ผลกำไรสูงสุด จนลืมที่จะมองเห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) กลุ่มต่างๆ ได้แก่ ลูกค้า บุคลากร คู่ค้า ชุมชน เป็นต้น ก่อให้เกิดการสั่นคลอนต่อความเชื่อมั่นของสาธารณชน เป็นเหตุให้วงการธุรกิจต้องหันกลับมามอง และคิดกันใหม่ในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมอันเกิดจากการดำเนินธุรกิจที่มีต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ จึงได้มีการกล่าวถึงคำว่า “ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ” (Corporate Social Responsibility, CSR) มากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรธุรกิจกับสังคมในช่วงยี่สิบปีที่ผ่านมาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดจากการทำกิจกรรมสังคมแบบการทำบุญ บริจาคเงิน หรือ บริจาคสิ่งของ พัฒนาไปเป็นความร่วมมือเพื่อทำประโยชน์ให้แก่สังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ นำไปสู่การค้นพบจุดเริ่มต้นของกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจแบบใหม่โดยองค์กรธุรกิจต่างๆ พยายามเปลี่ยนจากการมุ่งเน้นที่เป้าหมายการทำการกำไรแต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นการเสริมสร้างภาพพจน์และชื่อเสียงด้านการรับผิดชอบต่อผลจากการกระทำของธุรกิจ หรือ รับผิดชอบต่อผลจากการดำเนินธุรกิจกันมากขึ้น ทำให้หลายคนต่างมองและวิจารณ์กันว่า การที่องค์กรต่างๆ ลุกขึ้นมาทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR เป็นเพียงการสร้างภาพ หรือ เป็นเพียงกลยุทธ์ทางการตลาดเท่านั้น แต่งานวิจัยหลายๆ งาน ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าการทำกิจกรรม CSR นั้นเป็นผลดีต่อองค์กรระยะยาว เป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่องค์กร ส่งผลให้นักลงทุนหันมาสนใจที่จะร่วมลงทุนในธุรกิจขององค์กรเหล่านั้นกันมากขึ้น

กระแสการส่งเสริม CSR นั้นได้รับการสนับสนุนในระดับภูมิภาคอาเซียนด้วย ในการก้าวอย่างเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ นั้น การส่งเสริม CSR ถูกกำหนดไว้ในหัวข้อ C๓ ของเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ว่าให้กำหนด CSR ไว้ในวาระของหน่วยงาน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนของชาติสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ได้กำหนด ๔ มาตรการไว้ กล่าว คือ

---

^๑ “สภาพปัจจุบันของสังคมโลก”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.baanjomyut.com/library_4/global_society/02_2.html, [๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

๑) พัฒนาโมเดลนโยบายสาธารณะว่าด้วย CSR ของหน่วยงานขึ้น โดยอาศัยกรอบมาตรฐานหรือคำแนะนำของนานาชาติ อาทิ ISO ๒๖๐๐๐ ขึ้นมา

๒) ร่วมมือกับภาคเอกชนในการส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับ CSR ที่สอดคล้องกับองค์กรด้านต่างๆ และมูลนิธิอาเซียน

๓) ส่งเสริมให้มีการน้อมนำและดำเนินการตามมาตรฐานนานาชาติว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม และ

๔) เพิ่มพูนความตระหนักรู้ว่าด้วย CSR ในอาเซียน เพื่อสัมพันธ์ภาพที่ยั่งยืนระหว่างกิจกรรมเชิงพาณิชย์กับชุมชนที่ธุรกิจนั้นตั้งอยู่ โดยเฉพาะการส่งเสริมกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาชุมชน การบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีนั้น มิใช่เกิดจากการบังคับหรือมุ่งทำตามกระแสนิยม แต่เกิดจากจิตอาสาที่ถือปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่องจริงจัง มีนโยบายที่ชัดเจน มีความพร้อมด้านทรัพยากร แล้วพึงประกอบด้วย ๔ ฐาน กล่าวคือ การวางแผนที่จากความเข้าใจที่ดี การร่วมมือกันรณรงค์ดำเนินการภาวะผู้นำผลักดัน

สำหรับประเทศไทยแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ CSR เริ่มเป็นที่รู้จักในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยอิทธิพล ขององค์กรจากประเทศตะวันตก และมีความแพร่หลายมาเรื่อย ๆ โดยพัฒนาการในช่วงประมาณ ๒๐ ปีที่ผ่านมา ผ่านพบว่า การขับเคลื่อนงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในประเทศไทยมีความเข้มแข็งมากขึ้น เห็นได้จากจำนวนสถาบัน หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ มีการส่งเสริมในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดอบรมสัมมนา ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การมอบรางวัลให้กับองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น^๒ ดังนั้น เรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญที่องค์กรทั่วโลก รวมทั้งองค์กรในประเทศไทยให้ความสนใจ โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจเนื่องจากการดำเนินกิจการขององค์กรธุรกิจล้วนส่งผลกระทบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความรับผิดชอบต่อสังคมจึงกลายเป็นเรื่องจำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องหันมาให้ความสำคัญ และกลายเป็นแนวคิดและวิธีการบริหารจัดการธุรกิจที่ส่งผลเชิงบวกต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ^๓ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กร ซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าอันจะนำไปสู่การมีผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนขององค์กรต่อไป

แนวคิดการบริหารที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนี้^๔ สามารถปรับใช้ได้กับองค์กรทุกประเภท ความข้างต้นเป็นจริงเช่นกันกับการบริหารของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแม้

^๒ สานิตย์ หนูนิล วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และจันทนา แสนสุข, “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์”, วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๓๐๕.

^๓ Lou, X. & Bhattacharya, C. B. (2006), “Corporate Social Responsibility, customer satisfaction, and market value”, *Journal of Marketing*, 70 (2006): 1-18.

^๔ เครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนา CSR ในประเทศไทย และบทบาทอาสาสมัคร (ฉบับแปล), (กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐.

ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อมุ่งสร้างกำไรและมีพันธกิจที่ทำอยู่ก็เพื่อสังคมอยู่แล้ว ยังต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม หากนโยบาย แผนงาน โครงการของตนส่งผลกระทบต่อทางตรงและทางอ้อมต่อวิถีและการดำรงชีวิตของประชาชน ยิ่งการบริหารองค์การในสังคมนั้นแบบเปิด เน้นหลักธรรมาภิบาล การบริหารที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ยิ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้ จึงมีผู้กล่าวว่า “ทำดีด้วยการเป็นพลเมืองดี (doing well by doing good)” การประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรม CSR ในประเทศไทยนั้น ยังมีมิฉฉาพิธิ เกี่ยวกับ CSR อยู่มาดั่งจะเห็นได้ว่า มีกิจกรรม CSR เทียมมากมายด้วยความเข้าใจว่า CSR คือการบริจาค การประชาสัมพันธ์ หรือกิจกรรมการตลาด สร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงาน กิจกรรม CSR ในภาคเอกชนของไทยมีการรณรงค์ที่เด่นชัดเจน โดยเฉพาะองค์การขนาดใหญ่ที่มีนโยบายที่ชัดเจน ประกอบกับความพร้อมด้านบุคลากร และ ดั่งนั้นจึงสมควรทำการศึกษว่า หน่วยงานของภาคเอกชนของไทยมีกลไกในการบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร พึงแสดงบทบาทด้านใดในการขับเคลื่อน ทำไปแล้วประสบอุปสรรคปัญหาอะไรบ้าง ซึ่งจะนำไปสู่การระบุงัจยที่จะช่วยสร้างความสำเร็จและเสนอแนวทางการบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมของ ภาครฐที่บังเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งประโยชน์ที่จะบังเกิดแก่หน่วยงานที่มีการบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมมีหลายประการ เช่น ช่วยให้องค์การดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม ทำให้การดำเนินธุรกรรมของหน่วยงานกับผู้เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างเป็นมิตรและราบรื่น สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานต่อสาธารณชน เป็นที่ยกย่องยอมรับและ สร้างกำไรในระยะยาว CSR สร้างความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียขององค์การต่อพันธกิจ สินค้าและบริการทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น ได้ผู้สมัครที่มีอุดมการณ์เดียวกันเข้าปฏิบัติงานดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานกับองค์การสร้างความผูกพันระหว่างพนักงานกับองค์การ และ CSR จะส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของหน่วยงาน

ปัจจุบันเรื่องแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม^๔ ได้ถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับการสถาปนาธุรกิจในประเทศไทย มาเป็นเวลายาวนาน ในรูปของการทำบุญ การบริจาคเพื่อการกุศล หรือการอาสาช่วยเหลืองานส่วนรวมที่เรียกว่า “การลงแขก” อำเภอสามพรานก็เช่นเดียวกัน มีองค์กรภาคเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมที่มีศักยภาพในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่ บริษัท เทพผดุงพระมหาราว จำกัด สโมสรไลออนส์ สโมสรโรตารี นอกจากนี้ยังมีองค์กรภาคเอกชนที่เป็นกำลังหลักในคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ (กรอ.) จังหวัดนครปฐม เช่น องค์กร ได้แก่ หอการค้าจังหวัดนครปฐม สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม ชมรมธนาคารจังหวัดนครปฐม

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญทุกองค์กรโดยเฉพาะองค์กรภาคเอกชน ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างชัดเจน ดั่งนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงรูปแบบและกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ขององค์กรภาคเอกชน ในพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อเจาะลึกถึงรูปแบบและกิจกรรมที่องค์กรภาคเอกชนได้ดำเนินการเพื่อรับผิดชอบต่อสังคม และประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการอย่างเพียงพอและตรงความต้องการของประชาชนในพื้นที่

^๔ สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ, (กรุงเทพมหานคร: เมจิกเพรส, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘๗.

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๒.๓ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ไปในแนวทางใด

๑.๓.๓ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในลักษณะเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน และปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๔.๒ **ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕ รูป/คน โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. วัด ประกอบด้วย พระสังฆาธิการ รวมจำนวน ๔ รูป
๒. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมจำนวน ๓ คน
๓. ผู้นำชุมชน/ประชาชน ประกอบด้วย ประธานชุมชน รวมจำนวน ๒ คน
๔. บุคลากรของหน่วยงานภาคเอกชน ประกอบด้วย ผู้จัดการบริษัท จำนวน ๖ คน ได้แก่

๑) นางสาวอาภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิ้ล ออรา จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๒) นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักต์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๓) นางสาวบุญจิรา วงศ์สุรไกร ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๔) นายธีระพนธ์ ว่องสารกิจ ผู้จัดการ บริษัท วีที คอมพรีตส์ เทรดิง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๕) นายอุทัย ศรีวงษา ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๖) นายสุรชัย จันทรรุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ทำการศึกษาวิจัย ได้แก่ พื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๔.๔. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาดำเนินการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ ความร่วมมือ หมายถึง ระบบของกระบวนการทำงานที่มีการประสานงานกัน หรือเป็นการทำงานแบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มหนึ่งไปอีกรวมหนึ่ง หรือความร่วมมือกันในการใช้เครื่องมือในการเชื่อมต่อกันของภาคเอกชนและชุมชนในการขับเคลื่อนเป้าหมายนั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

๑.๕.๒ ภาคเอกชน หมายถึง องค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๖ บริษัท ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ๑) บริษัท แองเจิ้ล ออรา จำกัด ๒) บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักต์ จำกัด ๓) บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด ๔) บริษัท วีที คอมพรีตส์ เทรดิง จำกัด ๕) บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด ๖) บริษัท แสงโสม จำกัด

๑.๕.๓ กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมที่เชื่อมโยงกัน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร กระบวนการเป็นขั้นตอนหรือกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนชัดเจน เกิดจากการผสมผสานระหว่าง คน เครื่องจักร เครื่องมือ เทคนิค วัสดุ และการปรับปรุง มาทำงานร่วมกัน

๑.๕.๔ การขับเคลื่อนเป้าหมาย หมายถึง การดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมตามนโยบาย หรือแนวทางให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ขององค์กร

๑.๕.๕ การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคน ทั้งยุคปัจจุบันและยุคต่อไป ในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม มนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๑.๕.๖ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง แนวคิดที่องค์การสหประชาชาติได้เสนอใหม่ในการพัฒนาโลกหลังปี ค.ศ. 2015 (Post-2015 Development Agenda) โดยมีแนวคิดของการ

พัฒนาที่ยั่งยืน ๑๗ ประการซึ่งจะนำไปใช้ในการพัฒนาโลกตั้งแต่ปี ค.ศ. 2015และให้เรียกว่า Sustainable Development Goals หรือ SDGs) ในที่นี้ ผู้วิจัยเลือกเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๔ ประการ คือ

๑. ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๒. ด้านการกระจายรายได้
๓. ด้านสวัสดิการทางสังคม
๔. ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๑.๕.๗ หลัก CSR (Corporate Social Responsibility) หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร ความหมายโดยรวมของ CSR ก็คือ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ที่ให้ความสำคัญและคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม ที่คนในสังคมมีวิถีชีวิตร่วมกัน ดำเนินการร่วมกันเพื่อแสวงหาผลกำไรทั้งโดยธรรมชาติ สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ กัน ยอมรับผลดีผลเสีย ข้อดีข้อด้อยในกิจกรรมที่ได้ทำ หรือนำทรัพยากรที่อยู่นอกองค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อองค์กรและส่วนร่วม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทราบถึงความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๖.๒ ทราบถึงกระบวนการศึกษาความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๖.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับผลการวิจัย ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR)
- ๒.๔ ข้อมูลพื้นที่การวิจัย
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด หลักการและทฤษฎีความร่วมมือ

อุมามพร บุญเพชร^๑ ได้ให้ความหมายของคำว่าความร่วมมือไว้ว่า ความร่วมมือ หมายถึงการทำงานจนสามารถบรรลุเป้าหมาย ยอมรับซึ่งกันและกันพร้อมที่จะก้าวเดินไปด้วยกัน คนที่มาร่วมมือกันมีจุดประสงค์อย่างเดียวกันที่ทำให้พวกเขารู้สึกพึงพอใจ การร่วมมือกัน จึงเป็นความรู้สึกดี ความรู้สึกทางบวกที่เรามีให้กับคน มีให้กับงาน มีให้กับสังคมการมีความร่วมมือกัน ไม่ว่าจะทำอะไรงานก็สำเร็จไปกว่าครึ่ง สังคมใดสามารถทำให้คนมีความร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรมของสังคมให้บรรลุเป้าหมายได้ สังคมนั้นมีความเข้มแข็งอย่างแน่นอน เพราะความเข้มแข็งของสังคมในการที่จะทำสิ่งใดๆ ในกลุ่มคณะของตนให้ประสบผลสำเร็จได้ ก็ต้องอาศัยความร่วมมือ เช่น การก่อตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ จะเป็นกลุ่มได้ต้องมีผู้นำกลุ่มดี มีความตั้งใจ สมาชิกมีความร่วมมือร่วมใจกัน เข้าใจในการดำเนินงานของกลุ่ม ทุกคนรู้หน้าที่งานของกลุ่ม กระตุ้นให้สมาชิกเข้าใจปลุกเร้าให้ชุมชนร่วมดำเนินการให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด สิ่งเหล่านี้มาจากการมีความร่วมมือกันโดยทั้งสิ้น เมื่อคนเรามีความร่วมมือกันกิจการงานดำเนินไปด้วยดี กลุ่มมีชื่อเสียง กลุ่มมีความเข้มแข็งจะทำอย่างไรให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ วิธีการก็คือ ต้องระดมความคิด จัดเป็นเวทีชาวบ้าน หรือจัดเป็นกลุ่มใหญ่ปรึกษาหาแนวทางสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ผู้นำกลุ่มกับชุมชนต้องไปในทิศทางเดียวกัน ไม่จัดเป็นกลุ่มเล็กๆ เพราะจะทำให้ความรู้สึกเกิดการแตกแยก เกิดความไม่แน่ใจกัน เกิดความไม่มั่นคงกันเกิดความไม่

^๑ อุมามพร บุญเพชร, “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕), หน้า ๒๓.

แนใจกัน เกิดความรู้สึกอยากเอาชนะ การเกิดอาการเหล่านี้จะเป็นผลทำให้แบบนี้ ก่อให้เกิดความล้มเหลวได้ เพราะคนในกลุ่มมาแข่งขันกันเอง

กล่าวโดยสรุป ความร่วมมือ หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ในลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นทีม ร่วมรู้ ร่วมคิด มีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมรับผิดชอบงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และเป็นความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มทำงานร่วมกัน เพื่อให้การทำงานนั้นบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของความร่วมมือ^๒

Graham & Wright ได้ศึกษาความหมายของความร่วมมือจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการศึกษาว่าจะนำความร่วมมือสู่การปฏิบัติได้อย่างไร รวมทั้งได้นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ของความร่วมมือ สร้างแบบวัดความร่วมมือ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความร่วมมือ หมายถึง การทำงานร่วมกันและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การวางแผน การแบ่งปันและการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรม ส่วนตัวบ่งชี้ของความร่วมมือประกอบด้วย ๑) การวางแผน(Planning) ๒) การแบ่งปัน (Sharing) และ ๓) การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Goal Achieving Activities) Weltch and Tulbert ได้ทำการวิจัยและสรุปว่า องค์ประกอบของความร่วมมือ มี ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การประนีประนอมเพื่อให้เกิดการเคารพความคิดใหม่และการเปลี่ยนแปลง ๒) การสื่อสารที่ประกอบด้วย การฟังและการเสนอความคิด ความรู้สึก ๓) การแก้ปัญหาที่มีการระบุความต้องการ ความจำเป็น การระดมสมอง การปรับสิ่งที่ได้เพื่อใช้ในการสร้างแผนปฏิบัติการ และการประเมิน ๔) การพัฒนาแผนปฏิบัติการและการประเมินการปฏิบัติการ^๓

Mesa Public School เสนอว่า ตัวบ่งชี้ของความร่วมมือประกอบด้วย ๑) การค้นคว้าและรวบรวมสารสนเทศ ๒) การตรงต่อเวลา ๓) การปฏิบัติตามหน้าที่ ๔) การมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม และ ๕) การร่วมมือกับทีม^๔

Plymouth State University กล่าวถึงการร่วมมือว่าเป็นความสามารถในการสนับสนุนเพื่อนร่วมงานและทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกัน และตัวบ่งชี้ของความร่วมมือประกอบด้วย ๑) ความมุ่งมั่นพยายามที่จะร่วมมือ ๒) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสื่อสารที่แสดงการเคารพผู้อื่น ๓) การแสวงหาและสนับสนุนความเห็นร่วมกันของกลุ่ม การตระหนักและรับรู้งานของผู้อื่น ๔) การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญร่วมกับผู้อื่น และ ๕) การทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น^๕

^๒ พิสิฐ เทพไกรวัล, “การพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก”, วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๒๔.

^๓ J. Graham, & J. A. Wright, What does interprofessional collaboration mean to professionals working with pupils physical disabilities? British Journal of special Education, 22 (1).

^๔ Mesa Public School, Individual Collaboration Rubric, [Online], Retrieved:http://www.mpsaz.org/webquest/jones/collaboration_rubic.html, [August 10 2003].

^๕ Plymouth State University, Area of Concern/Targets for Growth Indicators, [Online], Retrieved:http://www.plymouth.edu/educate/growth_indicators.pdf, [January 9 2004].

Sandiego State University's College of Education ได้นำเสนอองค์ประกอบของความร่วมมือ ดังนี้ ๑) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือแบ่งปัน (Contribution) ๒) การรับผิดชอบ (Taking Responsibility) ๓) การมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่น (Valuing Other's Viewpoint) โดยที่การช่วยเหลือแบ่งปันเป็นการค้นหาและรวบรวมสารสนเทศ การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร การตรงต่อเวลาส่วนการรับผิดชอบเป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การมีส่วนร่วมในการประชุมส่วนการมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่นเป็นการรับฟังความเห็นของสมาชิกคนอื่น การร่วมมือกับสมาชิกในทีม และการตัดสินใจด้วยความยุติธรรม^๖

การสร้างความร่วมมือ

ความร่วมมือ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จ เป็นสิ่งที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระหว่างบุคคล ครอบครัวและเพื่อนบ้าน การสร้างร่วมมืออาจมีทั้งในระดับหุ้นส่วนแบบไม่เป็นทางการ ไปจนถึงระดับการวางแผนสร้างความสัมพันธ์เชิงการร่วมมืออย่างจริงจังเป็นแบบแผน กล่าวได้ว่า ความร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ส่งเสริมความเป็นเพื่อนบ้าน ความเป็นชุมชน เพิ่มความตระหนักในการยอมรับประโยชน์ในการขยายขอบเขตการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ด้วย

การลดทอนความซ้ำซ้อน ความสำเร็จในการสร้างร่วมมือ (The Steps to Successful Collaboration) ความสำเร็จในการสร้างร่วมมือ มีลำดับขั้นในการดำเนินการ^๗ ดังนี้

๑. ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Identify Stakeholder) ความร่วมมือจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องมีการระบุถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อจะได้ร่วมประชุมวางแผน กำหนดความต้องการ นิยามเป้าหมายและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากความเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละคน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณประโยชน์ต่อการสร้างความร่วมมือ

๒. การสนองเหตุผลและความต้องการในการมีส่วนร่วม (Have Collaborators State Their Reasons for Wanting to Participate) หลังจากการกำหนดผู้เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือซึ่งอาจอยู่ในรูปตัวแทนองค์กรหรือครอบครัวชุมชนแล้ว ต้องทบทวนอยู่เสมอว่าความร่วมมือที่ดำเนินการอยู่ได้สนองความต้องการ โดยทำให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญเพื่อสนองตอบความต้องการและเป้าหมายของชุมชนแล้วหรือยัง

๓. สร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน (Get a Commitment to Stated Goals) ความร่วมมือที่เกิดจากการสั่งการ จะไม่ทำให้เกิดจิตสำนึกและการแลกเปลี่ยนความคิด และหากปราศจากการแลกเปลี่ยนความคิดในการกำหนดเป้าหมาย จะทำให้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จใน

^๖ Sandiego State University's Collage of Education, **Collaboration Rubric**, [Online], Retrieved:<http://edweb.sdsu.edu/triton/tidepoolunit/Rubrics/collrubic.html>, [August 10 2003].

^๗ พิสิฐ เทพไกรวัล, “การพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก”, **วิทยานพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๒๕ และ หน้า ๒๗.

การสร้างความร่วมมือมีน้อย ดังนั้นควรพิจารณาถึงข้อคำถามต่อไปนี้อยู่เสมอ คือ ๑) ใครมีพันธะสัญญาและมีความสามารถในการระดมทรัพยากร ๒) ใครคือผู้สนับสนุนหรือผู้ดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ ๓) ทุกคน มีทักษะเฉพาะ มีอำนาจหรือมีความรู้ที่จะช่วยให้เกิดความร่วมมือหรือไม่ ๔) ครอบครัวและชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการเมืองครั้งนี้อย่างไร ๕) เราเป็นหุ้นส่วนที่สะท้อนความต้องการที่หลากหลายของชุมชนหรือไม่ ๖) ประโยชน์ของความร่วมมือจะมีความสำคัญกว่าค่าใช้จ่ายหรือไม่ ๗) เราเคยรู้มาก่อนหรือไม่ ว่าเคยมีความร่วมมือระหว่างกลุ่มขององค์กรและชุมชนในอดีต ๘) ผู้บริโภคจะมีความสำคัญเท่ากับหุ้นส่วนใช่หรือไม่ ๙) องค์กรแต่ละแห่งมีกลุ่มที่งานที่พอเพียง และมีเงินทุนที่จะสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมืออย่างพอเพียงในการดำเนินการวันต่อวันใช่หรือไม่ และ ๑๐) สิ่งใดที่สังคมและผู้นำจะต้องมีต่อการสร้างความร่วมมือ

๔. การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม (Establishing a Shared Vision) การสร้างความร่วมมือจะประสบความสำเร็จจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีภูมิหลังและมุมมองที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามความหลากหลายอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจและการควบคุม การหลอมรวมความร่วมมือทำได้ดังนี้ ๑) ในระหว่างอภิปราย ต้องช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน โดยปราศจากการสร้างอาณาจักรทางความคิดส่วนตนจนเกินไป ๒) สร้างให้เกิดภาวะที่ง่ายต่อการตัดสินใจด้วยคำถามได้แก่ ผู้ร่วมมือจะรักษาความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบได้อย่างไร ผู้ร่วมมือจะย้อนกลับมาประเมินและจะประสบผลสำเร็จได้อย่างไร จะได้ฉลองความสำเร็จหรือไม่ และจะทำอย่างไรผู้ร่วมมือทุกคนมีความรู้สึกว่าได้รับการแบ่งปันอำนาจใช่หรือไม่ และประสบการณ์ใดที่ได้จากครอบครัวหรือเพื่อนบ้านที่ได้นำมาใช้ในการวางแผนสร้างความร่วมมือ ๓) สร้างการยอมรับในนิยามวิธีการและบทบาทของสมาชิกโดยการพิจารณาคำถาม ได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินอยู่เป็นการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมพอเพียงแล้วใช่หรือไม่ ทุกคนมีอำนาจในการตัดสินใจใช่หรือไม่ ทุกคนมีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดต่อพันธสัญญาแล้วใช่หรือไม่ การประชุมดำเนินไปอย่างไร และจะมีการสื่อสารข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือในการดำเนินงาน และพันธกิจต่างๆ ใช่หรือไม่ ๔) สร้างและประกาศพันธกิจเพื่อแสดงถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมโดยการเน้นย้ำด้วยคำถามได้แก่ ใครคือผู้ที่ปฏิบัติตามพันธกิจเหล่านี้ สิ่งใดบ้างที่ต้องเตรียมการ และอะไรคือความปรารถนาของหุ้นส่วนทุกคน ๕) กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการกำหนดเวลาในการพบปะสังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างหุ้นส่วนต่างๆ มีการกำหนดกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสาร มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นการให้เสรีภาพในการใช้ภาวะผู้นำของหุ้นส่วนทุกคน ๖) ให้โอกาสทุกคนแลกเปลี่ยนข่าวสารการประชุม มีการเลือกประเด็นที่เป็นแนวคิดของแต่ละคนมาสื่อสารและอภิปรายเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น

๕. การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ (Developing a Collaborative Strategic Plan) การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสำเร็จระยะยาวภายในสองถึงสี่ปี ในขณะที่ประชุมผู้มีส่วนร่วมทุกคน ต้องร่วมแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ ความหวัง สิ่งที่เป็นความวิตกกังวล และร่วมกันร่างแผนยุทธศาสตร์ โดยคำนึงถึงความใส่ใจต่อทรัพยากรที่ขาดแคลน เน้นมุมมองที่หลากหลายอธิบายถึงรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ ที่จะเกิดผลต่อองค์กรและเพื่อนบ้าน ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการชี้แจงเหตุผล บริการจัดการโดยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคล

อื่น สร้าง พันธะสัญญาความร่วมมือในการสร้างพันธกิจและเป้าหมาย และประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของ
 หุ้นส่วนทุก คน

๖. การกำหนดข้อปฏิบัติในการประชุม (Determining Meeting Rules) ผู้มีส่วนได้ส่วน
 เสียสามารถร่วมกำหนดข้อปฏิบัติบางส่วนในการประชุม ซึ่งอาจเป็นเพียงเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือ
 เรื่องที่จำเป็น ได้แก่ ๑) เริ่มประชุมตามวาระที่กำหนดให้ และมีเวลาเพียงพอต่อการอภิปรายในแต่ละ
 ประเด็น ๒) หุ้นส่วนแต่ละคนต้องได้รับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและบทบาทในการ
 ปฏิบัติงาน และปฏิบัติให้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด ๓) เริ่มต้นและสิ้นสุดการประชุมอย่างตรง
 เวลา และ ๔) การใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประสิทธิผลเป็นกุญแจสำคัญที่จะดำเนินการในทุกขั้นตอน ซึ่ง
 ผู้นำจะต้องใช้ความพยายามอย่างสูงเพื่อแสวงหาข้อตกลงร่วมกันของตัวแทนกลุ่มต่างๆ

๗. การสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Building Consensus about
 Decision Making) ข้อขัดแย้งต่างๆ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกิดขึ้น ดังนั้น การสร้างความ
 ร่วมมือจึงถือเป็นสิ่งที่ท้าทาย การย้อนกลับไปทบทวนเพื่อหาคำตอบของข้อขัดแย้งและทักษะการ
 สร้างข้อตกลงร่วมกันเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ การให้ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หาก
 ปราศจากความไว้วางใจแล้วหุ้นส่วนทุกคนจะไม่ยอมเปิดเผยความคิดเห็นส่วนตัว นอกจากความ
 ไว้วางใจแล้วยังมีประเด็นอื่นๆ อีกที่จะส่งเสริมให้เกิดข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ ๑) การสร้างความสัมพันธ์
 โดยกำหนดให้มีช่วงเวลาเป็นระยะๆ ในการร่วมอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคับข้องใจหรือการยก
 ย่องชมเชย ๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายต่างๆ ไป และมีการกำหนดวาระที่จะสะท้อน
 ผลของการปฏิบัติตามจุดประสงค์นั้น ๓) สื่อสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเพื่อให้ทุกคนได้ศึกษาทบทวนและ
 นำไปสู่ข้อสรุปในที่ประชุม และ ๔) การแสดงความยินดีกับความสำเร็จหลังสิ้นสุดการทำงาน เพราะ
 เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งต่อการสร้างทีมงาน

อุมพร บุญเพชร^๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า ความร่วมมือไว้ดังนี้ ความร่วมมือ
 หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการกระทำงาน และในการทำให้เชื่อถือไว้วางใจ การประสานงานกับ
 ความร่วมมือมีส่วนเกี่ยวข้องกันแต่ความหมายแตกต่างกันมีนักบริหาร และนักวิชาการให้ความหมาย
 ของความร่วมมือไว้ ดังนี้ ความร่วมมือ หมายถึง ความเต็มใจของแต่ละคนในการช่วยเหลือซึ่งกันและ
 กัน ความร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ทำร่วมกัน หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่
 เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง ความร่วมมือ หมายถึง การทำงานร่วมกับคนอื่นในทางต่างๆ เพื่อให้เป็นไป
 ตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงาน ความร่วมมือ หมายถึง บุคคลในหน่วยงานหรือองค์กร ซึ่ง
 ทำงานช่วยเหลือซึ่งกัน ด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน

มีนักวิชาการบางท่านได้ให้ความร่วมมือไว้ว่า ความร่วมมือ (Cooperation) หมายถึง
 การทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลทั้ง ๒ ฝ่าย เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต่างฝ่ายต่างยอมรับการ
 ร่วมมือจะมีผลให้สมาชิกของทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจ แต่ในการทำงานโดยทั่วไปจะพบความแตกต่าง
 กันของสมาชิกในการให้ความร่วมมือมาก บางคนให้ความร่วมมือมาก บางคนให้ความร่วมมือน้อยจาก
 สาเหตุต่อไปนี้เป็นคือ การอบรมเลี้ยงดู การที่เด็กจะมีพฤติกรรมของการร่วมมือมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ
 กลไกทางสังคม ในตอนต้นจะปรับแต่งพฤติกรรมเด็กด้วยการใช้หลักเงื่อนไขการเสริมแรงและเงื่อนไข

^๔ พิสิฐ เทพไกรวัล, “การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาใน
 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก”, หน้า ๒๔.

การลงโทษ เช่น การฝึกเด็กให้ความร่วมมือกันประหยัดการใช้ไฟฟ้า เมื่อเด็กปิดไฟทุกครั้งที่ออกจากห้องด้วย การชมเชย พ่อแม่ก็เสริมแรงบวกเด็กให้ความร่วมมือปิดไฟ เงื่อนไขของผลการกระทำในปัจจุบัน กล่าวคือ ในการทำงานขึ้นใดขึ้นหนึ่ง เมื่อบุคคลได้รับรู้ว่าถ้าเขาให้ความร่วมมือ หลังจากงานเสร็จเรียบร้อยดี เขาจะได้รับรางวัลเพิ่มขึ้น เช่น เจ้าของบริษัทแบ่งกำไรเป็นเปอร์เซ็นต์ให้กับพนักงานที่ให้ความร่วมมือในการทำงานสูง การร่วมมือนั้นมีทั้งผลดีและผลเสียในแง่ผลดีของการร่วมมือที่เห็นชัดเจน คือ ช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มมีประสิทธิภาพสูง สมาชิกมีขวัญและกำลังใจ และมีสุขภาพจิตดี แต่ผลเสียคือการร่วมมือทำให้สมาชิกขาดความกระตือรือร้นและเกียจคร้านเพราะเห็นคนอื่นทำเสร็จแล้ว

อุมัพร บุญเพชร^๙ ได้ให้ความหมายของคำว่าความร่วมมือไว้ว่า ความร่วมมือ หมายถึง การทำงานจนสามารถบรรลุเป้าหมาย ยอมรับซึ่งกันและกันพร้อมที่จะก้าวเดินไปด้วยกัน คนที่มาร่วมมือกันมีจุดประสงค์อย่างเดียวกันที่ทำให้พวกเขารู้สึกพึงพอใจ การร่วมมือกัน จึงเป็นความรู้สึกดี ความรู้สึกทางบวกที่เรามีให้กับคน มีให้กับงาน มีให้กับสังคมการมีความร่วมมือกัน ไม่ว่าจะทำอะไรงานก็สำเร็จไปกว่าครึ่ง สังคมใดสามารถทำให้คนมีความร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรมของสังคมให้บรรลุเป้าหมายได้ สังคมนั้นมีความเข้มแข็งอย่างแน่นอน เพราะความเข้มแข็งของสังคมในสิ่งที่กำลังทำอะไร ในกลุ่มคณะของตนให้ประสบผลสำเร็จได้ ก็ต้องอาศัยความร่วมมือ จะเป็นกลุ่มได้ต้องมีผู้นำกลุ่มดี มีความตั้งใจ สมาชิกมีความร่วมมือร่วมใจกัน เข้าใจในการดำเนินงานของกลุ่ม ทุกคนรู้หน้าที่งานของกลุ่ม กระตุ้นให้สมาชิกเข้าใจปลุกเร้าให้ชุมชนร่วมดำเนินการให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด สิ่งเหล่านี้มาจากการมีความร่วมมือกันโดยทั้งสิ้น เมื่อคนเรามีความร่วมมือกันกิจการงานดำเนินไปด้วยดี กลุ่มมีชื่อเสียง กลุ่มมีความเข้มแข็งจะทำอย่างไรให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ วิธีการก็คือ ต้องระดมความคิดจัดเป็นเวทีชาวบ้าน หรือจัดเป็นกลุ่มใหญ่ปรึกษาหาแนวทางสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ผู้นำกลุ่มกับชุมชนต้องไปในทิศทางเดียวกัน ไม่จัดเป็นกลุ่มเล็กๆ เพราะจะทำให้ความรู้สึกเกิดการแตกแยก เกิดความไม่แน่ใจกัน เกิดความไม่มั่นคงกันเกิดความไม่แน่ใจกัน เกิดความรู้สึกอยากเอาชนะ การเกิดอาการเหล่านี้จะเป็นผลทำให้แบบนี้ ก่อให้เกิดความล้มเหลวได้ เพราะคนในกลุ่มมาแข่งขันกันเอง

กล่าวโดยสรุป ความร่วมมือ หมายถึง การทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ในลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นทีม ร่วมรู้ ร่วมคิด มีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมรับผิดชอบงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และเป็นความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มทำงานร่วมกัน เพื่อให้การทำงานนั้นบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ

สาวตรี คะลีลวัน^{๑๐} ให้แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือว่า ต้องการให้คนในองค์กรได้มีความร่วมมือในกิจการต่างๆ โดยถือเสมือนว่าเป็นแบบฝึกหัดในการพัฒนาคน ให้ต้องใช้ความคิด ตัดสินใจ วางแผน และดำเนินการเองอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นหนทางทำให้สมองของคนเกิดการพัฒนารวมทั้งต้องยึดหลักต่อไปนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่

^๙ พิสิฐ เทพไกรวัล, “การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก”, หน้า ๒๖.

^{๑๐} สาวตรี คะลีลวัน, “การพัฒนาความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลดอนหญ้านาง อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย”, การศึกษาค้นคว้าอิสระ, (หลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๑), หน้า ๙.

๑. หลักการช่วยตนเอง
๒. หลักการให้ทีมงานมีส่วนร่วม
๓. หลักประชาธิปไตยในการดำเนินงาน

อุมาพร บุญเพชร^{๑๑} ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารที่ใช้อำนาจมาเป็นการบริหารแบบประชาธิปไตยด้วยวิธีการตัดสินใจร่วมกัน โดยการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจมากที่สุด ด้วยความรับผิดชอบอันสูงสุดนั้นไม่ควรเล็งผลเพื่อส่วนรวมเพียงอย่างเดียว แต่ควรมุ่งถึงความสุขทางกายและใจ ในส่วนบุคคลด้วย

พุดิพงษ์ มนตรีโพธิ์^{๑๒} กล่าวว่า ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างทีมงาน โดยสมาชิกทุกคนในทีมรับรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของทีม มีเป้าหมายการพัฒนาการทำงานร่วมกัน สามารถบริหารจัดการ โดยใช้ความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน มีความไว้วางใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล วางแผนตัดสินใจ แก้ไขปัญหา เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่ง มีองค์ประกอบสำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. การมีผู้นำที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ
๒. การเตรียมความพร้อมเพื่อเกิดความร่วมมือ
๓. การจัดให้มีทรัพยากรและบุคลากรที่เพียงพอ
๔. การสร้างความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกัน
๕. การกำหนดความสำคัญและขั้นตอนเพื่อสร้างความร่วมมือ

อุมาพร บุญเพชร^{๑๓} ได้กล่าวถึง ลักษณะของความร่วมมือ คือ

๑. ความร่วมมือเป็นลักษณะของการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน
๒. ความร่วมมือเป็นการช่วยเหลือบุคคลอื่นๆ หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางสร้างเสริม
๓. ความร่วมมือเป็นการยอมรับการกระทำของบุคคลอื่น และของตนเอง
๔. ความร่วมมือเป็นการกระทำที่เห็นพ้องต้องกันและเพิ่มกำลังในทางปฏิบัติ

---

^{๑๑} อุมาพร บุญเพชร, ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕), หน้า ๒๕.

^{๑๒} พุดิพงษ์ มนตรีโพธิ์, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต ๔”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๙.

^{๑๓} อุมาพร บุญเพชร, ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร, หน้า ๒๖.

ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือต้องรีบดำเนินการประชุมผู้เกี่ยวข้องหาวิธีการป้องกันและแก้ไขโดยทันที ไม่ควรให้เรื้อรังหรือบานปลายเป็นความขัดแย้งลุกลาม สร้างความแตกแยกขึ้นในหน่วยงาน จะต้องร่วมกันพิจารณาหาสาเหตุของปัญหา และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นโดยเร็ว ปัญหาที่มักเกิดเสมอในเรื่องของความร่วมมือ ได้แก่ ความไม่เต็มใจในการให้ความช่วยเหลือเนื่องจากการขาดแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือ ทำให้ผลงานไม่เสร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การที่องค์กรไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ส่งผลกระทบต่อการประสานงานในทุกด้าน จึงต้องพยายามค้นหาสาเหตุและแนวทางป้องกัน

การสร้างความร่วมมือ

ความร่วมมือ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จ เป็นสิ่งที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระหว่างบุคคล ครอบครัวและเพื่อนบ้าน การสร้างร่วมมืออาจมีทั้งในระดับหุ้นส่วนแบบไม่เป็นทางการ ไปจนถึงระดับการวางแผนสร้างความสัมพันธ์เชิงการร่วมมืออย่างจริงจังเป็นแบบแผน กล่าวได้ว่า ความร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ส่งเสริมความเป็นเพื่อนบ้าน ความเป็นชุมชน เพิ่มความตระหนักในการยอมรับประโยชน์ในการขยายขอบเขตการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ด้วย

ความสำเร็จในการสร้างร่วมมือ มีลำดับขั้นในการดำเนินการ ดังนี้^{๑๔}

๑. ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Identify Stakeholder) ความร่วมมือจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องมีการระบุถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อจะได้ร่วมประชุมวางแผน กำหนดความต้องการ นิยาม เป้าหมายและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากความเป็นผู้เชี่ยวชาญใน แต่ละด้านของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละคน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณประโยชน์ต่อการสร้างร่วมมือ

๒. การสนองเหตุผลและความต้องการในการมีส่วนร่วม (Have Collaborators State Their Reasons for Wanting to Participate) หลังจากการกำหนดผู้เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือซึ่งอาจอยู่ในรูปตัวแทนองค์กรหรือครอบครัวชุมชนแล้ว ต้องทบทวนอยู่เสมอว่าความร่วมมือที่ดำเนินการอยู่ได้สนองความต้องการ โดยทำให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญเพื่อสนองตอบความต้องการและเป้าหมายของชุมชนแล้วหรือยัง

๓. สร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน (Get a Commitment to Stated Goals) ความร่วมมือที่เกิดจากการสั่งการ จะไม่ทำให้เกิดจิตสำนึกและการแลกเปลี่ยนความคิด และหากปราศจากการแลกเปลี่ยนความคิดในการกำหนดเป้าหมาย จะทำให้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการสร้างร่วมมือมีน้อย ดังนั้นควรพิจารณาถึงข้อคำถามต่อไปนี้อยู่เสมอ คือ ๑) ใครมีพันธสัญญาและมีความสามารถในการระดมทรัพยากร ๒) ใครคือผู้สนับสนุนหรือผู้ดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ ๓) ทุกคน มีทักษะเฉพาะ มีอำนาจหรือมีความรู้ที่จะช่วยทำให้เกิดความร่วมมือหรือไม่ ๔) ครอบครัวและชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการเมืองครั้งนี้หรือไม่ ๕) เราเป็นหุ้นส่วนที่สะท้อนความ

^{๑๔} พิสิฐ เทพไกรวัล, “การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก”, วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๒๕ และ หน้า ๒๗.

ต้องการที่หลากหลายของชุมชนหรือไม่ ๖) ประโยชน์ของความร่วมมือจะมีความสำคัญกว่าค่าใช้จ่ายหรือไม่ ๗) เราเคยรู้มาก่อนหรือไม่ ว่าเคยมีความร่วมมือระหว่างกลุ่มขององค์กรและชุมชนในอดีต ๘) ผู้บริโภคจะมีความสำคัญเท่ากับหุ้นส่วนใช่หรือไม่ ๙) องค์กรแต่ละแห่งมีกลุ่มที่งานที่พอเพียง และมีเงินทุนที่จะสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมืออย่างพอเพียงในการดำเนินการวันต่อวันใช่หรือไม่ และ ๑๐) สิ่งใดที่สังคมและผู้นำจะต้องมีต่อการสร้างความร่วมมือ

๔. การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม (Establishing a Shared Vision) การสร้างความร่วมมือจะประสบความสำเร็จจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีภูมิหลังและมุมมองที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามความหลากหลายอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจและการควบคุม การหลอมรวมความร่วมมือทำได้ดังนี้ ๑) ในระหว่างอภิปราย ต้องช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน โดยปราศจากการสร้างอาณาจักรทางความคิดส่วนตนจนเกินไป ๒) สร้างให้เกิดภาวะที่ง่ายต่อการตัดสินใจด้วยคำถามได้แก่ ผู้ร่วมมือจะรักษาความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบได้อย่างไร ผู้ร่วมมือจะย้อนกลับมาประเมินและจะประสบผลสำเร็จได้อย่างไร จะได้ฉลองความสำเร็จหรือไม่ และจะทำอย่างไรให้ผู้ร่วมมือทุกคนมีความรู้สึกว่าได้รับการแบ่งปันอำนาจใช่หรือไม่ และประสบการณ์ใดที่ได้จากครอบครัวหรือเพื่อนบ้านที่ได้นำมาใช้ในการวางแผนสร้างความร่วมมือ ๓) สร้างการยอมรับในนิยามวิธีการและบทบาทของสมาชิกโดยการพิจารณาคำถาม ได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินอยู่เป็นการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมพอเพียงแล้วใช่หรือไม่ ทุกคนมีอำนาจในการตัดสินใจใช่หรือไม่ ทุกคนมีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดต่อพันธะสัญญาแล้วใช่หรือไม่ การประชุมดำเนินไปอย่างไร และจะมีการสื่อสารข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือในการดำเนินงาน และพันธกิจต่างๆ ใช่หรือไม่ ๔) สร้างและประกาศพันธกิจเพื่อแสดงถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมโดยการเน้นย้ำด้วยคำถามได้แก่ ใครคือผู้ที่ปฏิบัติตามพันธกิจเหล่านี้ สิ่งใดบ้างที่ต้องเตรียมการ และอะไรคือความปรารถนาของหุ้นส่วนทุกคน ๕) กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการกำหนดเวลาในการพบปะสังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างหุ้นส่วนต่างๆ มีการกำหนดกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสาร มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นการให้เสรีภาพในการใช้ภาวะผู้นำของหุ้นส่วนทุกคน ๖) ให้โอกาสทุกคนแลกเปลี่ยนข่าวสารการประชุม มีการเลือกประเด็นที่เป็นแนวคิดของแต่ละคนมาสื่อสารและอภิปรายเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น

๕. การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ (Developing a Collaborative Strategic Plan) การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสำเร็จระยะยาวภายในสองถึงสี่ปี ในขณะที่ประชุมผู้มีส่วนร่วมทุกคน ต้องร่วมแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ ความหวัง สิ่งที่เป็นความวิตกกังวล และร่วมกันร่างแผนยุทธศาสตร์ โดยคำนึงถึงความใส่ใจต่อทรัพยากรที่ขาดแคลน เน้นมุมมองที่หลากหลายอธิบายถึงรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ ที่จะเกิดผลต่อองค์กรและเพื่อนบ้าน ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการชี้แจงเหตุผล บริการจัดการโดยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น สร้าง พันธะสัญญาความร่วมมือในการสร้างพันธกิจและเป้าหมาย และประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของหุ้นส่วนทุกคน

๖. การกำหนดข้อปฏิบัติในการประชุม (Determining Meeting Rules) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถร่วมกำหนดข้อปฏิบัติบางส่วนในการประชุม ซึ่งอาจเป็นเพียงเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือเรื่องที่เป็นไปได้แก่ ๑) เริ่มประชุมตามวาระที่กำหนดให้ และมีเวลาเพียงพอต่อการอภิปรายในแต่ละ

ประเด็น ๒) หุ่นส่วนแต่ละคนต้องได้รับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและบทบาทในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติให้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด ๓) เริ่มต้นและสิ้นสุดการประชุมอย่างตรงเวลา และ ๔) การใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประสิทธิผลเป็นกุญแจสำคัญที่จะดำเนินการในทุกขั้นตอน ซึ่งผู้นำจะต้องใช้ความพยายามอย่างสูงเพื่อแสวงหาข้อตกลงร่วมกันของตัวแทนกลุ่มต่างๆ

๗. การสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Building Consensus about Decision Making) ข้อขัดแย้งต่างๆ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกิดขึ้น ดังนั้น การสร้างความร่วมมือจึงถือเป็นสิ่งที่ท้าทาย การย้อนกลับไปทบทวนเพื่อหาคำตอบของข้อขัดแย้งและทักษะการสร้างข้อตกลงร่วมกันเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ การให้ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากปราศจากความไว้วางใจแล้วหุ่นส่วนทุกคนจะไม่ยอมเปิดเผยความคิดเห็นส่วนตัว นอกจากความไว้วางใจแล้วยังมีประเด็นอื่นๆ อีกที่จะส่งเสริมให้เกิดข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ ๑) การสร้างความสัมพันธ์ โดยกำหนดให้มีช่วงเวลาเป็นระยะๆ ในการร่วมอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคับข้องใจหรือการยกย่องชมเชย ๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายทุกๆ ไป และมีการกำหนดวาระที่จะสะท้อนผลของการปฏิบัติตามจุดประสงค์นั้น ๓) สื่อสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเพื่อให้ทุกคนได้ศึกษาทบทวนและนำไปสู่ข้อสรุปในที่ประชุม และ ๔) การแสดงความยินดีกับความความสำเร็จหลังสิ้นสุดการทำงาน เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งต่อการสร้างทีมงาน

๒.๒ แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)

หลังจากที่ประเทศแถบซีกโลกตะวันตกโดยเฉพาะอังกฤษและอเมริกาได้เป็นผู้นำและต้นแบบในการปฏิวัติอุตสาหกรรม คือเปลี่ยนวิธีการผลิตเพื่อยังชีพและค้าขายภายในประเทศเป็นหลัก มาสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมเพื่อให้ได้ผลผลิตแบบเดียวกันในปริมาณมากซึ่งทำให้มีต้นทุนต่ำเพื่อการแข่งขันทางการค้าและมุ่งจำหน่ายระหว่างประเทศกันมากขึ้นนับแต่นั้นช่วงระยะ ๑ ศตวรรษที่ผ่านมาทำให้เกิดการใช้วัตถุดิบ การสังสมพฤติกรรมกรรมกรบริโศค และการใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่าและมุ่งสนองตอบความสะดวกสบายมากกว่าความจำเป็นพื้นฐาน ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละประเทศร่อยหรอลงอย่างมาก เช่น ทรัพยากรพลังงาน ทรัพยากรป่า ทรัพยากรแร่ และทรัพยากรน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ ของเสียที่ปล่อยออกจากการกระบวนการผลิตและการบริโภคสินค้าของพลได้ก่อให้เกิดมลพิษ การปนเปื้อน และสร้างผลกระทบทั้งแก่มนุษย์ ทรัพยากรน้ำ อากาศ และความหลากหลายทางชีวภาพ^{๑๕}

ดังนั้น ประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงเริ่มรวมตัวกันสร้างกรอบแนวทางการพัฒนาใหม่ โดยเกิดการพัฒนาคิดแบบที่เรียกว่า “การเปลี่ยนย้ายกระบวนทัศน์” (paradigm shift) ขึ้นส่งผลให้เกิด “กรอบแนวคิดว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน” นับแต่ปี ๒๕๑๕ เป็นต้นมา จากการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในกระแสการพัฒนาของสังคมโลกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยเริ่มตั้งแต่องค์การสหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อม

^{๑๕} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๗), หน้า ๒-๘.

ของมนุษย์ (Human Environment) ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ซึ่งเรียกร้องให้ชาวโลก คำนึงถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัด ผลจากการประชุมดังกล่าว ทำให้ทั่วโลกหันมาให้ความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมกันอย่างกว้างขวาง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ สหประชาชาติได้จัดตั้งสมัชชาของโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) หรือเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ “Brundland Commission” เพื่อทำการศึกษารองรับการสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาซึ่งได้เผยแพร่เอกสารชื่อ “Our Common Future” ที่ได้เรียกร้องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือยและเปลี่ยนวิถีทางการพัฒนาประเทศเสียใหม่ในลักษณะที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้เสนอว่ามนุษยชาติสามารถที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้นมาได้ ต่อมาสหประชาชาติได้จัดการประชุมสุดยอดระดับโลกอีก ๒-๓ ครั้ง คือ “การประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา” (UN Conference on Environment and Development : UNCED) ณ กรุงริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล ในปีพ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีเอกสารสำคัญคือ “แผนปฏิบัติการ ๒๑” ซึ่งเป็นเหมือนแผนแม่บทของโลกให้ประเทศภาคีสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมได้นำไปเป็นกรอบทิศทางพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ความยั่งยืน อีก ๕ ปีถัดมาสหประชาชาติได้เป็นเจ้าภาพจัด “การประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน” (World Summit on Sustainable Development: WSSD) ณ กรุงโจฮันเนสเบิร์ก ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกกว่า ๑๘๐ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญใน “กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน” อย่างต่อเนื่องและร่วมกันลงนามรับมาเป็น “พันธกรณี” ร่วมกันที่จะพัฒนาประเทศและสังคมโลกให้น่าอยู่และยั่งยืน โดยมุ่งพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

จากรายงานของบรรษัทแลนก็เรียกร้องในสิ่งเหล่านี้ นั่นคือ การพัฒนาที่ตระหนักหรือ คำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม และการคิดถึงคนรุ่นหลังด้วย จึงได้รับการตอบรับและต้อนรับอย่างอบอุ่น จากวงการต่าง ๆ ซึ่งนอกจากนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืน ยังถูกมองว่า เป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา และด้วยความที่ยังคลุมเครือ ก็เป็นการเปิดพื้นที่/ที่ว่างให้กับบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องเลือกตีความ/ให้ความหมายต่อสิ่งที่เรียกว่า “การพัฒนาแบบยั่งยืน” ในแบบฉบับที่ตัวเองต้องการได้ ไม่แตกต่างจากมโนทัศน์อื่น ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็น “ความยุติธรรม” หรือ “ประชาธิปไตย” เป็นต้น เพราะคงไม่มีใครกล้าประกาศว่าไม่เห็นด้วย ไม่ชอบความยุติธรรม ไม่ชอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือแม้แต่ไม่ชอบการพัฒนาแบบยั่งยืน เพียงแต่จะมีรายละเอียดของเรื่องเหล่านี้แตกต่างกันไปเท่านั้น ฉะนั้น สิ่งที่รายงานของบรรษัทแลนกระทำก็คือ เปิดพื้นที่ชนิดใหม่ขึ้นในสังคม เพื่อให้บุคคล สถาบัน หน่วยงาน องค์กรแขนงต่าง ๆ เลือกประกาศจุดยืนทางศีลธรรมของตนเองผ่านวาทกรรมที่เรียกว่า “การพัฒนาแบบยั่งยืน” ^{๑๖}

ความโดดเด่นของวาทกรรมการพัฒนาแบบยั่งยืนอยู่ที่สามารถทำให้สิ่งที่ขัดแย้งกัน สิ่งที่อยู่เหมือนว่าจะไปด้วยกันไม่ได้ในอดีต นั่นคือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) กับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (environmental protection) สามารถอยู่ร่วมกันได้

^{๑๖} ชัยวัฒน์ เจริญสินโอฬาร, Development Discourse วาทกรรมการพัฒนา, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิภาฯ, ๒๕๔๙), หน้า ๔๓-๕๕.

อย่างสงบและอย่างราบรื่นโดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงระบบที่ดำรงอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลไกตลาดและระบบเศรษฐกิจทุนนิยมโลก กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความโดดเด่นของวาทกรรมการพัฒนาแบบยั่งยืน อยู่ที่ที่สามารถสลายความเชื่อ ความหวาดวิตกในยุคทศวรรษ ๑๙๗๐s และ ๑๙๘๐s ที่มองว่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมแบบที่ดำรงอยู่จะนำไปสู่การทำลายล้างโลกในที่สุด สิ่ง que การพัฒนาแบบยั่งยืนนำเสนออย่างสำคัญคือการรับผิดชอบต่อผู้อื่น และในฐานะที่การพัฒนาแบบยั่งยืนเป็นรากฐานของจริยธรรมในปัจจุบัน ความน่าสนใจของการพัฒนาแบบยั่งยืนเกี่ยวกับการประสานระหว่างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของวาทกรรมการพัฒนาแบบยั่งยืน ดูยังเป็นข้อเสนอที่น่าสนใจอย่างมากด้วย เนื่องจากเป็นทางเลือกที่สาม ระหว่างข้อเสนอที่ดูมีลักษณะสุดขั้ว ๒ แบบ คือแบบของนักนิเวศวิทยาอย่างลึกที่เรียกร้องให้ปฏิเสธสิ่งที่เรียกว่า “การพัฒนา” อย่างสิ้นเชิง กับแบบที่ชูการพัฒนาอย่างไม่ตั้งคำถามและไม่คำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมเลย ดังกรณีของทฤษฎีการให้ทันสมัยอย่างตะวันตกในอดีต

ฉะนั้น ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมการพัฒนาแบบยั่งยืนจึงได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี แม้ว่าแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน จะได้รับความนิยมนิยมยอมรับอย่างกว้างขวาง จนสามารถทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นปัญหาระดับโลก และได้รับความสนใจจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แต่ก็ได้หมายความว่าแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนสามารถลดทอนความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกลงได้อย่างฉับพลัน โดยมีต้องพูดถึงการขจัดปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกให้หมดไป ซึ่งยิ่งดูยิ่งเป็นเรื่องห่างไกลมากขึ้นทุกที สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะว่าบรรดาพลังและกระบวนการในการทำลายล้างสิ่งแวดล้อมต่างก็ยังคงดำรงอยู่ มิได้ถูกขจัดให้หมดสิ้นไปแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็สิ่งที่เรียกว่าการพัฒนา การทำให้เป็นอุตสาหกรรม รวมถึงลัทธิบริโภคนิยมและระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งมีส่วนอย่างสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างขาดความรับผิดชอบเป็นที่น่าสงสัยว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดในทางปฏิบัติ เพราะเท่าที่ผ่านมา ความไม่เท่าเทียมในสังคมยังคงดำรงอยู่ คนยากจนจำนวนมากขาดแคลนอาหาร ที่อยู่อาศัย และเครื่องนุ่งห่ม ในประเทศโลกที่สาม หรือแม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม นั่นคือ การพัฒนาเท่าที่ผ่านมาได้สร้างปัญหาไว้มากมายซึ่งการแก้ปัญหาแบบประนีประนอมอย่างการพัฒนาแบบยั่งยืนนี้จะแก้ไขได้หรือไม่ เพราะมีความเกี่ยวเนื่องกับผลประโยชน์จำนวนมากของชาติมหาอำนาจและบริษัทยักษ์ใหญ่ทั้งหลาย

โดยสรุปการพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทโลกคือ การพัฒนาที่มุ่งสู่คุณภาพของมิติ ๓ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันและไม่ทำให้คนรุ่นอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดความสามารถที่จะสนองความต้องการของตนเอง ความหมายของคำว่า “ยั่งยืน” การใช้คำ sustainable และ sustainability มีนิยามอยู่ ๓ แนวใหญ่คือ

๑. แนวสังคม หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับการสนองความต้องการพื้นฐานอย่างต่อเนื่องซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องได้รับอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย และการบำบัดรักษายามเจ็บป่วย ในขณะเดียวกันก็หมายถึงการสนองความต้องการระดับสูงด้วย เช่น ความมั่นคงเสรีภาพ การศึกษาการมีงานทำ ความยั่งยืนทางสังคมอาจจะเน้นเรื่องการส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ของมวลชนส่วนใหญ่ เป้าหมายสำคัญที่สุดของแนวนี้คือ การรักษาคุณภาพชีวิตให้มีระดับสูงอย่างยาวนาน

๒. แนวนิเวศ จุดเน้นอยู่ที่กระบวนการทางชีววิทยาของธรรมชาติ โดยเน้นเรื่องความยั่งยืนของการทำงานและประสิทธิภาพของระบบนิเวศ เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนทางนิเวศในระยะยาวจำเป็นจะต้องมีการคุ้มครองทรัพยากรทางพันธุกรรมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางธรรมชาติ ในความหมายนี้ การจัดการและการรักษาระบบนิเวศรวมทั้งการสนับสนุนให้ชีวิตทั้งหลายอยู่รอดคือเป้าหมายสำคัญที่สุด

๓. แนวเศรษฐกิจ จะเน้นแต่เรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ถ้ากล่าวถึง “ความยั่งยืน” จะหมายถึง เศรษฐกิจขยายตัวอย่างยั่งยืนยาวนาน ในอัตราที่สูง แต่นักเศรษฐศาสตร์สีเขียว มีแนวคิดอีกแบบคือ กล่าวว่า เศรษฐกิจที่ยั่งยืน หมายถึง เศรษฐกิจที่คำนึงถึงระบบนิเวศและโลกธรรมชาติ การให้คุณค่าทางชีวิตจิตใจมากกว่าคำนึงถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

พระธรรมปิฎก^{๑๗} ได้เขียนไว้ในหนังสือ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” ระบุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนว่าคือ ระบบการพัฒนาที่เป็นองค์รวม คือ การดำรงอยู่ด้วยดีของมนุษย์ หมายถึง มนุษย์อยู่อย่างมีอิสรภาพและสันติสุขในโลกที่เกื้อกูล การพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องอาศัยความเป็นไปอย่างประสานและเกื้อกูลกันของระบบความสัมพันธ์แห่งองค์ประกอบทั้ง ๔ ประการคือ มนุษย์ สังคม เทคโนโลยี และธรรมชาติแวดล้อม โดยเสนอแนวทางของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาแบบองค์รวม โดยบูรณาการอย่างสมดุล จะต้องเข้าถึงความจริงของธรรมชาติ ซึ่งเป็นไปตามระบบความสัมพันธ์ของเหตุและปัจจัยทั้งหลาย มีอิสรภาพที่จะเกื้อกูลต่อกันด้วยระบบความสัมพันธ์แห่งองค์ประกอบพื้นฐานและรวมกับความซับซ้อนที่มนุษย์สร้างขึ้น อันได้แก่ เทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาดังนี้

๑. มนุษย์ ในฐานะบุคคล ในฐานะชีวิตทั้งกายและใจ
๒. สังคม
๓. ธรรมชาติ
๔. เทคโนโลยี

องค์ประกอบทั้ง ๔ จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกันทั้งระบบ แต่มนุษย์เป็นตัวกระทำ เพราะมีเจตจำนง ในขณะที่องค์ประกอบอื่นไม่มี และการที่มนุษย์แปลกแยกจากธรรมชาติย่อมหมายถึงว่ามนุษย์แปลกแยกจากชีวิตมนุษย์เองด้วย การแก้ปัญหาด้วยการบูรณาการง่าย ๆ ก็คือการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้โลกมนุษย์กับโลกธรรมชาติประสานประโยชน์กันได้ โดยมนุษย์อยู่ในโลก

ธรรมชาติอย่างกลมกลืน เกื้อกูล ความสำเร็จนี้จึงจะเป็นชัยชนะอย่างแท้จริงของมนุษย์ และเพื่อให้เป็นองค์ประกอบที่ดีที่จะนำไปสู่ระบบใหญ่ทั้งหมด ในการพัฒนาจึงถือเอาการพัฒนา มนุษย์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเป็นปัจจัยที่กระทำดังกล่าวมาแล้ว

กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนแยกได้เป็น ๒ ส่วนดังนี้^{๑๘}

๑. ระบบการพัฒนาคน โดยพัฒนาที่ตัวคนเป็นปัจจัยที่กระทำให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาด้วยการพัฒนาตัวคนเต็มทั้งระบบ คือ ครบทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา โดยทั้ง ๓ ด้านนี้มีความสัมพันธ์อิงอาศัยกันการพัฒนาคนจะต้องทำทั้งหมดจึงจะเป็นการพัฒนาคนเต็มคน

^{๑๗} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), *การพัฒนาที่ยั่งยืน*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โกมลคีมทอง, ๒๕๔๓), หน้า ๔๗-๕๐.

^{๑๘} พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร. (สุทิตย์ อาภากร), *โครงการวิจัยเรื่องการวิจัยการศึกษา: องค์ประกอบรูปแบบ และกระบวนการสร้างเครือข่ายการวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*, หน้า ๑๔-๑๕.

๑.๑ พฤติกรรม พฤติกรรมที่ดีเป็นช่องทางให้จิตใจพัฒนาและช่วยให้ปัญญา
งอกงาม โดยให้ความพิเศษกับพฤติกรรมเคยชินที่ดีและแก้กฏซึ่งจะต้องฝึกแต่เด็ก

๑.๒ จิตใจ จิตใจที่มีเจตจำนงที่เป็นตัวชี้้นำกำหนดพฤติกรรมและสภาพจิตที่พอใจมี
ความสุข ก็ทำให้พฤติกรรมมีความมั่นคง ปัญญาจะทำงานได้ผลและพัฒนาไปได้ ต้องอาศัย
สภาพจิตใจที่เหมาะสม

๑.๓ ปัญญา ปัญญาเป็นตัวแก้ปัญหา เป็นตัวจัดปรับทุกอย่างทั้งพฤติกรรมและ
จิตใจให้ลงตัวพอดี และเป็นตัวนำไปสู่จุดหมายแห่งความมีอิสรภาพและสันติสุข จะต้องพัฒนาควบคู่
ประสานกันไป และอิงอาศัยการพัฒนาทั้งพฤติกรรมและจิตใจ ใช้ปัญญาบนความไม่ประมาท

๒. ระบบการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคนที่พัฒนาเต็มระบบนั้นเป็นตัวกลางหรือ
เป็นแกนกลาง ด้วยการเป็นปัจจัยตัวกระทำที่ไปประสานปรับเปลี่ยนบูรณาการระบบสัมพันธ์องค์รวม
ใหญ่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและการพัฒนาที่ยั่งยืน จะเกิดขึ้นเมื่อระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง
๔ ดำเนินไปด้วยดี โดยทุกส่วนเป็นปัจจัยส่งผลในทางเกื้อกูลกัน และในระบบนั้นมนุษย์ในฐานะปัจจัย
ตัวการที่มีความสำคัญที่สุด ที่จะให้ภาวะที่พึงประสงค์นี้เกิดขึ้นหรือไม่ โดยจะกล่าวถึงข้อคิดเกี่ยวกับ
การพัฒนาและการปฏิบัติต่อองค์ประกอบทั้ง ๔ เฉพาะที่เป็นแนวทางพื้นฐานบางประการ

๒.๑ มนุษย์ในฐานะที่เป็นมนุษย์ เป็นหลักที่ควรให้ความสำคัญที่สุด โดยมุ่งให้
การศึกษา จัดสรรปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ เพื่อให้มนุษย์แต่ละชีวิตเจริญงอกงาม เข้าถึงความ เป็นมนุษย์ที่
สมบูรณ์ อันจะเป็นปัจจัยไปกระทำต่อระบบสัมพันธ์องค์รวมใหญ่บรรลุจุดหมายแห่งการพัฒนาที่
ยั่งยืนและมนุษย์ในฐานะทรัพยากรมนุษย์ คือทุนหรือปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พึ่งมีการ
พัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ มีสุขภาพดี ชยัน อดทน รับผิดชอบ มีความรู้ ฯลฯ พร้อมทั้งจะเป็น
กำลังในการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๒ สังคมระบบต่าง ๆ ทางสังคมนั้นเป็นการจัดการรูปแบบในระดับสังคม
ต่างสังคม ประเทศชาติที่เปิดถึงทั่วกันจะต้องวางมาตรการร่วมกัน ปกป้องมิให้มีการกดขี่ บีบบังคับ
เอารัดเอาเปรียบกัน ไม่ว่าน้อยใหญ่ สังคมควรมีมาตรการพิทักษ์ ป้องกันมิให้คนเบียดเบียน
ทำลายธรรมชาติแวดล้อม

๒.๓ ธรรมชาติ การมีทัศนคติที่ดีของมนุษย์ต่อธรรมชาตินั้นไม่ควรหยุดมองแค่เล็ก
มองตนเองแยกต่างหากจากธรรมชาติ แล้วมองตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ แต่ควรจะทำต่อไป
ถึงขั้นแสดงศักยภาพของมนุษย์ในการจัดวางสมมติต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้อำนาจสิทธิต่าง ๆ
กลับมาอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูล ไปเบียดเบียน ทำร้าย เอาเปรียบ ยอมเสียสละให้มาก แล้ว
ทำความดีชดใช้หรือจะถือว่ากอบโกยจากเขามากพอแล้ว จะคืนให้แก่ธรรมชาติบ้างก็ได้

๒.๔ เทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกื้อกูลไม่ทำลายธรรมชาติ
เทคโนโลยีที่ประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ
ผลการผลิตสูงโดยมีของเสียน้อย กำจัดน้ำเสีย กำจัดขยะ เอาของเสียมาเวียนใช้ใหม่ ตลอดจนการวาง
มาตรการบังคับควบคุม มนุษย์เองจะต้องไม่ประมาทกับการใช้เทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีเป็นเครื่อง
สนองกิเลสของมนุษย์ จะต้องใช้อย่างมีสติ มิใช่ว่าเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าแต่มนุษย์กลับเสื่อมลง
จะต้องเสพที่คุณค่าแท้มิใช่เสพเพราะตณหา ข้อปฏิบัติต่อองค์ประกอบแต่ละอย่างพอเป็นแนวทางแล้ว

ขั้นที่จะบูรณาการทั้ง ๔ องค์ประกอบเข้าด้วยกันเป็นระบบสัมพันธ์อันเดียว โดยเอาระบบพัฒนาตัวคนมาเป็นองค์แกนกลาง ที่จะทำหน้าที่เป็นปัจจัยตัวกระทำให้สำเร็จเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุป การพัฒนาอย่างยั่งยืน มีหลักการที่ลักษณะสำคัญคือ เป็นการพัฒนาที่ดำเนินไปโดยคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสนองความต้องการในปัจจุบันโดยไม่ส่งผลเสียต่อความต้องการในอนาคต เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงความเป็น “องค์กรวม” คือมองว่าการจะทำสิ่งใดต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับสิ่งอื่น ๆ ดังนั้น การพัฒนาแนวนี้จึงยึดหลักความรอบคอบ และค่อยเป็นค่อยไป การพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่ได้ระบุว่าต้องปฏิเสธ “ระบบเทคโนโลยี” เพียงแต่ต้องคำนึงว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้นั้น เป็นไปในทางสร้างสรรค์หรือทำลายล้างที่ส่งผลของการดำเนินการพัฒนาตามแนวคิดใดก็ตามจะตกแก่ตัวมนุษย์เองเสมอ เช่น หากพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจและการใช้เทคโนโลยีควบคุมและบงการธรรมชาติมากเกินไป สังคมมนุษย์ก็อาจถึงกาลอวสานรวดเร็วขึ้น หรือหากยึดถือการพัฒนาตามแนวทางความยั่งยืนที่ตระหนักว่าสรรพสิ่งเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อกันอย่างซับซ้อนและหลากหลาย สังคมโลกก็จะดำเนินไปด้วยกันระหว่างสรรพสิ่งและตัวมนุษย์ได้อย่างยั่งยืนยาวนาน เป็นต้น ^{๑๙}

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน^{๒๐}

ผู้นำจากประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติจำนวน ๑๙๓ ประเทศ จะลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly - UNGA) วันศุกร์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา โดยจะใช้เป็นวาระแห่งการพัฒนาของโลกในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า (๒๐๑๖-๒๐๓๐) มี ๑๗ เป้าหมายได้แก่

เป้าหมายที่ ๑ ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่

๑.๑ ภายในปี ๒๕๗๓ ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงทั้งหมด ซึ่ง ในปัจจุบัน วัตจากคนที่มีความยากจนรายวันต่ำกว่า \$๑.๒๕ ต่อวัน

๑.๒ ภายในปี ๒๕๗๓ ลดสัดส่วนชาย หญิง และเด็ก ในทุกช่วงวัย ที่อยู่ภายใต้ความยากจนในทุกมิติ ตามนิยามของแต่ละประเทศ ให้ลดลงอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง

๑.๓ ดำเนินการให้เป็นผลตามระบบและมาตรการคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมของแต่ละประเทศ และให้ครอบคลุมถึงกลุ่มที่ยากจนและเปราะบางภายในปี ๒๕๗๓

๑.๔ ภายในปี ๒๕๗๓ สร้างหลักประกันว่าชายและหญิงทุกคน โดยเฉพาะที่ยากจน มีสิทธิเท่าเทียมกันในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมถึงการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน การเป็นเจ้าของและควบคุมเหนือที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ในรูปแบบอื่น และบริการทางการเงิน ซึ่งรวมถึงระบบการเงินระดับฐานราก (microfinance)

๑.๕ ภายในปี ๒๕๗๓ สร้างภูมิคุ้มกัน และลดการเปิดรับต่อเหตุรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

^{๑๙} พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร. (สุทธิยศ อาภากร), **โครงการวิจัยเรื่องการวิจัยการศึกษา: องค์ประกอบรูปแบบ และกระบวนการสร้างเครือข่ายการวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**, หน้า ๔.

^{๒๐} มูลนิธิมั่นพัฒนา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.tsdf.or.th/th/seminar-event/> เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, [๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐].

๑.๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการระดมทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญจากแหล่งที่หลากหลาย รวมไปถึงการยกระดับความร่วมมือเพื่อการพัฒนา เพื่อที่จะจัดให้มีแนวทางที่เพียงพอและคาดเดาได้แก่ประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ในการดำเนินงานตามแผนงานและนโยบายเพื่อยุติความยากจนในทุกมิติ

๑.๗ สร้างกรอบนโยบายที่เหมาะสมในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ บนฐานของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สนับสนุนคนยากจน (pro-poor) และคำนึงถึงความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (gender-sensitive) เพื่อจะสนับสนุนการเร่งการลงทุนเพื่อปฏิบัติการขจัดความยากจน

เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

๒.๑ ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคนโดยเฉพาะที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารก ได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี ๒๕๗๓

๒.๒ ยุติภาวะทุพโภชนาการทุกรูปแบบและแก้ไขปัญหาความต้องการสารอาหารของหญิงวัยรุ่น หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร และผู้สูงอายุ ภายในปี ๒๕๗๓ รวมถึงบรรลุเป้าหมายที่ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศว่าด้วยภาวะแคระแกร็นและผอมแห้งในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ภายในปี ๒๕๖๘

๒.๓ เพิ่มผลิตภาพทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็ก โดยเฉพาะผู้หญิง คนพื้นเมือง เกษตรกรแบบครอบครัว คนเลี้ยงปศุสัตว์ ชาวประมง ให้เพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า โดยรวมถึงการเข้าถึงที่ดินและทรัพยากรและปัจจัยนำเข้าในการผลิต ความรู้ บริการทางการเงิน ตลาด และโอกาสสำหรับการเพิ่มมูลค่าและการจ้างงานนอกฟาร์ม อย่างปลอดภัยและเท่าเทียม ภายในปี ๒๕๗๓

๒.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่อง ภายในปี ๒๕๗๓

๒.๕ คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือน และชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์เหล่านั้น รวมถึงให้มีธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชที่มีการจัดการที่ดีและความหลากหลาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างธรรมและเท่าเทียม ตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศ ภายในปี ๒๕๗๓

๒.๖ เพิ่มการลงทุนตลอดจนการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานในชนบท การวิจัยเกษตรและการขยายบริการ การพัฒนาเทคโนโลยี และการทำธนาคารยีนของพืชและสัตว์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

๒.๗ แก้ไขและป้องกันการกีดกันและการบิดเบือนทางการค้าในตลาดเกษตรโลก รวมถึงทางการจัดการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกทุกรูปแบบและมาตรการเพื่อการส่งออกทุกแบบที่ให้ผลในลักษณะเดียวกัน โดยให้เป็นไปตามอาณัติของกรอบการพัฒนาโดฮา

๒.๘ เลือกใช้มาตรการที่สร้างหลักประกันได้ว่าตลาดโภคภัณฑ์อาหารและตลาดอนุพันธ์ สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสม และอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของตลาดและข้อมูลสำรองอาหารได้อย่างทันการณ์ เพื่อจำกัดความผันผวนของราคาอาหารอย่างรุนแรง

เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย

๓.๑ ลดอัตราการตายของมารดาทั่วโลก ให้ต่ำกว่า ๗๐ ต่อการเกิดมีชีพ ๑ แสนคน ภายในปี ๒๕๗๓

๓.๒ ยุติการตายที่ป้องกันได้ของทารกแรกเกิดและเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี โดยทุกประเทศมุ่งลดอัตราการตายในทารกถึงให้ต่ำถึง ๑๒ ต่อการเกิดมีชีพพันคน และลดอัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ลงให้ต่ำถึง ๒๕ ต่อการเกิดมีชีพพันคน ภายในปี ๒๕๗๓

๓.๓ ยุติการแพร่กระจายของเอดส์ วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อนที่ถูกกลบเกลาย และต่อสู้กับโรคตับอักเสบ โรคติดต่อทางน้ำ และโรคติดต่ออื่นๆ ภายในปี ๒๕๗๓

๓.๔ ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสามผ่านทาง การป้องกันและการรักษาโรค และสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ภายในปี ๒๕๗๓

๓.๕ เสริมการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางอันตราย

๓.๖ ลดจำนวนการตายและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกครั้งหนึ่ง ภายในปี ๒๕๖๓

๓.๗ สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงบริการ ข้อมูล การให้การศึกษาเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า รวมถึงการวางแผนครอบครัว และการผสมผสานอนามัยเจริญพันธุ์ในยุทธศาสตร์ และแผนงานระดับชาติ ภายในปี ๒๕๗๓

๓.๘ บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิผล มีคุณภาพ และมีราคาที่สามารถซื้อหาได้

๓.๙ ลดจำนวนการตายและการป่วยจากสารเคมีอันตราย และจากการปนเปื้อนและมลพิษทางอากาศ น้ำ และดิน ให้ลดลงอย่างมาก ภายในปี ๒๕๗๓

๓.๑๐ เสริมการดำเนินงานของกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบในทุกประเทศตามความเหมาะสม

๓.๑๑ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวัคซีนและยาสำหรับโรคที่ติดต่อและไม่ติดต่อที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประเทศกำลังพัฒนา ให้มีการเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นในราคาที่ซื้อหาได้ ตามปฏิญญาโตฮาความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าและการสาธารณสุข ซึ่งเน้นย้ำสิทธิสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่จะใช้ทบทวนสิทธิในความตกลงว่าด้วยสิทธิใน

ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้าอย่างเต็มที่ ในเรื่องการผ่อนปรนเพื่อจะปกป้องสุขภาพสาธารณะ และโดยเฉพาะการเข้าถึงยาโดยถ้วนหน้า

๓.๑๒ เพิ่มการใช้เงินที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และการสรรหา การพัฒนา การฝึกฝน และการเก็บรักษากำลังคนด้านสุขภาพในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก

๓.๑๓ เสริมขีดความสามารถสำหรับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา ในเรื่องการแจ้งเตือนล่วงหน้า การลดความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพ ในระดับประเทศและระดับโลก

เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๔.๑ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล ภายในปี ๒๕๗๓

๔.๒ สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี ๒๕๗๓ เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

๔.๓ ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัย ที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี ๒๕๗๓

๔.๔ เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็น รวมถึงทักษะทางเทคนิคและอาชีพ สำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดี และการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี ๒๕๗๓

๔.๕ ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี ๒๕๗๓

๔.๖ สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูง ทั้งชายและหญิง สามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี ๒๕๗๓

๔.๗ สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึง การศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและใน ส่วนร่วมของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี ๒๕๗๓

๔.๘ สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษา ที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุมและมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

๔.๙ ขยายจำนวนทุนการศึกษาในทั่วโลกที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะ ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศในแอฟริกา ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพ และโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ

สื่อสาร ด้านเทคนิค วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ ในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี ๒๕๖๓

๔.๑๐ เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ ๕ บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน

๕.๑ ยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในทุกที่

๕.๒ ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

๕.๓ ขจัดแนวปฏิบัติที่เป็นภัยทุกรูปแบบ อาทิ การแต่งงานในเด็กก่อนวันอันควรโดยการบังคับ และการทำลายอวัยวะเพศหญิง

๕.๔ ยอมรับและให้คุณค่าต่อการดูแลและการทำงานบ้านแบบไม่ได้รับค่าจ้าง โดยจัดเตรียมบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานและนโยบายการคุ้มครองทางสังคมให้ และสนับสนุนความรับผิดชอบร่วมกันภายในครัวเรือนและครอบครัว ตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ

๕.๕ สร้างหลักประกันว่าผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพและมีโอกาสที่เท่าเทียมในการเป็นผู้นำในทุกระดับของการตัดสินใจในทางการเมือง เศรษฐกิจ และภาคสาธารณะ

๕.๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ และสิทธิการเจริญพันธุ์โดยถ้วนหน้า ตามที่ตกลงในแผนปฏิบัติการของการประชุมนานาชาติว่าด้วยประชากรและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการปักกิ่งและเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมทบทวนเหล่านั้น

๕.๗ ดำเนินการปฏิรูปเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิที่เท่าเทียมในทรัพยากรทางเศรษฐกิจรวมทั้ง การเข้าเป็นเจ้าของที่ดิน การควบคุมที่ดินและทรัพย์สินในรูปแบบอื่น การบริการทางการเงิน การรับมรดก และทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายของประเทศ

๕.๘ เพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการให้อำนาจแก่ผู้หญิง

๕.๙ เลือกใช้และเสริมความเข้มแข็งแก่นโยบายที่ดีและกฎระเบียบที่บังคับใช้ได้ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและการให้อำนาจแก่ผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคนในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

๖.๑ บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี ๒๕๗๓

๖.๒ บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงสุขอนามัยที่พอเพียงและเป็นธรรม และยุติการขับถ่ายในที่โล่ง โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของผู้หญิง เด็กหญิงและกลุ่มที่อยู่ใต้สถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี ๒๕๗๓

๖.๓ ยกกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ ขจัดการทิ้งขยะและลดการปล่อยสารเคมี และวัสดุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครั้งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี ๒๕๗๓

๖.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน และสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี ๒๕๗๓

๖.๕ ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี ๒๕๗๓

๖.๖ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี ๒๕๖๓

๖.๗ ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งรวมถึงด้านการเก็บน้ำ การขจัดเกลือ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

๖.๘ สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการน้ำและสุขอนามัย

เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน

๗.๑ สร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงการบริการพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ และเชื่อถือได้ ภายในปี ๒๕๗๓

๗.๒ เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนในการผสมผสานการใช้พลังงานของโลก ภายในปี ๒๕๗๓

๗.๓ เพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลกให้เพิ่มขึ้น ๒ เท่า ภายในปี ๒๕๗๓

๗.๔ ยกกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศในการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการวิจัยและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด โดยรวมถึงพลังงานทดแทน ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและเทคโนโลยีเชื้อเพลิงฟอสซิลขั้นสูงและสะอาด และสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาด ภายในปี ๒๕๗๓

๗.๕ ขยายโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการจัดส่งบริการพลังงานที่เป็นสมัยใหม่และยั่งยืนให้โดยถ้วนหน้าในประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน

๘.๑ ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืนตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด มีการขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ ๗ ต่อปี

๘.๒ บรรลุการมีผลิตภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นผ่านการทำให้หลากหลาย การยกระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมุ่งเน้นในภาคส่วนที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและใช้แรงงานเข้มข้น

๘.๓ ส่งเสริมนโยบายที่มุ่งการพัฒนาที่สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลิตภาพ การสร้างงานที่สมควร ความเป็นผู้ประกอบการ ความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และส่งเสริมการเกิดและการเติบโตของวิสาหกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ซึ่งรวมถึงผ่านทาง การเข้าถึงบริการทางการเงิน

๘.๔ พัฒนาความมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภคและการผลิต และพยายามที่จะตัดความเชื่อมโยงระหว่าง การเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน ๑๐ ปีของแผนการทำงานเพื่อการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยมีประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการ ไปจนถึงปี ๒๕๗๓

๘.๕ บรรลุการจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่สมควรสำหรับหญิงและชายทุกคน รวมถึงเยาวชนและผู้มีภาวะทุพพลภาพ และให้มีการจ่ายที่เท่าเทียมสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน ภายในปี ๒๕๗๓

๘.๖ ลดสัดส่วนของเยาวชนที่ไม่มีการศึกษา ที่ไม่มีการศึกษา และที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ภายในปี ๒๕๖๓

๘.๗ ดำเนินมาตรการโดยทันทีและมีประสิทธิภาพเพื่อขจัดแรงงานบังคับ ยุติความเป็นทาสสมัยใหม่และการค้ามนุษย์ และยับยั้งและกำจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด ซึ่งรวมถึงการเกณฑ์และการใช้ทหารเด็ก และยุติการใช้แรงงานเด็กในทุกรูปแบบในปี ๒๕๖๘

๘.๘ ปกป้องสิทธิแรงงานและส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมั่นคงสำหรับผู้ทำงานทุกคน รวมถึงผู้ทำงานต่างด้าว โดยเฉพาะหญิงต่างด้าว และผู้ที่ทำงานเสี่ยงอันตราย

๘.๙ ออกแบบและใช้นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่จะสร้างงาน และส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี ๒๕๗๓

๘.๑๐ เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันทางการเงินภายในประเทศเพื่อส่งเสริมและขยายการเข้าถึงการธนาคาร การประกันภัย และบริการทางการเงินแก่ทุกคน

๘.๑๑ เพิ่มเติมความช่วยเหลือเพื่อการค้า (Aid for Trade) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านช่องทางของกรอบการทำงานแบบบูรณาการสำหรับความช่วยเหลือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการค้าแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

๘.๑๒ พัฒนาและทำให้เกิดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์โลกสำหรับการจ้างงานในเยาวชนและดำเนินงานตามข้อตกลงเรื่องงานของโลกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ภายในปี ๒๕๖๓

เป้าหมายที่ ๙ สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

๙.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ ยั่งยืนและมีความทนทาน ซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาคและที่ข้ามเขตแดน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและ

ความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ โดยมุ่งเป้าไปที่การเข้าถึงได้ในราคาที่สามารถจ่ายได้และเท่าเทียมสำหรับทุกคน

๙.๒ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และภายในปี ๒๕๗๓ ให้เพิ่มส่วนแบ่งของอุตสาหกรรมในการจ้างงานและผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยให้เป็นไปตามสถานะแวดล้อมของประเทศ และให้เพิ่มส่วนแบ่งขึ้นเป็น ๒ เท่าในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

๙.๓ เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินโดยรวมถึงเครดิตในราคาที่สามารถจ่ายได้ให้แก่อุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดเล็ก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้เพิ่มการผนวกกลุ่มเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าและตลาด

๙.๔ ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการทางอุตสาหกรรมที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยทุกประเทศดำเนินการตามขีดความสามารถของแต่ละประเทศ ภายในปี ๒๕๗๓

๙.๕ เพิ่มทุนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้ภายในปี ๒๕๗๓ มีการส่งเสริมนวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนาต่อประชากร ๑ ล้านคนและการใช้จ่ายในภาคสาธารณะและเอกชนในการวิจัยและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้น

๙.๖ อำนวยความสะดวกการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืนและทนทานในประเทศกำลังพัฒนา ผ่านทางการยกระดับการสนับสนุนทางการเงิน เทคโนโลยี และด้านวิชาการให้แก่ประเทศในแอฟริกา ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก

๙.๗ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรมภายในประเทศในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงการให้มีสภาพแวดล้อมทางนโยบายที่นำไปสู่ความหลากหลายของอุตสาหกรรมและการเพิ่มมูลค่าของสินค้าโภคภัณฑ์

๙.๘ การเพิ่มการเข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้อมูลและการสื่อสาร และพยายามที่จะจัดให้มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยถ้วนหน้าและในราคาที่สามารถจ่ายได้สำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ภายในปี ๒๕๖๓

เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ

๑๐.๑ ให้บรรลุอย่างต่อเนื่องและคงการเติบโตของรายได้ในกลุ่มประชากรร้อยละ ๔๐ ที่ยากจนที่สุดในอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๐.๒ ให้อำนาจและส่งเสริมความครอบคลุมด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองสำหรับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความบกพร่องทางร่างกาย เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แหล่งกำเนิด ศาสนา หรือสถานะทางเศรษฐกิจหรืออื่นๆ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๐.๓ สร้างหลักประกันว่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมและลดความไม่เสมอภาคของผลลัพธ์ รวมถึงโดยการขจัดกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติที่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมการออกกฎหมาย นโยบาย และการกระทำที่เหมาะสมในเรื่องนี้

๑๐.๔ เลือกใช้นโยบาย โดยเฉพาะนโยบายการคลัง ค่าจ้าง และการคุ้มครองทางสังคม และให้บรรลุความเสมอภาคยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๑๐.๕ พัฒนากฎระเบียบและการติดตามตรวจสอบตลาดเงินและสถาบันการเงินของโลก และเสริมความแข็งแกร่งในการดำเนินการกฎระเบียบดังกล่าว

๑๐.๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีตัวแทนและเสียงสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในการตัดสินใจของสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สถาบันมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ มีความรับผิดชอบ และชอบธรรมมากขึ้น

๑๐.๗ อำนวยความสะดวกในการอพยพและเคลื่อนย้ายคนให้เป็นไปด้วยความสงบปลอดภัย เป็นไปตามระเบียบ และมีความรับผิดชอบ รวมถึงผ่านทาง การดำเนินงานตามนโยบายด้านการอพยพที่มีการวางแผนและจัดการที่ดี

๑๐.๘ ดำเนินการตามหลักการการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างสำหรับประเทศกำลังพัฒนา เฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยเป็นไปตามความตกลงองค์การการค้าโลก

๑๐.๙ สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการและการไหลของเงิน ซึ่งรวมถึงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ไปยังรัฐที่มีความจำเป็นมากที่สุด เฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศในแอฟริกา รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก และประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล โดยให้เป็นไปตามแผนและแผนงานของประเทศเหล่านั้น

๑๐.๑๐ ลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมของการส่งเงินกลับประเทศของผู้อพยพ (migrant remittances) ให้ต่ำกว่าร้อยละ ๓ และบริหารจัดการชำระเงินระหว่างประเทศ (remittance corridors) ที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าร้อยละ ๕ ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทาน และยั่งยืน

๑๑.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการพื้นฐานที่พอเพียง ปลอดภัย และในราคาที่สามารถจ่ายได้ และยกระดับชุมชนแออัด ภายในปี ๒๕๗๓

๑๑.๒ จัดให้มีการเข้าถึงระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน เข้าถึงได้ ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้ สำหรับทุกคน พัฒนาความปลอดภัยทางถนน โดยการขยายการขนส่งสาธารณะ และดำเนินเป็นพิเศษถึงกลุ่มคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ผู้หญิง เด็ก ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย และผู้สูงอายุ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๑.๓ ยกกระตือรือร้นการพัฒนาเมืองและขีดความสามารถให้ครอบคลุมและยั่งยืน เพื่อการวางแผนและการบริหารจัดการการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างมีส่วนร่วม บูรณาการและยั่งยืนในทุกประเทศ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๑.๔ เสริมความพยายามที่จะปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก

๑๑.๕ ลดจำนวนการตายและจำนวนคนที่ได้รับผลกระทบ และลดการสูญเสียชีวิตโดยตรงทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของโลกที่เกิดจากภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี ๒๕๗๓

๑๑.๖ ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากร โดยรวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศและการจัดการของเสียของเทศบาลและอื่นๆ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๑.๗ จัดให้มีการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะสีเขียว ที่ปลอดภัยครอบคลุมและเข้าถึงได้ โดยถ้วนหน้า โดยเฉพาะผู้หญิง เด็ก คนชรา และผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย ภายในปี ๒๕๗๓

๑๑.๘ สนับสนุนการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในทางบวก ระหว่างพื้นที่เมือง รอบเมือง และชนบท โดยการเสริมความแข็งแกร่งของการวางแผนการพัฒนาในระดับชาติและระดับภูมิภาค

๑๑.๙ ภายในปี ๒๕๖๓ เพิ่มจำนวนเมืองและกระบวนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เลือกใช้และดำเนินการตามนโยบายและแผนที่บูรณาการ เพื่อนำไปสู่ความครอบคลุม ความมีประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภูมิทัศน์ทางต่อภัยพิบัติ และให้พัฒนาและดำเนินการตามการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบองค์รวมในทุกกระดับ ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓

๑๑.๑๐ สนับสนุนประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมถึงผ่านทางความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการ ในการสร้างอาคารที่ยั่งยืนและทนทานโดยใช้วัสดุท้องถิ่น

เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

๑๒.๑ ดำเนินการให้เป็นผลตามกรอบการดำเนินงานระยะ ๑๐ ปีว่าด้วยการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ทุกประเทศนำไปปฏิบัติโดยประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำ โดยคำนึงถึงการพัฒนาและขีดความสามารถของประเทศกำลังพัฒนา

๑๒.๒ บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๒.๓ ลดขยะเศษอาหารของโลกลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค และลดการสูญเสียอาหารจากระบบการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ภายในปี ๒๕๗๓

๑๒.๔ บรรลุการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดในวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดทั้งวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่ตกลงกันแล้ว และลดการปลดปล่อยสิ่งเหล่านั้นออกสู่อากาศ น้ำ และดินอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อที่จะลดผลกระทบทางลบที่จะมีต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ภายในปี ๒๕๖๓

๑๒.๕ ลดการผลิตของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำมาใช้ซ้ำ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๒.๖ สนับสนุนให้บริษัท โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติและบริษัทขนาดใหญ่ รับแนวปฏิบัติที่ยั่งยืนไปใช้ และผนวกข้อมูลด้านความยั่งยืนลงในวงจรการรายงานของบริษัทเหล่านั้น

๑๒.๗ ส่งเสริมแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาคสาธารณะที่ยั่งยืน ตามนโยบายและการให้ลำดับความสำคัญของประเทศ

๑๒.๘ สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและความตระหนักถึงการพัฒนายั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๒.๙ สนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการเสริมความแข็งแกร่งของขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะขับเคลื่อนไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น

๑๒.๑๐ พัฒนาและดำเนินการใช้เครื่องมือเพื่อจะติดตามตรวจสอบผลกระทบของการพัฒนายั่งยืนสำหรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่สร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

๑๒.๑๑ ทำให้การอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ไร้ประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริโภคที่สิ้นเปลืองมีความสมเหตุสมผล โดยกำจัดการบิดเบือนทางการตลาดโดยให้สอดคล้องสถานะแวดล้อมของประเทศ รวมถึงการปรับโครงสร้างภาษีและเลิกการอุดหนุนที่เป็นภัยเหล่านั้นในที่ยังมีการใช้อยู่ เพื่อให้สะท้อนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงอย่างเต็มที่ถึงความจำเป็นและเงื่อนไขที่เจาะจงของประเทศกำลังพัฒนาและลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นที่จะมีต่อการพัฒนาของประเทศเหล่านั้นในลักษณะที่เป็นการคุ้มครองคนจนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๑๓.๑ เสริมภูมิคุ้มกันและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

๑๓.๒ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบายยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ

๑๓.๓ พัฒนาการศึกษ การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้า

๑๓.๔ ดำเนินการให้เกิดผลตามพันธกรณีที่ผูกมัดต่อประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีเป้าหมายร่วมกันระดมทุนจากทุกแหล่งให้ได้จำนวน ๑ แสนล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ภายในปี ๒๕๖๓ เพื่อจะแก้ปัญหาความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนาในบริบทของการดำเนินการด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญและมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน และทำให้กองทุน Green Climate Fund ดำเนินงานอย่างเต็มที่โดยเร็วที่สุดผ่านการให้ทุน (capitalization)

๑๓.๕ ส่งเสริมกลไกที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และให้ความสำคัญต่อผู้หญิง เยาวชน และชุมชนท้องถิ่นและชายขอบ

เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑๔.๑ ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภท โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงซากปรักหักพังทางทะเลและมลพิษของสารอาหาร (nutrient pollution) ภายในปี ๒๕๖๘

๑๔.๒ บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบที่มีนัยสำคัญ รวมถึงโดยการเสริมภูมิคุ้มกันและปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟู เพื่อบรรลุการมีมหาสมุทรที่มีสุขภาพดีและมีผลผลิตภาพ ภายในปี ๒๕๖๓

๑๔.๓ ลดและแก้ปัญหามลพิษของการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงผ่านทาง การเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ

๑๔.๔ ภายในปี ๒๕๖๓ ให้กำกับอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องการเก็บเกี่ยวและยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย และดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลปลา (fish stock) ในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ อย่างน้อยที่สุดในระดับที่สามารถไปถึงจุดสูงสุดที่ให้ผลตอบแทนแบบยั่งยืน (maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้น

๑๔.๕ ภายในปี ๒๕๖๓ อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

๑๔.๖ ภายในปี ๒๕๖๓ ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงบางอย่างที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว ตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก

๑๔.๗ ภายในปี ๒๕๗๓ เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงผ่านทาง การบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในเรื่องการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการท่องเที่ยว

๑๔.๘ เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการสมุทรศาสตร์ระหว่างรัฐบาล เพื่อจะพัฒนาคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพในทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

๑๔.๙ จัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาดสำหรับชาวประมงพื้นบ้านรายเล็ก

๑๔.๑๐ เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ ๑๕๘ ของเอกสาร The Future We Want

เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ป่าไม้ และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๕.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบก และในน้ำจืดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี ๒๕๖๓

๑๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี ๒๕๖๓

๑๕.๓ ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูแผ่นดินและดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดินที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุถึงโลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ภายในปี ๒๕๗๓

๑๕.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี ๒๕๗๓

๑๕.๕ ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี ๒๕๖๓ จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

๑๕.๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

๑๕.๗ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการค้าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

๑๕.๘ นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศบกและน้ำและควบคุมหรือขจัด priority species ภายในปี ๒๕๖๓

๑๕.๙ บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผน กระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ภายในปี ๒๕๖๓

๑๕.๑๐ ระดมและเพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่งเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

๑๕.๑๑ ระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งและทุกระดับเพื่อสนับสนุนเงินแก่การบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และจัดหาแรงจูงใจที่เหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในการบริหารจัดการ ซึ่งรวมถึงการอนุรักษ์และการปลูกป่า

๑๕.๑๒ เพิ่มพูนการสนับสนุนในระดับโลกสำหรับความพยายามที่จะต่อสู้การค้าและการเคลื่อนย้ายชนิดพันธุ์คุ้มครอง รวมถึงโดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบัน ที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุม ในทุกระดับ

๑๖.๑ ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

๑๖.๒ ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

๑๖.๓ ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน

๑๖.๔ ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี ๒๕๗๓

๑๖.๕ ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

๑๖.๖ พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ

๑๖.๗ สร้างหลักประกันว่าจะมีการบริหารจัดการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ

๑๖.๘ ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล

๑๖.๙ จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีสติบัตรภายในปี ๒๕๗๓

๑๖.๑๐ สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

๑๖.๑๑ เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

๑๖.๑๒ ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเงิน

๑๗.๑ เสริมความแข็งแกร่งของการระดมทรัพยากรภายในประเทศ โดยรวมถึงผ่านทาง การสนับสนุนระหว่างประเทศไปยังประเทศกำลังพัฒนา เพื่อพัฒนาขีดความสามารถภายในประเทศในการเก็บภาษีและรายได้ของอื่นๆ ของรัฐ

๑๗.๒ ประเทศพัฒนาแล้วจะดำเนินการให้เป็นผลตามพันธกรณีเรื่องการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการโดยเต็มที่ โดยรวมถึงพันธกรณีที่ไว้ไว้โดยประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศที่จะบรรลุเป้าหมายการมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อย ๐.๗ สำหรับให้แก่ประเทศกำลัง

พัฒนา และมีสัดส่วน ODA/GNI ร้อยละ ๐.๑๕ ถึง ๐.๒๐ สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยสนับสนุนให้ผู้ให้ ODA พิจารณาตั้งเป้าหมายที่จะให้มีสัดส่วน ODA/GNI ถึงอย่างน้อยร้อยละ ๐.๒๐ สำหรับให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

๑๗.๓ ระดมทรัพยากรทางการเงินเพิ่มเติมจากแหล่งที่หลากหลายไปยังประเทศกำลังพัฒนา

๑๗.๔ ช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการบรรลุความยั่งยืนของหนี้ระยะยาว โดยใช้นโยบายที่ประสานงานกันที่มุ่งส่งเสริมการจัดหาเงินทุนโดยการก่อหนี้ การบรรเทาหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้ตามความเหมาะสม และแก้ปัญหาหนี้ต่างประเทศของประเทศที่ยากจนและมีหนี้สินในระดับสูงเพื่อลดการประสบปัญหาหนี้

๑๗.๕ ใช้และดำเนินการให้เกิดผลตามระบอบการส่งเสริมการลงทุนสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

เทคโนโลยี

๑๗.๖ เพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศและในภูมิภาคแบบเหนือ-ใต้ ใต้-ใต้ และไตรภาคี และการเข้าถึง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และยกระดับการแบ่งปันความรู้ตามเงื่อนไขที่ตกลงร่วมกัน โดยรวมถึงผ่านการพัฒนาการประสานงานระหว่างกลไกที่มีอยู่เดิมเฉพาะอย่างยิ่งในระดับของสหประชาชาติ และผ่านทางกลไกอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีของโลก

๑๗.๗ ส่งเสริมการพัฒนา การถ่ายทอด และการเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับประเทศกำลังพัฒนาภายใต้เงื่อนไขที่อำนวยความสะดวกแก่ประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งตามเงื่อนไขสิทธิพิเศษตามที่ตกลงร่วมกัน

๑๗.๘ ให้ธนาคารเทคโนโลยีและกลไกการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ทำงานได้อย่างเต็มที่ ภายในปี ๒๕๖๐ และเพิ่มพูนการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนที่สำคัญ (enabling technology) เฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การเสริมสร้างขีดความสามารถ

๑๗.๙ เพิ่มพูนการสนับสนุนระหว่างประเทศสำหรับการดำเนินการด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถที่มีประสิทธิผลและมีการตั้งเป้าในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อสนับสนุนแผนระดับชาติที่จะดำเนินงานในทุกเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงผ่านทางความร่วมมือแบบเหนือ-ใต้ ใต้-ใต้ และไตรภาคี

การค้า

๑๗.๑๐ ส่งเสริมระบบการค้าพหุภาคีที่เป็นสากล มิกติกา เปิดกว้าง ไม่เลือกปฏิบัติ และเสมอภาค ภายใต้องค์การการค้าโลก โดยรวมถึงผ่านการสิ้นสุดการเจรจาภายใต้วาระการพัฒนา รอบโดฮา

๑๗.๑๑ เพิ่มส่วนแบ่งการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนาในการส่งออกทั่วโลกให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มส่วนแบ่งของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดให้สูงขึ้น ๒ เท่าในปี ๒๕๖๓

๑๗.๑๒ ทำให้เกิดการดำเนินการในเวลาที่เหมาะสมในเรื่องการเข้าถึงตลาดปลอดภาษีและปลอดการจำกัดปริมาณในระยะยาวสำหรับประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยให้สอดคล้องกับการ

ตัดสินใจขององค์การการค้าโลก โดยรวมถึงการสร้างหลักประกันว่ากฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าที่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้าที่ใช้กับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจะมีความโปร่งใสและเรียบง่าย และมี ส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงตลาด

ประเด็นเชิงระบบ

ความสอดคล้องเชิงนโยบายและเชิงสถาบัน

๑๗.๑๓ เพิ่มพูนเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาคของโลก โดยรวมถึงผ่านทางการประสานงานนโยบายและความสอดคล้องเชิงนโยบาย

๑๗.๑๔ ยกกระดับความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑๗.๑๕ เคารพพื้นที่ทางนโยบายและความเป็นผู้นำของแต่ละประเทศที่จะสร้างและดำเนินงานตามนโยบายเพื่อการขจัดความยากจนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

หุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลาย

๑๗.๑๖ ยกกระดับหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยร่วมเติมเต็มโดยหุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลายซึ่งจะระดมและแบ่งปันความรู้ ความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยี และทรัพยากรเงิน เพื่อจะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

๑๗.๑๗ สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม โดยสร้างบนประสบการณ์และกลยุทธ์ด้านทรัพยากรของหุ้นส่วน

ข้อมูล การติดตาม และการตรวจสอบได้

๑๗.๑๘ ยกกระดับการสนับสนุนด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ให้เพิ่มการมีอยู่ของข้อมูลที่มีคุณภาพ ทันเวลาและเชื่อถือได้ ที่จำแนกในเรื่องรายได้ เพศ อายุ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ สถานะการอพยพ ความบกพร่องทางร่างกาย ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามบริบทของประเทศ ภายในปี ๒๕๖๓

๑๗.๑๙ ต่อยอดจากข้อริเริ่มที่มีอยู่แล้วในการพัฒนาการตรวจวัดความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถด้านสถิติในประเทศกำลังพัฒนา ภายในปี ๒๕๗๓

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

๒.๓.๑ ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๘

“การจะทำงานให้มีประสิทธิผลและให้ดำเนินการไปได้โดยราบรื่นนั้นจำเป็นต้องทำด้วยความรับผิดชอบต่ออย่างสูงไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงไม่บิดเบือนจุดประสงค์ที่แท้จริงของงานสำคัญที่สุดต้องเข้าใจความหมายของคำว่า “ความรับผิดชอบต่อ” ให้ถูกต้อง ขอให้เข้าใจว่า “รับผิดชอบ” ไม่ใช่การรับโทษหรือถูกลงโทษ “รับชอบ ไม่ใช่รับรางวัล หรือรับคำชมเชย การรู้จักรับผิดชอบ หรือ ยอมรับ

รู้ว่าอะไรผิดพลาดเสียหาย และเสียหายเพราะอะไรเพียงใดนั้นมีประโยชน์ทำให้บุคคลรู้จัก พิจารณาตนเอง ยอมรับความผิดของตนเองโดยใจจริงเป็นทางที่ช่วยให้แก้ไขความผิดได้และให้รู้ว่า อะไรถูก อันได้แก่ถูกตามความมุ่งหมายถูกตามหลักวิชา ถูกตามวิธีการนั้น มีประโยชน์ทำให้ทราบแจ้งว่า จะทำ ให้งานสำเร็จสมบูรณ์ได้อย่างไร จักได้ถือปฏิบัติต่อไป นอกจากนั้น เมื่อเข้าใจความหมายของ คำว่า “รับผิดชอบ” ตามนัยดังกล่าวแล้ว ผู้ที่เข้าใจซึ่งในความรับผิดชอบต่อจะสำนึกตระหนักทันทีว่า ความ รับผิดชอบต่อ คือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้ให้ จะหลีกเลี่ยงไม่ได้^{๒๑}

พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (อบอูน) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ หรือ CSR ก็คือการทำธุรกิจที่ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียน ผู้อื่นในสังคม ไม่ว่าจะเป็ใครหรือเมื่อใด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งหลักการของ CSR ไม่ สนับสนุนการริบเร่งสร้างเติบโตของธุรกิจ หรือการมุ่งแสวงหาผลกำไรสูงสุดโดยไม่คำนึงถึง ผลกระทบต่อผู้อื่นแต่ CSR เป็นเครื่องมือในการบริหารที่ได้รับความเชื่อมั่นว่า จะสามารถช่วยให้ องค์กรธุรกิจดำเนินกิจการให้เจริญเติบโตได้อย่างมั่นคงไปพร้อมๆ กับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้คน ชุมชน และความยั่งยืนของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ปรากฏเด่นชัดขึ้น ในประเทศไทย โดยเป็นทั้งกระบวนการ และเป้าหมายที่จะทำให้เกิดดุลยภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม^{๒๒}

โสภณ พรโชคชัย ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมว่า ความรับผิดชอบต่อ สังคมขององค์กรธุรกิจ หมายถึง หน้าที่ที่องค์กรธุรกิจจะต้องมีต่อสังคมในฐานะหน่วยงานหนึ่งของ สังคมที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีจรรยาบรรณทางธุรกิจ และมาตรฐานวิชาชีพที่แน่นอน ส่วนการบำเพ็ญประโยชน์แม้เป็นสำนึกที่สำคัญของธุรกิจ แต่ก็ไม่ใช่ ความรับผิดชอบต่อทั้งหมด^{๒๓}

ยุ่น เสียววัน แพลโดย อรัญญา ภาภักทร ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อ สังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ หรือ CSR มิได้หมายความถึง การทำกิจกรรมให้สังคมได้เป็นครั้งเป็นคราวเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมองลึกลงไปถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน แล้วนำมาตราฐานแรงงานเข้ามาชี้วัด หมายความว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจควร พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง นายจ้าง และลูกจ้างเป็นอันดับแรกแรกเช่นนายจ้างมีความ รับผิดชอบต่อลูกจ้างมากน้อยเพียงใด^{๒๔}

สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสิณี ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ธุรกิจในว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ หมายถึง ทิศทางใหม่ในการดำเนินธุรกิจที่จะส่งผล

^{๒๑} “พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

^{๒๒} “พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (อบอูน), การพัฒนาชุมชนประยุกต์ : แนวคิดและการบูรณาการ, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: จัดพิมพ์โดยสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข, ๒๕๕๕), หน้า ๑๙๑๓.

^{๒๓} โสภณ พรโชคชัย, CSR Thailand ๒๐๑๒, วารสารเศรษฐกิจ ฉบับพิเศษ, เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ หน้า ๑๒.

^{๒๔} ยุ่น เสียววัน, CSR กันแรงงานสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ตามหลักมาตรฐานสากล, แพลโดย อรัญญา ภาภักทร, (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์โดยศูนย์ศึกษาแรงงาน, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐.

ในระยะยาวต่อวงการธุรกิจ เนื่องจากบทบาทของรัฐบาลเริ่มไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาสังคมที่มีมากขึ้น องค์กรธุรกิจจึงถูกมองว่าเป็นองค์กรที่มีศักยภาพในการเข้ามาร่วมดูแลและแก้ไขปัญหาสังคมให้เกิดเป็นรูปธรรมในระยะยาวได้ รวมถึงความต้องการตอบสนองสังคมที่มีต่อการเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีผลกำไรมากควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีความเป็นไปได้ที่จะต้องแสดงผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสังคมให้มากขึ้นด้วย^{๒๕}

พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ธุรกิจว่าเป็นเรื่องบทบาท ภาระหน้าที่ ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคล กลุ่มบุคคล สมาชิก ของสังคม หรือของประเทศ รวมถึงนโยบาย กิจกรรมที่องค์กรภาคธุรกิจได้จัดขึ้น เพื่อให้ความ ช่วยเหลือปรับปรุง และส่งเสริมให้สภาพสังคมโดยรวมดีขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนเองก็มีความเป็นอยู่ดีขึ้น^{๒๖}

มนตรี เลิศสกุลเจริญ ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่าเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมองค์กรต่อสังคมภายนอก เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร ทำให้เกิดการยอมรับจากสังคม การปฏิบัติขององค์กรจะต้องอยู่ในความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ กฎหมาย จริยธรรม และการใช้ดุลยพินิจขององค์กรที่จึงเห็นสมควร ซึ่งการจัดกิจกรรมหรือการบริการ สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ ทั้งทางด้านพัฒนาชุมชน สุขภาพอนามัย การศึกษา สิ่งแวดล้อม สิทธิผู้บริโภค และวัฒนธรรม^{๒๗}

บัณฑิตา ทรัพย์กมล ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่าเป็นเรื่องของจริยธรรม คุณธรรม บทบาท และหน้าที่ รวมถึงนโยบาย กิจกรรม ที่องค์กรภาคธุรกิจได้จัดขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุงและส่งเสริมให้สังคมและประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น^{๒๘}

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กร ที่สำนึกถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข^{๒๙}

คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของ

^{๒๕} สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสินี, “CSR มิติใหม่ในการบริหารธุรกิจ”, วารสารสื่อพลัง, ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๓ (กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗).

^{๒๖} พชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล, อ่างใน โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล, ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖.

^{๒๗} มนตรี เลิศสกุลเจริญ, “แนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๑๑.

^{๒๘} บัณฑิตา ทรัพย์กมล, “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานอุตสาหกรรมเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕

^{๒๙} พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์, CSR กับการพัฒนาที่ยั่งยืน”, วารสารเศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมมาธิราช, ปีที่ ๖, ฉบับที่ ๒ (มีนาคม ๒๕๕๕): ๓.

องค์กรธุรกิจ หมายถึง การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักจริยธรรม การกำกับกิจกรรมที่ดี และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยไม่ผิดศีลธรรมจรรยา ไม่เบียดเบียนทุกฝ่าย สร้างสรรค์ความสุขที่แท้จริงให้กับตนเอง ธุรกิจ รวมทั้งสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม^{๓๐}

ISO ๒๖๐๐๐ มาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ เป็นเรื่องของการที่องค์กรตอบสนองต่อประเด็น เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งที่การใช้ประโยชน์กับคน ชุมชน และสังคม นอกจากนั้น ยังเป็นเรื่องของบทบาทขององค์กรธุรกิจในสังคมและความคาดหวังของสังคมที่มีต่อองค์กรธุรกิจ โดยจะต้องทำด้วยความสมัครใจ และผู้บริหารจะต้องมีบทบาทเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ โดยสามารถวัดผลได้ทั้ง ๓ มิติ คือ การวัดผลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืน”^{๓๑}

คณะกรรมการการยุโรป (European Commission) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ หมายถึง CSR เป็นแนวคิดที่บริษัทจะบูรณาการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าไปในกิจการ และการปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียโดยสมัครใจ^{๓๒}

สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility) คือ การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักจริยธรรม การกำกับดูแลกิจการที่ดี และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน กล่าวโดยสรุป ความรับผิดชอบต่อสังคมธุรกิจ (CSR) หมายถึง การดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของตน ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักจริยธรรมและการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน^{๓๓}

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

^{๓๐} คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน, **เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไอคอนพริ้นติ้ง, ๒๕๕๑), หน้า ๖.

^{๓๑} ISO ๒๖๐๐๐ มาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ, อ้างใน. สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, **ก้าวแรกสู่ CSR การสร้างความแตกต่างที่ยั่งยืน**, พิมพ์ครั้งที่ ๓ (ตลาดหลักทรัพย์สนับสนุนการพิมพ์ ๒๕๕๑), หน้า ๑๐.

^{๓๒} คณะกรรมการการยุโรป,อ้างใน สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, **ก้าวแรกสู่ CSR การสร้างความแตกต่างที่ยั่งยืน**, (ตลาดหลักทรัพย์สนับสนุนการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐.

^{๓๓} สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, **เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไอคอน พริ้นติ้ง, ๒๕๕๒), หน้า : ๕.

ธุรกิจ หมายถึง การที่บริษัทเข้าไปเกี่ยวข้องและมีผลกระทบเชิงบวกต่อความต้องการและเป้าหมายของสังคม^{๓๔}

องค์กรเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ หมายถึง แนวทางการจัดการที่มุ่งให้องค์กรธุรกิจผสมผสานการดำเนินธุรกิจกับความห่วงใยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย^{๓๕}

คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ใช่การทำกิจการให้ถูกกฎหมายหรือถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการลงทุนในมนุษย์ ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนำไปสู่ความอยู่รอดโดยรวมและรายได้ที่มั่นคงนั่นเอง ดังนั้น วิธีมองความรับผิดชอบต่อสังคมจึงคล้ายกับการมองการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา ซึ่งไม่สามารถลงทุนอย่างไร้ทิศทางได้ และยังคงใช้เวลาพอสมควรก่อนที่จะผลิตออกอภผลได้ เป็นการลงทุนระยะกลางถึงยาว และเพื่อขยายความเข้าใจเราอาจพิจารณาว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ CSR ไม่ใช่เรื่องอะไรบ้าง ดังนี้คือ

CSR ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อสังคมที่ทำแล้วก็จบไป ไม่ได้มีผลที่ยั่งยืนทั้งต่อสังคมและกิจการ

CSR ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมประชาสัมพันธ์ทางการตลาด หรือการประชาสัมพันธ์ว่ากิจการได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมอะไรบ้าง

CSR ไม่ใช่เป็นเพียงการสร้างภาพของกิจการที่บริจาคช่วยสังคมสิ่งแวดล้อม แล้วปิดท้าย ด้วยการถ่ายภาพพร้อมกับผู้บริหาร

CSR ไม่ใช่การลงทุนระยะสั้นๆ ไม่ใช่กิจกรรมนอกการดำเนินงานของกิจการ (Out-Of-Business Process)

CSR ไม่ใช่รายจ่ายของกิจการแต่อย่างเดียว แต่เป็นการลงทุนที่นำไปสู่ผลประกอบการที่เพิ่มขึ้นอย่างมั่นคงได้^{๓๖}

กล่าวโดยสรุป ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรธุรกิจที่ต้องตระหนัก และให้ความสำคัญนอกเหนือการดำเนินการทางธุรกิจเพื่อเป้าหมายสูงสุดขององค์กรคือผลกำไร จะต้องไม่สร้างความเดือดร้อน ความเสียหายแก่สังคม และสิ่งแวดล้อม จะต้องไม่ประกอบกิจการใด ๆ ให้บุคคลอื่น และสังคมต้องเสียหายไปด้วย อีกทั้งต้องเอื้อประโยชน์ให้แก่สังคมโดยรวม เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมยังเป็นการแสดงออก

^{๓๔} การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา, อังใน. สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, **ก้าวแรกสู่ CSR การสร้างความแตกต่างที่ยั่งยืน**, (ตลาดหลักทรัพย์สนับสนุนการพิมพ์ ๒๕๕๑), หน้า ๑๑.

^{๓๕} โสภณ พรโชคชะ, **CSR ที่แท้**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: ส.วิรัช การพิมพ์ (๑๙๙๖) ๒๕๕๓) หน้า ๑๒.

^{๓๖} คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้าน บริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย, **แนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เมจิกเพรส จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๑๒.

ถึงพฤติกรรมองค์กรต่อสังคมอันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรธุรกิจ จึงทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กรเป็นผลทำให้เกิดการยอมรับจากสังคมนั่นเอง อันจะส่งผลถึงการดำเนินการที่ยั่งยืน และอยู่รวมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

๒.๓.๒ พัฒนาการความเป็นมาของซีเอสอาร์

กระแสที่ผลักดันให้เกิด CSR

๑. โลกาภิวัตน์

องค์กรธุรกิจแผ่ขยายไปทั่วโลก ถ้าไม่มีหลักการควบคุมตัวมนุษยธรรม หรือมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน ก็จะทำให้เกิดกรณี อย่าง NIKE ที่ไปผลิตสินค้าในประเทศยากจน กดราคาแรงงานให้สุดขีดเพื่อมาขายในประเทศพัฒนาแล้ว ในราคาสูงลิ้น ขาดจรรยาบรรณขององค์กรที่ดี ในด้านสิทธิและสวัสดิการแรงงาน เป็นต้น หากจะมองในด้านบวก บริษัทข้ามชาติ ต่างก็มีรีพพลายเออร์ และ/หรือสาขาท้องถิ่น อยู่ทั่วโลก หากบริษัทแม่ นำหลักการด้าน CSR ไปใช้กับซัพพลายเออร์ และ/หรือ สาขาท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย เศรษฐกิจ และสังคมโลก ก็จะพัฒนาไปพร้อมๆ กัน

๒. การเปิดเสรีการค้า และการปฏิรูปด้านกฎหมายต่างๆ

เนื่องจากปัจจุบัน โลกเปิดเสรีทางการค้า แต่ในแง่ของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ อาจยังไม่ครอบคลุม หรือเพียงพอที่จะคุ้มครองให้องค์กรธุรกิจดำเนินการอยู่ภายใต้จรรยาบรรณที่ดี ดังนั้นภาคธุรกิจ มีผู้นำที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ก็จะเป็นตัวสร้างกระแส CSR ให้เกิดขึ้น อดช่องโหว่ที่ฝ่ายรัฐบาลเข้าไปดูแลไม่ทั่วถึง

๓. กระแสเรื่องสิ่งแวดล้อม และสังคม

นับจาก RIO Summit ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่นำประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมให้ อยู่ในกระแสสังคมโลก ต่อมากระแสด้านสังคม ก็เพิ่มขึ้นเนื่องจากเกิดปัญหาสังคม ทำให้เกิดแนวคิด เรื่อง Triples Bottom Line กล่าวคือ การบริหารจัดการ ที่ใส่ใจ ผลกำไร สิ่งแวดล้อม และสังคมไป พร้อมๆ กัน เนื่องจากกระแสเรื่องสิ่งแวดล้อม และสังคม เป็นประเด็นร้อน ปีบให้องค์กรธุรกิจต้องหัน มาใส่ใจ แต่ก็ยังคงต้องรักษาผลกำไรขององค์กรไว้เป็นหลัก ดังนั้นการทำ CSR จึงเป็นทางออกที่ดี ที่สุดที่จะประสานประโยชน์ทั้ง ๓ เข้าด้วยกันได้ องค์กรธุรกิจหลายองค์กรที่มีทัศนวิสัย กว้างไกล จึง เริ่มหันมาทำ CSR กันอย่างพร้อมหน้า^{๓๗}

จุดกำเนิด CSR จาก ๔ ทิศทาง

๑. CSR จากกระแสเรียกร้องของประชาชน

อันที่จริงการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) มีมานานกว่า ๒๐๐ ปีแล้ว (ประมาณ พ.ศ. ๒๓๓๓) แต่ยังไม่มีการนิยามคำว่า CSR ขึ้นมาอย่างเป็นทางการ ยกตัวอย่างเช่น บริษัท อีสท์ อินเดียน ในประเทศอังกฤษ ถูกตราบาตรจากประชาชนในประเทศ เนื่องจากพบว่าบริษัท ใช้แรงงานทาส จึงทำให้บริษัทจำเป็นต้องหันมาใส่ใจกับสวัสดิการแรงงานและสิทธิมนุษยชนมากขึ้น และยังมีตัวอย่างการทำ CSR ในประเทศอื่นๆ ในยุคแรกเริ่ม ได้แก่ บริษัท เปียร์กินเนส ประเทศไอร์แลนด์ บริษัท เอิร์ทเลย์ สหรัฐอเมริกา หรือแม้แต่ บริษัท ทาทา” บริษัทยักษ์ใหญ่ ที่เป็นเจ้าของธุรกิจเกือบทุกประเภทในประเทศอินเดีย

^{๓๗} CSR History, กระแสที่ผลักดันให้เกิด CSR, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.car.imagplus.c.th/car/history.php?id=03cSbzyUsWOeEvmt>. [๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ Nestle” ผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์นม ได้ออก กิจกรรมรณรงค์ ให้เด็กทารกที่นม เนสเล่ แทนนมแม่ ก่อให้เกิดความไม่พอใจอย่างมากต่อประชาชน จนคว่ำบาตร สินค้าของเนสเล่ ซึ่งถือว่าเป็นครั้งแรกที่ประชาชนรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เพื่อบีบให้ องค์กรยักษ์ใหญ่ อย่าง เนสเล่ เปลี่ยนนโยบาย แต่ก็ได้ผลดี

ถึงแม้ว่าการทำ CSR ในยุคแรกๆ นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากเจตนาที่ดีขององค์กรเอง (มักก่อให้เกิดปัญหา แล้วค่อยมาแก้ไขด้วยการทำ CSR ที่หลัง) แต่นั่นก็เป็นการจุดประกายการทำ CSR ขึ้นในสังคม เพราะหลายบริษัทจะพบว่า การรื้อให้เกิดปัญหา การประท้วงเรื่องแรงงาน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ก่อน แล้วจึงค่อยหันมาใส่ใจประเด็นเหล่านี้ไม่เป็นผลดีอีกต่อไป ทำให้ไม่เป็นที่น่าพอใจ หันมาดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม แสดงตนว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีความปรารถนาที่ดีที่จะทำสิ่งดีตอบแทนสังคมที่ตนอยู่ (Corporate Citizenship)

แต่อย่างไร ธุรกิจก็คือธุรกิจ การรักษามูลประโยชน์ (กำไร) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในสายตาของผู้ถือหุ้น ซึ่งการนำส่วนหนึ่งของผลกำไรที่ผู้ถือหุ้นควรจะได้รับแบบเต็มเม็ดเต็มหน่วย ไปลงทุนในการทำ CSR ซึ่งเป็นอะไรที่ไม่สามารถเห็นผลได้ชัดเจนในระยะสั้นๆ ย่อมเกิดความไม่พอใจต่อหลายฝ่ายที่รู้สึกว่าคุณเสียผลประโยชน์ การทำ CSR จึงจำเป็นจะต้องผสมผสานประโยชน์ทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพราะถึงแม้ว่าองค์กรจะต้องใช้งบประมาณจำนวนไม่น้อยในการทำ CSR แต่ในขณะเดียวกัน องค์กรที่ทำ CSR จะทำให้ประชาชนรู้สึกดีต่อองค์กร และเลือกที่จะบริโภคผลิตภัณฑ์ และ/หรือ บริการขององค์กรนั้นๆ แทนที่จะไปใช้ของคู่แข่ง ที่ไม่ได้ทำ CSR หรือเกิดความจงรักภักดี ในตราสินค้า (Brand Royalty) ซึ่งทำให้รายได้ขององค์กรเพิ่มขึ้นมาก และยังยืนยันอีกด้วย และนั่นก็เปรียบเสมือน “License to Operate” ในเชิงสัญลักษณ์ เมื่อประชาชนสนับสนุนองค์กร ก็เปรียบเสมือนการอนุญาตให้องค์กรนั้น ๆ ดำเนินธุรกิจอยู่ในสังคมของพวกเขา ในทางกลับกัน หากองค์กรที่ไร้จรรยาบรรณ ถึงจะเปิดกิจการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หากประชาชนไม่สนับสนุน หรือ ต้านทานตราสินค้าขององค์กรนั้นๆ ธุรกิจก็ยังคงดำเนินต่อไปไม่ได้

จากการทำ CSR แบบตกกระไดพลอยโจนในอดีต พัฒนามาสู่ แนวคิดที่ว่า "ทุกองค์กรควรมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาสังคม โดยเฉพาะภาคธุรกิจ ที่เป็นที่มาของความก้นตื้ออยู่ในสังคม เพราะมีทั้งกำลังทรัพย์และความสามารถในการจัดการบริหารต่างๆ จนเกิดขอลถกเถียงขึ้นในปัจจุบันว่า อันที่จริงแล้ว "ใคร" กันแน่ที่มีหน้าที่ในการทำ CSR โดยตรง เพราะแต่เดิมนี่นี้เป็นของภาครัฐบาลและ NGO แต่ในความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน "มันเป็นที่ของทุกคน ทุกองค์กร ที่จะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน"

๒. CSR จากกลุ่มนักลงทุน

ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๓ เริ่มมีแนวทางการลงทุนทางธุรกิจเพื่อสังคมแนวใหม่ขึ้น หรือที่เรียกว่า "Social Responsibility Investment" ในปัจจุบัน คือการจัดตั้งกองทุนเพื่อไปลงทุนในบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งถือว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการทำ CSR ซึ่งมีนัยยะที่สำคัญ เพราะนักลงทุนนั้นมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการผลักดันให้ธุรกิจที่ตนเองถือหุ้นหรือลงทุนอยู่นั้นมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น โดยมีพัฒนาการตามลำดับดังนี้

๑. Pioneer Fund จัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มนักลงทุนผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนท์ โดยใช้หลักคำสอนของศาสนาเข้ามาวัดความชอบธรรมในการดำเนินธุรกิจ โดยจะนำทุนไปลงทุนใน

กลุ่มธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขทั้งหลาย เช่น สุรา นารี ยาเสพติด ฯลฯ

๒. Green Fund กองทุนที่เน้นลงทุนในธุรกิจที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๓. Social Responsible Investment หรือ Social Responsible Funds เป็นกองทุนที่ลงทุนในองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในหลายๆ ด้านในขอบเขตที่ไกลออกไป ตั้งแต่เรื่องสิทธิมนุษยชน แรงงาน สวัสดิการของคนและสัตว์ ห่วงใยชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีอัตราเติบโตสูงมากในช่วงปี ๒๕๔๒-๒๕๕๔ มีอัตราเติบโตสูงถึง ๓๒๙% มีมูลค่าการลงทุน ในสหรัฐอเมริกามากถึง ๓.๔ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ นับว่าเป็นตลาดที่น่าจับตามองอย่างมาก^{๓๘}

๓. CSR จากมุมมองของนักวิชาการ

ในวงการ วิชาการต่างประเทศ ก็มีการพัฒนางานเขียนที่มีแนวคิดเรื่อง CSR ขึ้นมาเรื่อยๆ ดังนี้

ปี พ.ศ.๒๕๕๓ ศาสตราจารย์ ทีโอดอร์ เคปส์ Professor Theodor Keps จากสแตนฟอร์ด พอร์ต บิสซิเนส สคูล ใช้คำว่า “Social Audit” เป็นครั้งแรก ซึ่งกล่าวว่างค์กร ธุรกิจควรมีการทำรายงานการกระทำที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ทว่ากระแสเรื่อง CSR ก็ยังไม่เป็นที่สนใจอยู่ดี

ปี พ.ศ.๒๕๙๖ หนังสือเรื่อง “Social Responsibilities of Business Man” โดย โฮเวิร์ด โบเวนด์ Howard Bowend กล่าวถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักธุรกิจ

ปี พ.ศ.๒๕๐๓ หนังสือเรื่อง “The Responsible Corporation” หรือ ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยนักธุรกิจ โดย จอร์จ คอยเตอร์ George Goyder ได้พัฒนาแนวคิดการทำ CSR อย่างชัดเจนขึ้นมาในปีเดียวกันเป็นช่วงที่ผลพวงจากการใช้ DDT” ซึ่งอเมริกาเป็นผู้ผลิต และส่งออก อย่างไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อด้านลบที่เกิดจากการใช้ DDT เป็นผลให้สภาพแวดล้อมปนเปื้อนสารพิษ นำไปสู่กระแสเรียกร้องด้าน “สิ่งแวดล้อม ขึ้น

๔. CSR กับสถาบันและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

หลังจากกระแสด้านสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่ทั่วโลกจับตามองจากเรื่อง DDT ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๐๓ ก็เกิดการประชุมที่มุ่งช่วยแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นเรื่อยๆ

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการประชุม UN Conference on the Human Environment ที่ Stockholm Sweden ที่นำมาสู่ Stockholm Declaration on the Human Environment” ซึ่งเป็นที่มาของการก่อตั้ง UNEP: United Nation Environment Program ขึ้น โดยเป็นหน่วยงานที่ดูแลสิ่งแวดล้อม ในภาคต่างๆ รวมถึงภาคธุรกิจ

ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ กลุ่มประเทศพัฒนา OECD ตั้ง Guidine for Multinational Enterp กรจร เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ระหว่างประเทศ ให้ดำเนินธุรกิจโดยมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับการตอบรับจากบริษัทต่างๆดีมาก แต่ก็ยังจำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว นำไปสู่การปรับปรุง Guideline อีก ครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เกิด

^{๓๘} CSR History, กระแสที่ผลักดันให้เกิด CSR, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.car.imagplus.c.th/car history.php?id=๐๓๘SbzyUsWOeEvmt>. [๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

เป็นกระแสการทำ CSR ระหว่างประเทศ เพราะเป็นการนำไปปฏิบัติจริง ในทุกประเทศไม่จำกัด เฉพาะในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ UN Brunetland Commission ผลิตเอกสารสำคัญสู่การ พัฒนาที่ยั่งยืน โดยนิยามคำว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการ ของคนยุคปัจจุบันได้โดยไม่ทำให้ความต้องการของคนยุคต่อมาเกิดปัญหา ” โดยตั้งชื่อให้กับเอกสารนี้ ว่า “Our Common Future”

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ หลังจากเหตุการณ์ เรือบรรทุกน้ำมันดิบของ Exxon Watct บริเวณ ทะเลอลาสก้า ซึ่งก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสัตว์น้ำแถบทะเลอลาสก้า เป็นวงกว้าง กลุ่มธุรกิจ SRI (social Responsible Investment) ซึ่ง Exotion เป็นหนึ่งในนั้น จึงร่วมกันบัญญัติ กฎ ๑๐ ประการที่เรียกว่า “Waldez Principle” ซึ่งกำหนดความประพฤติ ของ องค์กรให้มีความ รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อบัญญัติ เป็น CERES Principle

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการประชุม UN Earth Suit ” โอ เดอ จาเทโร ประเทศบราซิล เกิด RIO Declaration ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ ยั่งยืนขึ้น

ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีการประชุม UN World Summit for Social Development ที่ โคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ซึ่งสาระสำคัญของการประชุมเน้นการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ควบคู่กันไป โดยเฉพาะประเด็นเรื่องแรงงานที่ควรได้รับการจ้างงานเต็มอัตรา มีการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตพนักงาน ตามกฎขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (ILO)

ปี พ.ศ.๒๕๓๙ ผลจาก Fic Sodkmit นำมาสู่การเกิดมาตรฐาน ISO ๒๕๐๐๐ ซึ่งเน้น ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั่วโลกนำไปใช้เพื่อให้เกิดมาตรฐานของธุรกิจร่วมกัน ณ ปัจจุบันมี องค์กรธุรกิจ กว่า ๕๐,๐๐๐ องค์กร ทั่วโลกที่ได้รับมาตรฐาน ISO ๒๕๐๐๐ แล้ว และ กว่า ๕๐๐,๐๐๐ รายที่ได้รับมาตรฐาน ISO ๔๐๐๓ ซึ่งเน้นด้านสิทธิ์และสวัสดิการแรงงาน

ช่วงปลายทศวรรษ ๔๐ (ประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๓๔) เกิด GRI: Global Reporting Initiative ซึ่งมุ่งหามาตรฐานการรายงานผลการดำเนินงานของธุรกิจ ทั้ง ๓ มิติ คือ การวัดผลทางด้าน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อที่จะให้แต่ละองค์กรธุรกิจรายงานผล ที่เป็นจริงในทุกมิติ ไม่ใช่ นั่งเทียนเรียนลอยๆ โดยไม่ได้ทำจริง ซึ่งขณะนี้บริษัทขนาดใหญ่กว่า ๕๐๐ บริษัทที่นำหลักการนี้ไป ใช้

ปี พ.ศ.๒๕๔๒ ผู้คนเริ่มให้ความสนใจเรื่อง CSR เป็นที่สนใจอย่างมาก มีการประชุม World Economic Forum นำโดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ (UN) ร่วมกับ ๕ หน่วยงานของ UN (Lo, UNDP UNEP, UNCHR, UNIDO) และภาคธุรกิจได้ออก “UN Global Compact” หรือหลัก ๘ ประการที่บริษัทโลก โดยเฉพาะธุรกิจข้ามชาติ ให้ทำ CSR ในหลักการทั้ง ๔ นี้ได้รวมเอาแนวคิดเรื่อง Corporate Citizenship, สิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน การพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม ที่กระจัดกระจายจากหลายๆ แนวคิดเข้าด้วยกัน เป็นบรรทัดฐาน การทำ CSR ของ องค์กรธุรกิจที่ชัดเจนที่สุด ต่อมา OEDC จึงได้ปรับผลการดำเนินงานในกลุ่ม ประเทศสมาชิกของตน ให้สอดคล้องกับ “UN Global Compact

ปี พ.ศ.๒๕๔๕ UN World Summit on Sustainable Development ที่เมืองโจฮันเนสเบิร์กนั้น ก็เป็นจุดที่เกิดความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนของความรับผิดชอบต่อภาค ธุรกิจต่อสังคม และ

การพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีหลักการที่ว่า การตอบสนองความต้องการของคนยุคนี้ต้องไม่ไปทำลายโอกาสของคนรุ่นหลังในการตอบสนองความต้องการของตน^{๓๙}

CSR ในมุมมองของนักธุรกิจ แต่ละยุคสมัย

เราได้พิจารณาประเด็นด้านวิวัฒนาการของ CSR ในมุมมองเชิงมหภาคมาแล้วไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องของประชาชน นักลงทุน รัฐบาลหรือองค์กรระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามความสำเร็จของ CSR จะเกิดขึ้นได้จริงก็ต่อเมื่อนักธุรกิจนั้นเห็นประโยชน์และความจำเป็นที่จะต้องประยุกต์ CSR เข้ากับธุรกิจของตน ดังนั้นความเข้าใจพัฒนาการของ CSR จากมุมมองของนักธุรกิจเองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

เมื่อหลายศตวรรษมาแล้ว ในยุคที่อังกฤษทำการปฏิวัติอุตสาหกรรม วิถีชีวิตของคนเปลี่ยนไป อุตสาหกรรมถูกนำมาซึ่งการผลิตสินค้าจำนวนมากแต่ราคาถูก ซึ่งยิ่งลดต้นทุนได้มากเท่าไรนั้นหมายถึงผลกำไรที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงไม่มีใครทำนึ่งถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ประชาชนรวมถึงรัฐบาลก็ไม่ใส่ใจกับปัญหามลพิษที่เป็นผลพลอยได้จากการทำอุตสาหกรรมเพราะว่า ข้อดีของการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมมีมากกว่า จนกระทั่งเกิดประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมขึ้น ในปีช่วงทศวรรษที่ต่อ จึงนำมาสู่ยุคเริ่มของการทำธุรกิจที่สำนึกถึงสิ่งแวดล้อมและชุมชน จากนั้น การทำธุรกิจกับ CSR จึงค่อยๆ พัฒนาขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งยุคของ ธุรกิจกับการทำ CSR ออกเป็น ๓ ช่วง ได้ดังต่อไปนี้

๑. ยุค “ได้อย่างเสียอย่าง” หรือขยายความได้ว่า “อยากช่วยสิ่งแวดล้อมและชุมชน ก็ต้องยอมเสียผลกำไร” ซึ่งเป็นยุคแรกเริ่ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๔๓ ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ข้างต้น ถึงสถานการณ์ช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมที่นำมาสู่ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง มลพิษทางน้ำและอากาศแผ่ขยายไปทั่ว เพราะนักธุรกิจมุ่งแต่แสวงผลกำไรยึดหลัก “เอา สร้าง เสีย” (Take, - Make, Waste) เป็นแนวคิดในการจัดการโรงงาน จนกระทั่งปี ๒๕๓๖ ปัญหาสิ่งแวดล้อม จากของเสียและมลพิษอุตสาหกรรมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทางรัฐบาล จึงต้องออกมาตราการมา บังคับภาคธุรกิจเกี่ยวกับมาตรฐานโรงงาน และการปล่อยสารพิษต่างๆ ดังนั้นองค์กรธุรกิจจึงจำต้องทำตามเพื่อความอยู่รอด นำไปสู่การคอร์รัปชัน ให้สินบนแต่เจ้าหน้าที่รัฐบาล ดังนั้นการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคมในยุคแรกๆ นี้ จึงเป็นไปอย่างจำยอม ขาดการจัดการที่ดี ทำให้ธุรกิจเองต้องลงทุนสูงแต่ได้ผลตอบแทนบรรดานักธุรกิจจึงพึงค่านิยมที่ว่า “อยากช่วยสิ่งแวดล้อมและชุมชน ก็ต้องยอมเสียผลกำไร” ได้อย่างเสียอย่าง สืบต่อแนวคิดอย่างนี้เรื่อยมาเป็น ๑๐ ปี แต่ในสังคมก็ยังมียุคธุรกิจที่มีจรรยาบรรณอยู่บ้าง แต่ในยุคนั้นจะเน้นไปที่การบริจาคมมากกว่าจะทำ CSR อย่างจริงจังในระดับนโยบาย

๒. ยุคปฏิวัติการจัดการเชิงคุณภาพ ในช่วงทศวรรษที่ ๔๐ เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาคอุตสาหกรรมครั้งใหญ่ เมื่อวงการอุตสาหกรรมในประเทศญี่ปุ่น พัฒนาแนวคิดเรื่อง “ปฏิบัติการจัดการเชิงคุณภาพ Quality Anagement คือ การจัดการ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ สูงสุด เกิดของเสีย (Muda หรือ VWaste) น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย โดยจะมีกระบวนการตรวจสอบทุกขั้นตอนซึ่งชาวญี่ปุ่นเรียกว่ากระบวนการจัดการการผลิตแบบนี้ว่า KAIZEN Process เพื่อให้เกิด

^{๓๙} CSR History, กระแสที่ผลักดันให้เกิด CSR, [ออนไลน์].

คุณภาพการจัดการ ๑๐๐% Total Quality Management (TQM)เมื่อใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ที่สุด เกิดของเสียและความผิดพลาดน้อยที่สุด ย่อมนำมาสู่การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูง ใน ต้นทุนที่ต่ำกว่าเดิมและไม่เพียงแต่นั้นผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นคือการไม่ทิ้งขยะ/สารพิษกลับสู่สิ่งแวดล้อม เพราะทรัพยากรถูกนำมาใช้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด ใช้แล้วนำกลับมาใช้อีก Reuse, Recycle และมี คือ เหตุผลให้ในทศวรรษนั้น เศรษฐกิจญี่ปุ่นเจริญเติบโตอย่างมาก เอาชนะสหรัฐอเมริกา และยุโรป อย่างขาดลอย อีกทั้งยังได้ภาพลักษณ์ขององค์กรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เป็นผลพลอยได้ แต่ สร้างชื่อเสียงและแรงสนับสนุนจากประชาชนอย่างมาก

การประสบความสำเร็จอย่างงดงามในอุตสาหกรรมญี่ปุ่นทำให้ทั่วโลกเปลี่ยนมุมมอง ด้านการทำ CSR จาก “ได้อย่างเสียอย่าง” เป็น “การดำเนินธุรกิจกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ดำเนินไปด้วยกันได้” และทำให้องค์กรธุรกิจทั่วโลกหันมาพัฒนาการจัดการเชิงคุณภาพตามแบบอย่างญี่ปุ่น ซึ่งต่อมาได้พัฒนามาถึง มาตรฐานอุตสาหกรรมอย่าง ISO ๖๕๐๐๐ นั้นเอง

ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานรัฐบาลหรือประชาสังคมในประเทศต่างๆ ก็เปลี่ยนมุมมอง จากการเข้าไปควบคุมด้วยกฎระเบียบต่างๆ มาเป็นการร่วมมือด้วยความสมัครใจหรืออาสาสมัครเป็น ใช้ระบบการวัดผลที่เรียกว่า “Topic Release linentory” ในปี ๒๕๘๔ คือองค์กรธุรกิจที่สมัครใจจะ ทำรายงานการปล่อยสารพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมประจำปี แล้วจะมีการจัดลำดับองค์กรที่ปล่อยสารพิษสู่ สิ่งแวดล้อมน้อยไปมาก ออกสู่สายตาสาธารณชน ซึ่งเป็นเสมือนการประชาสัมพันธ์และ/หรือประจาน ตนเอง ให้โลกรับรู้ ซึ่งองค์กรที่ให้ความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมมาก ก็จะได้แรงสนับสนุนจากประชาชน ด้วยการใช้นโยบาย/บริการของพวกเขา ทำให้เกิดการแข่งขันและพยายามที่จะลดการทำลาย สิ่งแวดล้อมโดยองค์กรให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นับเป็นครั้งแรกที่ภาคธุรกิจมีการจัดการประเด็น เชิงสิ่งแวดล้อมที่วัดผลและเปรียบเทียบได้ แต่จะอย่างไรก็ดี ในยุคที่ ๒ นี้ ประเด็นด้านการแสดงความ รับผิดชอบขององค์กรธุรกิจ ยังคงจำกัดอยู่ในวงของ “สิ่งแวดล้อม” เท่านั้น

ในปี ๑๙๘๐ ในกลุ่มประเทศยุโรป ก็เกิดแนวคิด “Extended Producer Responsibility” ริเริ่มโดยประเทศเยอรมัน เป็นแนวคิดที่เน้นความรับผิดชอบต่อสินค้า ใดๆ ที่ผลิตขึ้น ตลอดอายุสินค้า (Product Life Cycle) หรือตั้งแต่จุดเริ่มต้นการผลิต จนถึงการทำ สินค้าชิ้นหรือถูกใช้หมดไป โดยจะมีการตีมูลค่าของผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นตลอด อายุสินค้านั้นๆ ว่ามี มูลค่าเท่าไร ซึ่งหมายถึงบริษัทต้องพร้อมที่จะรับมือกับผลเสียนั้นๆ ได้ ซึ่งการที่จะลดความเป็นไปได้ที่ จะเกิดผลเสียจากสินค้าของตนสู่สังคมนั้น ทำให้บริษัทพยายามออกแบบกระบวนการผลิตสินค้าที่ CLEAN ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (คล้ายๆ กับแนวคิดของประเทศญี่ปุ่น)

ยกตัวอย่าง เช่น บริษัท ซีรอกซ์ ผู้ผลิตเครื่องถ่ายภาพ พัฒนาสายการผลิตรูปแบบ ใหม่ เอาเครื่องเก่ามาแลกเครื่องใหม่ ผู้ใช้ก็จะได้ใช้ของคุณภาพดี ราคาประหยัดขึ้น ในขณะที่บริษัทฯ ก็สามารถนำอุปกรณ์ อะไหล่ซากเครื่องเก่า มาใช้ใหม่ หรือดัดแปลง นำกลับไปใช้แล้วใช้อีกให้คุ้มค่า อย่างที่สุด ลดต้นทุน ลดขยะสู่สิ่งแวดล้อม แนวคิดนี้ ทำให้ ซีรอกซ์ ลดค่าใช้จ่ายได้ถึง ๕๐๐ ล้าน ดอลลาร์ ต่อปี ซึ่งถือเป็น ๒.๕% ของยอดขายของบริษัท และด้วยแนวคิดนี้ทำให้ซีรอกซ์สามารถ ดำรงอยู่รอดมาได้จนถึงทุกวันนี้ ทั้งๆ ที่นวัตกรรมเครื่องพิมพ์ ออกมาแย่งส่วนแบ่งตลาดไปมาก (ซึ่งถ้า ยังใช้วิธี ใช้แล้วทิ้ง เต่าแล้วเลิกใช้ ไม่รับเปลี่ยนหรือคืน ประชาชนคงเลิกใช้ และบริษัท ซีรอกซ์คง ล้มละลายไปนานแล้ว)

จากกรณี ซีร็อกซ์ พบว่า การที่บริษัทเอื้อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นจุดขายที่พิเศษ Unique Advantage ของบริษัทที่ยากจะมีใครมาโจมตี หรือแข่งขัน เพราะ การเน้นที่คุณภาพสินค้าอย่างเดียวนั้นเมื่อถูกพัฒนามาจนถึงที่สุดแล้ว ก็ต้องมาแข่งขันกับบริษัทอื่นๆ ด้วยราคา Pricing แต่ถ้าเราแข่งที่ “นวัตกรรม” ซึ่งยากที่คู่แข่งจะตามได้

๓. ยุทธศาสตร์รับผิดชอบที่มากกว่าด้านสิ่งแวดล้อม หลังทศวรรษที่ ๔๖ จนถึงปัจจุบัน บริษัทต่างๆ แข่งขันกันทั้งด้านคุณภาพและนวัตกรรม แต่ก็มีปัญหาเพราะตลาดเต็มมีการแข่งขันที่สูงอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะตลาดหรือกลุ่มลูกค้าที่มีกำลังซื้อมีจำนวนจำกัดประมาณ ๔๐๐ ล้านคนจากประชากรทั้งสิ้นกว่า ๒,๕๐๐ ล้านคนทั่วโลก ทำให้ธุรกิจเริ่มเบนทิศทางไปสู่กลุ่มลูกค้าใหม่ นั่นคือกลุ่มประชากรยากจนที่เป็นคนส่วนใหญ่ของโลก หรือประมาณ ๔,๐๐๐ ล้านคน ซึ่งถึงแม้ว่าตลาดกลุ่มนี้ จะมีกำลังซื้อน้อย(หรือยังไม่มีเลย) แต่ก็เป็นตลาดกลุ่มใหญ่มาก ที่พร้อมจะเพิ่มกำลังซื้อได้มากขึ้นในอนาคต ดังนั้นองค์กรธุรกิจจึงเริ่มหันมามองและพัฒนาตลาดฐานปิรามิดหรือ ที่เรียกว่าแนวคิดการขยายฐานลูกค้าแบบ EDP Strategy หรือ Bottom Up Strategy หรือกลยุทธ์เจาะกลุ่มตลาดล่างนั่นเอง

โดยเป็นกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาให้คนกลุ่มนี้พร้อมที่จะเป็นลูกค้าของพวกเขาในอนาคต แต่ทว่า การที่จะเจาะตลาดกลุ่มนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเป็นตลาดใหม่ที่ค่อนข้างล่าช้า ยึดติดกับประเพณีค่านิยมท้องถิ่น ไม่ไว้วางใจนักธุรกิจ ดังนั้น การที่จะเข้าไปทำความเข้าใจกับคนกลุ่มนี้ หรือสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ จึงต้องอาศัย CSR เป็นการแสดงความปรารถนาดีต่อพวกเขา พัฒนาพวกเขาให้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จนพร้อมที่จะเป็นลูกค้าของบริษัทพวกเขาในอนาคต

ดังนั้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหญ่จึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่นอกจากจะต้องใช้ทุนมหาศาลแล้วยังต้องพัฒนารูปแบบการจัดการการเงินที่ต่างไปเดิม โดยเฉพาะการใช้ “สินเชื่อ” ตัวอย่างที่น่าสนใจอันหนึ่งก็คือ ยูนิลีเวอร์ อินเดีย พัฒนาระบบธุรกิจใหม่ในการขายผงซักฟอกให้กับคนจนในอินเดีย ซึ่งไม่นาน กลับส่วนแบ่งตลาดจากคนหลายร้อยล้านในกลุ่มใหม่นี้ ได้ถึง ๓๘๙% Gramew Bank บังกลาเทศ สามารถพัฒนาสินเชื่อขนาดเล็กเพื่อคนยากจน ซึ่งดำเนินมากกว่า ๒๐ ปีแล้ว และสามารถขยายฐานลูกค้าได้กว่า ๒๕ ล้านคนทั่วโลก

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จนี้สามารถเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบริษัทต่างๆ สามารถร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้เป็นเพราะในพื้นที่ตลาดกลุ่มนี้มักจะมีหมู่บ้านที่ห่างไกล การจะเข้าถึงนั้น ต้องได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้านในฐานะบริษัทที่เข้าร่วมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มิได้หวังแต่ประโยชน์ส่วนตัว บริษัทฯ จึงไม่สามารถดำเนินการแต่ลำพัง เพราะขาดความน่าเชื่อถือ และไม่รู้จักเข้าถึงชาวบ้าน นอกจากนั้นการเจริญเติบโตของตลาดกลุ่มนี้ โดยเฉพาะด้านกำลังซื้อ ย่อมขึ้นกับพัฒนาการของรายได้ของชุมชนนั้นๆ ดังนั้น บริษัทฯ ซึ่งต้องเข้ามา มีส่วนร่วม (ร่วมกับองค์กรท้องถิ่น) เพื่อช่วยส่งเสริมให้ชุมชน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการสร้างฐานลูกค้าของตนในอนาคตให้มีความยั่งยืนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต^{๔๐}

^{๔๐} CSR History. จุดกำเนิด CSR จาก ๔ ทิศทาง, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.car.imageplus.co.th/car_history.php?id=๘Gxx&V๗yvdua-๕. [๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

สถานะ CSR ของประเทศไทยในปัจจุบัน^{๔๑}

คำที่นิยมใช้กันมากในประเทศไทยคือ “CSR” หรือ “Corporate Social Responsibility” ซึ่งเดิมธุรกิจมักแสดงว่ามี CSR ด้วยการคืนกำไรให้กับสังคมในรูปแบบการบริจาคเพื่อสาธารณกุศล การจัดกิจกรรมจิตอาสาต่อมาได้มีการพัฒนาและผสมผสานเรื่อง CSR กับการตลาดโดยนำความรู้ด้านการตลาดมาช่วยสร้างประโยชน์ต่อธุรกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่า “การตลาดเพื่อสังคม” (Cause-related Marketing) เช่น การหักส่วนแบ่งจากการขาย เพื่อนำไปช่วยเหลือหรือสนับสนุนประเด็นทางสังคมหรือองค์กรสาธารณกุศล

รายงานการวิจัย “สถานะความรับผิดชอบต่อสังคมของประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อภาครัฐและเอกชน”^{๔๒} พบลักษณะสำคัญ๓ประการเกี่ยวกับแนวคิด รูปแบบการปฏิบัติ และการสร้างคุณค่าต่อการดำเนิน การ CSR ในประเทศไทย จึงได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ลักษณะสำคัญ	ข้อเสนอแนะ
๑. แนวคิด CSR	ควรสร้างแนวคิดและความเข้าใจ เกี่ยวกับ CSR ที่ตรงกัน โดย กำหนดความหมายของ CSR ในภาคธุรกิจไทยให้เหมาะสมกับ บริบทและความต้องการของสังคม ไทย + ทุกภาคส่วนควรร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ CSR ที่เหมาะสมและทำให้เกิดการรับรู้โดยทั่วกัน
๒. รูปแบบการ ปฏิบัติ CSR	ในการปฏิบัติ CSR องค์กรอาจเริ่มต้นด้วยการนำ องค์กรโดยให้มีวิสัยทัศน์ที่ให้ความสำคัญกับ CSR กำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการ CSR ที่ชัดเจน รวมถึงศึกษาบริบทแวดล้อมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ ดำเนินการเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้เสียและบริหารจัดการประเด็นที่เกี่ยวข้อง ระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย + องค์กรควรพัฒนาความร่วมมือด้าน CSR กับภาคส่วนต่างๆและดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเน้นการปฏิบัติที่มุ่งเป็นการช่วยเหลือสังคม
๓. การสร้างคุณค่าต่อการ ดำเนิน การ CSR	เสนอให้แก้ไขปัญหาสังคม ๒ ระดับ ควบคู่กัน คือ ๑) การแก้ไขปัญหาระยะสั้นด้วยการช่วยเหลือที่จำเป็นในขณะนั้น ๒) การแก้ไขปัญหาระยะยาวด้วยการช่วยเหลือเชิงลึก ที่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม + แผนกิจกรรมหรือโครงการ ต้องมีการวัดผลทั้งในระดับผลผลิต(Outcome) ผลลัพธ์ (Output)

^{๔๑} สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน, “ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร” (CSR for Corporate Sustainability), (กรุงเทพมหานคร: สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘), หน้า ๓.

^{๔๒} มูลนิธิสำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, “สถานะความรับผิดชอบต่อสังคมของประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อภาครัฐและเอกชน”, รายงานการวิจัย, (สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน, ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔), หน้า ๙.

CSR ไม่ว่าจะในระดับองค์กรหรือระดับบุคคลต่างก็มีแนวทางคล้ายคลึงกันคือ “ควรเริ่มต้นที่ตนเองก่อนแล้วจึงขยายผลออกไปช่วยเหลือผู้อื่น” ในการพัฒนา CSR องค์กรสามารถปรับแนวทางให้เหมาะสมกับลักษณะขององค์กรโดยพิจารณา “สิ่งที่องค์กรกำลังเป็นไปสู่สิ่งที่องค์กรต้องการจะเป็น” ซึ่งหมายถึงทิศทางด้าน CSR ต้องถ่ายทอดจากระดับบนไปสู่ระดับล่างขององค์กรอย่างชัดเจนด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายกลยุทธ์และแนวปฏิบัติมีกระบวนการประเมินผลที่ประกอบด้วยระยะเวลา ตัวชี้วัด และเป้าหมาย รวมทั้งมีระบบสนับสนุนเพื่อส่งเสริมความสำเร็จของ CSR ขององค์กรด้วย

CSR ในประเทศไทยส่วนใหญ่ จะเป็นแบบแยกออกจากกัน คือ ส่วนที่เป็นธุรกิจก็ทำไป ส่วนที่รับผิดชอบต่อสังคมก็ทำไปโดยที่ไม่มีตัวเชื่อมต่อกันภายในองค์กร ด้วยเหตุนี้เอง CSR จึงถูกมองว่าต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์ การดำเนินธุรกิจหรือที่เรียกว่า Strategic CSR โดยมีการมองเป้าหมายทางธุรกิจขององค์กรว่าคืออะไร และองค์กรจะสามารถไปลดทอนผลกระทบทางธุรกิจเหล่านั้นได้อย่างไร ด้วยวิธีการอะไร ขณะที่ตลอดทั้งกระบวนการดำเนินธุรกิจจะต้องสอดคล้องรับกับเป้าหมายทางธุรกิจไปพร้อมๆ กันได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า องค์กรที่นำ CSR ไปสอดคล้องกับกลยุทธ์ จะมีการมองจุดเชื่อมโยงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับเป้าหมายทางเศรษฐกิจ

ยกตัวอย่างที่น่าสนใจขององค์กรที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคมจากหลายๆ สถานั้น เพื่อให้เห็นภาพรวมของ การทำ CSR ในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

CSR ครั้งยิ่งใหญ่ของบริษัทข้ามชาติอเมริกันในประเทศไทย ACT: American Corporations for Thailand Program

หลังจากที่ประเทศไทยประสบปัญหา “วิกฤตเศรษฐกิจ ปี ๒๕๔๐” รัฐบาลและองค์กรเอกชนต่างก็ตั้งงบประมาณเพื่อความอยู่รอด คนไทยนับแสนต้องถูกเลิกจ้าง งบประมาณด้านการอบรมพัฒนาบุคลากรถูกตัด นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานสถาบันที่นั่นเอเชีย อดีต นายกรัฐมนตรี ร่วมกับ Dr. Henry Kissinger อดีตเลขาธิการสหรัฐอเมริกา จึงร่วมกันก่อตั้ง ACT: American Corporations for Thailand Program ขึ้นในปี ๒๕๔๓ เพื่อระดมทุนจากกลุ่มนักธุรกิจ ยามชาติอเมริกันที่มีความห่วงใยต่อสถานการณ์ในประเทศไทย และต้องการช่วยเหลือ ใน ขณะเดียวกัน เป็นการทำให้ CSR สร้างภาพลักษณ์ให้แก่องค์กรของตน โดยมีองค์กรต่างๆ ที่ร่วมให้ทุน รวมทั้งสิ้น ๓๐ องค์กร รวมเป็นเงินทั้งสิ้นกว่า ๑.๕ พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรือประมาณ ๔๔ ล้านบาท คือ Unocal, AIS, Motorola, Faytheon, Chase Manhattan Bank, GE, Union Carbide, American Express, The American Chamber of Commerce in Thailand, and Continental Grain

โครงการระยะแรก (๒๕๔๓-๒๕๕๔) ทุน ๕.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ ๕๕ ล้านบาท มีระยะ ๓ ปี โดยมุ่งเน้นที่จะช่วยคนไทยที่ไม่มีงานทำให้ได้กลับเข้าไปทำงานอย่างรวดเร็วที่สุด ซึ่งผลที่ได้รับจากโครงการในระยะแรกนี้ดีเกินความคาดหมาย จนทาง ACT เพิ่มโครงการระยะที่ ๒

โครงการระยะที่ ๒ (๒๕๕๔-๒๕๕๕) ด้ยทุนกว่า ๖๓๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ ๒๕ ล้านบาท โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสองส่วน คือ ความรู้ในระบบ และการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม โดยขยายวงกว้างออกไปกว่าเดิม คือมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถของเยาวชนที่ด้อยโอกาส กลุ่มแม่บ้าน และคนพิการ ทั้งนี้ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาราศฐานที่มั่นคง เมื่อประชาชนพึ่งตนเองได้ จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนกว่า

กระแสเรื่อง CSR เป็นประเด็นที่มาแรงมากโดยเฉพาะในต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยก็พยายามลืบทัว เร่งฝีเท้าตามให้ทันอยู่ เนื่องจากการทำ CSR เป็นส่วนหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่าองค์กรเป็นองค์กรที่ดี มีศีลธรรม ค่านึงถึง คน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม และองค์กรชั้นนำทั่วโลกต่างก็ต้องการทำธุรกิจกับองค์กรที่มีศีลธรรมทั้งนั้น

CSR กับองค์กรในประเทศไทย (Corporate Social Responsibility in Thai Companies)

ในภาคองค์กรธุรกิจ ภาพความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในสังคมไทยวันนี้เริ่มปรากฏภาพชัดแต่ขึ้นอยู่กัองค์กรจะนำไปตีความแบบใด บางคนช่วยเหลือในเรื่องการศึกษา ผู้หญิงเด็ก เพราะการช่วยเหลือในการบริจาคเงินถือเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน วิธีที่เห็นมากที่สุดก็คือการที่บริษัทนำกำไรคืนกลับไปให้สังคม แต่ตอนในปัจจุบันยังมีระดับที่เข้มข้นขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างส่วนร่วมในองค์กร ส่งพนักงานไปอบรมเรื่องนี้ จัดกองทุนเล็กๆ ให้พนักงาน และเป็นวิธีการที่นำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของ CSR ในการเปลี่ยนแปลงนโยบายขององค์กรธุรกิจ การมีพันธกิจกับสังคมตราไว้ในวิสัยทัศน์ขององค์กร รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในองค์กรด้วย เช่น ถ้าเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะต้องไม่มีที่สินค้าที่เป็นอันตราย ถ้าเป็นโรงงานของเด็กเล่นก็จะต้องไม่ผลิตของเล่นประเภทอาวุธที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ความรุนแรง หรือหากเป็นรีสอร์ท ริมหทะเลก็ต้องรู้ว่าไม่ ควรปล่อยน้ำเสียลงทะเล เป็นต้น

ตัวอย่างในต่างประเทศมีให้เห็น หลายองค์กรที่ทบทวนตัวเอง ยกเลิกกิจการที่เป็นภัยกับสังคม หรือประกาศที่จะไม่ขยายการเติบโตโน ๒๐ ปี อย่างบริษัทผลิตบุหรี การล้มเลิกไม่ทำกิจการนับเป็นส่วนหนึ่ง que เข้าใจสาระตละของชีวิต ซึ่งเป็นคำถามในเชิงปรัชญาพื้นฐานชีวิตที่ว่า “เราเกิดมาทำไม เราจะรวยสำพังแบบนี้เพื่ออะไร เพราะลึๆ แล้วเชื่อว่าทุกคนมีธรรมชาติข้างในที่มีคุณธรรมของการไผ่ดี ที่สุดแล้ว CSR ก็เปลี่ยนตัวเราข้างในด้วย

การเปลี่ยนแปลงในระดับจิตสำนึกจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การสร้างความหมายให้กันชีวิต การสร้างให้องค์กรเกิดสิ่งนี้จะทำให้เกิดพลังมหาศาลกับคนในองค์กร เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่ทำอะไรเลย นั้นหมายถึง ทำยที่สุด ผลประโยชน์จากการทำ CSR ก็ย้อนกลับมาสู่องค์กรในทางอ้อม ๒)

"การให้" ในสังคมไทยว่า อีตรูปแบบ "ให้ยามฉุกเฉิน มากกว่า "ให้ยามปกติและไม่ปกติ และไม่ตรงกับความต้องการของ "ผู้เดือดร้อน ไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ขาดความต่อเนื่อง แต่ข้อดีของคนไทยที่ทั่วโลกยอมรับคือ "ความมีน้ำใจ" ฉะนั้น ภาคธุรกิจต้องปรับทัศนคติในเรื่อง "การให้ ไม่ต้องสนใจว่า "ใครจะเป็นผู้รับ" รวมทั้งต้องสร้างระบบ "การให้ตามหลักธรรมาภิบาล" ซึ่งมีความยั่งยืนมากกว่า^{๔๓}

CSR และนวัตกรรมการลงทุนทางสังคมของภาคธุรกิจในประเทศไทย

^{๔๓} สารคดีดี.คอม, บทความทางวิชาการCSR กับองค์กรในประเทศไทย (Corporate Social Responsibility in Thai Companies), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: WWW.SARADD.COM [๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

ปารีณา ประยุกต์วงศ์ ได้อธิบายได้ว่าภาคธุรกิจมีอิทธิพลที่สำคัญต่อการขับเคลื่อน ภาคเศรษฐกิจในสังคมโลก การเติบโตของภาคธุรกิจก็ยังคงเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ เมื่อกระแสผลักดันเรื่องธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility - CSR) เข้าสู่สังคมไทย สิ่งที่ทำนายของภาคธุรกิจคือการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการนี้และนำมาสู่การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจโดยมีมิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกันอย่างสมดุล เพื่อนำสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน อันเกิดจากความยั่งยืนของหน่วยย่อยคือ บริษัทที่ประกอบไปด้วย ลูกค้า พนักงาน ผู้ถือหุ้น คู่ค้า องค์กรภาคประชาสังคม และคู่แข่ง ที่มีสุขภาวะที่ดีทั้งกาย พฤติกรรม จิตใจและปัญญา แต่ทั้งนี้กระบวนการในการขับเคลื่อนภาคธุรกิจให้บรรลุหลักคิติดังกล่าวนั้น ยังเป็นประเด็นที่สำคัญในด้านความเป็นไปได้และแนวทางการดำเนินงาน

๑. การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ ธุรกิจเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility)

ในประเทศไทย ได้มีการแสดงความหมายของ Corporate Social Responsibility (CSR) ออกเป็นสองทาง คือ ๑) ธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคม และ ๒) ธุรกิจเพื่อสังคม ซึ่ง มีการนำไปใช้ต่างทิศทางกัน ไม่ว่าจะมีความหมายอย่างไร ทั้งบริษัทเมื่อสนใจ เรื่อง CSR ทั้งสองส่วนนั้นมีความสำคัญเท่า ๆ กัน ผู้บริษัทต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าทั้งสองส่วนนั้นๆ อยู่ในกลไกการดำเนินธุรกิจในทุกๆ แขนง ทั้งโครงสร้างของบริษัทอย่างไร ซึ่งเมื่อผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจที่มี CSR ทั้งสองความหมายแล้ว เกิดความสมดุล ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่างไม่เบียดเบียน ธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคม และทำให้ธุรกิจเข้าสู่จุดแห่งความยั่งยืนได้อย่างมีความสุข

การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility)” หมายถึงการดำเนินกิจกรรมทางสังคม และการบริหารองค์กร ของทั้งธุรกิจและองค์กรภาคประชาสังคมที่พึ่งพาอาศัยกัน (สามารถอยู่รวมกันได้) อย่างมีส่วนร่วมต่อกัน เพื่อนำไปสู่การอยู่รอดของทั้งตนเอง องค์กร และสังคมซึ่งรวมถึงเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

“ธุรกิจเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility) หมายถึง การทำกิจกรรมเพื่อสังคม การบริจาค หรือการพัฒนากิจกรรมด้านสังคมของธุรกิจ ที่เป็นกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นมา หรืออาจมีหน่วยงานใหม่ที่เป็นผู้พัฒนากิจกรรมเพื่อสังคมเฉพาะในองค์กร ซึ่งส่วนใหญ่บริษัทต่างๆ จะมอบหมาย เพิ่มเติมให้ผู้ดูแลงานประชาสัมพันธ์ หรือ งานกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ เป็นผู้รับผิดชอบต่างหาก

สถานการณ์ปัจจุบันในการมองเรื่อง CSR เป็นเพียงการบริจาค

จากการสำรวจของสมาคมจดทะเบียนไทยเมื่อเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๐ ภายใต้อำนาจความ CSR ว่าคือ การทำกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประมาณ กว่า ๓๐๐ บริษัทมีการทำกิจกรรมเพื่อสังคม โดยเฉลี่ยต่อบริษัท ประมาณ ปีละ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ยอดรวมงบประมาณทั้งหมดโดยเฉลี่ยมากกว่า ๓๐๐ ล้านบาท โดยมีงบประมาณประมาณ ๒๐ ล้านบาท บริจาคต่อองค์กรสังคมสงเคราะห์ นอกจากนั้นได้บริจาคให้กับโรงเรียน องค์กรพัฒนาด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมตามลำดับ หากพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวสามารถสรุปในเบื้องต้นได้ว่า ภาคธุรกิจมีความเข้าใจในเรื่อง CSR ว่าเป็นเพียงการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

- แนวโน้มการสร้างความร่วมมือในการดำเนินกิจการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจและองค์กรภาคประชาสังคม

เมื่อภาคธุรกิจอันเป็นองค์กรที่มีการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการเริ่มนำหลักการ CSR สู่การพัฒนาองค์กรที่มีมิติความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ภาคประชาสังคมเป็นองค์กรที่มีประสบการณ์และฐานความรู้ความเข้าใจในประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่อาจมีข้อจำกัดต่อการเข้าถึงแหล่งทุนและการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร และเมื่อความต้องการในการเป็นองค์กรสู่การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ของทั้งสองภาคส่วนนั้นที่มีความคล้ายกัน หากเกิดความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม บนฐานของการทำงานจากภาคประชาสังคมที่มีความเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี ภายใต้การสนับสนุนจากภาคธุรกิจทั้งในด้านทรัพยากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในความสามารถเชิง การบริหาร การจัดการ การเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงฐานลูกค้าย่อมนำไปสู่การแก้ไขปัญหา สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น หากเกิดความร่วมมือดังกล่าว

นวัตกรรมการลงทุนทางสังคมของภาคธุรกิจโดย CSR จากความร่วมมือของ ภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม

CSR ขององค์กรธุรกิจอาจเป็นเพียงเรื่องการบริหารจัดการและ การทำกิจกรรมเพื่อสังคมเป็นเพียงกิจกรรมเป็นครั้งๆ เท่านั้นหรือ?

การพัฒนาเรื่อง CSR ในประชาคมโลก จากรายงานวิจัยเรื่อง Employee Volunteering and the Creation of Social Capital Inu Judy Muthuri, Jeremy Moon and Dirk Matten นั้นมีได้จำกัดเฉพาะความหมายที่เข้าใจกันในสังคมไทยปัจจุบัน แต่ได้ครอบคลุมถึง การสร้างความเข้าใจเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรธุรกิจต่อภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม การประสานทรัพยากรในองค์กรของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ นั้นหมายถึงการนำไปสู่ความเข้าใจและความต้องการของสังคมหรือชุมชนรอบด้านของตนเอง และ พัฒนาสู่รูปแบบกิจกรรมของตนเองอย่างมีกลยุทธ์และ สร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิดเรื่อง การลงทุนร่วมพัฒนาในชุมชน (Corporate Community Investment) ที่ไม่ได้เน้นเรื่องเงินเป็นหลัก แต่กลับมองการประสานทรัพยากรของตนเองกับสังคมที่มีความหมายของแต่ละบริษัท ตัวอย่างกิจกรรมภายใต้แนวคิดนี้ เช่น การค้นหาวัตถุดิบของการผลิตจากชุมชนที่ห่างไกล (Local Sourcing) นำไปสู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การค้าขายแบบยุติธรรม (Fair Trade) การประสานทรัพยากรด้านการสื่อสาร ที่ภาคธุรกิจมีศักยภาพนำไปสู่การพัฒนาสื่อ รณรงค์อย่างสร้างสรรค์ในประเด็นที่สังคมประสบปัญหาอยู่ หรือการเชื่อมโยงสู่ลูกค้าของบริษัทเพื่อช่วยเหลือองค์กรพัฒนา หรือชุมชนพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายของบริษัทตนเอง ตลอดจนการช่วยระดมทุนผ่านกลยุทธ์การตลาด และประชาสัมพันธ์ต่างๆของภาคธุรกิจ หรือการเชิญองค์กรพัฒนามาเป็นที่ปรึกษาในการให้ความรู้กับพนักงานบริษัท ในเรื่องการเลี้ยงดูบุตรของพนักงานอย่างไร หรือการจ้างองค์กรพัฒนาให้เป็นที่ปรึกษาในการตั้งสถานเลี้ยงเด็กเล็กเพื่อเป็นสวัสดิการให้พนักงานที่มีบุตร ทั้งนี้รูปแบบการทำงานของภาคธุรกิจดังกล่าวกลับไม่ต้องใช้เงินทุนที่สูงมาก ในทางกลับกัน วิธีการดังกล่าวมานี้ เป็นการสร้างเหตุปัจจัยในเชิงภูมิคุ้มกันสังคม ที่สร้างความเป็นสุขภาวะให้กับลูกหลาน และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยที่ดีที่สุดไปพร้อมกัน

ดังนั้นการผลักดันให้ภาคธุรกิจให้เกิดความเข้าใจถึงความหมายที่ลึกซึ้งของธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคมอันเป็นมิติ ต่างๆ เช่น การเพิ่มศักยภาพการทำงานที่มีคุณภาพ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และ สิ่งแวดล้อมจากภายในตัวองค์กร และ ทำงานอย่างมีการประสานทรัพยากรกับภาคประชาสังคม สู่การพัฒนาและนำไปสู่การแก้ปัญหาเชิงประเด็นหรือในพื้นที่อย่าง ยั่งยืนมากขึ้นกว่าการให้ภาคธุรกิจจัดสรรงบประมาณและบริการให้สังคม อย่างไรก็ตาม อันเป็น หนทางที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่ความยั่งยืนและสร้างสุขภาวะที่แท้จริงในสังคม และได้มีการ ถอดบทเรียนเรื่อง การทำธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีความสัมพันธ์กับการสร้าง คุณธรรม และจริยธรรม ในบริบทสังคมไทยอย่างไร^{๔๔}

รูปแบบการนำ CSR เข้ามาในองค์กร นั้นมีพัฒนาการ ๓ ระดับ^{๔๕} คือ

๑. ส่วนธุรกิจกับ CSR นั้นแยกจากกัน คือส่วนธุรกิจ ส่วนสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นอยู่ในลักษณะแบบต่างคนต่างทำ

๒. CSR สอดคล้องกับกลยุทธ์ มีการเชื่อมโยงเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในกระบวนการคิด และตัดสินใจ

๓. CSR อยู่ในกระบวนการ ทำธุรกิจ โดยให้ CSR เป็นแกนหลักของการดำเนินธุรกิจ

จากยุคของการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่พัฒนาไปสู่ยุคที่นำ CSR เข้าไปบูรณาการในองค์กรธุรกิจ นับเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดของธุรกิจโดยเริ่มมองว่า จริงๆ แล้วธุรกิจไม่ได้มีไว้เพื่อสร้างกำไรเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังมีคุณค่าผสมที่เรียกว่า Blended value คือ มีคุณค่าผสมในสินค้าบริการและในการดำรงอยู่ของตัวธุรกิจด้วย

ในปัจจุบัน เราจึงเริ่มเห็นองค์กรแต่ละแห่งปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ เปลี่ยนแปลงพันธกิจสร้างกลยุทธ์ CSR ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ การเริ่มมองเห็นว่าการดำเนินธุรกิจนั้นมีคุณค่าผสมอยู่ด้วย ทำให้ CSR ถูกพัฒนาไปสู่แบบที่สาม คือบูรณาการอยู่ในเนื้อหาขององค์กร หมายความว่าธุรกิจสามารถสร้างผลกำไรไปพร้อมๆ กับการสร้างเศรษฐกิจที่ดีให้แก่ชุมชนในพื้นที่ที่องค์กร เข้าไปตั้งอยู่ ตลอดจนทำให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งเสริมความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน

มีนักวิชาการที่ตอบรับแนวคิด CSR ในแบบนี้ เช่น Philip Kotler กูรูด้านการตลาด โดยในหนังสือ Marketing ๓.๐ เขาได้พูด ถึงยุคของการเปลี่ยนแปลงทาง marketing จาก product centric มาเป็น customer centric และมาถึงยุคปัจจุบันที่พูดถึงเรื่อง human value คือ ไม่ใช่เพียงมุ่งเน้นการเอาอกเอาใจให้ลูกค้ามีความสุขเท่านั้น แต่ Kotler มองว่า ปัจจุบันลูกค้าเริ่มตระหนักถึงคุณค่าการเป็นมนุษย์ ดังนั้น องค์กรธุรกิจต้องมองเห็นจิตวิญญาณของลูกค้า และคุณค่าของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดขององค์กรด้วย เพราะเมื่อพูดถึงคุณค่าการเป็นมนุษย์นี้การตลาดจะต้องสามารถ

^{๔๔} ปารีณา ประยุกต์วงศ์, Business Guide : CSR และนวัตกรรมการลงทุนทางสังคมของ ภาคธุรกิจในประเทศไทย, OK, nation, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.cicnstian.net/blog/guidelife/๒๐๐๘/๐๖/๐๘/entry-๒> [๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑].

^{๔๕} อนันตชัย ยูระประถม, เคลื่อนทัพ CSR... อย่างไรให้ยั่งยืน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักสนับสนุนสุขภาพองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), ๒๕๕๖), หน้า ๑๑-๑๖.

ตอบสนองลงไปถึงขั้นจิตวิญญาณคือ เมื่อลูกค้าใช้สินค้าแล้วไม่เพียงแต่ทำให้มีความสุขอย่างเดียว หากควรมีส่วนในการเติมเต็มความเป็นมนุษย์ของผู้บริโภคด้วย

ถ้ามองตามแนวคิดเรื่องทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Abraham Maslow (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation) จะตรงกับขั้น Self extreme ซึ่งนำไปสู่การทำตลาดที่ Kotler เรียกว่า การตลาดแบบ Spiritual Marketing และ Cultural Marketing ซึ่งตามแนวคิดของ Kotler มองว่า วิธีการตลาดแห่งอนาคต ขององค์กรธุรกิจจะต้องเป็นองค์กรแบบ Social Business Enterprise

CSR ที่นำไปสู่ความยั่งยืนเป็นการมองความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการดำเนิน ธุรกิจ คือ มีลักษณะเป็นเชิงระบบ และมองว่า CSR เป็นความรับผิดชอบต่อทั้งองค์กรที่มีเป้าหมาย ตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ และมีวิธีการบริหารจัดการผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินธุรกิจโดยการตัดสินใจและระบบบริหารจัดการนั้น จะต้องเกิดจากกรอบแนวคิดที่เริ่มตั้งแต่การป้องกันก่อน ไม่ใช่การตอบสนองต่อประเด็นปัญหาเพียงอย่างเดียวและจะต้องปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมที่ช่วยลดผลกระทบและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

การสร้างความสำเร็จ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมนั้น หากได้มีการพัฒนาต่อเนื่อง ในที่สุด CSR จะกลายเป็นแกนขององค์กร นั่นคือ CSR จะค่อยๆ ละลายเข้าไปในเนื้อขององค์กรทั้งหมดนับตั้งแต่กระบวนการวิจัย การผลิต การจัดซื้อ การจัดจำหน่าย รวมถึงการออกใบดูแลสังคมภายนอก ซึ่ง CSR ที่อยู่ในเนื้อองค์กร ทั้งหมดนี้ จะสามารถสร้างทั้งเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมให้ สมดุลและดีขึ้นในเวลาเดียวกัน

แนวคิดด้าน CSR ขององค์กร^{๔๖}

สิ่งต่างๆ ที่องค์กรทำ เพื่อให้มีผลที่ดีย้อนกลับมาสู่องค์กรสามารถ เรียกรวมๆ ว่าเป็น “การสร้างคุณค่า” ๔. แนวคิดด้าน CSR ขององค์กร ๖ “คุณค่า” อาจหมายถึงรวมถึงการทำให้พนักงานเป็นคนเก่งและเป็นคนดี ทำให้องค์กรได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้องค์กรเข้าถึงทรัพยากรสำคัญได้โดยไม่ถูกต่อต้านจากผู้มีส่วนได้เสีย หรือทำให้องค์กรสามารถเปิดตลาดใหม่ๆ ได้คุณค่าเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกว่า CSR ขององค์กรควรมีนิยามว่าอะไร มุ่งเน้นไปที่ทิศทางใดองค์กรควรกำหนดคุณค่าและนิยาม CSR ขององค์กร ให้ชัดเจนและสอดคล้องกัน ซึ่งไม่จำเป็นว่าต้องเหมือนกับองค์กรอื่น เพราะแต่ละองค์กรย่อมมีบริบทที่แตกต่างกัน เช่น องค์กรที่ต้องการการยอมรับจากสังคมควรกำหนดนิยาม CSR ขององค์กรว่าหมายถึง การดำเนินธุรกิจโดยสร้างผลกระทบเชิงลบต่อสังคมน้อยที่สุดเพื่อให้คุณค่าและนิยาม CSR สอดคล้องกัน

^{๔๖} อนันตชัย ยูระประถม, เคลื่อนทัพ CSR... อย่างไรให้ยั่งยืน, หน้า ๕.

ตัวอย่างแนวคิดด้าน CSR ที่สำคัญ Triple Bottom Line หรือ TBL

ที่มา: เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม, พัฒนาจากแนวคิด Triple Bottom Line ของ John Elkington ผู้เขียนหนังสือ Cannibals with Forks: the Triple Bottom Line of ๒๑st Century Business(1997)

เป็นแนวคิดของ John Elkington ซึ่งพัฒนาจากแนวคิดเดิมที่ Brundtland Commission ขององค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้เมื่อปี ๑๙๘๗ โดยเน้น เรื่อง People Planet และ Profit คือให้ความสำคัญกับการมองคุณค่าและ ประเมินความสำเร็จขององค์กรอย่างสมดุลทั้ง ๓ ด้านคือเศรษฐกิจ(การทำให้ ธุรกิจเติบโต)สังคม(การเกื้อกูลต่อสังคมรอบข้าง)และสิ่งแวดล้อม(การดูแล รักษาสิ่งแวดล้อม) รวมถึงดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใสมีธรรมาภิบาล ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถประเมินความเสี่ยงและตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างครบถ้วน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กร

อุปสรรคการสร้าง CSR ของเอกชนไทย

สังคมในยุคปัจจุบันประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมหลากหลายประการ ทั้งปัญหาในระดับบุคคลหรือปัญหาในระดับภาพรวมของสังคม เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาหนี้สินครัวเรือน การเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ความยากจน ฯลฯ ในอดีตการแก้ปัญหาเหล่านี้ถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาล แต่ด้วยปัญหาที่มีมากขึ้นและซับซ้อนขึ้น ทำให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีความสำคัญมากขึ้นในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะภาคเอกชน

อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศไทยการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของภาคเอกชนยังมีอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวยังไม่ก้าวหน้าอย่างที่ควรจะเป็น จากประเด็นปัญหาดังกล่าวผมได้ทาวิจัยเพื่อศึกษาว่า อะไรคืออุปสรรคต่อการทำกิจกรรมเพื่อสังคมในประเทศไทย โดยการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ CSR และการสัมภาษณ์ผู้บริหารของบริษัทใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบอุปสรรคหลายด้าน อาทิ

ความเข้าใจความหมายของ CSR มีความคับแคบ การนิยามความหมายของ CSR ของบริษัทในประเทศไทยยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันว่า CSR คืออะไร แต่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะมองว่า CSR

คือ การมีส่วนร่วมทางสังคมในแง่ของการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ช่วยเหลือสังคมในเชิงงาน สังคม สงเคราะห์ ให้กับผู้ยากไร้หรือด้อยโอกาส ในขณะที่นิยามของ CSR ที่ได้รับการยอมรับสากล คือ นิยามที่ผสมเรื่องสิ่งแวดล้อมและสังคม เข้ากับการดำเนินธุรกิจ โดยกินความรวมถึงสิ่งที่ทำภายนอก และองค์ประกอบภายในองค์กรควบคู่กันไปจากความเข้าใจ CSR ในมุมแคบทำให้การดำเนินงานด้าน CSR ของบริษัทส่วนใหญ่จะเน้นการช่วยเหลือสังคม ซึ่งเป็นเรื่องภายนอกองค์กร แต่ละเลยเรื่อง ภายในองค์กร เช่น การเสียภาษีอย่างถูกต้อง หรือการจัดระบบที่มีธรรมาภิบาล และการปรับ กระบวนการผลิตที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การไม่ปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ

ผู้บริหารขาดความเข้าใจประโยชน์ของ CSR ผู้บริหารส่วนหนึ่งยังมองงาน CSR จากกรอบความคิดเรื่อง ต้นทุน-ผลประโยชน์ระยะสั้น ขาดความรู้และความเข้าใจว่า CSR จะทำให้บริษัทได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างไรในแง่ของการเพิ่มผลกำไรหรือยอดขาย ยิ่งไปกว่านั้น บางส่วนยังต่อต้านงาน CSR เพราะเห็นว่าเป็นการเพิ่มต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งอาจส่งผลทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับบริษัทอื่นได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุจุดประสงค์ในการทำธุรกิจที่ต้องการผลตอบแทนสูงสุดให้กับเจ้าของกิจการ

ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว การดำเนินการด้าน CSR มีนัยของสิ่งที่บริษัทต้องยินดีจ่ายออกไปว่าเป็น การลงทุนที่อาจไม่ได้สร้างผลตอบแทนระยะสั้นที่เห็นได้ชัดเจน แต่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาของผู้บริโภคต่อธุรกิจนั้น ผู้บริหารจึงควรมองเรื่อง CSR เป็นเรื่องของการลงทุนมิใช่เรื่องของ ค่าใช้จ่ายอาจเปรียบเทียบเหมือนกับ สมัยหนึ่งที่มีมองเรื่องของการศึกษาและการฝึกอบรมบุคลากร เป็นเรื่องของค่าใช้จ่ายที่มองไม่เห็นผลตอบแทนในระยะสั้นชัดเจน แต่ในยุคปัจจุบัน กลับกลายเป็นเรื่องของการลงทุนที่เกี่ยวผลในระยะยาว ซึ่งหากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ต้นแคบก็คงจะไม่ลงทุนกับเรื่องนี้

ทรัพยากรที่สนับสนุนงาน CSR ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณและบุคลากร ข้อมูลจากการศึกษาพบว่า หากบริษัทให้ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญกับงาน CSR มาก งานในส่วนนี้ก็จะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งในเรื่องบุคลากรและงบประมาณ ขณะที่บางบริษัทให้ข้อมูลว่า แม้ผู้บริหารระดับสูงจะให้การสนับสนุน แต่ในภาวะที่ผลประกอบการของบริษัทไม่เป็นไปตามเป้าหมาย งบประมาณที่จะถูกตัดออกในลำดับต้น ๆ คือ งบประมาณในโครงการด้าน CSR นอกจากนี้ ในหลายบริษัท งาน CSR ถูกจัดให้รวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของงานประชาสัมพันธ์หรืองานการตลาด แทนที่จะมีส่วนงานรับผิดชอบโดยตรง ทำให้ต้องแบ่งบุคลากรที่ทำงานด้านประชาสัมพันธ์หรือ การตลาดมารับผิดชอบงาน CSR ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจในเนื้องาน CSR จริง ส่งผล ให้กิจกรรมด้าน CSR ออกมาในเชิงของการตลาดและการประชาสัมพันธ์มากกว่าจะเป็นการเข้าไป ช่วยแก้ไขบรรเทาปัญหาในสังคมอย่างจริงจัง

การเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของชุมชน ในหลายบริษัท การดำเนินการด้าน CSR ถูกผลักดันมาจากผู้บริหารระดับสูงดังที่ได้อธิบายไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นเพียงการให้ทิศทางหรือภาพกว้าง ๆ ถึงประเด็นที่ผู้บริหารสนใจ เช่น เรื่องการศึกษาของเด็กในชนบท หรือเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากการศึกษา วิเคราะห์ หาความต้องการของชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมาย เช่น ปัญหาสำคัญของชุมชนในช่วงเวลานั้นเป็นปัญหาภัยแล้ง แต่นโยบาย CSR ของบริษัทต้องการทำเรื่องการศึกษา ทำให้ผู้ปฏิบัติด้าน CSR ของบริษัทจึงไม่สามารถจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ให้กับชุมชนได้

อุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำโครงการ CSR ที่พนักงานบริษัทต้องลงไปทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน คือ ความยากลำบากในการสื่อสารให้ชุมชนเข้าใจว่าบริษัทมีเจตนาที่ดีที่ต้องการเข้ามาช่วยเหลือ ไม่ใช่ต้องการทำเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝง ดังนั้น การเข้าถึงชุมชนและการสร้างการยอมรับของชุมชนต่อกิจการ CSR ซึ่งเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนและต้องการผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้มาก

ผู้บริโภค พนักงาน และภาครัฐไม่ได้ให้การสนับสนุนอย่างจริงจังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระบุว่า ถึงแม้ว่าบางบริษัทอยากจะปรับปรุงการดำเนินงานของบริษัทให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนไปใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ จะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้บริษัทต้องตั้งราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเพื่อให้ได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น บริษัทเกรงว่า ผู้บริโภคจะไม่ยินดีจ่ายเงินเพิ่มเพื่อซื้อสินค้าและบริการของบริษัทที่แพงกว่าคู่แข่ง ดังนั้น บริษัทหนึ่งจึงได้เปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์โดยใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งส่งผลให้ราคาสินค้าสูงขึ้น แต่ลูกค้าก็ไม่ยินดีที่จะจ่ายเงินเพิ่ม ทำให้บริษัทดังกล่าวแข่งขันไม่ได้ ยอดขายลดลง บริษัทจำเป็นต้องกลับมาใช้บรรจุภัณฑ์เดิม เพราะแบกรับต้นทุนไม่ไหว A

ปัญหาอีกส่วนเกิดจากความเข้าใจผิดของพนักงานต่อกิจกรรม CSR และไม่ให้ความร่วมมือ เพราะบ่อยครั้งที่กิจกรรมด้าน CSR ของบริษัทต้องขออาศัยความร่วมมือจากพนักงานในบริษัท แต่พนักงานส่วนหนึ่งมักมองว่าเป็นการเพิ่มภาระงานโดยไม่ได้ผลตอบแทนเพิ่ม เพราะสิ่งขอให้ทำไม่ใช่หน้าที่หลักของเขา จึงไม่ได้รับความร่วมมือจากพนักงาน เว้นแต่จะถูกเกณฑ์ไปร่วมงาน

นอกจากนี้แล้ว บริษัทที่ดำเนินการด้าน CSR ส่วนหนึ่งมองว่า รัฐบาลยังไม่ได้ให้การสนับสนุนงานด้าน CSR มากนัก แม้จะได้มีการเริ่มตั้งสถาบันที่สนับสนุนเรื่องนี้ที่ตลาดหลักทรัพย์และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่โดยโครงสร้างเชิงกฎหมายแล้ว ยังไม่เพียงพอจะสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจทุกแห่งอยากดำเนินงาน CSR มาตรการของภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันก็ยังไม่จูงใจพอ อาทิ เงินบริจาคของนิติบุคคลที่สามารถลดหย่อนภาษีได้เพียง ซึ่งผู้ให้การสัมภาษณ์เห็นว่า ยังไม่จูงใจให้บริษัทต่างๆ บริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือสังคม

ความไม่พร้อมของหน่วยงานสาธารณสุข ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า บริษัทส่วนใหญ่จะเน้นกิจกรรม CSR ในเชิงสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมักออกมาในรูปของการบริจาคเงินสนับสนุนองค์กร สาธารณกุศลหรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเพื่อสังคม แต่กระนั้นปัญหาที่สะท้อนมาจากการสัมภาษณ์คือ บริษัทส่วนมากมองว่า องค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศไทยจำนวนมากยังขาดความพร้อมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทำให้บริษัทไม่ไว้วางใจที่จะให้เงินสนับสนุนเพื่อไปช่วยเหลือสังคม ด้วยเหตุนี้ เงินบริจาคของบริษัทจึงวนเวียนอยู่ในมูลนิธิหรือหน่วยงานการกุศลไม่กี่แห่ง

จากปัญหาที่กล่าวถึง ถึงเวลาที่ภาครัฐควรเร่งสร้างความเข้าใจให้กับภาคเอกชน เพื่อสร้างให้มาตรฐานภาคเอกชนไทย ได้ก้าวไกลไปอีกระดับหนึ่ง^{๔๗}

๒.๓.๓ ขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคม

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ได้กล่าวถึงขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคม (Areas of Social Responsibility) มีทั้งหมด ด้าน ประกอบด้วยดังนี้คือ

^{๔๗} เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, อุปสรรคการสร้าง CSR ของเอกชนไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.rengFacem/t='csr> [๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐].

ต. ด้านชุมชน (The Community) องค์กรที่รับผิดชอบต่อสังคมจะต้องสร้างจุดเด่นขึ้นใน ชุมชน เช่น การเป็นผู้นำในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาสังคม)

๒. ด้านสุขภาพและสวัสดิการ (Health and Welfare) องค์กรมีความเชื่อว่า การลงทุนใน สุขภาพและการจัดสวัสดิการให้กับชุมชน เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีคุณค่าและจำเป็นต่อ พนักงาน บริษัท และชุมชนขนาดใหญ่ ตัวอย่างโครงการด้านสุขภาพและสังคมจะสร้างค่านิยมใน ชุมชน ซึ่งจะทำให้บริษัทมีอิทธิพลต่อผู้ลงทุนและสร้างภาพที่ดีให้กับบริษัทด้วย

๓. ด้านการศึกษา (Education) องค์กรจำนวนมากมีความสนใจความรับผิดชอบต่อด้าน การศึกษา ผู้บริหารมีความตระหนักว่าจะต้องปรับปรุงการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านการบริจาคเงินด้านการศึกษา การประชาสัมพันธ์ และด้าน อื่น ๆ

๔. ด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights) บางองค์กรมุ่งความรับผิดชอบต่อด้านสังคมใน การรณรงค์สิทธิมนุษยชน เช่น ความเท่าเทียมกันของเพศชายและเพศหญิงในการได้รับการจ้างงาน

๕. ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (The Natural Environment) องค์กรจำนวนมาก ได้ ตัดสินใจเลือก การแก้ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ผลผลิตสินค้าที่ไม่เป็นอันตรายต่อ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การไม่ใช้สาร CFC ในเครื่องปรับอากาศและตู้เย็น

๕. ด้านสิทธิของผู้บริโภค (Consumer Rights) บางองค์กรได้เน้นในเรื่องสิทธิของผู้บริโภค โดยคำนึงถึงผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย และการโฆษณาที่เป็นความจริง (Truthful advertising)

๓. ด้านวัฒนธรรม (Culture) เป็นการเรียนรู้และการคิดร่วมกัน ตลอดจนการแสดงออก ระหว่างกลุ่มบุคคลหรือสังคม ธุรกิจที่ให้การสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมเชื่อว่าเป็นรูปแบบหนึ่ง ของ ความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสามารถส่งเสริมการรู้จักบริษัท ตลอดจนสร้างความรู้สึกลึกซึ้งและ ทัศนคติที่ดี ให้เกิดกับบริษัทได้ แนวคิดที่ให้การสนับสนุนด้านวัฒนธรรมถือว่าการลงทุนด้าน คุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้นสำหรับลูกค้าชุมชนในท้องถิ่น บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร^{๔๘}

๒.๓.๔ ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม

จินตนา บุญบงการ กล่าวถึงระดับความรับผิดชอบต่อสังคมว่า องค์กรจะต้องพิจารณา ว่าควรมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร มากน้อยเพียงใด ซึ่งต้อง ขึ้นอยู่กับรายได้และผลกำไรที่ เพียงพอ อันจะนำไปสู่การดำเนินการต่อไป หลักการเหล่านี้สามารถ จัดแบ่งความรับผิดชอบต่อที่ ผู้บริหาร ควรมีต่อสังคมได้เป็น ๔ ระดับ ดังนี้ โลกสม

๑. ความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ (Economic Responsibility) เพื่อผลิตสินค้าและ บริการ ตามที่ประชาชนต้องการ และนำมาขายเพื่อให้เกิดกำไรแก่เจ้าของกิจการ (ในกรณีที่เป็น องค์กร เพื่อทำกำไร) นับได้ว่าเป็นความรับผิดชอบต่อหลักและความรับผิดชอบต่อดั้งเดิม ของการดำเนินการ คนอาจ กล่าวได้ว่านอกจากความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจแล้ว ผู้บริหารในอดีตบางคนไม่เคยคำนึงถึง ความ รับผิดชอบต่อในด้านอื่นเลย ES

^{๔๘} ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ดวงกมลสมัย , ๒๕๓๙), หน้า ๙๕.

๒. ความรับผิดชอบทางด้านกฎหมาย (Legal Responsibility) เพื่อดำเนินกิจการไปตามครรลองของกฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ อย่างไรก็ตามกฎหมายและกฎข้อบังคับไม่สามารถจะครอบคลุมการกระทำทุกอย่างที่องค์กรกระทำได้ การกระทำบางอย่างไม่ผิดกฎหมายแต่องค์กร ควรกระทำหรือไม่ นั่น ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กรนั้นๆ

๓. ความรับผิดชอบทางจริยธรรม (Ethical Responsibility) การกระทำบางอย่างไม่ใช่สิ่งที่ กฎหมายบังคับ ถ้าองค์กรไม่ทำ ก็ไม่ผิดกฎหมาย แต่องค์กรเลือกกระทำเพราะเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบต่อจริยธรรม เช่น การให้สวัสดิการด้านเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เงินกู้ยืม อาหารกลางวัน รถรับส่งพนักงาน การจัดนำเที่ยว เป็นต้น

๔. ความรับผิดชอบในการใช้ดุลยพินิจ (Discretionary Responsibility) ความรับผิดชอบต่อในระดับนี้เป็นความสมัครใจของผู้บริหารองค์กรโดยตรง และขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจเลือกกระทำของ ผู้บริหารแต่ละคน ความรับผิดชอบนี้ไม่ได้บังคับไว้เป็นกฎหมายหรือเป็นสิ่งที่พนักงานคิดว่าควรได้รับตามหลักจริยธรรม เช่น ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้พนักงานทำงานล่วงเวลาแต่กลับจ้างพนักงานเพิ่ม เพิ่มเครื่องจักร เพิ่มเงินเดือน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารพินิจพิเคราะห์อย่างสุขุมแล้วว่า การทำงานล่วงเวลาทำให้สุขภาพของพนักงานเสื่อมโทรม และเป็น การบั่นทอนคุณภาพชีวิต^{๔๙}

สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ได้กำหนดการปฏิบัติตามหลัก CSR ที่นำมา ประยุกต์ใช้ควบคู่กับธุรกิจ แบ่งได้เป็น ๔ ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ ๑ mandatory level ข้อกำหนดตามกฎหมาย (legislation) หมายถึง การที่ธุรกิจมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายแรงงาน กรรจ่ายภาษี เป็นต้น

ชั้นที่ ๒ elementary levels: ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (leconomic profit) หมายถึง การที่ธุรกิจคำนึงถึงความสามารถในการอยู่รอดและให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งในชั้นนี้ธุรกิจควรหมั่นตรวจสอบว่า กำไรที่ได้นั้นต้องมีกำไรซึ่งเกิดจากการเบียดเบียนสังคม

ชั้นที่ ๓ preemptive levels: จรรยาบรรณทางธุรกิจ (business code of conduct) หมายถึง การที่ธุรกิจสามารถสร้างกำไรแก่ผู้ถือหุ้นได้ในอัตราที่เหมาะสม และผู้ประกอบการได้ใส่ใจเพื่อให้ประโยชน์ตอบแทนแก่สังคมมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมใกล้ชิดที่อยู่รอบข้างที่มีความคาดหวังว่าจะได้รับการดูแลหรือเอาใจใส่จากผู้ประกอบการ

ชั้นที่ ๔ voluntary level: ความสมัครใจ (voluntary action) หมายถึง ความจำเป็นของ ธุรกิจควบคู่กับการปฏิบัติตามแนวทาง CSR ด้วยความสมัครใจ โดยไม่ได้ถูกเรียกร้องจากสังคมแต่อย่างใด ซึ่งในชั้นนี้ การประกอบธุรกิจจะอยู่บนพื้นฐานของการมุ่งประโยชน์ของสังคมเป็นสำคัญ และการดำเนินการ CSR ในส่วนนี้สมควรได้รับความยกย่องชื่นชมจากสังคมอย่างแท้จริง^{๕๐}

^{๔๙} จินตนา บุญบังการ, จริยธรรมทางธุรกิจ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๔๖

^{๕๐} สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, เข้มทิศธุรกิจเพื่อสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์ไอคอนพริ้นติ้ง, ๒๕๕๔), หน้า ๓.

๒.๓.๕ เหตุผลที่ธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อสังคม

David (เดวิด) ได้เสนอประเด็นที่ว่า ทำไมนักธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อสังคม และจะรับผิดชอบต่ออย่างไร ดังนี้

๑. ความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของธุรกิจ มาจากแนวคิดที่ว่าธุรกิจมีอิทธิพลอย่างมากในเรื่องของเศรษฐกิจ การว่าจ้างแรงงาน การสร้างความน่าเชื่อถือในสิ่งแวดล้อม ธุรกิจจะก่อให้เกิดปัญหาหรือป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดได้ในสังคม ที่ทุกคนต้องอยู่ร่วมกัน และต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดังนั้นธุรกิจต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแก่สังคม หรือถ้าเกิด ปัญหาขึ้นแล้ว ต้องช่วยแก้ไขปัญหานั้น

๒. ธุรกิจจะดำเนินการเป็นระบบเป็นสองทาง โดยเปิดรับสิ่งที่เป็นแนวความต้องการจากสังคมและเปิด เผยวิธีการดำเนินงานให้สังคมได้รับรู้ ข้อเสนอนี้ทำให้นักธุรกิจมีความปรารถนารับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของสังคม และการปรับปรุงสวัสดิการในสังคม ในทางกลับกัน สังคมต้องมีความปรารถนาจะรับฟังการรายงานจากธุรกิจว่า ได้ทำอะไรไป อันเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งทั้ง ๒ ฝ่ายต้องรายงานต่อกันอย่างเปิดเผย

๓. การบริการ ผลผลิต หรือกิจกรรมที่จะเป็นผลเสียและผลดีต่อสังคม ต้องมีการคิดคำนวณ อย่างถี่ถ้วนในการตัดสินใจจะดำเนินการ โดยเน้นว่าการพิจารณาแต่ในแง่ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือได้กำไรทางเศรษฐกิจยังไม่เพียงพอในการพิจารณา แต่ต้องคิดถึงสังคมที่ได้รับผลกระทบต่อไปทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๔. ผลเสียต่อสังคมที่เกี่ยวกับแต่ละกิจกรรม ผลผลิตหรือบริการจะต้องมีผลถึงผู้บริโภค ผลเสียที่เกิดขึ้นจากธุรกิจที่มีต่อสังคมจริง ๆ จะตกอยู่กับผู้บริโภค ในต้นทุนที่สูงกว่ามากเกินกว่าที่สังคมจะคาดคิดได้ ธุรกิจจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นนี้และต้องดำเนินการไม่ให้เกิดผลเสียตกอยู่กับผู้บริโภค

๕. สถาบันทางธุรกิจในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมมีความรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคมที่อยู่นอกเหนือจากการดำเนินงานปกติ ถ้าธุรกิจขัดขวางผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปัญหาของสังคมที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยตรง จะเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่บกพร่อง เหตุผลคือ ในที่สุดธุรกิจจะได้รับกำไรเพิ่มขึ้นจากการที่ช่วยปรับปรุงสังคมโดยทั่วไป ธุรกิจจึงควรมีความรับผิดชอบต่อสมาชิกของสังคมทั้งหมดเพื่อปรับปรุงสังคมทั่วไปให้ดีขึ้น^{๕๑}

๒.๓.๖ องค์ประกอบของ CSR ที่ยอมรับในปัจจุบัน

แม้วิวัฒนาการของ CSR นั้นจะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างซับซ้อนและไม่มีมาตรฐานตายตัว อย่างไรก็ตามในการประยุกต์ CSR เข้ากับธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรมในทุกขนาดไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ หรือระหว่างประเทศนั้น ก็ได้มีการรวบรวมลักษณะรูปธรรมในการดำเนินการด้าน CSR ไว้ โดยเฉพาะจาก European Commission on CSR ซึ่งกล่าวว่า CSR นั้นมีอยู่สองมิติหลักๆ ก็คือมิติภายในอันเป็นการดูแลกิจกรรมต่างๆ ที่ธุรกิจนั้นดำเนินการอยู่และจัดการได้โดยตรงเช่นการ จัดการ แรงงาน กระบวนการผลิต หรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และมิติภายนอกซึ่งเกี่ยวข้องกับ กิจกรรม

^{๕๑} Philip Kater and Nancy Lee, *Corporate Social Responsibility*, (New Jersey : John Wiley & Sons, 2005),p23

ทางธุรกิจที่บริษัทอาจจะควบคุมไม่ได้โดยตรงเช่นการแต่ลูกค้า การรับผิดชอบต่อ supplier และการสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้น ทั้งนี้

มิติภายใน

๑. การจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์กรต่างๆ ปัจจุบันมีความท้าทายที่จะต้องถึงพนักงานที่มีความสามารถ ดังนั้นธุรกิจจึงควรส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต Life-long learning การให้ข้อมูลที่โปร่งใสกับพนักงานในทุกๆ ด้าน การให้ความสมดุลระหว่าง งาน ชีวิต ครอบครัว และการพักผ่อน การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมทั้งด้านการคัดเลือกเข้าทำงาน รายได้ และความก้าวหน้าทางการงานโดยเฉพาะกับผู้หญิงและผู้พิการ การดูแลเอาใจใส่พนักงานโดย เฉพาะที่ได้รับบาดเจ็บ และ/หรือ เกิดปัญหาสุขภาพจากการงาน นอกจากนั้นในด้านการเรียนรู้ตลอด ชีวิตธุรกิจควรที่จะให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมในระดับต่างๆ หรือแม้แต่การมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ เช่น การสนับสนุน ช่วงต่อระหว่าง โรงเรียนมาสู่พนักงานสำหรับคนรุ่นใหม่ โดยการฝึกอบรมพิเศษสำหรับคนกลุ่มนี้ นอกจากนั้นที่สำคัญที่สุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงานให้ได้

๒. สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายควบคุมดูแลด้าน สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน แต่กระแสการกระจายงานไปสู่ Supplier ทำให้บริษัทควบคุมไม่ทั่วถึง ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่ควรจะช่วยกันดูแล หรือตั้งเป็นนโยบายขององค์กรฯ เช่น เลือกร่วมทำธุรกิจ หรือเลือกใช้ Supplier ที่มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ต่อพนักงาน เพื่อเป็นการควบคุมดูแลอีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการบีบให้บริษัทอื่นๆ ที่ต้องการจะทำธุรกิจกับเราต้องพัฒนาตนเองตามไปด้วย เพราะมีเช่นนั้น หากเกิดผลร้ายจากการที่ใช้ Supplier ที่ไม่ใส่ใจสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง เมื่อเกิดกรณีขึ้นมา ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีก็จะกลับขึ้นมาถึง บริษัทแม่บริษัทผู้ว่าจ้างด้วย

ในต่างประเทศ ได้มีการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ทั้งในออฟฟิศ และโรงงาน ตั้งแต่เครื่องเขียนไปจนถึงเครื่องจักร เพื่อลด และป้องกันอันตรายที่อาจ เกิดขึ้นกับพนักงานให้ได้มากที่สุด ซึ่งประเทศไทยน่าจะนำมาประยุกต์ใช้

๓. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

การบริหารองค์กร ที่มีนโยบายที่จะรับผิดชอบต่อพนักงานในกรณีที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง หรือแม้แต่การปรับโครงสร้างภายในขององค์กรเอง โดยเฉพาะการควบรวมกิจการต่าง ๆ ซึ่งมักจะนำมาสู่การเลิกจ้างพนักงานจำนวนมาก ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อองค์กรเอง นอกเสียจากจะสุดวิสัยจริงๆ เพราะทำให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจ และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กร ๆ ต้องเสียไป ทั้งนี้ในช่วงที่เกิดวิกฤตในองค์กรฯ นั้นๆ การปรึกษาหารือ และสร้างความร่วมมือกันในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุน ผู้บริหาร พนักงาน หรือแม้แต่ลูกค้า ย่อมนำมาซึ่งการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากกว่า

๔. การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในองค์กร

การลดการใช้ทรัพยากรและการปล่อยสารพิษของเสีย ซึ่งเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ย่อมเป็นผลดีต่อองค์กรนั้นๆ เอง ในอันที่จะจัดการการผลิตสินค้า/บริการ ให้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้น และยังเป็นการลดต้นทุนด้านพลังงาน และการจัดการของเสียต่างๆ อีกด้วย ซึ่งนำไปสู่ผลกำไรที่สูงขึ้น ความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่เพิ่มขึ้น และที่สำคัญเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับบริษัท ถือว่าได้ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย (Win-Win)

๕. บรรษัทภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการ

ปัจจุบัน ความเชื่อมั่น ที่มีต่อบริษัทฯ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นความโปร่งใส และขั้นตอนการตัดสินใจต่างๆ ของบริษัทที่มีความชัดเจน ตรวจสอบได้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดทั้งต่อความมั่นคงของบริษัท ในมุมมองของนักลงทุน และความมั่นคงในสังคม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ทางบัญชี และกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับนั้นย่อมนำไปสู่ข้อมูลที่มีความชัดเจน ซึ่งสามารถเข้าถึงได้โดยนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดระบบการลงทุนในสังคมโดยรวมที่มีประสิทธิภาพ ความผิตปกติ

ทางการเงิน หรือกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ย่อมจะสามารถถูกพบและจัดการได้โดยองค์กรที่ เกี่ยวข้อง และลดโอกาสของความสูญเสียทั้งในด้านการเงินและทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องเสียไปกับการ คอร์รัปชันอีกด้วย ซึ่งนำไปสู่สังคมที่มีความยั่งยืนและแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจในที่สุด

มิติภายนอก

๑. การจัดการกับ Supplier และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ที่รับผิดชอบต่อสังคม

กล่าวคือการเลือก Supplier และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ควรคำนึงถึงบทบาท การรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นๆ เพื่อเป็นการขยายความรับผิดชอบต่อสังคม จากองค์กรของ ตน ไปสู่องค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และป้องกันปัญหาที่อาจจะตามมาจากความซับซ้อนของระบบธุรกิจสมัยใหม่ ที่ยากต่อการควบคุมให้ครอบคลุมไปทั้ง Supply Chain ซึ่งอาจจะมึนโยบายหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมประเด็นเหล่านี้ อาทิ ส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่ๆ ที่จะเข้ามาเป็น Supplier ด้วยการส่งที่ปรึกษาไปช่วยพัฒนาระบบการทำงานให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น

๒. การดูแลผู้บริโภค

ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อสินค้า / บริการขององค์กร เป็นแหล่งที่มาของรายได้ ดังนั้นจึงต้องมีระบบการดูแลผู้บริโภคในทุกๆ กระบวนการของสินค้า/บริการ ตั้งแต่การผลิต การขาย ไปจนถึงการ ทิ้งให้ปลอดภัย มีประสิทธิภาพทั้งในเชิงคุณภาพและราคา และมีจริยธรรม นอกจากนั้นยัง สามารถแสดงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคด้วยการเลือกผลิต จำหน่าย สินค้า/บริการเฉพาะด้านให้ เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค หรือแม้แต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้ได้กับทุกกลุ่ม ที่รวมถึงผู้ พิการด้วย (Design For At) เช่นเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอักษรเบรลล์ และ/หรือ ส่งการด้วยเสียง สำหรับคนปกติและคนตาบอดใช้ได้

๓. ความรับผิดชอบต่อชุมชนใกล้ชิด (Local Communities)

บริษัทฯ ต่างๆ ตามปกติจะให้ประโยชน์ต่อชุมชนอยู่แล้ว เช่น จ้างแรงงานชุมชน ซึ่งนำสู่รายได้สู่ชุมชน และรายได้ภาษีของพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่ทุนสาธารณะที่สามารถนำมาสร้างประโยชน์แก่ชุมชนได้อีก นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังต้องพึ่งชุมชนรอบข้าง ในรูปแบบของ แรงงาน และอื่นๆ ดังนั้น บริษัทฯ จึงควรมีส่วนช่วยเหลือทั้งด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมชุมชน (และใกล้เคียง) ผ่านการ บริจาค หรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ใดๆ ที่จะช่วยพัฒนาชุมชน และนำไปสู่ความแข็งแกร่งของ ชุมชนนั้นๆ ซึ่งผลตอบแทนที่บริษัทจะได้รับ คือภาพลักษณ์ที่ดี นำไปสู่ความร่วมมือและพร้อมจะ ช่วยเหลือบริษัทฯ

๔. ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม

บริษัทต่างๆ ที่อยู่ในเมืองหรือ บริษัทใหญ่ อาจไม่ได้เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในบริเวณนั้นๆ มากนัก หรือ เป็นบริษัทที่มีสาขามากมายทั่วประเทศ ดังนั้นบริษัทเหล่านี้จึงควรแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง โดยการบริจาค ทำกิจกรรม หรือสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อแก้ไขและพัฒนาสังคม ในประเด็นที่ บริษัทเกี่ยวข้องสนใจ ซึ่งถือเป็นการแสดงบทบาทผู้นำทางธุรกิจ ต่อการสร้างความปลอดภัยต่อสังคมอย่างชัดเจนและควรเป็นอย่างยิ่งที่จะวัดผลได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผน และการหาพันธมิตรในการปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งจะนำมาสู่ภาพลักษณ์ที่ดี Corporate Citizenship ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและคุณค่าของบริษัทในมุมมองของผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. การรับผิดชอบต่อโลก

ในมิติต่างๆ เช่น สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และประเด็นสำคัญอื่นๆ ในระดับภูมิภาค และ/หรือ ระดับโลก ตามความเหมาะสม และศักยภาพขององค์กร บริษัทสามารถร่วมมือกับ องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น รัฐบาล NGO สถาบันการศึกษา องค์กรธุรกิจอื่นๆ เพื่อร่วมมือกัน^{๕๒}

๒.๓.๗ ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม

อนันตชัย ยูรประภม ได้สรุปเกี่ยวกับทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมได้ ในนิตยสาร Productivity Word ดังนี้คือ

๑. ความชอบธรรมทางสังคม (Legitimacy Theory)

Donaldson “สังคมเป็นผู้อนุญาตให้บริษัทใช้ ทรัพยากรทางสังคม”

Walden and Schwartz “สังคมเป็นผู้ออกใบอนุญาตชั่วคราวให้กับบริษัท”

มุมมองของ CSR จากแนวคิดนี้ เป็นการมองในประเด็นของความชอบธรรมในการสำหรับธุรกิจที่เชื่อว่า อำนาจในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลขององค์กรนั้นไม่เกิดจากความต้องการขององค์กรเอง แต่แท้ที่จริงอำนาจและสิทธิเหล่านี้ได้มาจากการยอมรับของสังคมที่จะเป็นผู้พิจารณาว่าการดำเนินธุรกิจขององค์กรนั้นๆ เป็นไปตามความคาดหวัง ของสังคมโดยรวมหรือไม่ และสิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ได้รับอนุญาตจากสังคมนี้เป็น การยอมรับชั่วคราวเท่านั้น เนื่องจากสังคมเองจะทำการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจขององค์กรอยู่ เสมอเมื่อใดที่สังคมเห็นว่าการกระทำขององค์กรไม่ชอบด้วยประการทั้งปวงแล้ว ก็พร้อมที่จะเพิกถอนอำนาจและสิทธินี้ได้ทุกเมื่อ ความอยู่รอดหรือความเจริญเติบโตขององค์กรธุรกิจเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับ การดำเนินธุรกิจขององค์กรตรงตามความหวังของสังคมหรือไม่เพียงใด ดังนั้นเมื่อพิจารณา CSR จากมุมมองของความชอบธรรมทางสังคมนี้ จึงเป็นเสมือนกับการตระหนักและความสัมพันธ์ของ ธุรกิจกับชุมชน ที่ฝ่ายหนึ่งปฏิบัติ อีกฝ่ายหนึ่งทำการตรวจสอบ โดยที่ฝ่ายธุรกิจซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติต้องทำ การตรวจสอบประเมินตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติของตนเองเป็นที่ยอมรับและบรรลุความคาดหวังของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและขยายขอบเขตออกไปในวงกว้างอยู่

^{๕๒} พระมหาสุทิตย อาภากรโ (อบอูน), การพัฒนาชุมชนประยุกต์ : แนวคิดและการบูรณาการ, พิมพ์ ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: จัดพิมพ์โดยสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘๔-๑๘๘.

ตลอดเวลา จากมุมมองแนวคิดนี้จะเห็นได้ว่าแท้ที่จริงแล้วสังคมต่างหากเป็นผู้กำหนดสิ่งที่องค์กรธุรกิจควรจะทำ

๒. ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Public Responsibility)

ธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ สาธารณะโดยรอบและในวงกว้าง

“พฤติกรรมและกระบวนการทางธุรกิจต้องอยู่ภายใต้แนวทางที่สังคม เป็นผู้กำหนด

แนวความคิดนี้เป็นการกำหนดให้องค์กรต้องรับผิดชอบต่อผลที่ได้ (Outcome) จาก การดำเนินธุรกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยตรงและพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งกลายเป็นประเด็นทางสังคม (Social Issues) ต่างๆ ในเวลาต่อมา ทั้งนี้สังคมจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้กับองค์กรเอง

ซึ่งต่อจากนั้นองค์กรมีหน้าที่ที่จะต้องวางนโยบายและแนวทางการตัดสินใจให้ตรงตาม วัตถุประสงค์และคุณค่าที่สังคมปรารถนา

๓. ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder)

CSR คือการจัดการผู้มีส่วนได้เสีย

ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียนี้เชื่อมโยงอย่างเหนียวแน่นกับเรื่องของความชอบธรรม (Legitimacy) โดยมุมมองจากทฤษฎีนี้มุ่งไปยังนโยบายขององค์กรธุรกิจ ที่สร้างผลกระทบให้เกิดกับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ไม่ว่าจะเป็น ลูกค้า พนักงาน ผู้ถือหุ้น คู่ค้า คู่แข่ง ภาครัฐและชุมชน เป็นต้น โดยองค์กรมีภาระรับผิดชอบต่อที่จะต้องตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของตนเอง หรืออีกนัยหนึ่ง ทฤษฎีนี้เป็นเรื่องของการบริหารจัดการผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Management) ขององค์กรธุรกิจ โดยพิจารณาถึงความจำเป็น (need) ความสนใจ (Interest) และ ผลกระทบ (effect) ที่เกิดขึ้นจากนโยบายและการดำเนินงานขององค์กร เพราะการที่องค์กรจะ สามารถดำรงอยู่ เป็นการเจริญก้าวหน้า หรือสมสลาย ถือเป็นความชอบธรรมของผู้ที่มีส่วนได้เสีย ขององค์กรที่จะเป็นผู้กำหนดนั่นเอง

๔. จริยธรรมทางธุรกิจ (Business Ethics)

Maignan and Ferrell “การปฏิบัติของบริษัทไม่เพียงทำเพื่อความต้องการ ของตนเอง ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเท่านั้น แต่เพื่อคุณค่าทาง จริยธรรม เช่น เสรีภาพ ความเท่าเทียมและความยุติธรรม ด้วยเช่นกัน

จริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรจะเกี่ยวพันถึงทฤษฎีปทัสสถานหรือ Norm theory ซึ่งหมายถึง การที่ผู้นำขององค์กรธุรกิจเป็นผู้รับผิดชอบต่อการใช้ศีลธรรม (Moral) เป็นเครื่องมือ ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ขององค์กร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การมีผู้นำที่มีศีลธรรม (Moral leadership) เป็นผู้กำหนดแนวทางการปฏิบัติขององค์กรที่ก่อให้เกิดคุณค่ามากกว่า ข้อกำหนดขององค์กร หรือตามความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้เสีย โดยคำนึงถึงคุณค่าทางจริยธรรม อื่นๆ เช่น ความเสมอภาค เสรีภาพและความเป็นธรรมอีกด้วย

๕. การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม (Corporate Citizenship)

Logan “บริษัทได้รับการคาดหวังถึงการอาสาและความสมัครใจในการช่วยกัน ดูแลรักษาสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีในฐานะพลเมืองที่ดีเช่นเดียวกับบุคคล”

แนวความคิดนี้มองว่าองค์กรธุรกิจเป็นหน่วยหนึ่งหรือเทียบเท่ากับบุคคล และต้องมีหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมนั้นๆ เช่นเดียวกัน จากแนวคิดของ Carrot และ Buchholz ความ

รับผิดชอบอย่าง ๕ ของพลเมืองที่ดี (Economic, Legg, Ethical และ Philanthropic responsibilities) ก็คือความรับผิดชอบต่อการใช้เพื่อสังคม (Philanthropic Responsibility) เพื่อช่วยให้สังคมเกิดการพัฒนา โดยเป็นการมององค์กรในระดับเดียวกับบุคคลนั้นก็คือ องค์กรควรมี การบริจาค สนับสนุน ช่วยเหลือโดยความสมัครใจ เพื่อช่วยให้สังคมดีขึ้นอย่างยั่งยืนนั่นเอง^{๕๓}

๒.๔ ข้อมูลพื้นที่การวิจัย

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอสามพรานตั้งอยู่ทางทิศใต้สุดของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงเรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนครชัยศรีและอำเภอพุทธมณฑล

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตทวีวัฒนา และ เขตหนองแขม (กรุงเทพมหานคร)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบนและอำเภอบ้านแพ้ว (จังหวัดสมุทรสาคร)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางแพ (จังหวัดราชบุรี) และอำเภอเมืองนครปฐม

ที่มาของชื่ออำเภอ

มีตำนานเล่าต่อกันมาว่าเดิมท้องที่เหล่านี้เป็นป่ารกชัฏ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งเป็นที่ชุมนุมของช่างโหลงใหญ่ด้วย ช่างโหลงนี้ชอบลงมาหากินและเหยียบย่ำจนเส้นทางกลายเป็นทางน้ำและลำคลอง จนในที่สุดชาวบ้านในสมัยนั้นได้เรียกกันว่า "คลองบางช้าง" และในบริเวณนั้นก็ได้กลายเป็นชื่อเรียกตำบลมาจนถึงปัจจุบันนี้ คือ "ตำบลบางช้าง" สำหรับช่างโหลงที่หากินในบริเวณเขตบางช้างนั้น หัวหน้าโหลงช้างเกิดตกมัน คุร้ายมาก และได้สร้างความเสียหายโดยออกอาละวาดทำลายพืชผลของชาวบ้านจนชาวบ้านทนไม่ไหว ได้ร่วมมือกันปราบเจ้าช่างตกมันเชือกนั้น แต่ทว่าช่างตกมันเชือกนี้มีกำลังเหลือหลาย ชาวบ้านไม่สามารถปราบได้ถึงแม้จะพยายามสักเพียงใด

ในขณะนั้นได้มีนายพรานสามคนเดินทางมายังคลองปากลัด (ปัจจุบันเรียกว่า "วัดท่าข้าม") ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากเขตตำบลบางช้างมากนัก นายพรานสามคนได้เดินทางลัดคลองท่านาไปยังบริเวณที่โหลงช้างนั้นอาศัยอยู่ นายพรานทั้งสามเปรียบเสมือนอัศวินม้าขาวของชาวบ้านคลองบางช้าง ได้ทำการปราบช่างตกมันเชือกนั้นโดยใช้ความเชี่ยวชาญและความสามัคคี จนในที่สุดก็สามารถปราบช่างตกมันได้สำเร็จ ชาวบ้านจึงได้เรียกบริเวณที่นายพรานทั้งสามปราบช้างได้สำเร็จว่า "สามพราน" ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่า "ตำบลสามพราน"

ประวัติศาสตร์

ในอดีตอำเภอสามพรานนั้นมีชื่อเรียกว่า อำเภอตลาดใหม่ ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๔๙ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยสร้างขึ้นในที่ดินของพระยาสุนทรบุรีศรีพิชัยสงครามรามภักดีสุริยะพาหะ (อิ วรรณสูต) ซึ่งพื้นที่บริเวณนั้นเรียกว่าตลาดใหม่

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้ย้ายที่ทำการไปสร้างใหม่ในตำบลสามพราน เนื่องจากที่ทำการเดิมคับแคบ ให้บริการประชาชนได้ไม่สะดวก พร้อมกับเปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอสามพราน ตามชื่อสถานที่ตั้ง

^{๕๓} อนันตชัย บูรประถม, CSR จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ, Productivity World, [November - December ๒๐๐๗]: หน้า ๒๖-๒๘.

ที่ว่าการอำเภอซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของมณฑลนครชัยศรี ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ทางราชการยุบมณฑลนครชัยศรีลง อำเภอสามพรานจึงขึ้นอยู่กับเมืองราชบุรีอยู่ระยะหนึ่ง จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้ยุบมณฑลทั้งหมดทั่วราชอาณาจักร อำเภอสามพรานจึงได้ขึ้นอยู่กับจังหวัดนครปฐม ตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการของราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๖

ส่วนนี้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๙ ถึงปัจจุบัน (เรียงตามปี)

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๙ ทางราชการได้มีคำสั่งโอนตำบลท่าไม้ ตำบลบางยาง ตำบลชูกั้ง (หนองนกไข่) และตำบลอ้อมน้อย อำเภอสามพราน ไปขึ้นกับอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๙๘ จัดตั้งสุขาภิบาลสามพราน ในท้องที่บางส่วนของ ตำบลสามพราน ตำบลคลองใหม่ ตำบลท่าตลาด และตำบลยายชา

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๐๖ ขยายเขตพื้นที่สุขาภิบาลสามพรานให้ครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้น

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๐๗ จัดตั้งสุขาภิบาลดอนหวายในท้องที่บางส่วนของตำบลบางกระทึกและตำบลบางเตย

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๐๘ ยุบสุขาภิบาลดอนหวายและเปลี่ยนแปลงเขตสุขาภิบาลสามพรานให้ครอบคลุมทั้งอำเภอสามพราน

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๑๙ เปลี่ยนแปลงเขตสุขาภิบาลสามพราน คล้ายกับแบบปี ๒๕๐๖

วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๒๔ จัดตั้งสุขาภิบาลอ้อมใหญ่ในพื้นที่ตำบลอ้อมใหญ่และบางส่วนของตำบลบ้านใหม่

วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๗ ได้โอนพื้นที่หมู่ที่ ๓ และหมู่ที่ ๖ (ที่มีพื้นที่อยู่ในพุทธมณฑล) ของตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน ไปขึ้นกับตำบลศาลายา อำเภอนครชัยศรี (ในขณะนั้น)

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ยกฐานะสุขาภิบาลสามพรานและสุขาภิบาลอ้อมใหญ่ เป็นเทศบาลตำบลสามพรานและเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ตามลำดับ

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอสามพรานแบ่งการปกครองเป็น ๑๖ ตำบล ๑๓๗ หมู่บ้าน ดังนี้

๑.ท่าข้าม(Tha Kham)	๖ หมู่บ้าน
๒.ทรงคนอง(Song Khanong)	๖ หมู่บ้าน
๓.หอมเกร็ด(Hom Kret)	๖ หมู่บ้าน
๔.บางกระทึก(Bang Krathuek)	๘ หมู่บ้าน
๕.บางเตย(Bang Toei)	๗ หมู่บ้าน
๖.สามพราน(Sam Phran)	๙ หมู่บ้าน
๗.บางช้าง(Bang Chang)	๑๑ หมู่บ้าน
๘.ไร่ขิง(Rai Khing)	๑๔ หมู่บ้าน
๙.ท่าตลาด(Tha Talat)	๑๐ หมู่บ้าน
๑๐.กระทุ่มล้ม(Krathum Lom)	๙ หมู่บ้าน
๑๑.คลองใหม่(Khlong Mai)	๗ หมู่บ้าน

๑๒.ตลาดจินดา(Talat Chinda)	๑๑ หมู่บ้าน
๑๓.คลองจินดา(Khlong Chinda)	๑๔ หมู่บ้าน
๑๔.บ้านใหม่(Ban Mai)	๕ หมู่บ้าน
๑๕.ยายชา(Yai Cha)	๖ หมู่บ้าน
๑๖.อ้อมใหญ่(Om Yai)	๘ หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอสามพรานประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๗ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองสามพราน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลสามพราน ตำบลท่าตลาด ตำบลคลองใหม่ และตำบลยายชา

เทศบาลเมืองไร่ขิง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลไร่ขิงทั้งตำบล

เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกระทุ่มล้มทั้งตำบล

เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลอ้อมใหญ่ทั้งตำบลและบางส่วนของตำบล

บ้านใหม่

เทศบาลตำบลบางกระทึก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางกระทึกทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าข้ามทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทรงคนองทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหอมเกร็ดทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางเตยทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลสามพราน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสามพราน (นอกเขตเทศบาล

เมืองสามพราน)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางช้างทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตลาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าตลาด (นอกเขตเทศบาล

เมืองสามพราน)

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองใหม่ (นอกเขตเทศบาล

เมืองสามพราน)

องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลาดจินดาทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองจินดา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองจินดาทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลยายชา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยายชา (นอกเขตเทศบาลเมือง

สามพราน)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านใหม่ (นอกเขตเทศบาล

ตำบลอ้อมใหญ่)

ประชากร^{๕๔}

^{๕๔} อำเภอสามพราน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอสามพราน>, [๒๑ พฤศจิกายน ๖๐].

ชื่อ	ปีที่จัดตั้ง	พื้นที่ (ตร.กม)	จำนวน ประชากร (ธันวาคม ๒๕๕๕)	ความ หนาแน่น (คน/ตร. กม.)	จำนวนบ้าน (ธันวาคม ๒๕๕๕)
เทศบาลเมืองสามพราน	๒๕๕๑ (๒๕๔๒)	๘.๑๕	๑๖,๘๒๐	๒,๐๖๓.๘๐	๑๖,๘๒๐
เทศบาลเมืองไร่ขิง	๒๕๕๑ (๒๕๓๘)	๒๕.๔	๒๖,๓๙๒	๑,๐๓๙.๐๖	๒๖,๓๙๒
เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม	๒๕๕๑ (๒๕๓๘)	๑๐.๙	๒๒,๗๐๑	๒,๐๘๒.๖๖	๑๕,๗๒๒
เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่	๒๕๔๒	๑๒	๒๓,๕๒๗	๑,๙๖๐.๕๘	๑๙,๑๒๘
เทศบาลตำบลบางกระทีก	๒๕๕๑	๑๒.๘๕	๑๐,๘๖๑	๘๔๕.๒๑	๕,๙๕๖
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	๒๕๓๘	๕.๖๕	๑๐,๒๒๕	๑,๘๐๙.๗๓	๔,๒๐๐
องค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง	๒๕๓๙	๑๐.๐๑	๕,๙๑๙	๕๙๑.๓๑	๔,๕๔๕
องค์การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด	๒๕๓๘	๑๓.๘๕	๘,๒๒๙	๕๙๔.๑๕	๓,๗๐๖
องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย	๒๕๓๙	๑๐.๗๒	๔,๗๗๗	๔๔๕.๖๒	๒,๗๙๙
องค์การบริหารส่วนตำบลสามพราน	๒๕๓๙	๕.๖๑	๔,๗๒๕	๘๔๒.๒๕	๑,๖๗๖
องค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง	๒๕๓๘	๑๗.๑๘	๗,๗๔๔	๔๕๐.๗๖	๒,๕๘๒
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตลาด	๒๕๓๘	๑๐.๕๔	๑๐,๗๖๘	๑,๐๒๑.๖๓	๖,๕๓๘
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่	๒๕๓๘	๑๒.๕๑	๘,๘๐๙	๗๐๔.๑๖	๓,๓๗๙
องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา	๒๕๓๙	๒๙	๗,๘๐๔	๒๖๙.๑	๒,๓๕๘
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองจินดา	๒๕๓๘	๒๖.๒	๑๑,๕๔๘	๔๔๐.๗๖	๓,๑๓๙
องค์การบริหารส่วนตำบลยายชา	๒๕๓๘	๗.๔๘	๗,๓๗๖	๙๘๖.๑	๔,๑๙๗
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่	๒๕๔๐	๕.๑๕	๔,๒๒๕	๕๗๖.๗๙	๑,๔๗๕
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่	๒๕๓๘	๑๒.๕๑	๘,๘๐๙	๗๐๔.๑๖	๓,๓๗๙
ทั้งหมด		๒๔๙.๓๔๗	๑๙๒,๔๕๐	๗๗๑.๘๒	๑๐๗,๒๘๗

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลนัดดา สุวรรณศรี ได้ศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลในครอบครัวลักษณะบุคลิกภาพรูปแบบการดำรงชีวิต และความ รับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า ตราสินค้า “ฮอนด้า” กับ แนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานคร กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปเป็นผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อฮอนด้า และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๒๐ คน ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผล ทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้าด้านความซื่อสัตย์ถึงคุณค่าตราสินค้า คือการทำให้ลูกค้ามีความ พอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการที่ เหนือความคาดหมายของเขา มีผลทำให้ลูกค้าซื้อ สินค้าของบริษัท ดังนั้นในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคม จะต้องดำเนินการและทำให้ ผู้บริโภคได้รับรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าและ องค์กร^{๕๕}

จิรัชญา โยธาอภิรักษ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มีต่อตราสินค้า ปตท. ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๐๒ ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารโดยรวมเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับน้อย ซึ่งเป็นการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ในระดับมาก จากสื่อสิ่งพิมพ์ในระดับปานกลาง และจากเว็บไซต์ของ ปตท. ในระดับน้อยที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมของบริษัท ปตท.จำกัด(มหาชน) ในสายตาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับดีหรือเป็นเชิงบวก^{๕๖}

ธันย์ รวีสวัสดิ์ ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO ๑๔๐๐๑ ไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมการผลิตอาหารในกลุ่มธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในอุตสาหกรรม ความรู้ของผู้ประกอบการต่อระบบ ISO ๑๔๐๐๑ เงินทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงาน มูลค่าทรัพย์สินถาวร การบังคับของลูกค้าให้จัดทำ ISO ๑๔๐๐๑ ความพร้อมในการจัดทำระบบ ค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม มาตรฐานอื่นๆที่โรงงานได้รับการรับรอง การสัมมนา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ISO ๑๔๐๐๑ และการลดหย่อนภาษีจากภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับและนำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO ๑๔๐๐๑ ไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมการผลิตอาหารในกลุ่มธุรกิจ SMEs^{๕๗}

โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะการดำเนินธุรกิจรถร่วมที่เป็นการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจรถร่วมและความต้องการ การสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมกรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนลักษณะการดำเนินธุรกิจรถร่วมที่เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ

^{๕๕} กุลนัตดา สุวรรณศรี, “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า ฮอนด้า และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(การจัดการ), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑).

^{๕๖} จิรัชญา โยธาอภิรักษ์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มีต่อตราสินค้า ปตท.”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ๒๕๕๑).

^{๕๗} ธันย์ รวีสวัสดิ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO ๑๔๐๐๑ ไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมการผลิตอาหารในกลุ่มธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๘).

ร่วมนำภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมกรณีการแก้ไขปัญหาลพิษสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก^{๕๘}

สุเมธ กาญจนพันธ์ุ ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ พบว่าปัจจุบันองค์กรธุรกิจมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่าจะเป็นวิธีการที่จะขับเคลื่อนในองค์กรมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามองค์กรธุรกิจบางองค์กรก็ยังไม่ได้มีการดำเนินงานในด้านที่ครอบคลุมทั้ง ๓ มิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม โดยจะมุ่งเน้นใน ๒ มิติเป็นหลัก คือมิติด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม และถึงแม้ว่าองค์กรธุรกิจจะมีความรู้ความเข้าใจด้านการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจแล้วก็ตาม แต่ในด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานนั้น องค์กรธุรกิจยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง สำหรับแนวโน้มในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นในอนาคต องค์กรธุรกิจจะให้ความสำคัญในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น โดยจะมีการจัดการที่เป็นเชิงกลยุทธ์มากยิ่งขึ้น มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านนี้โดยเฉพาะ มีการมุ่งเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของพนักงาน คู่ค้า มากขึ้น และจะมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโดยเฉพาะ^{๕๙}

McGuire ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือการบริหารจัดการสาธารณะ พบว่า การจัดการความร่วมมือของประชาชน มีความเพียงพอ และจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของกระบวนการและผลกระทบของการทำงานร่วมกันซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับบริหารจัดการการทำงานร่วมกันของประชาชนโดยการสังเคราะห์ตามระยะเวลา ได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ประกอบไปด้วย องค์ประกอบของโครงสร้างความร่วมมือที่เกิดขึ้น ประเภทหรือชนิดของทักษะที่เป็นเอกลักษณ์ของการจัดการความร่วมมือ และยังบอกถึงผลกระทบของความร่วมมือ วิจัยด้านการจัดการสาธารณะเป็นกลุ่มของการหาผลการวิจัยที่นำไปสู่ฐานความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ และที่เสริมสร้างทฤษฎีการจัดการสาธารณะ^{๖๐}

O'Leary & Vij ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือการบริหารจัดการ พบว่าประเด็นที่สำคัญที่สุดในการวิจัยการจัดการความร่วมมือของประชาชน และการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย (๑) ประเด็นเกี่ยวกับค่านิยม หรือคำจำกัดความของความหลากหลาย ของการแข่งขันและของการจัดการความร่วมมือ (๒) การเปลี่ยนแปลงของการจัดการสาธารณะ ซึ่งการจัดการสนับสนุนทำให้เกิดการจัดการความร่วมมือของประชาชน (๓) "แนวคิดแบบ DaVinci " ให้คิดนอกกรอบแบบสหวิชา (๔) การจัดการกับความท้าทายของการทำงานในเครือข่าย (๕) ความขัดแย้งของความสมดุล และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน (๖) ปัจจัยที่ควรพิจารณาก่อนการจัดการความร่วมมือ (๗) ความสำคัญของแต่ละ

^{๕๘} โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล, “ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการ แก้ไขปัญหาลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ*, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐).

^{๕๙} สุเมธ กาญจนพันธ์ุ, “กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ*, (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^{๖๐} McGuire, M.2006 (*Collaborative Public Management: Assessing What We Know and HowWe Know It*. Public Administration Review.

บุคคล (๘) ความท้าทายของความเป็นผู้นำ (๙) จุดอ่อนในการวิจัยการจัดการความร่วมมือ และ (๑๐) การขาดความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี และการปฏิบัติ สรุปว่าการศึกษาและการปฏิบัติของประชาชนในการจัดการความร่วมมือ จะถูกแยกส่วนโดยทั่วไปกับระดับต่ำของฉันทามติ จากมุมมองของการวิจัยภาคสนามตามกระบวนการทัศน์ ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป (๑) ขอตกลงในเรื่องคำจำกัดความของความร่วมมือ (๒) ขอตกลงในการจัดการความท้าทาย ของความร่วมมือ การวิจัยและร่วมไปถึงการปฏิบัติ คำถาม และความสำคัญ (๓) แบบจำลองทางทฤษฎีที่แม่นยำยิ่งขึ้นของพฤติกรรม (๔) ขอตกลงในการวัดของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง^{๖๑}

กุลนิตตา สุวรรณศรี^{๖๒} ได้ศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลในครอบครัวลักษณะบุคลิกภาพรูปแบบการดำรงชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” กับ แนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปเป็นผู้ใช้รถยนต์ นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อฮอนด้า และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๒๐ คน ผลการวิจัยพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้าด้านความซื่อสัตย์ซึ่งคุณค่าตราสินค้า คือการทำให้ลูกค้ามีความพอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการที่ เหนือความคาดหมายของเขา มีผลทำให้ลูกค้าซื้อ สินค้าของบริษัท ดังนั้นในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จะต้องดำเนินการและทำให้ ผู้บริโภคได้รับรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้า และ องค์กร

ศุภณีย์วิชัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์^{๖๓} โดยการสนับสนุนจากโครงการองค์กรสนับสนุนธุรกิจ สถาบันคีนท์แห่งเอเชีย ได้ศึกษาเรื่อง โครงการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย (Survey on Consumer's Behavior and Attitude toward Corporate Social Responsibility of the Business organization in Thailand) วัตถุประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติของผู้บริโภคโดยการสำรวจจากตัวอย่างชาวกรุงเทพฯ เพื่อให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจรวมถึงศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติ ตลอดจนความคิดเห็นของ ผู้บริโภคที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย โดยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้ ชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจ

^{๖๑} O'Leary, R., & Vij, N.2012 Collaborative Public Management Where Have We Been and Where Are We Going?. Journal of Management Inquiry October 1 2013 22 : 382-392

^{๖๒} กุลนิตตา สุวรรณศรี, ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร, สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. (การจัดการ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑).

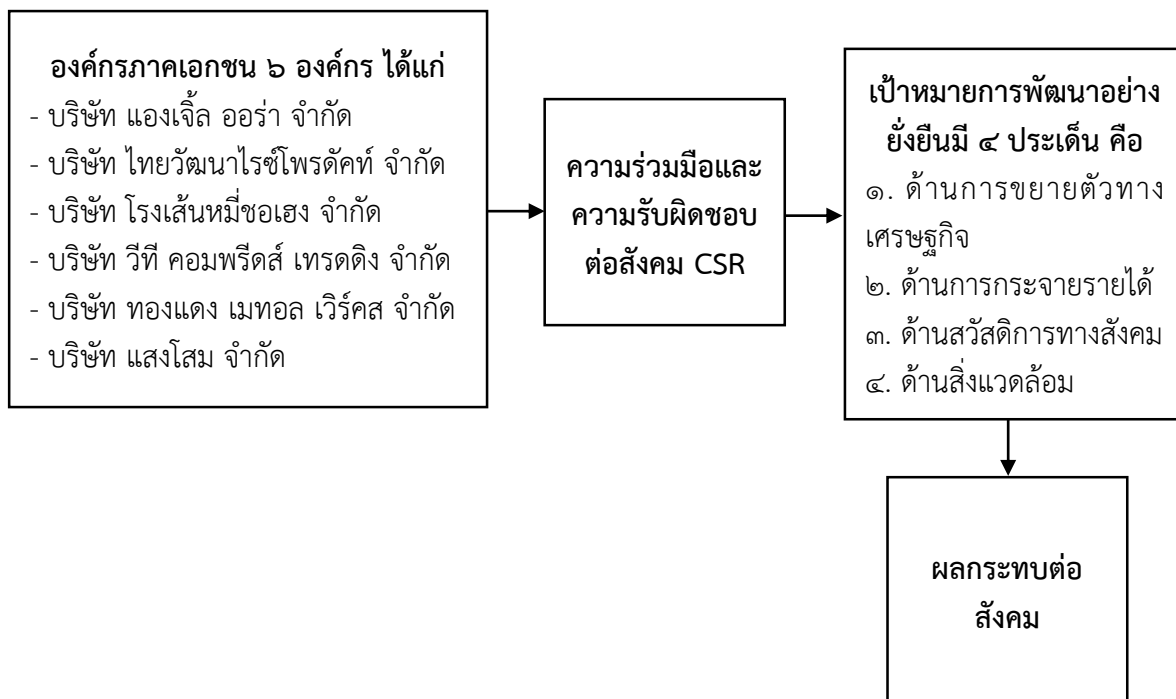
^{๖๓} ศุภณีย์วิชัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, โครงการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมของ องค์กรธุรกิจในประเทศไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.dpu.ac.th/researchcenter>, [23 มีนาคม 2561]

เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ธุรกิจในประเทศไทย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านทัศนคติและพฤติกรรมชาวกรุงเทพฯ ในการเลือกซื้อ สินค้าและหรือบริการชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๐ มีความคิดที่จะเลือกซื้อสินค้าและหรือบริการ ขององค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือจะซื้อผลิตภัณฑ์และ หรือบริการจากองค์กรธุรกิจที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเท่านั้น จะอุดหนุนสินค้าที่นำมาขายเพื่อหารายได้ ไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทาง สังคม จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ เฉพาะยี่ห้อที่ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น จะไม่สนับสนุน สินค้าและหรือบริการจากองค์กรธุรกิจที่ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของคนงาน และจะแนะนำต่อให้กับสมาชิกในครอบครัวและญาติพี่น้องให้ช่วยกันสนับสนุนสินค้าและหรือบริการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม แต่ อย่่างไรก็ดี ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ผู้บริโภคยังคง พิจารณาจากคุณภาพ และราคาเป็นหลัก หากสินค้ามีราคาและคุณภาพไม่แตกต่างกันโดยที่สินค้ายี่ห้อ หนึ่งเป็นของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และอีกยี่ห้อหนึ่งเป็นของบริษัทที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริโภคก็จะเลือกยี่ห้อของสินค้าของบริษัทที่รับผิดชอบต่อสังคม หากสินค้าของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีราคาสูงกว่า แต่คุณภาพไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคก็จะเลือกซื้อสินค้ายี่ห้ออื่นๆ ที่มีราคาต่ำกว่า ถึงแม้บริษัทเหล่านั้นไม่มีหรือมีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยก็ตาม สำหรับความ รับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยที่ชาวกรุงเทพฯ เห็นว่าควรจะมีการพัฒนา ๕ ลำดับแรก จากการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคในครั้งนี้ มีดังนี้คือ การรักษาสีสิ่งแวดล้อม การ ส่งเสริมการศึกษา และการกีฬาของเด็กและเยาวชน การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการผลิต และการบริโภค การผลิตสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ และการณรงค์และการส่งเสริม กิจกรรมด้านการต่อต้านยาเสพติด

สุรพันธ์ สวัสดิพรรณค^{๒๔} ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อองค์กรธุรกิจที่ใช้ นโยบาย การตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อม พบว่าทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับบาง ประเด็นของนโยบายการตลาดเพื่อสังคม และเมื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ สินค้าพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อองค์กรธุรกิจผู้บริโภคที่มีอายุมาก จะมีทัศนคติต่อองค์กรที่ใช้ นโยบายการตลาดเพื่อสังคมสูง ผู้บริโภคที่เป็นเพศหญิงมีทัศนคติต่อองค์กรธุรกิจที่ใช้ นโยบายทางการตลาดเพื่อสังคมสูงกว่าเพศชาย ผู้บริโภคที่มีรายได้สูงจะมีทัศนคติต่อองค์กรธุรกิจที่ใช้ นโยบายทางการตลาดเพื่อสังคมสูงตามไปด้วย และพบว่าปัจจัยด้านอาชีพ การศึกษา ไม่มี ความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อองค์กรธุรกิจที่ใช้ นโยบายทางการตลาดเพื่อสังคม

^{๒๔} สุรพันธ์ สวัสดิพรรณค, ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อองค์กรธุรกิจที่ใช้ นโยบายการตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อม, ปัญหาพิเศษ บธ.ม. (การบริหารทั่วไป), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕).

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อศึกษาความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
๒. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
๓. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ ลักษณะของเครื่องมือ
- ๓.๕ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- ๓.๖ การเก็บรวบรวมข้อมูล/การปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่
- ๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทั้งวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในภาคสนาม โดยใช้วิธีวิทยาวิจัย ดังนี้

๓.๑.๑ การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องของพระไตรปิฎก หนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม ภาพถ่าย เอกสารแสดงความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา ความร่วมมือ กระบวนการ ดังนี้

๓.๑.๑.๑ ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้ง หนังสือ รายงานการวิจัย และเอกสารอื่นๆ

๓.๑.๑.๒ ทำการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการสร้างและการใช้ตัวชี้วัดความร่วมมือ ทั้งในระดับนโยบาย ประชาชน องค์กร และสถาบันทางพระพุทธศาสนา

๓.๑.๑.๓ ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ กระบวนการและแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในมิติต่างๆ

๓.๑.๑.๔ สรุปผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบการประยุกต์ใช้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๓.๑.๒ การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในภาคสนาม (Field Study) เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ กระบวนการสร้าง ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ทั้งในระดับนโยบาย ประชาชน ชุมชน องค์กร/สถาบันการศึกษา ในพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา โดยมีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

๓.๑.๒.๑ ทำการศึกษาและคัดเลือกองค์กร ชุมชน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของเรื่อง คือ เป็นองค์กรที่มีบทบาทและความสัมพันธ์เกี่ยวกับความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๓.๑.๒.๒ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับ คณะสงฆ์ ผู้บริหาร บุคลากร เจ้าหน้าที่ และส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๒.๓ ดำเนินการศึกษาวិเคราะห์แนวคิด รูปแบบ การจัดการ และแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงลึก โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการศึกษาวิจัย

๓.๑.๒.๔ สรุปและนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ทั้งจากการศึกษาในเชิงเอกสารและภาคสนาม โดยนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่สำคัญ คือแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบความสัมพันธ์ กระบวนการสร้าง ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในมิติต่างๆ ทั้งนี้ เน้นการนำผลการศึกษาวิจัยมาเผยแพร่ให้คณะสงฆ์ ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของในระดับประเทศได้รับทราบ

๓.๑.๒.๕ สรุปผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ

๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล มีการถ่ายภาพและบันทึกเสียงในขณะสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๕ รูป/คน โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม มีดังนี้

๑. พระสังฆาธิการ จำนวน ๔ รูป ประกอบด้วย

๑) พระครูปฐมธีรวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๒) พระปลัดการุณย์ ฐิตธมโม เลขาณุกาเจ้าคณะอำเภอสามพราน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๓) พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล เลขาณุกาเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๔) พระครูสมุห์บุญมา เขมियो ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสรรเพชร อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๒. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๓ คน ประกอบด้วย

- ๑) นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๒) นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๓) นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๓. ผู้นำชุมชน/ประชาชน จำนวน ๒ คน ประกอบด้วย

- ๑) นายคารม แสงค้ำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๒) นางลูกจันทร์ แก้วเกร็ด ประธานชุมชน ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๔. บุคลากรของหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน ๖ คน ประกอบด้วย

- ๑) นางสาวอาภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แอ่งเจ็ล ออรา จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๒) นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักท์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๓) นางสาวบุญจิรา วงศ์สุไรเอร์ ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๔) นายธีระพนธ์ ว่องสารกิจ ผู้จัดการ บริษัท วีที คอมพิวเตอร์ เทรดดิ้ง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๕) นายอุทัย ศรีวงษา ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๖) นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ ผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ใช้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยกำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

๑. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร พิจารณารายละเอียดในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถสร้างแบบสัมภาษณ์ได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
๔. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. นำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

๓.๔ ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา โดยทบทวนจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน และกระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สำหรับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถาม คือ

๑. ท่านคิดว่ากาสร้างความร่วมมือของภาครัฐ ประชาชน คณะสงฆ์ และภาคเอกชนตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนควรมีแนวทางอย่างไร
๒. ท่านคิดว่าด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนเป็นไปแนวทางใด
  - ๒.๑ ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
  - ๒.๒ ด้านการกระจายรายได้
  - ๒.๓ ด้านสวัสดิการทางสังคม
  - ๒.๔ ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๓. ท่านคิดว่ากระบวนการในการดำเนินการสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนของภาคเอกชนเป็นไปแนวทางใด
๔. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างความร่วมมือการขับเคลื่อนเป้าหมายตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนของภาคเอกชนมีอะไรบ้าง
๕. ท่านมีข้อเสนอแนะในการสร้างความร่วมมือการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนของภาคเอกชนอย่างไร

ซึ่งบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการถ่ายภาพ บันทึกเสียงและจดบันทึก

๓.๕ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างไว้ไปดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

๑. ดำเนินการตรวจสอบปรับปรุง วรรคตอน การสะกด การจัดวางข้อความ พิสูจน์อักษรของเครื่องมือให้สมบูรณ์ นำเครื่องมือที่สร้างไว้เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจและขอคำแนะนำ
๒. เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงของเครื่องมือด้านเนื้อหา (Content Validity Index) และให้ได้คำถามที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ จึงดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑) พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธมมสุโท, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร พธ.บ. รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

๒) พระมหาประกาศิต สิริเมโธ อาจารย์ประจำวิทยาลัย รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

๓) ผศ.ดร.ประสิทธิ์ ทองอ่อน อาจารย์ประจำวิทยาลัย รักษาการรองผู้อำนวยการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

๔) ดร. อุบล วุฒิพรโสภณ อาจารย์ประจำหลักสูตร รป.บ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

๕) ดร. พิชราวลัย ศุภภา อาจารย์ประจำหลักสูตร รป.บ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

๓. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

๔. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริงและนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๕. ผู้วิจัยลงพื้นที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์โดยใช้การสนทนา เก็บข้อมูลโดยการถ่ายภาพ จดบันทึกและบันทึกเสียง

๓.๖ การเก็บรวบรวมข้อมูล/การปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ให้ทราบเรื่องการขอสัมภาษณ์ บุคลากรในวัด หน่วยงานภาครัฐและผู้นำชุมชน/ประชาชนที่มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน และกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

๒. ทำการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่กำหนด โดยการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๕ รูป/คน พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกข้อมูลโดยการถ่ายภาพ จดบันทึกและบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๓. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาถอดเสียงและจดบันทึกเป็นข้อความ จากนั้นจึงจัดหมวดหมู่ข้อมูลแล้วทำความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์กับเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

๔. เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ไปสนทนาในพื้นที่เพื่อพัฒนากิจกรรมความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

๕. นำความรู้ที่ได้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ที่เกิดจากการความร่วมมือรวมทั้งการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis) ข้อมูลที่สอดคล้องกัน เพื่อค้นหาความสอดคล้องเกี่ยวกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ที่เกิดจากการความร่วมมือ และนำเสนอองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” โดยนำเสนอเป็นความเรียง ตาราง ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นแฟ้มข้อมูล
๒. อ่าน ทำความเข้าใจ เขียนข้อสังเกต
๓. พรรณนา แยกแยะลดส่วนข้อมูล (Data Reduction) และตีความข้อมูล จัดหมวดหมู่หาความเหมือน ความต่างเชื่อมโยงกับบริบท
๔. สรุปผลการวิจัย นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียงและรายงานผลการวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” นี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๕ รูป/คน ประกอบด้วย พระสังฆาธิการ จำนวน ๔ รูป เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๓ คน ผู้นำชุมชน/ประชาชน จำนวน ๒ คนและ บุคลากรของหน่วยงานภาคเอกชนจำนวน ๖ คน

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอรรถาธิบายและพรรณนาความ และสรุปข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

๔.๒ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๓ กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๔ ปัญหาและอุปสรรคความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๕ แนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๖ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

บริษัท โรงเส้นหมี่ช่อเฮง จำกัด เป็นบริษัทแรกในประเทศไทยที่ได้มีการริเริ่มใช้ระบบการอบแห้งให้แห้งด้วยลมร้อนในการผลิตแป้งข้าวเจ้า และแป้งข้าวเหนียว ผลสำเร็จที่ได้จากการใช้ระบบดังกล่าว ทำให้แป้งที่ผลิตโดยบริษัท ฯ มีคุณภาพได้มาตรฐานดีสม่ำเสมอ ด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ประกอบกับกรรมวิธีในการผลิตที่ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ควบคุมและตรวจสอบคุณภาพโดยบุคลากรผู้เชี่ยวชาญของฝ่ายห้องปฏิบัติการ โดยมีนโยบายการจัดการ คือ มุ่งมั่นในการผลิต และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัตถุดิบข้าว โดยยึดหลักในการรักษามาตรฐานด้านคุณภาพ

และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ในระดับสูง ปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบการบริหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของลูกค้า และยึดหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินกิจการ เพื่อความยั่งยืนของธุรกิจ จากปัจจุบันเริ่มมีการพูดถึงเรื่อง SDG เป็นมิติที่จะทำให้เกิดความยั่งยืน ทางองค์กรสหประชาชาติเองกำหนดเป้าหมายขึ้นมาจะมีตัวชี้วัดที่เขา มุมมองในด้าน ๓ มิติ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมาภิบาล ในแง่ของภาคธุรกิจเราไม่สามารถมองข้าม มุมมองความรับผิดชอบต่อสังคมไปได้ หลายภาคส่วนถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งองค์กรเองจะ ดำเนินธุรกิจได้ เราต้องดำเนินแนวทางของเราให้ตอบรับบริบทขององค์กรด้วย โดยทางบริษัทได้ กำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กรและขับเคลื่อนอย่างมีเป้าหมาย โดยองค์กรของเราเองนอกเหนือติดตามผลประกอบการ ผลการดำเนินงาน การพัฒนาขององค์กรในแง่ของธุรกิจอยู่ แล้ว ปัจจุบันยังมีการติดตามการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมกึ่งๆ เป็นเหมือนภาคบังคับ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทางองค์กรทำอยู่แล้ว โดยแต่เดิมนั้นเราไม่ได้เรียกมันชัดเจนว่ามันคือความรับผิดชอบต่อ สังคม เมื่อแนวทางตรงนี้เข้ามามีกระแสมีบทบาทมากขึ้น องค์กรจึงดำเนินการตรงนี้ได้ชัดเจนมากขึ้น โดยแต่เดิมเป็นแนวคิดทางด้านการบริจาค การสนับสนุนการช่วยเหลือ และได้มีการพัฒนาปรับ มุมมองใหม่ โดยมองที่บริบทในองค์กรของเราเป็นผู้ผลิตสินค้าอะไร ผู้บริโภคคือใคร แล้วก็มอง ย้อนกลับมาตั้งแต่ต้นว่า ห่วงโซ่อุปทานของเรา ผู้ที่ผลิตวัตถุดิบให้เราคือใคร แล้วก็มองย้อนกลับไปว่า ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานของเรา อาจจะเป็นในแง่ของคุณภาพสิ่งแวดล้อม คุณภาพชุมชน รวมไปถึงคุณค่าที่องค์กรจะสามารถสร้างขึ้นได้มันสอดคล้องกับวิสัยทัศน์กับพันธกิจของเรา เพื่อจะกำหนดเป้าหมายได้ กำหนดทิศทางได้ โครงการจะต้องสามารถติดตามได้ วัดผล ก็เหมือนกับการที่เราจะพัฒนาโครงการก็มีการติดตามเพื่อดูว่างบประมาณที่เราจัดตั้งขึ้นกับทรัพยากรที่เรามีมัน เพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ ยังไงก็แล้วแต่มันจะต้องสอดคล้องกับบริบทของเราซึ่งจะส่งผลดีด้วย ถ้าเราคิดจะทำโครงการหรือกิจกรรมอะไร เราต้องมองให้ได้ว่ามันจะเกิดผลดีเกิดคุณค่าให้กับผู้มีส่วน ได้เสียหรือชุมชนที่เราตั้งอยู่ยังไง^๑

บริษัท แสงโสม จำกัด เป็นหนึ่งในผู้ประกอบการธุรกิจกลุ่มสุรา บริษัท Thai Beverage จำกัด(มหาชน) เป็นบริษัทผู้ผลิตสุราประเภทสุราสีที่ได้จากการกลั่นน้ำอ้อย น้ำตาลอ้อย หรือกากน้ำตาลอ้อยกลั่นให้น้ำสุรามีแรงแอลกอฮอล์ระหว่าง ๖๐-๙๕ ดีกรี แล้วปรับปรุงน้ำสุราที่กลั่นได้ ด้วยน้ำบริสุทธิ์ เพื่อให้มีแรงแอลกอฮอล์ที่เหมาะสมก่อนที่จะนำเข้าไปเก็บบ่มในถังไม้ที่เผาภายในแล้ว โดยมีวิสัยทัศน์ คือ การเป็นกลุ่มบริษัทไทยผู้ผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มครบวงจรในระดับโลก โดย มุ่งเน้นที่ความเป็นเลิศเชิงพาณิชย์ ความต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้อยู่ในระดับพรีเมียม และความเป็นมืออาชีพ พันธกิจของเรา คือ การประสาน "สัมพันธ์ภาพ" กับผู้มีส่วนได้เสียที่มีความสำคัญกับบริษัทในทุกๆ ด้าน โดยมอบคุณค่าที่สำคัญ ๖ ประการ ได้แก่ ๑. มอบผลิตภัณฑ์ คุณภาพสูงสุดให้ลูกค้าทุกกลุ่ม ๒. ตอบสนองความต้องการของผู้แทนจำหน่ายโดยให้บริการอย่างมืออาชีพ ๓. ให้ความสำคัญเรื่องผลตอบแทนจากการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้น ด้วยการเติบโตของรายได้และ ผลกำไรที่มั่นคงและต่อเนื่อง ๔. เป็นแบบอย่างในด้านความเป็นมืออาชีพ ความโปร่งใส และการ ดำเนินธุรกิจด้วยหลักธรรมาภิบาล ๕. มอบความไว้วางใจ อำนาจ และรางวัลแก่พนักงาน เพื่อสร้าง

^๑ สัมภาษณ์ นางสาวบุญจิรา วงศ์สุไร ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑.

ความร่วมมือรับผิดชอบ ๖. สร้างประโยชน์ให้แก่สังคม การขับเคลื่อนเป้าหมายหลักของ CSR มีการวางเป้าหมายไว้ก็คือ ระหว่างบริษัทประชาชน และชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและยั่งยืน ส่งผลให้องค์กรสามารถผลิตสินค้าดำเนินกิจการไปได้ด้วยความราบรื่น ในขณะที่การประกอบการของโครงการไม่กระทบกับชุมชนอันนี้คือเป้าหมายในการดูแล นอกจากนั้นแล้วในการพัฒนาชุมชนก็ยังมีทีมของ CSR โดยเฉพาะมีหน้าที่ในการดูแลจัดการกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับชุมชนไม่ว่าจะเป็นในด้านของการศึกษา วัด หรือโรงเรียน และในเรื่องของกิจกรรมของภาคส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างนี้เป็นต้น ความร่วมมือของภาคเอกชนถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คงไม่สำเร็จแน่นอนถ้าเราไปทำคนเดียว โดยที่ประชาชนไม่ยอมได้ สังเกตจากข้อมูลต่างๆ ที่เราทำอยู่ทุกวันนี้จากการที่เราไปทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนว่าสิ่งที่เขาต้องการคืออะไร เช่น ในเรื่องของการพัฒนาด้านการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนเขาก็มีการจัดทีมวิทยากรไปสอนน้องๆ นักเรียนในเรื่องของการทำปลูกผัก เรื่องของการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพอันนี้เป็นการสร้างความต้องการของนักเรียนอยากมีรายได้ เรามีทักษะเรามีความรู้เท่ากันว่าเราเอาสิ่งที่มีไปให้เขานอกจากนั้นแล้วภาครัฐเราก็มีความร่วมมืออย่างเช่นภาครัฐจัดกิจกรรมใดๆ เช่น ลอกคุคลองระบายน้ำอันนั้นเป็นความต้องการของภาครัฐในพื้นที่เราก็ไปร่วมกิจกรรม ไม่มีทางที่จะสำเร็จได้เลยถ้าไม่มีความร่วมมือกับภาครัฐ^๒

บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักท์ จำกัด ทำการผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวอบแห้งเพื่อส่งออกจำหน่ายภายในและต่างประเทศ วัตถุดิบที่ใช้คือ ปลายข้าว (Broken Rice) เชื้อเพลิงที่ใช้คือ ซี้กบ (Saw Dust) และใช้ไฟฟ้าสำหรับอุปกรณ์การผลิตต่างๆ เช่น เครื่องคัดแยกสิ่งเจือปนออกจากข้าว เครื่องล้างข้าว เครื่องโม่ข้าว เครื่องอบแห้ง เป็นต้น ในปี ๒๕๓๙ บริษัทฯ ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาดในอุตสาหกรรมไทย (Cleaner Technology) สนับสนุนโดยสำนักงานความร่วมมือทางด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาจากประเทศเดนมาร์ก (DANISH # COOPERATION FOR ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT, DANCED) ร่วมกับ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้ทรัพยากร (วัตถุดิบ) และแนวทางในการลดปัญหา เพื่อให้เกิดของเสียน้อยที่สุด รวมทั้งลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด ในปี ๒๕๔๒ บริษัทฯ ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วม โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาด อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสนับสนุนโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแห่งชาติ (ส.ว.ท.ช.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะลดปริมาณการสูญเสียแบ่งในกระบวนการผลิต ในปี ๒๕๔๒ บริษัทฯ ได้เข้าร่วมอบรมมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ซึ่งจัดโดย บริษัท มูตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด และได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 14001 เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๒ โดยได้รับมอบใบประกาศจาก MR.BARNEY SMITH เอกอัครราชทูตอังกฤษประจำประเทศไทย โดยมีนายมานิต ศิลปอาชา ผวจ.นครปฐม เป็นประธานในพิธี เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นโรงงานก๋วยเตี๋ยวโรงงานแรกที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 และในปี ๒๕๔๘ บริษัทฯ ได้ปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับข้อกำหนดใหม่และได้ผ่านการรับรองเป็น ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม กว่า ๓๐ ปี บนเส้นทางสายการผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวนี้ บริษัทไม่เคยหยุดนิ่ง ที่จะพัฒนาและปรับปรุงในด้านต่างๆ มาโดยตลอด จนปัจจุบันเป็นบริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักท์ จำกัด

^๒ สัมภาษณ์ นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

ซึ่งมีการพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารตลอดมา โดยได้เข้าร่วม โครงการพัฒนาความปลอดภัยในการบริโภคเส้นก๋วยเตี๋ยวประจำปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตอาหารระดับ SME เตรียมพร้อมเข้าสู่ระบบ HACCP (Pre – HACCP) ร่วมกับ สถาบันอาหารและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จนได้รับรางวัล “โรงงานก๋วยเตี๋ยวดันแบบ” ตามหลักมาตรฐานวิธีการที่ดีในการผลิต (GMP Good manufacturing practice) ในปี ๒๕๕๒ จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข ในปี ๒๕๕๔ บริษัท ได้รับการรับรองเครื่องหมายฮาลาล (HALAL) จากสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และ ได้รับการรับรองระบบคุณภาพอาหาร หรือ ระบบ HACCP/GMP ในปีเดียวกัน จาก Intertek Industry and Certification Services (Thailand) Limited บริษัท มุ่งมั่นและปรับปรุง เพื่อผลิตก๋วยเตี๋ยวที่มีคุณภาพ ถูกหลักอนามัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภายในบริษัท รอบๆ บริษัทและชุมชนใกล้เคียงบริษัท และได้มีแนวทางในรูปแบบของการช่วยเหลือชุมชนที่เป็นผลผลิตของทางบริษัท เช่น การสนับสนุนก๋วยเตี๋ยวเมื่อมีงานหรือมีการอบรม การช่วยเหลือเมื่อบ้านเมืองเกิดเหตุการณ์น้ำท่วม หรือการใช้ทางร่วมกันเป็นทางสาธารณประโยชน์ แต่อาจจะไม่ได้ออกมาในรูปแบบของการออกสื่อของภาคเอกชน^๓

บริษัท แองเจิ้ล ออรา จำกัด ประกอบกิจการรับจ้างผลิต เส้นใยสังเคราะห์ เม็ดโพลี ตักตาผ้า หมอน ผ้าห่ม ทั้งแบบมาตรฐาน ซึ่งมีจุดเน้นที่มีความหลากหลาย น่ารัก มีสีสัน และรับผลิต ตักตา ออกแบบและขึ้นตัวอย่างสินค้าตามแบบของลูกค้า สำหรับเป็นของขวัญ ของที่ระลึก พร้อม ทั้งสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย โดดเด่นใส่ใจในการผลิต คัดสรรวัตถุดิบที่มีคุณภาพ บริษัท ดำเนินการด้วย สร้างความร่วมมือทั้งภายใน และภายนอกองค์กร เป็นความร่วมมือที่มีมาอย่างต่อเนื่องจากการช่วยเหลือชุมชน จึงมีการผลักดันให้เกิดกระบวนการของกิจกรรมไปยังหลักของ CSR ให้เกิดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นความตั้งใจของภาคเอกชนในการบริหารจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมกันในสังคม^๔

บริษัท วีที คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี จำกัด ให้บริการรับผลิต งานกลึงชิ้นส่วนโลหะทุกชนิด เช่น เหล็ก ทองเหลือง สแตนเลส พลาสติก เป็นต้น สำหรับ Process การกัด หรือ Milling เราทำได้กับชิ้นส่วนโลหะทุกชนิดเหมือนกัน บริการที่ครบวงจร ซึ่งหมายถึง งานพับ งานชุบ งานทำโมลด์ งานเจียร งานปั๊มตะแกรง และงานปั๊มขึ้นรูปต่าง ๆ ได้รับการเชื่อมั่น จากบริษัทชั้นนำในประเทศมากมายองค์กรธุรกิจซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉพาะด้านแรงงาน ได้มีการพัฒนาปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาโดยเริ่มจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทำงานของบุคลากรดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมนับว่าเป็นกลยุทธ์การจัดการภายในองค์กรที่จำเป็นอย่างยิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคลากร จึงใจให้บุคลากรที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพ ยินดีที่จะทำงานให้กับองค์กร สามารถสร้างความ

^๓ สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาโรชาโปรดักต์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

^๔ สัมภาษณ์ นางสาวอาภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิ้ล ออรา จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑.

ผูกพันของบุคลากร โดยการสร้างความรู้สึกว่าบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจที่สำคัญและมีค่าขององค์กร จึงช่วยเพิ่มการเชื่อมต่อทางสังคมของบุคลากรกับองค์กร หากองค์กรต่างๆ เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านแรงงาน พร้อมทั้งนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน จะทำให้องค์กรสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตบุคลากร หรือทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรนั้นได้ เพราะทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าสำหรับองค์กรอย่างยิ่ง การที่องค์กรจะบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ทรัพยากรดังกล่าวย่อมรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร^๕

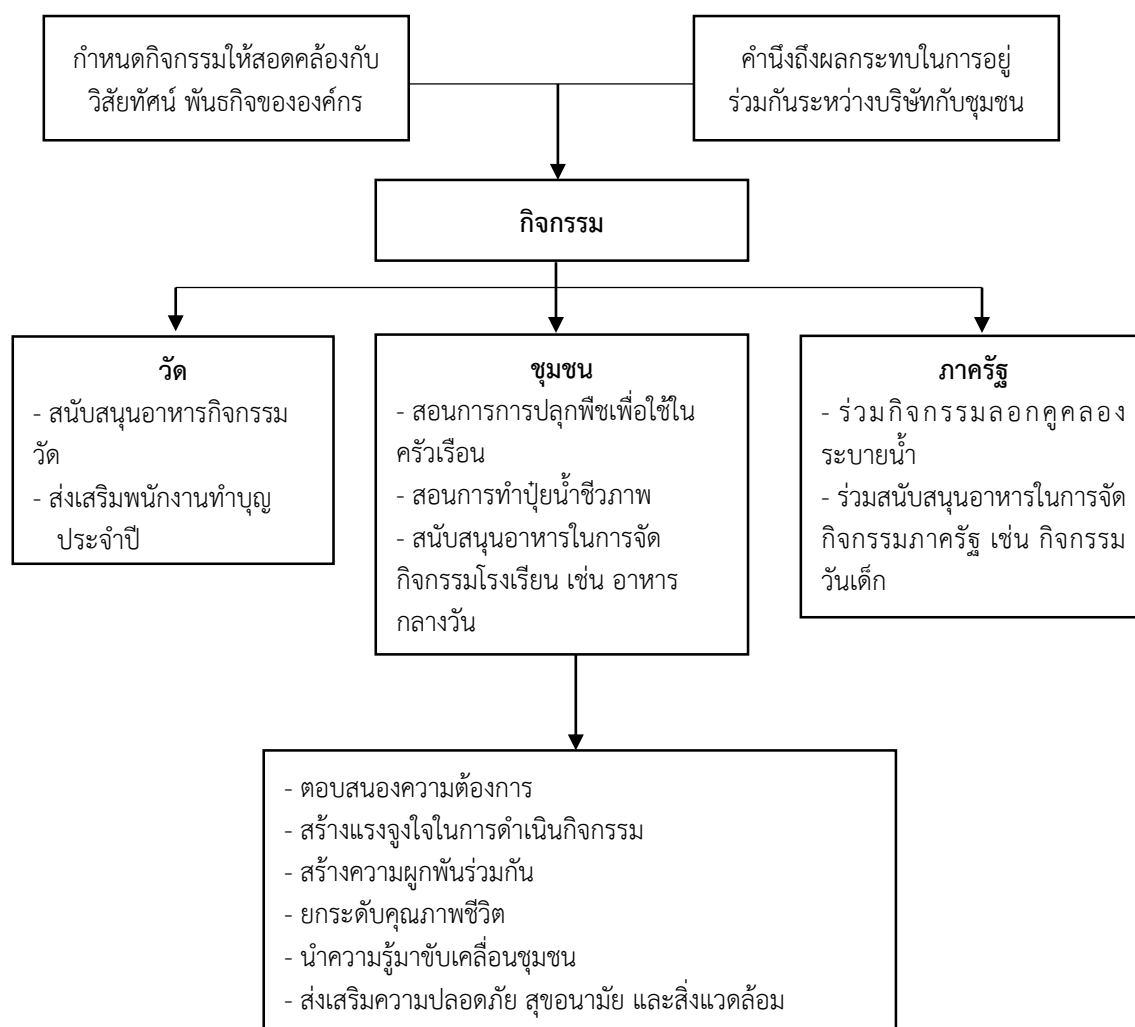
บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด รับออกแบบโครงสร้างเหล็ก งานเหล็กขึ้นรูป รับป้อนชิ้นงาน ทำตามแบบ โดยช่างผู้ชำนาญ บริการขึ้นรูปโลหะ งานป้อนโลหะ พับ ม้วน ตัดโลหะด้วย laser รับขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะ งานหล่อโลหะขึ้นรูปแบบร้อน เชื่อมประกอบโครงสร้างและเครนโรงงาน ป้อนเหล็ก ตัด เชื่อมประกอบโครงสร้างโลหะตามตัวอย่าง ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับชิ้นงานต่างๆ ผลิตชิ้นส่วน OEM ด้วยเครื่อง CNC , Wire Cut , Milling รับผลิต ตัดแปลง ซ่อมแซมเครื่องจักรอุตสาหกรรม อะไหล่เครื่องกล เครื่องยนต์ รับขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะตามแบบ เช่น อะไหล่รถยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า ชิ้นส่วนของเล่น ชิ้นส่วนเฟอร์นิเจอร์ งานหล่อโลหะขึ้นรูปแบบร้อน รับแปรรูปโลหะแผ่น ตัดโลหะม้วน เจาะ รับป้อนเหล็กแผ่น เหล็กเส้น เหล็กสี่เหลี่ยม เหล็กวงรี บริการป้อนขึ้นรูปงานเหล็กด้วยทีมช่างที่มีประสบการณ์ ขึ้นรูปนั่งร้านเหล็ก ผลิตชิ้นส่วนตามแบบ อะไหล่เครื่องจักร งานตัด เจาะ พับ ม้วนโลหะ งานป้อนโลหะ ริดโลหะ ป้อนตัดชิ้นส่วนบริการตัดโลหะ เชื่อม แปรรูปโลหะแผ่น ตัดโลหะ ม้วน เจาะ ออกแบบและสร้างแบบ รับทำวงกบประตู หน้าต่างคุณภาพมาตรฐาน บริการรวดเร็วพร้อมให้คำปรึกษาโดยช่างผู้ชำนาญบริการงานเหล็กทุกชนิด รวมถึงงานสั่งทำพิเศษ เช่น งานผลิตแม่พิมพ์โลหะ งานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ อะไหล่เครื่องจักรกล ขึ้นรูปเหล็กเพื่องานอุตสาหกรรมและงานก่อสร้าง ชิ้นส่วนเครื่องจักรอุตสาหกรรม อะไหล่เครื่องมือช่างอุตสาหกรรม ชิ้นส่วนแม่พิมพ์ป้อนโลหะ รับตัดโลหะด้วยเครื่อง Wire-cut รับตัดโลหะ พับรางน้ำ แผ่นข้าง รางด้วย รับม้วนเหล็กทรงกลม ทรงกรวย เหล็กแข็งงานแม่พิมพ์ร้อน รับงานสั่งทำตามแบบ บริการครบวงจร เจาะ ตัด พับ ขึ้นรูป ทุกแบบ ทุกขนาดตามสั่ง เน้นทางด้านสุขอนามัย เมื่อบุคลากรมีการพัฒนาแล้วนั้นก็นำความรู้ความสามารถนั้นๆ มาขับเคลื่อนสู่ชุมชน โดยมีนโยบายส่งเสริมในเรื่องของความปลอดภัย สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม นับว่าเป็นการคืนกำไรกลับคืนสู่สังคม นอกจากนี้ยังสามารถรักษาสัมพันธ์ภาพทางบวกระหว่างภาคเอกชนและชุมชน สร้างความผูกพัน สร้างกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และยังสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการจูงใจให้บุคคลที่มีคุณภาพและมีความสามารถเข้ามาร่วมมือในการทำงานกับองค์กร^๖

สรุปได้ว่า การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนเป็นการกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร และคำนึงถึงผลกระทบในการอยู่ร่วมกันระหว่างบริษัท วัตถุประสงค์ และชุมชน ให้มีความสำคัญกับคุณภาพและความปลอดภัยเป็นอย่างยิ่ง มี

^๕ สัมภาษณ์ นายธีระพนธ์ ว่องสารกิจ ผู้จัดการ บริษัท วีที คอมพรีตส์ เทคดิง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

^๖ สัมภาษณ์ นายอุทัย ศรีวงษา ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

การควบคุมคุณภาพ และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ทั้งยังใส่ใจและส่งเสริมการตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยและสวัสดิภาพของพนักงาน ตลอดจนถึงความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

แผนภาพที่ ๔.๑ การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

๔.๒ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๒.๑ การกำหนดนโยบายร่วมกัน

เอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิตและเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต โดยภาครัฐเป็นผู้ควบคุมราคาและมาตรฐานของสินค้า การดำเนินธุรกิจจึงต้องมีการวางนโยบายที่สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในระยะยาว^๗ มีการวางนโยบายโดยเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายที่ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและไว้วางใจกัน ทั้งกับชุมชน รัฐบาล บริษัทร่วมทุน และลูกค้า เพื่อร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน^๘ อีกทั้งยังวางนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมวินัยทางการเงินทั้งระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน เสริมสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพให้กับทุกคนพร้อมทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง สนับสนุนการศึกษาแก่เยาวชนในชุมชน และส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน อย่างยั่งยืน^๙ ถือได้ว่าเป็นนโยบายที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งภาคธุรกิจ ในการทำธุรกิจที่หาผลกำไรอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน การป้องกันหรือกำจัดมลพิษในกระบวนการผลิตเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน^{๑๐} เมื่อไหร่ก็ตามที่ชุมชนรู้ว่าตัวเองต้องการอะไรภาคเอกชนก็ตอบสนองด้วยการดำเนินโครงการขึ้นมา ๑ โครงการ^{๑๑} ทางคณะสงฆ์ก็ให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างเช่นงานจัดสถานที่ก็จะได้รับความอนุเคราะห์จากทางคณะสงฆ์จัดดอกไม้ผูกผ้าให้ อีกทั้งการเชิญคณะสงฆ์มาบรรยายธรรมะให้เจ้าหน้าที่เทศบาลฟัง ให้ชมรมผู้สูงอายุฟังบ้าง^{๑๒}

จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลให้ภาคเอกชนเกิดการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา บางพื้นที่พบปัญหาประชาชนที่ว่างงานอาจเกี่ยวกับเรื่องของต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่^{๑๓} ภาคเอกชนก็จะช่วยให้ประชาชนมีงานทำ อีกผู้สูงอายุก็สามารถทำของขายให้แก่พนักงานได้อีกด้วย ซึ่งก็จะส่งผล

^๗ สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพุท อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^๘ สัมภาษณ์ พระครูปฐมธีรวิวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^๙ สัมภาษณ์ พระปลัดการุณย์ จิตธมโม เลขานุการเจ้าคณะอำเภอสามพราน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์บุญมา เขมियो ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสรรเพชร อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

ทั้งดีบ้างเสียบ้าง โดยรวมก็คือทำให้คนในชุมชนมีรายได้^{๑๔} ภาคเอกชนจึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาทั้งทางด้านกิจกรรมและทางด้านงบประมาณ เพื่อตอบโจทย์แก่สังคมมากที่สุด ยกตัวอย่างการสนับสนุนความรู้แก่โรงเรียนในการเพาะพันธ์เห็ด กระตุ้นให้เกิดการเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน เป็นการส่งเสริมการสร้างเศรษฐกิจในชุมชนในครัวเรือนให้น้องนักเรียนมีความรู้สามารถที่จะต่อยอดให้ตัวเอง สามารถที่จะนำไปใช้สร้างอาชีพ เป็นการกระจายอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะภาคเอกชนมองถึงผลการต่อยอดนี้สามารถนำไปสร้างอาชีพโดยเริ่มจากที่บ้านได้ ซึ่งอาจเป็นการเริ่มจากจุดเล็กๆ ไปจนถึงจุดของชุมชนเราและชุมชนใกล้เคียง จึงเป็นนโยบายที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของภาคเอกชน^{๑๕} การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงาน ให้เกิดขึ้นนั้นถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันกับชุมชน โดยการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยมุ่งให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและรักษาสิ่งแวดล้อม^{๑๖}

ภาคเอกชนไม่ได้มีการรับมืออย่างไรแต่เราเชื่อว่าเมื่อไหร่ที่เรามีวินัยมีหลักวินัยในการทำงานคือการบำบัดของเสียหรือว่าการดูแลชุมชนรอบข้างเมื่อไหร่ที่โรงงานเราทำตามขั้นตอน เพราะว่าโรงงานเรามีมาตรฐานในการทำงานไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมหรือภายในองค์กรก็ตาม เมื่อไหร่ที่เราทำตามนั้นจะไม่ส่งผลเสียต่อชุมชนรอบข้างและเมื่อไหร่ที่ชุมชนรอบข้างไม่มีปัญหาบริษัทอยู่ได้เราก็สามารถช่วยศาสนาได้ช่วยภาครัฐได้ แปลว่าเรามีปัญหาเราสามารถผลักดันธุรกิจเราไปได้ โดยที่ไม่ต้องเป็นอุปสรรคต่อชุมชนไม่มีคนคอยขัดขวางเราก็จะทำงานได้อย่างเต็มที่^{๑๗} แตกต่างจากกิจกรรมของกลุ่มอื่นๆ เนื่องจากเป็นการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ แสวงหาผลกำไรให้กับตนเอง ได้แก่ มูลนิธิ และองค์กรสาธารณประโยชน์ต่างๆ^{๑๘}

สรุปได้ว่า ภาคเอกชนร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการกำหนดนโยบาย การควบคุมราคาและมาตรฐานสินค้า และดำเนินธุรกิจร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ เน้นการสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่าย เพื่อร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพ สนับสนุนทุนการศึกษาแก่เยาวชน สนับสนุนความรู้ในการสร้างอาชีพ และป้องกันการเกิดมลพิษในชุมชน

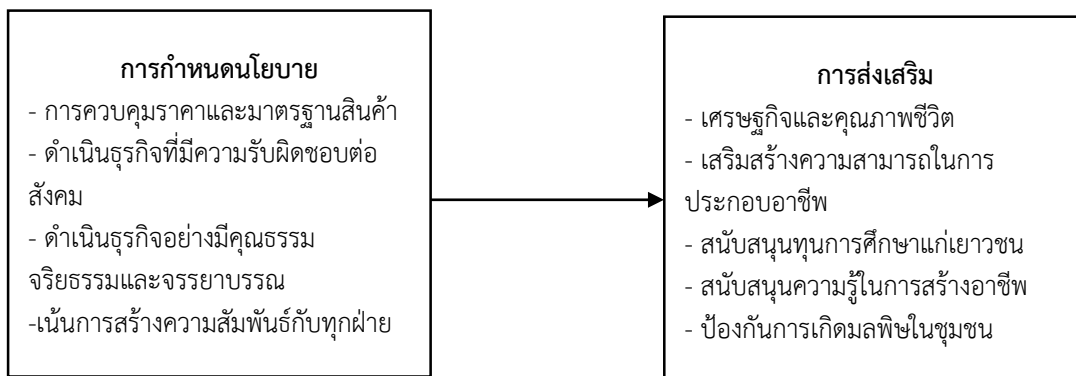
^{๑๔} สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรธพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพุด อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาโรซิโปรดักท์ จำกัด อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวบุญจิรา วงศ์สุรไกร ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑.

แผนภาพที่ ๔.๒ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการกำหนดนโยบายร่วมกัน

๔.๒.๒ การดำเนินงานร่วมกัน

การส่งเสริมให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ในแต่ละปีพนักงานและครอบครัวกว่าพันคนได้ร่วมกิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชนต่างๆ ในประเทศไทย อาทิ สร้างและซ่อมแซมอาคารเรียน ทาสี ปรับปรุงสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นต่างๆ ปลูกป่าชายเลน ตลอดจนสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนและการกีฬาให้กับนักเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อาทิ กฐินสามัคคี^{๑๙} มีมติสำคัญในการดำเนินนโยบายเพื่อสังคมที่ภาคเอกชนยึดถือและเห็นความสำคัญ คือการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการเพื่อสังคมต่างๆ ทั้งในภาวะปกติ หรือเมื่อเกิดเหตุภัยธรรมชาติต่างๆ^{๒๐} อีกทั้งยังมีการดำเนินงานในการส่งเสริมผู้สูงอายุเราก็จะมุ่งบในการสนับสนุน นอกจากนั้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทงร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ตลอดเป็นความร่วมมือระหว่างกัน อีกทั้งการร่วมกิจกรรมทำความสะอาดโรงพยาบาลก็ไปทำ CSR ไปแจกน้ำ สิ่งของที่เรามีไปร่วมอาจจะไม่มากมายแต่เราก็มีส่วนร่วมเรามองว่าเป็นการช่วยเหลือสังคม อย่างวันเด็กก็เป็นงานหลักโดยจะมุ่งประมาณจัดวันเด็กประมาณ ๔-๕ หมื่นต่อปี เด็กที่มาร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ก็จะเป็นลูกของพนักงาน หรือเด็กที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงโดยผู้ปกครองจะเป็นคนพาบุตรหลานมา เรามีทุนแจกเป็นทุนนักเรียนนักศึกษาที่เป็นลูกพนักงานที่เรียนดีและช่วยเหลือพ่อแม่ดีด้วยส่งเป็นรายปีเป็นการพิจารณาเป็นรายปีก็คือเราต้องรักษาความดีด้วยบริษัทก็สนับสนุนคุณ^{๒๑} กิจกรรมที่ทำนอกเหนือเวลาทำงานปกติ เป็นการดำเนินกิจกรรม

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์บุญมา เขมियो ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสระพรหม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางสาวอภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิ้ล ออร์่า จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

ในองค์กรธุรกิจที่แสวงหากำไร เพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่สังคมในด้านต่างๆ อาทิเช่น การแจกจ่าย สิ่งของเป็นอาสาสมัครช่วยบำเพ็ญสาธารณประโยชน์^{๒๒}

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของโลกถือเป็นภารกิจสำคัญสำหรับภาคเอกชน รวมถึง การมุ่งมั่นพัฒนาและรักษาแหล่งทรัพยากรพลังงานของไทยและทั่วโลกให้มีความปลอดภัยและมี เสถียรภาพสูงสุด^{๒๓} เช่นการดำเนินการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมเพื่อรณรงค์ให้เยาวชนมีจิตสำนึกใน รักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า^{๒๔} จะไม่ทำให้เกิดน้ำเสียในลำคลอง และเป็นการลด ขยะ ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างเมื่อมีผลดีก็จะมีผลเสียตามมาเช่นกัน^{๒๕} ซึ่งภาคเอกชนจะต้อง ดูแลอยู่แล้วโดยเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นจะเรียกเข้าไปดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับมลภาวะเสียง กลิ่น น้ำเสีย ถ้าเกิดไม่ดีมีปัญหาดตรงจุดใดจะต้องเอาเจ้าหน้าที่ไปศึกษาและได้รับการแก้ไข^{๒๖} เครื่องบำบัด น้ำเสียเราก็เรามีขั้นตอนที่ละเอียดแล้วก็รักษากลุ่มซึ่งมาตรฐาน ISO ๑๔๐๐๐ ว่าด้านสิ่งแวดล้อมเราจะ ไม่มีสิ่งปนเปื้อนมือสองจากนอกโรงงานทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อเราไม่มีสารเคมีด้วยแล้วเราก็บำบัด ด้วยคือทุกอย่างเราไม่มีสิ่งที่จะปนเปื้อนได้แน่นอนคุณภาพชีวิต เราก็อยู่ในชุมชนของเรา^{๒๗} สิ่งแวดล้อมสามารถมองในมิติต่างๆ อย่างเรื่องของคุณภาพสิ่งแวดล้อมโรงงานนั้นต้องได้มาตรฐานใน การควบคุมของสีน้ำตามคำแนะนำที่กรมควบคุมกำหนดและหน่วยงานภาครัฐก็ต้องมีการตรวจสอบ ตามมาตรฐานในการควบคุมอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะโรงงานมีพื้นที่มากเท่าไรปัญหามลพิษก็จะมาก เท่านั้น^{๒๘}

น้ำเสียของโรงงานในน้ำนั้นมันมีการวิเคราะห์แร่ธาตุก็สามารถที่จะออกไปใส่ลงไร่องนา ก็สามารที่จะลดรายจ่ายของเกษตรกรการจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัทในเรื่องของอากาศการ อุตสาหกรรมต่างๆ เรามีระบบกำจัดควัน กำจัดกลิ่น การลงทุนค่อนข้างสูงมากโดยเฉพาะในเรื่องของ น้ำ จะมีระบบ iso ๑๔๐๐๐ก็คือจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมาหลายปีแล้วก็มีผู้ตรวจภายนอกเข้ามา ตรวจประเมินหนึ่งในนั้นก็จะเป็นเรื่องน้ำเราก็จัดการได้อย่างสมบูรณ์แบบ การผลิตต่างๆก็จะเข้าสู่ ระบบบำบัดมีการควบคุมดูแลจัดการตามที่กฎหมายกำหนดนอกจากนั้นในเรื่องของอากาศเราก็จะมีผู้ ควบคุมตามกฎหมายเรื่องของระบบดักอย่างเช่นรมมีควันออกมาเราก็จะมีระบบกำจัดเพื่อไม่ให้

^{๒๒} สัมภาษณ์ นางลูกจันทร์ แก้วเกร็ด ประธานชุมชน ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูปฐมธีรวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์บุญมา เขมियो ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสรรเพชร อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

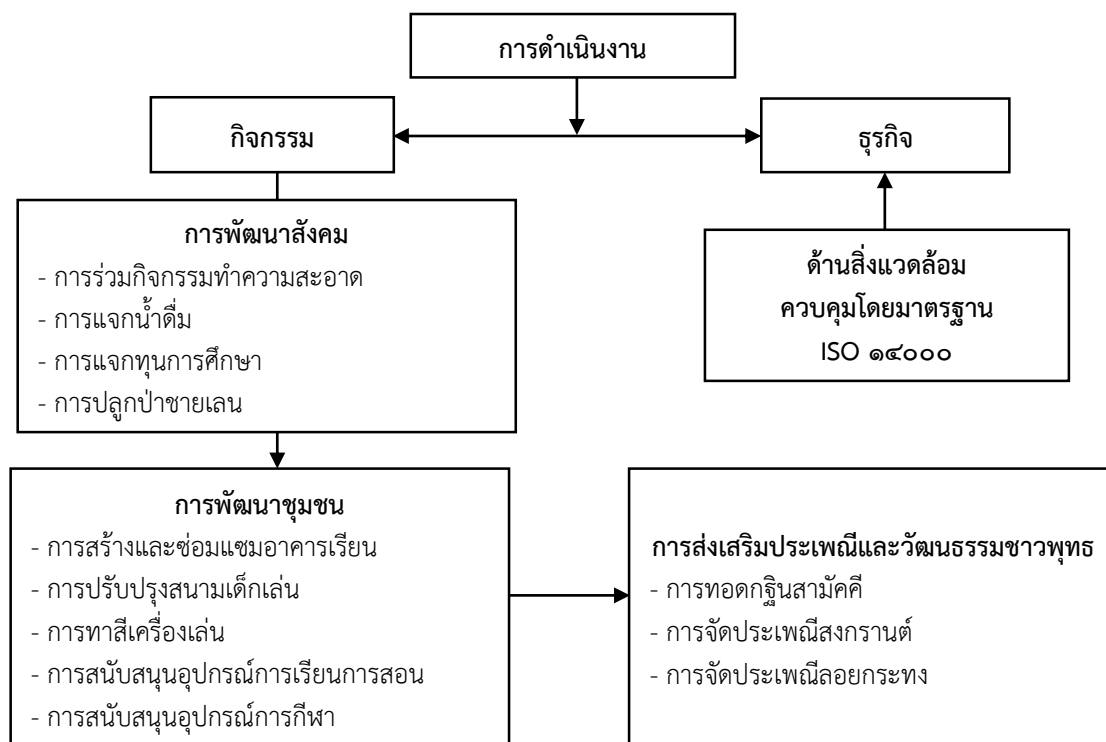
^{๒๖} สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาโรซีโปรดักท์ จำกัด อำเภอสาม พราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

กระทบกับชุมชนในเรื่องของขยะเราก็จะมีการจัดการคัดแยกโดยใช้หลัก ๓ร รีวิว reuse Recycle จะเป็นหลักที่เราปฏิบัติอยู่ซึ่งตรงนี้เป็นเรื่องของขยะที่เกิดจากพนักงานเราก็จะคัดแยกแล้วก็มีให้พนักงานใส่ทิ้งตามถังคัดแยกเราก็จะมีจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลกำจัดเขาจะส่งก็คือในเรื่องของขยะเกิดจากการประกอบกิจการโรงงานที่เป็นขยะที่อันตรายและไม่อันตรายที่ไม่อันตรายอย่างเช่นขวดเราก็จะขายก็คัดแยกขายได้ส่วนในสิ่งที่เป็นอันตรายเราใช้บริษัทที่ได้มาตรฐาน ก็คือเราจะจ้างเขากำจัดก็คิดจะกำจัดก็คือเราก็จะมีเก็บไว้ให้ในโรงเก็บมีติดชิดอย่างเช่นถังสารเคมีหรือสารเคมีจากห้องปฏิบัติการที่มีการทดลองเราก็จะเก็บไว้เอาไปกำจัดที่บริษัทรับกำจัดอันนี้เราก็มีการสัญญาเป็นรายปีชนิดก็คือน้ำกับอากาศของอุตสาหกรรมก็เรียกว่าทำครบทางระบบเต็มรูปแบบก็คือมันเป็นข้อกำหนดกฎหมายเป็นสิ่งที่เราต้องทำแล้วโรงเหล้าป่นก็เป็นที่ยับตาของประชาชน^{๒๙}

สรุปได้ว่า ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการดำเนินงานร่วมกันนั้นภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เช่น การร่วมกิจกรรมทำความสะอาด การแจกน้ำดื่ม การแจกทุนการศึกษา มีการจัดให้มีกิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน เช่น การสร้างและซ่อมแซมอาคารเรียน การปรับปรุงสนามเด็กเล่น การทาสีเครื่องเล่น การปลูกป่าชายเลน การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนและการกีฬา และยังมีส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมชาวพุทธ เช่น การร่วมทอดกฐินสามัคคี การจัดกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ซึ่งทางด้านสิ่งแวดล้อมภาครัฐจะเป็นผู้ควบคุมและตรวจสอบ

แผนภาพที่ ๔.๓ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการดำเนินงานร่วมกัน

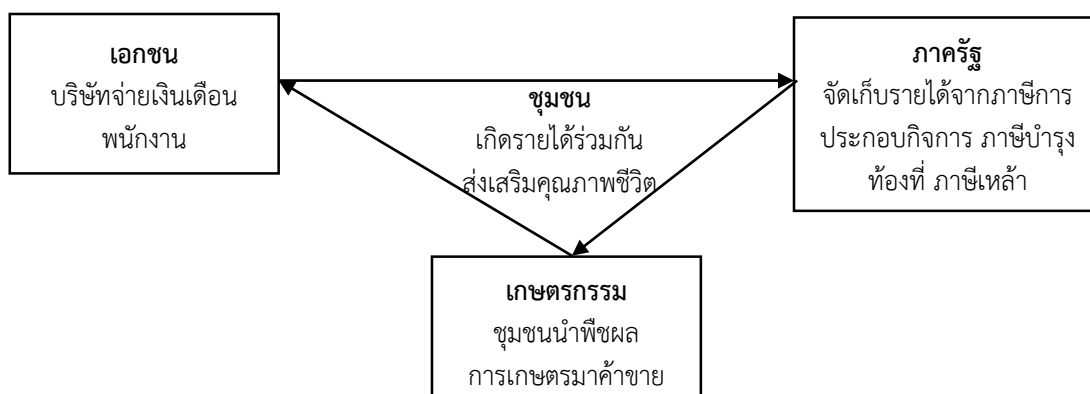
^{๒๙} สัมภาษณ์ นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

๔.๒.๓ การสร้างรายได้ร่วมกัน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน เน้นการพัฒนาทั้งอุตสาหกรรม และการเกษตรกรรมไปพร้อมกัน เน้นการพัฒนาความเจริญไปสู่ชนบท แต่ยังคงเกิดความเหลื่อมล้ำของ รายได้ระหว่างชนบทกับเมือง^{๓๐} การเกิดรายได้ร่วมกันระหว่างภาคเอกชนกับชุมชนนั้นเป็นที่ทราบกัน อยู่แล้วว่าเมื่อเกิดอุตสาหกรรมย่อมเกิดการสร้างรายได้จากการค้าขายบ้าง^{๓๑} มีการนำเงินมาใช้จ่าย หมุนเวียนในชุมชน พนักงานได้รับเงินเดือนจากโรงงานเพื่อมาใช้จ่ายในครอบครัว^{๓๒} เศรษฐกิจใน ชุมชนเกิดรายได้จากการปลูกผัก หรือนำของมาแลกเปลี่ยนกับพนักงาน^{๓๓} อีกทั้งภาคเอกชนยังมีการสร้าง รายได้ทางอ้อมจากการเสียภาษีต่างๆ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในการปันมาสู่สังคมเข้ามาที่องค์การบริหาร ส่วนตำบล เช่น ภาษีจากการประกอบกิจการ ภาษีบำรุงท้องที่ ค่าแสตมป์ ค่าภาษีเหล่า เป็นต้น^{๓๔} เป็นการส่งเสริมในทางที่ดีเพราะหากพนักงานมีชีวิตที่ดี เกิดรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ ก็จะทำให้ การใช้จ่ายในชุมชนที่ดีทำให้ชุมชนเกิดรายได้ที่มากขึ้น^{๓๕}

สรุปได้ว่า ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ใน การสร้างรายได้ร่วมกัน เน้นการพัฒนาทั้งอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและความเจริญไปสู่ชนบท เช่น การรับเงินเดือน การปลูกพืชผักและผลไม้ การค้าขาย การจ่ายภาษี เป็นต้น

แผนภาพที่ ๔.๔ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการ สร้างรายได้ร่วมกัน

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาโรซ์โปรดักต์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

๔.๒.๔ การจัดสวัสดิการร่วมกัน

การจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๕๐ ได้มีความก้าวหน้ามาโดยลำดับทั้งในเรื่องกลไกระดับนโยบาย การปรับปรุงกฎหมายเดิม การปรับปรุงกฎหมายใหม่ การพัฒนากลไกขับเคลื่อน และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้ระบบสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบครอบคลุมจำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น และที่สำคัญคือภาคส่วนต่างๆ ในสังคมได้เข้ามามีบทบาทในการจัดสวัสดิการมากขึ้นเพื่อเติมเต็มการจัดสวัสดิการโดยภาครัฐที่อาจมีข้อจำกัด^{๓๖} การพัฒนาคุณภาพของเยาวชนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งด้วยเหตุนี้ บริษัทฯ จึงส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของเยาวชนและชุมชน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาของไทย^{๓๗} การให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ซึ่งบางครั้งอาจจะยังไม่ได้เข้ามาเต็มรูปแบบ^{๓๘} การบริจาคสิ่งของเพื่อสังคมให้แก่ชุมชนที่ได้รับความเดือดร้อน^{๓๙} การมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนทั้งในระดับประถมและมัธยมที่มีผลการเรียนและความประพฤติดี เป็นต้น^{๔๐} อีกทั้งภาคเอกชนพยายามจะดูแลปรับปรุงสวัสดิการทางสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งจะมีภาครัฐคอยเข้ามาช่วยด้วยเพราะภาคเอกชนจะประสานงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลในการขอความช่วยเหลือ เพราะว่าเมื่อไหร่ชุมชนมีขนาดเล็กเป็นชาวบ้านเล็กๆบางคนไม่รู้หรือไม่มีเวลาพอที่จะไปไปแจ้งหน่วยงานที่รู้หรือว่าเขาไม่มีความรู้พอที่รู้ว่าจะต้องแจ้งใครเราจะเป็นกระบอกเสียงให้เขาหรือว่าเราจะเป็นตัวแทนนั้นแหละที่คอยไปแจ้งในการพัฒนาพื้นที่ชุมชน^{๔๑}

สรุปได้ว่า ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการจัดสวัสดิการร่วมกัน ภาคเอกชนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาเพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานชุมชน เช่น การให้ทุนสนับสนุนกิจกรรม การบริจาคสิ่งของ การมอบทุนการศึกษา เป็นต้น

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

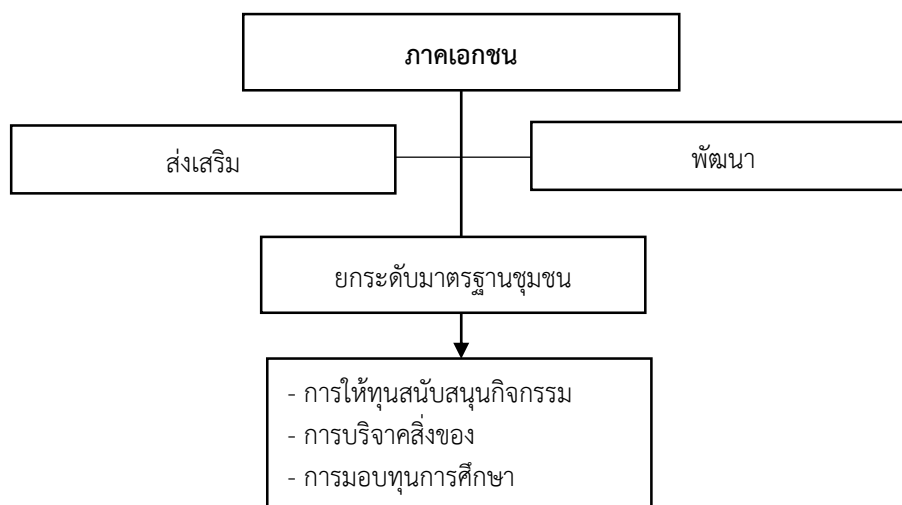
^{๓๗} สัมภาษณ์ พระครูปฐมธีรวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๐} สัมภาษณ์ พระปลัดการุณย์ ฐิตธมโม เลขานุการเจ้าคณะอำเภอสามพราน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักต์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

แผนภาพที่ ๔.๕ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการจัดสวัสดิการร่วมกัน

สรุปได้ว่าความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

บริษัท ไทยวัฒนาโรชีโปรดักต์ จำกัด เน้นการขับเคลื่อนอย่างมีหลักวินัยในการทำงาน คือการบำบัดของเสียหรือว่าการดูแลชุมชนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมหรือภายในองค์กรเมื่อไหร่ที่เราทำตามนั้นจะไม่ส่งผลเสียต่อชุมชนรอบข้างและเมื่อไหร่ที่ชุมชนรอบข้างไม่มีปัญหาบริษัทอยู่ได้เราก็สามารถช่วยศาสนาได้ช่วยภาครัฐได้ แปลว่าเรามีปัญหาเราสามารถผลักดันธุรกิจเราไปได้โดยไม่ต้องเป็นอุปสรรคต่อชุมชนไม่มีคนคอยขัดขวางเราก็จะทำงานได้อย่างเต็มที่ เครื่องบำบัดน้ำเสียเราก็เรามีขั้นตอนที่ละเอียดแล้วก็รักษากลุ่มซึ่งมาตรฐาน ISO ๑๔๐๐๐ ว่าด้านสิ่งแวดล้อมเราจะไม่มีสิ่งปนเปื้อนมือสองจากนอกโรงงานทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อเราไม่มีสารเคมีด้วยแล้วเราก็บำบัดด้วยคือทุกอย่างเราไม่มีสิ่งที่จะปนเปื้อนได้แน่นอนคุณภาพชีวิต เราก็อยู่ในชุมชนของเรา

บริษัท แสงโสม จำกัด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาทั้งทางด้านกิจกรรมและทางด้านงบประมาณ เพื่อตอบโจทย์แก่สังคมมากที่สุด เช่น การสนับสนุนความรู้แก่โรงเรียนในการเพาะพันธ์เห็ด กระตุ้นให้เกิดการเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน เป็นการส่งเสริมการสร้างเศรษฐกิจในชุมชนในครัวเรือนให้นักเรียนมีความรู้สามารถที่จะต่อยอดให้ตัวเอง สามารถที่จะนำไปใช้สร้างอาชีพ เป็นการกระจายอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มองถึงผลการต่อยอดนี้สามารถนำไปสร้างอาชีพโดยเริ่มจากที่บ้านได้ จึงเป็นนโยบายที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง อีกทั้งยังมีการดำเนินงานในการส่งเสริมผู้สูงอายุเราก็จะมีงบในการสนับสนุน นอกจากนั้นในเรื่องของการจัดกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทงร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ตลอดเป็นความร่วมมือระหว่างกัน อีกทั้งการร่วมกิจกรรมทำความสะอาดโรงพยาบาลก็ไปทำ CSR ไปแจกน้ำ สิ่งของที่เราไปร่วมอาจจะไม่มากมายแต่เราก็มีส่วนร่วมเรามองว่าเป็นการช่วยเหลือสังคม อย่างวันเด็กก็เป็นงานหลักโดยจะมีงบประมาณจัดวันเด็กประมาณ ๔-๕ หมื่นต่อปี เด็กที่มาร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ก็จะเป็นลูกของพนักงาน หรือเด็กที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงโดยผู้ปกครองจะเป็นคนพาบุตรหลานมา เรามีทุนแจกเป็นทุนนักเรียนนักศึกษาที่

เป็นลูกพนักงานที่เรียนดีและช่วยเหลือพ่อแม่ดีด้วยส่งเป็นรายปีเป็นการพิจารณาเป็นรายปีก็คือเราต้องรักษาความดีด้วยบริษัทก็สนับสนุนคุณ

บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเอง จำกัด การขับเคลื่อนด้านสิ่งแวดล้อมในการกำจัดน้ำเสียของโรงงานในน้ำนั้นมันมีการวิเคราะห์แร่ธาตุก็สามารถที่จะออกไปใส่ลงไรลงนาที่สามารถที่จะลดรายจ่ายของเกษตรกรการจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัทในเรื่องของอากาศการอุตสาหกรรมต่างๆ เรามีระบบกำจัดควีน กำจัดกลิ่น การลงทุนค่อนข้างสูงมากโดยเฉพาะในเรื่องของน้ำ จะมีระบบ iso ๑๔๐๐๐ ก็คือจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมาหลายปีแล้วก็มีผู้ตรวจภายนอกเข้ามาตรวจประเมินหนึ่งนั้นก็เป็นเรื่องน้ำเราก็จัดการได้อย่างสมบูรณ์แบบ การผลิตต่างๆก็จะเข้าสู่ระบบบำบัดมีการควบคุมดูแลจัดการตามที่กฎหมายกำหนดนอกจากนั้นในเรื่องของอากาศเราก็จะมีผู้ควบคุมตามกฎหมายเรื่องระบบดังกล่าวเช่นรถมีควีนออกมาเราก็จะมีระบบกำจัดเพื่อไม่ให้กระทบกับชุมชน

บริษัท แองเจิ้ล ออรา จำกัด การดำเนินนโยบายเพื่อสังคมที่ยึดถือและเห็นความสำคัญคือการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการเพื่อสังคมต่างๆ เช่นในเรื่องของขยะเราก็จะมีการจัดการคัดแยกโดยใช้หลัก ๓R รีวิว reuse Recycle จะเป็นหลักที่เราปฏิบัติอยู่ซึ่งตรงนี้เป็นเรื่องของขยะที่เกิดจากพนักงานเราก็จะคัดแยกแล้วก็จะให้มีพนักงานใส่ทิ้งตามถังคัดแยกเราก็จะมีจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลกำจัดเขาจะส่งก็คือในเรื่องของขยะเกิดจากการประกอบกิจการโรงงานที่เป็นขยะที่อันตรายและไม่อันตรายที่

บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด ทางด้านอากาศของอุตสาหกรรมมีการจัดการอย่างเป็นระบบเต็มรูปแบบซึ่งเป็นข้อกำหนดกฎหมายเป็นสิ่งที่เราต้องทำ อีกทั้งบริษัทยังมีการสร้างรายได้ทางอ้อมจากการเสียภาษีต่างๆ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในการปันมาสู่สังคม เช่น ภาษีจากการประกอบกิจการ ภาษีบำรุงท้องที่ ค่าแสดมภ์ เป็นต้น

บริษัท วีที คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี จำกัด ส่งเสริมการขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตที่ดีของพนักงาน เกิดรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ ก็จะเกิดการใช้จ่ายในชุมชนที่ดีทำให้ชุมชนเกิดรายได้ที่มากขึ้น อีกทั้งภาคเอกชนพยายามจะดูแลปรับปรุงสวัสดิการทางสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งจะมีภาครัฐคอยเข้ามาช่วยด้วยเพราะภาคเอกชนจะประสานงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลในการขอความช่วยเหลือ เพราะว่าเมื่อไหร่ชุมชนมีขนาดเล็กเป็นชาวบ้านเล็กๆบางคนไม่รู้ว่าหรือไม่มีเวลาพอที่จะไปแจ้งหน่วยงานที่รู้หรือว่าเขาไม่มีความรู้พอที่รู้ว่าต้องแจ้งใครเราจะเป็นกระบอกเสียงให้เขาหรือว่าเราจะเป็นตัวแทนนั้นแหละที่คอยไปแจ้งในการพัฒนาพื้นที่ชุมชน

๔.๓ กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๓.๑ การวางแผน

กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนนั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบของธรรมาภิบาล มีนโยบายที่จะสานสัมพันธ์อันดีกับชุมชน พร้อมกับพัฒนาเศรษฐกิจ

ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้คนในชุมชนและสังคม^{๔๒} โดยภาคเอกชนจะต้องวางกรอบโครงสร้างเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนให้มีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบต่อที่มีระบบสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่สังคมผูกติดไว้ และหลักการรับผิดชอบต่อที่ควรสร้างความมั่นใจว่าภาคเอกชนมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน และวางระบบที่มีประสิทธิภาพ^{๔๓} มีการกำหนดนโยบายและหลักการดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงสิทธิและความเท่าเทียมกันทั้งของภาคเอกชนและชุมชน ส่งเสริมเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม การการควบคุมและตรวจสอบ^{๔๔} มีการคำนึงถึงเศรษฐกิจทางการเงิน และต้องเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยหัวใจหลักของกระบวนการต่าง ๆ นั้นจะต้องให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดต่อชุมชน มีการปรับปรุงกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ^{๔๕}

ในส่วนของภาครัฐจะมีการประชาคมกันทุกเดือนโดยเชิญเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนหมายถึงบริษัทห้างร้านต่างๆ เข้ามาประชาคมทำเวทีประชาคมว่าบริษัทนี้ได้รับความเดือดร้อนอะไรบ้างและหรือชุมชนได้รับความเดือดร้อนจากบริษัทนี้อย่างไรบ้าง เช่นกลิ่นเสียน้ำเน่า ได้รับผลกระทบอะไรก็มาคุยกันที่เวทีประชาคมแล้วก็แก้ไข เช่น บริษัทกะทิชาวเกาะมีกลิ่นออกมาเขาก็ทำที่กรองกลิ่นคือมาปรึกษาหารือร่วมกันไม่ทะเลาะกันถ้ามีอะไรก็มาปรึกษาหารือที่เวทีประชาคม มีมิตรร่วมกัน เมื่อบริษัทกะทิชาวเกาะทำการแก้ไขแล้วก็เชิญชุมชนที่มีการร้องเรียนว่ามีกลิ่นก็เข้าไปดูพร้อมกัน^{๔๖} มีการพัฒนาศักยภาพพนักงานในองค์กรด้วยการอบรมถือเป็นการพัฒนาคุณภาพโดยมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาบุคลากรของตัวเองไปในทิศทางใดให้เกิดประโยชน์กับชุมชน เอกชนเองต้องรู้ก่อนว่าจะพัฒนาบุคลากรของตัวเองไปในทิศทางใดให้เกิดประโยชน์กับชุมชนถ้าเขาไม่ชัดเจนมันคือการ อย่างเช่นการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นโดยคุณต้องเข้าไปบอกเขาว่าวิธีการทำเป็นอย่างไร ต้องมีการพูดคุยกันก่อนว่าบ้านนี้ขาดอะไร อยากได้อะไร คำว่าในขบวนการต่างๆ ภาคเอกชนเวลานี้ต่างคนต่างทำและบางที่ทำต่อเนื่องด้วย^{๔๗} ภาคเอกชนที่มีเป้าหมายตรงกับ CSR ผลที่จะทำโครงการในรูปแบบนี้ออกไปทำงานอยู่ขณะเข้าทำการสำรวจชุมชนก่อนว่าชุมชนมีปัญหาความต้องการอะไรถ้าเป็นงบประมาณของส่วนราชการไม่ได้ ก็จะส่งต่อให้เอกชนเป็นกิจกรรมของชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเช่นในตำบลหอมเกร็ดแล้วก็มีอยู่หลายๆ องค์กรในกลุ่ม ที่ได้รับงบประมาณจากภาคเอกชนมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องคำว่าความเข้มแข็งระหว่างชุมชน หน่วยงานภาคเอกชน

^{๔๒} สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๓} สัมภาษณ์ พระครูปฐมธีรวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๔} สัมภาษณ์ พระปลัดการุณย์ ฐิตธมโม เลขานุการเจ้าคณะอำเภอสามพราน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๕} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์บุญมา เขมियो ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสรรเพชร อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

ภาครัฐ ภาคประชาชน ต้องรับผิดชอบมากแค่ไหนประชาชนจึงมีความพึงพอใจหรือว่าข้อร้องเรียนต่อบริษัทมาน้อยแค่ไหน สิ่งที่ต้องรับผิดชอบต่อไปก็คือเกี่ยวกับกระบวนการการสร้างความเข้าใจกับประชาชนในชุมชนในพื้นที่ว่าวัตถุประสงค์ของบริษัททำอะไร เพื่ออะไร ประชาชนได้อะไร เมื่อสองฝ่ายเข้าใจกันแล้วผลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือเมื่อสองฝ่ายก็จะเดินด้วยกันไปตลอด ทั้งในส่วนของ การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีหรือว่าเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมต่างๆในเกือบทุกมิติ^{๔๘}

สรุปได้ว่า การวางแผนในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR โดยภาคเอกชนจะต้องวางกรอบโครงสร้างให้มีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบต่อ คำนึงถึงสิทธิและความเท่าเทียมกันอีกทั้งยังส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภาครัฐจัดการประชาคมเพื่อรับข้อร้องเรียนและร่วมกันแก้ไขปัญหา

๔.๓.๒ การดำเนินกิจกรรม

บริษัทคงไม่ได้มองถึงผลกำไรแต่เราลองคิดว่าทำอย่างไรให้องค์กรของเราอยู่ร่วมกับชุมชนได้โดยที่ไม่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกันโดยที่เราไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและชุมชนที่อยู่ข้างนอกก็ใช้ชีวิตได้ผลปกติอันนั้นคือหัวใจหลักของการทำ CSR หรือว่าอันไหนที่มี เขามีชีวิตที่ดีขึ้นเราช่วยได้เราก็จะช่วยให้คนที่เราช่วยได้การสร้างความร่วมมือจากภาครัฐประชาชนและคณะสงฆ์ ซึ่งให้ความสำคัญกับทางชุมชนเป็นลำดับแรกเพราะว่าชุมชนอยู่ติดกับโรงงานแล้วก็อยู่ในพื้นที่ของเรา เราจึงต้องดูแลคุณภาพไม่ส่งผลกระทบของผลเสียต่อเขาหรือมีการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี^{๔๙} ใน การที่จะคิดโครงการอะไรสักอันโครงการนั้นมันต้องมีคุณค่าตัวเองถ้าเราจะทำโครงการกับชุมชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอะไรก็แล้วแต่ต้องยั่งยืนได้ มันก็ต้องได้ผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ต้องได้ผลดีด้วยกัน มันถึงจะผลักดันให้อยากทำ นั่นแหละจุดที่ยากที่สุด ที่ว่าจะทำอย่างไรให้มันเกิดความร่วมมือซึ่งเป็นจุดที่เรายอมรับเลยว่าทำหาย เพราะความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชุมชนก็มีความหลากหลายองค์กรเองก็มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ในการวิเคราะห์กลยุทธ์ของเขาก็จะมี จุดแข็ง จุดที่จะมาเสริมโครงการเหล่านี้เช่นกัน มันจะต้องหาจุดที่ได้รับความพอใจของทั้งสองฝ่าย มันก็จะเกิดเกล้านั้นได้นอกเหนือจากนั้นเอง ถ้ามันทำได้แล้วมันควรจะต่อยอดได้ โครงการอะไรก็แล้วแต่ถ้ามันต่อยอดแล้วเราสามารถเลี้ยงตัวเองได้นะคะโยที่ไม่จำเป็นที่จำต้องเอาเงินมาตั้งงบประมาณทุกปี แต่ว่าเมื่อเริ่มทำไปแล้วสักระยะหนึ่งสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองได้ในโครงการอันนั้นดิฉันถื่อนั้นแหละมันคือกระบวนการสร้างสรรค์คุณค่าที่แท้จริงหรือที่ตอนนี้ ภาษาอังกฤษเขาใช้ กันว่า CSV (corporate social value) มันอาจจะไม่ได้วัดออกมาเป็นตัวเงิน ตอนนีเขามาวัดทางด้านนี้แทน เพราะถ้าวัดทาง ตัวเงินมันอาจจะไม่ได้คุ้มค่านานนั้น แต่ถ้าวัดในด้านคุณค่า อาจจะมากยิ่งขึ้นกว่าปริมาณตัวเงินซะอีก โครงการเหล่านี้ก็เป็น การช่วยสร้างส่งเสริมภาครัฐ ที่ดีให้กับองค์กรสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้ารวมไปถึงชุมชนเองที่อยากเขารู้ว่าการดำเนินการของธุรกิจมันมีการช่วยส่งเสริมหรือแสดงคุณค่าอย่างไรให้กับชุมชนที่เขาตั้งอยู่เพราะฉะนั้นก็เริ่มมีความทางการมากขึ้น บริษัทที่ได้รับรองระบบมาตรฐานก็

^{๔๘} สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาโรโซโปรดักท์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

หลายระบบ มันก็มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานที่เราขอด้วย จึงเป็นที่มา โครงการจึงเริ่มชัดเจนขึ้น แล้วก็มีการตั้งเป้าหมาย มีตัวชี้วัดแล้วก็ติดตามผลซึ่งเราจะแบ่งในด้าน เช่น สุขภาพ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม การศึกษา อยากรู้อะไรกับพนักงานที่รับผิดชอบ ในแง่สุขอนามัยก็มีการสนับสนุน เป็นฮอกกี้ เป็นสมาคม ฮอกกี้แห่งประเทศไทยของกองทัพอากาศเป็นผู้ดำเนินการ ทางบริษัทก็ขอเข้าไป มีส่วนช่วยในการสนับสนุนกีฬาตรงนี้ กีฬานี้ อาจจะยังไม่ค่อยแพร่หลาย ตอนนี้มีการแข่งขันในระดับอินเตอร์เนชั่นแนลที่ผ่านมาก็มีไปแข่งที่หัวหินก็มีหลากหลายประเทศผลการแข่งขันก็ดีมากชนะเลิศหลายครั้งทางเรามีสนับสนุนออกแบบเสื้อให้นักกีฬาใส่ในส่วนขององค์กรเองก็มีการส่งเสริมเรื่องกีฬาแต่มันอาจจะเป็นแบบ CSR ชัดเจนแต่เวลาที่มีกีฬามันก็เหมือนกับว่าก็สามารถที่จะเชิญชวนคนแถวนี้มาร่วมได้ก็เป็นพนักงานแล้วก็เพื่อนร่วมพนักงานแล้วชุมชนข้างเคียงก็มาร่วมเป็นคนในชุมชนของเราที่เป็นในด้านสุขอนามัยส่งเสริมความแข็งแรงออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้แก่พนักงานด้วยอันนี้จะเป็นทางการมากๆ เนื่องจากว่าจังหวัดนครปฐมจัดเข้าเป็นหนึ่งในที่จะต้องจัดก็เป็นมีอุตสาหกรรมระบบนิเวศนั้นหมายความว่าองค์กรต้องศึกษาว่าอุตสาหกรรมเชิงนิเวศมีมาตรฐานรายละเอียดอย่างไรเนื่องจากว่าเราเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมันก็จะมีการกำหนดที่เราควรจะต้องศึกษาเพื่อว่าในอนาคตเราอาจจะต้องนำมาตรฐานนี้มาใช้ให้ได้ให้ครบจึงจะเป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในจังหวัดนี้ได้ดีเราก็เลยมองว่าสำคัญ Eco Factory จะมีประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดบางอย่างซึ่งเราสามารถจะเอาโครงการ CSR เข้าไปเชื่อมโยงได้เพื่อทำให้เราสามารถที่จะบรรลุตัวชี้วัดของมาตรฐานด้านอุตสาหกรรมเชิงนิเวศเช่นได้แก่เรื่องพื้นที่สีเขียวความหลากหลายทางชีวภาพการกระจายรายได้ด้านชุมชนการมีส่วนร่วมกับชุมชนและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตชุมชนนั้นคือที่มาหลายๆด้านที่นำเสนอไปนะคะเพราะว่าเราก็จะได้มีเป้าหมายว่าดีเราก็จะเชื่อมโยงแล้วมีกลยุทธ์ในการที่จะเชื่อมโยงโครงการของเราให้มันเหมาะสมกับข้อกำหนดตรงนั้นในส่วนที่เราสนใจของชุมชนถ้ามองเข้าไปในสัก ๕ กิโลเมตรที่เราอยู่รอบรอบแล้วก็อยากจะอยู่กับชุมชนอย่างดีรับเส้นสืบเนื่องจากที่เราไปร่วมกิจกรรมครั้งคราวกับทางโรงเรียนวัดสรรเพชญ์ไปปลูกดอกดาวเรือง ซึ่งอยู่ในชุมชนของเราก็เลยไปขอความร่วมมือในการที่ว่าถ้าเราอยากจะเพิ่มพื้นที่สีเขียวกับทางโรงเรียนแล้วก็มีการสนับสนุนในด้านการศึกษาไปด้วยน่าจะเป็นอะไรที่เข้ากับแนวทางของเราถ้าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเราก็จะมีทางด้านเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมแล้วก็มีเจ้าหน้าที่ที่ทำทางด้านโครงการ CSR เข้าไปก็คือเข้าไปพูดคุยกับทางโรงเรียนถามผู้อำนวยการแล้วก็ขออนุญาตท่านเจ้าอาวาสเพื่อที่จะหาความร่วมมือกันในการที่จะจัดทำโครงการซึ่งตอนนี้ก็มีการปรับปรุงพื้นที่บางอย่างในด้านที่เป็นพื้นที่สีเขียวแล้วก็ในปี ๖๑ นี้เรามองว่าเราอยากทำเรื่องการเกษตรที่ทางโรงเรียนเขาสนใจอยู่แล้วเราไปคุยผมว่าทางโรงเรียนเดี่ยวเขาสนใจปลูกพืชสมุนไพรซึ่งเราก็เคยคิดตั้งแต่แรกแล้วว่าเธอดินะปลูกแล้วไม่ใช่สารเคมีเด็กนักเรียนก็ได้รับประทานไม่มีสารพิษเพราะโรงเรียนเขามีความสามารถอยู่แล้วในระดับหนึ่งเลยมีศักยภาพเราก็เลยเข้าไปช่วยกันต่อยอดดีไหมเราก็ช่วยสนับสนุนในบางส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องเมล็ดพันธุ์ค่าสนับสนุนการดำเนินงานทางเราอาจจะยังไม่เก่งกว่าทางโรงเรียนด้วยซ้ำไปแต่เราอาจจะไปสนับสนุนและคอยติดตามการดำเนินงานตรงนี้เพราะเราก็หวังว่าเขาเป็นตัวอย่างที่ดีได้ก็จะมีคนอื่นที่มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมชมบ้างก็น่าจะเป็นการ

ขยายให้มันต่อยอดไปได้แล้วก็ตั้งใจว่าปลายปีเราจะจัดวันรักษ์สิ่งแวดล้อมของเราจะจัดช่วงเดือนธันวาคม^{๕๐}

สรุปได้ว่า การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR บริษัทคงไม่ได้มองถึงผลกำไรแต่มองถึงการอยู่ร่วมกันกับชุมชนได้โดยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน การทำโครงการกับชุมชนเป็นจุดที่ยากที่สุดเพราะความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียชุมชนก็มีความหลากหลายองค์กรเองก็มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์กลยุทธ์ซึ่งต้องหาจุดที่ได้รับความพอใจทั้งสองฝ่ายและสามารถต่อยอดเพื่อเลี้ยงตัวเองได้ ทั้งด้านสุขภาพ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม และการศึกษา จากการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน เช่น การปลูกดอกดาวเรือง การสนับสนุนทุนการศึกษา การปรับปรุงพื้นที่สีเขียวในการปลูกพืชสมุนไพร

๔.๓.๓ การติดตามผล

ในการจัดกิจกรรมถือเป็นการยกระดับของชุมชนเพราะว่าการจัดกิจกรรมทุกครั้งจะเป็นการพัฒนาเข้าไปในชุมชนแต่ที่มันก็น้อยมันไม่เต็มอัตราไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์^{๕๑} ซึ่งกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นควรประกอบไปด้วยมนุษย์เป็นหลักที่สำคัญที่สุดในการนำปัญญาในการพัฒนา สังคมเป็นการจัดวางรูปแบบเพื่อเป็นเครื่องมือและเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการธรรมชาติควรมองให้เป็นส่วนหนึ่งใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่มีการผลิตและพัฒนาเครื่องมือต่างๆที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา^{๕๒} กระบวนการในการสร้างความร่วมมือเรา ไปกำหนดเป้าหมายร่วมกันอย่างที่เขาบอกเราก็ต้องมีการวิเคราะห์ในการพูดคุยกันแล้วก็เอาข้อมูลที่ผ่านมา กำหนด มีการกำหนดแยกเป็นวัดโรงเรียนเป็นขอบเขตในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ จะมีการไปดูว่าโรงเรียนยังขาดอะไรบ้างอยากให้เราช่วยเหลืออะไรบ้าง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเขาก็จะมีการแจ้งมาว่าปีนี้เราจะมีแผนในการพัฒนาเรื่องลอกคลองเพื่อการระบายน้ำ โดยมีการทำกิจกรรมต่างๆ หรือว่าส่งเสริมก็คือองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นสื่อกลางกับชาวบ้าน ลงลึกอีกไปก็คือจะเป็นกำนันผู้นำชุมชนประสานงานให้เราว่าปีนี้เขาจะไปลอกคลองตัดต้นไม้ไปช่วยชาวบ้านลอกคลอง ลอกคูทางสัญจรที่เป็นคนส่งน้ำก็ก็เป็นความร่วมมือสุดท้ายก็คือเราก็ไปถามชาวบ้านไปดูข้อเท็จจริงก่อนแล้วก็เอาข้อมูลเพิ่มเติมมานั่งประกอบกันแล้วก็ประเมินเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีทุกๆ ปีซึ่งเราก็จะมีงบประมาณใส่ลงไปให้หัวข้อนั้นแล้วก็ทุกเดือนเราก็จะมีการประชุมติดตามผลอย่างเป็นระบบว่าแต่ที่เราวางไว้เราได้ดำเนินการไว้ติดปัญหาอะไรอย่างไร^{๕๓} แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ คือการทำให้ธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างสมดุล โดยอยู่ภายใต้หลักความพอประมาณ มีเหตุผล และการบริหารความเสี่ยงภายใต้ความรู้และคุณธรรมในการประกอบธุรกิจ

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางสาวบุญจิรา วงศ์สุไร ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๕๒} สัมภาษณ์ นางลูกจันทร์ แก้วเกร็ด ประธานชุมชน ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๕๓} สัมภาษณ์ นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

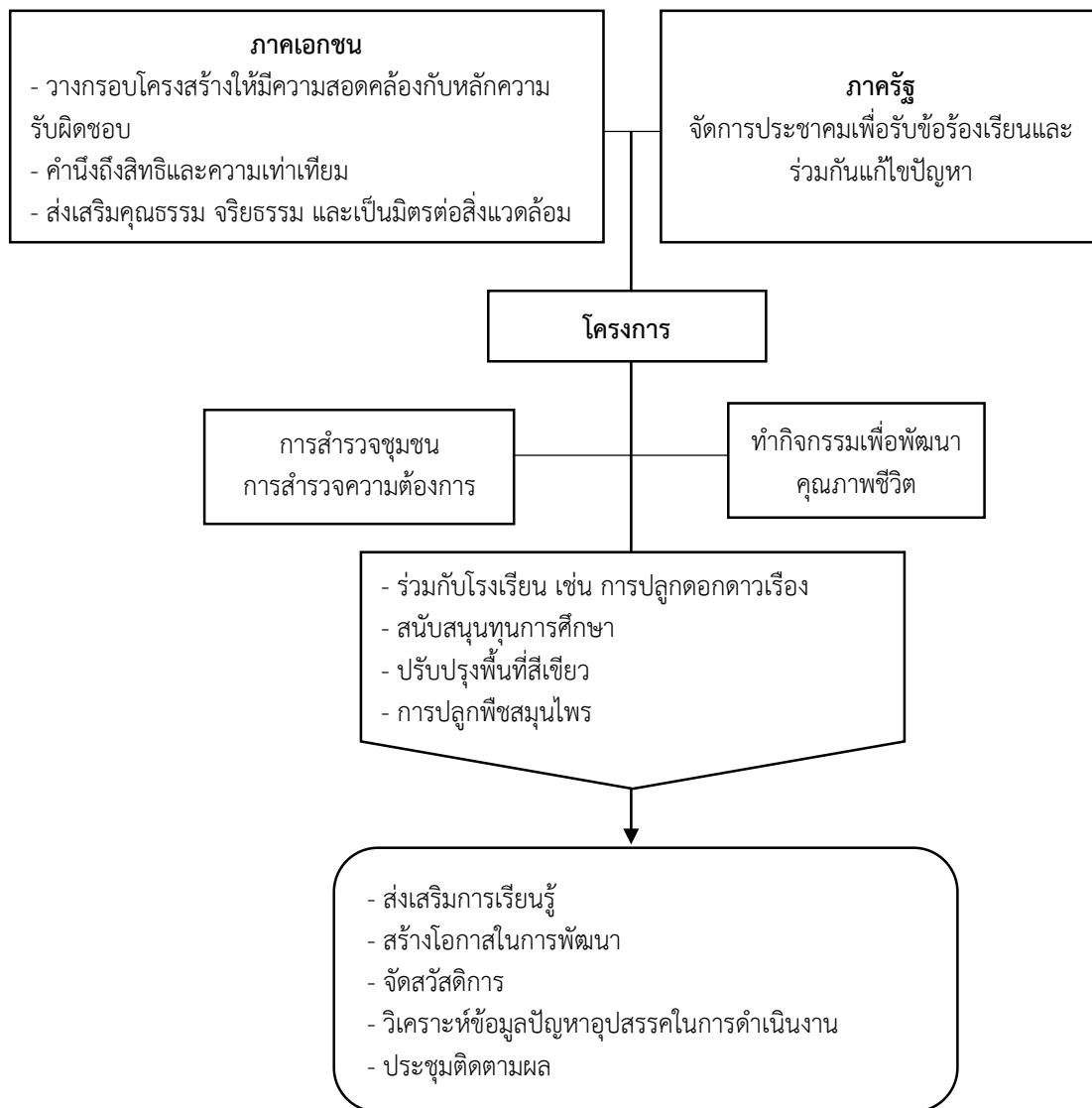
เพราะการดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงกำไรเพียงอย่างเดียว อาจไม่ใช่หลักประกันของการเติบโตและพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่พนักงานเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเอง จัดสวัสดิการอย่างเหมาะสม หรือจัดหาวิธีการช่วยแก้ไขปัญหาประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือให้ความร่วมมือในระดับโลก ผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งหลักการหรือแนวคิดของ CSR ก็กับการประกอบธุรกิจ^{๔๔} โดยพัฒนากระบวนการมาจากหลักของการวิเคราะห์บริษัท นั่นก็คือหลัก SWOT ซึ่งถือเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ระบบการดำเนินการต่างๆให้เกิดความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีการวัดผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ด้วยการพัฒนาความรู้ที่เชื่อมโยงกระบวนการทุกขั้นตอนเข้าด้วยกันจากบ้าน ชุมชน สังคม โรงเรียน บริษัท และภาครัฐ^{๔๕} และต้องมีการต่อยอดเชื่อมโยงแนวคิด กระบวนการของชุมชนในแต่ละพื้นที่ในการเข้าถึงชุมชนและร่วมกันพัฒนา เป็นตัวเชื่อมพลังชุมชนต่างๆกับภาคเอกชน^{๔๖}

สรุปได้ว่า การติดตามผลการดำเนินความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR เป็นการยกระดับชุมชนโดยให้ภาครัฐเป็นสื่อกลางในประชุม และวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ประชุมติดตามผลอย่างเป็นระบบมีปฏิสัมพันธ์อย่างสมดุลภายใต้หลักพอประมาณ มีเหตุผล เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างโอกาสในการพัฒนา จัดสวัสดิการ ด้วยการพัฒนาที่เชื่อมโยงกระบวนการจากบ้าน ชุมชน สังคม โรงเรียน บริษัท และภาครัฐ

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายธีระพนธ์ ว่องสารกิจ ผู้จัดการ บริษัท วีที คอมพิวเตอร์ เทคดิง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นางสาวอาภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิ้ล ออร์่า จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายอุทัย ศรีวงษา ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

แผนภาพที่ ๔.๖ กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

สรุปได้ว่ากระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

บริษัท ไทยวัฒนาโรชีโปรดักต์ จำกัด บริษัทคงไม่ได้มองถึงผลกำไรแต่เรามองถึงว่าทำอย่างไรให้องค์กรของเราอยู่ร่วมกับชุมชนได้โดยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกันโดยที่เราไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและชุมชนที่อยู่ข้างนอกก็ใช้ชีวิตได้ผลปกตินั่นคือหัวใจหลักของการทำ CSR หรือว่าสิ่งไหนที่ทำให้ชุมชนมีชีวิตที่ดีขึ้นเราช่วยได้เราก็จะช่วยให้คนที่เราช่วยได้การสร้างความร่วมมือจากภาครัฐประชาชนและคณะสงฆ์ ซึ่งให้ความสำคัญกับทางชุมชนเป็นลำดับแรกเพราะว่าชุมชนอยู่ติดกับโรงงานแล้วก็อยู่ในพื้นที่ของเรา เราจึงต้องดูแลคุณภาพไม่ส่งผลกระทบต่อเขาหรือมีการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ช่อเฮง จำกัด ในการทำโครงการกับชุมชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นต้องยั่งยืน จะต้องได้ผลประโยชน์ทั้งสองฝ่ายถึงจะผลักดันให้อยากทำ นั่นคือจุดที่ยากที่สุดที่ว่าจะทำยังไงให้มันเกิดความร่วมมือซึ่งเป็นจุดที่เรายอมรับเลยว่าท้าทาย เพราะความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชุมชนก็มีความหลากหลายองค์กรเองก็มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ในการวิเคราะห์กลยุทธ์ของเขาก็จะมีจุดแข็ง จุดอ่อนที่จะมาเสริมโครงการเหล่านี้เช่นกัน แต่ว่าเมื่อเริ่มทำไปแล้วสักระยะหนึ่งสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองได้ในโครงการอันนั้นถือว่านั่นแหละคือกระบวนการสร้างสรรค์คุณค่าที่แท้จริงหรือที่ตอนนี้ภาษาอังกฤษเขาใช้กันว่า CSV (corporate social value) มันอาจจะไม่ได้วัดออกมาเป็นตัวเงิน แต่ถ้าวัดในด้านคุณค่าอาจจะมากกว่าปริมาณตัวเงินซะอีก แล้วก็มีการตั้งเป้าหมาย มีตัวชี้วัดแล้วก็ติดตามผลซึ่งเราจะแบ่งเป็นด้าน เช่น สุขภาพ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม การศึกษา ในแง่สุขอนามัยก็มีการสนับสนุนเป็นสมาคมฮอกกี้แห่งประเทศไทยของกองทัพอากาศเป็นผู้ดำเนินการ ทางบริษัทก็ขอเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยในการสนับสนุนกีฬาตรงนี้ ตอนนี้มีการแข่งขันในระดับอินเตอร์เนชั่นแนลมีหลากหลายประเทศมีสนับสนุนออกแบบเสื้อให้นักกีฬาใส่ในส่วนของตัวเองก็มีการส่งเสริมเรื่องกีฬาแต่มันอาจจะแบบ CSR ชัดเจนแต่เวลาที่มีกีฬามันก็เหมือนกับว่าก็สามารถที่จะเชิญชวนคนแถวนี้มาร่วมได้ก็เป็นพนักงานแล้วก็เพื่อนร่วมพนักงานแล้วชุมชนข้างเคียงก็มาร่วมเป็นคนในชุมชนของเราที่เป็นในด้านสุขอนามัยส่งเสริมความแข็งแรงออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้แก่พนักงานด้วย อันนี้จะเป็นทางการมากๆ เนื่องจากว่าจังหวัดนครปฐมจัดเข้าเป็นหนึ่งในที่จะต้องเป็นอุตสาหกรรมระบบนิเวศน์นั้นหมายความว่าองค์กรต้องศึกษาว่าอุตสาหกรรมเชิงนิเวศมีมาตรฐานรายละเอียดอย่างไรเนื่องจากว่าเราเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมันก็จะมีข้อกำหนดที่เราควรจะต้องศึกษาเพื่อว่าในอนาคตเราอาจจะต้องนำมาตรฐานนี้มาใช้ เราก็เลยมองว่าสำคัญ Eco Factory จะมีประเด็นที่เป็นตัวชี้วัดบางอย่างซึ่งเราสามารถจะเอาโครงการ CSR เข้าไปเชื่อมโยงได้เพื่อทำให้เราสามารถที่จะบรรลุตัวชี้วัดของมาตรฐานด้านอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เช่น เรื่องพื้นที่สีเขียวความหลากหลายทางชีวภาพการกระจายรายได้ด้านชุมชนการมีส่วนร่วมกับชุมชนและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตชุมชนนั่นคือที่มาหลายๆด้านที่นำเสนอไปเพราะว่าเราก็จะได้มีเป้าหมายว่าเราจะเชื่อมโยงแล้วมีกลยุทธ์ในการที่จะเชื่อมโยงโครงการของเราให้มันเหมาะกับข้อกำหนดตรงนั้นในส่วนที่เรามองในแง่ของชุมชน

บริษัท แสงโสม จำกัด กระบวนการในการสร้างความร่วมมือไปกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ต้องมีการวิเคราะห์ในการพูดคุยกันแล้วเอาข้อมูลที่ผ่านมากำหนด มีการกำหนดแยกเป็นวัด โรงเรียน เป็นขอบเขตในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ จะมีการไปดูว่าโรงเรียนขาดอะไรบ้าง อยากรู้ให้ช่วยเหลืออะไรบ้าง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะมีการแข่งขันมาว่าปีนี้มีแผนในการพัฒนาเรื่องลอกคลองเพื่อการระบายน้ำ โดยมีการทำกิจกรรมต่างๆ หรือว่าส่งเสริมก็คือองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นสื่อกลางกับชาวบ้าน ลงลึกอีกไปก็คือจะเป็นกำนันผู้นำชุมชนประสานงานให้ช่วยชาวบ้านลอกคลอง ลอกคูทางสัญจรที่เป็นคนส่งน้ำ ความร่วมมือสุดท้ายก็คือไปถามชาวบ้านไปดูข้อเท็จจริงก่อนแล้วก็เอาข้อมูลเดิมมาประกอบกันแล้วประเมินมาเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีทุกๆ ปีซึ่งก็จะมีการประเมินลงไป ในหัวข้อนั้นแล้วทุกเดือนจะมีการประชุมติดตามผลอย่างเป็นระบบว่าที่เราวางไว้เราได้ดำเนินการไว้ติดปัญหาอะไรอย่างไร

บริษัท วีที คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี จำกัด แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ คือ การทำให้ธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างสมดุล โดยอยู่ภายใต้หลักความพอประมาณ มีเหตุผล เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่พนักงานเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเอง จัดสวัสดิการอย่างเหมาะสม หรือจัดหาวิธีการช่วยแก้ไขปัญหาประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่น หรือให้ความร่วมมือในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งหลักการหรือแนวคิดของ CSR ก็กับการประกอบธุรกิจ

บริษัท แองเจิล ออรา จำกัด โดยพัฒนากระบวนการมาจากหลักของการวิเคราะห์บริษัท นั่นก็คือหลัก SWOT ซึ่งถือเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ระบบการดำเนินการต่างๆ ให้เกิดความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีการวัดผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ด้วยการพัฒนาความรู้ที่เชื่อมโยงกระบวนการทุกขั้นตอนเข้าด้วยกันจากบ้าน ชุมชน สังคม โรงเรียน บริษัท และภาครัฐ

บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด มีการต่อยอดเชื่อมโยงแนวคิด กระบวนการของชุมชนในแต่ละพื้นที่ในการเข้าถึงชุมชนและร่วมกันพัฒนา เป็นตัวเชื่อมพลังชุมชนต่างๆ สนับสนุนและคอยติดตามการดำเนินงาน

๔.๔ ปัญหาและอุปสรรคความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

๔.๔.๑ ปัญหาและอุปสรรคของชุมชน

การขาดความเข้าใจในประโยชน์ของ CSR ผู้บริหารส่วนหนึ่งยังมองงาน CSR จากกรอบความคิดเรื่อง ต้นทุน-ผลประโยชน์ระยะสั้น ขาดความรู้และความเข้าใจซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุจุดประสงค์^{๕๗} ทรัพยากรที่สนับสนุนงาน CSR ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณและบุคลากรงบประมาณในโครงการด้าน CSR นอกจากนี้ ในหลายบริษัท งาน CSR ถูกจัดให้รวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของงานประชาสัมพันธ์หรืองานการตลาด แทนที่จะมีส่วนงานรับผิดชอบโดยตรง ทำให้ต้องแบ่งบุคลากรที่ทำงานด้านประชาสัมพันธ์หรือการตลาดมารับผิดชอบต่องาน CSR ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจในเนื้อหา CSR จริง ส่งผลให้กิจกรรมด้าน CSR ออกมาในเชิงของการตลาดและการประชาสัมพันธ์มากกว่าจะเป็นการเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาในสังคมอย่างจริงจัง^{๕๘} การเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของชุมชน ในหลายบริษัท การดำเนินการด้าน CSR ถูกผลักดันมาจากผู้บริหารระดับสูง ชุมชนจึงเข้าใจว่าบริษัทมีเจตนาที่ดีที่ต้องการเข้ามาช่วยเหลือ ไม่ใช่ต้องการทำเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝง ดังนั้น การเข้าถึงชุมชนและการสร้างการยอมรับของชุมชนต่อกิจกรรม CSR

^{๕๗} สัมภาษณ์ พระครูปฐมธีรวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม, ๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๕๘} สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพูด อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

จึงเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนและต้องการผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้มาก^{๕๙} ผู้บริโภค พนักงาน และภาครัฐไม่ได้ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง รวมถึงความไม่พร้อมของหน่วยงานสาธารณสุข^{๖๐}

อุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำโครงการ CSR ที่พนักงานบริษัทต้องลงไปทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน คือ ความยากลำบากในการสื่อสารให้ชุมชนเข้าใจว่าบริษัทมีเจตนาที่ดีที่ต้องการเข้ามาช่วยเหลือ ไม่ใช่ต้องการทำเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝง ดังนั้น การเข้าถึงชุมชนและการสร้างการยอมรับของชุมชนต่อกิจกรรม CSR จึงเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อนและต้องการผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้มาก^{๖๑} อีกทั้งโรงงานที่เขาเข้ามา ก็มีทั้งดีและไม่ดีและบางที่ก็เข้ามาแก้ปัญหาในชุมชนคนเขาก็เอายาเสพติดมา บางโรงงานเขาก็ควบคุมดีก็ไม่มีปัญหาอะไร บางที่การพักอาศัยห้องเช่าที่ใกล้เคียงโรงงานมีมากก็จะแออัดอยู่ในชุมชนนั้นๆ ทำให้เกิดการดูแลยาก^{๖๒}

๔.๔.๒ ปัญหาและอุปสรรคของภาครัฐ

ภาคเอกชนหากพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับชุมชนก็ต้องเรียกคุยกันมันต้องแก้ไขอะไร หากไม่ออกมาคุยก็จะเกิดปัญหาและก่อให้เกิดความวุ่นวาย^{๖๓} ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการบริหารเงินกับภาคเอกชนในการคุยรายละเอียดที่แน่ชัด โดยที่ทางภาคเอกชนจะต้องเป็นชุมชนต้นแบบพัฒนา ซึ่งหากภาคเอกชนนำทุนมาลงเราทั้งสองก็พร้อมจะให้ความร่วมมือ แต่บางครั้งปัญหาไม่ได้อยู่ที่เอกชน ปัญหาอยู่ที่ชุมชนตั้งรับยังไงแล้วจะทำยังไงเขาบอกปัญหาตรงนี้พุงนี้มันอยู่ที่ผู้นำอะไรต่างๆ ปัญหาของเราไม่ได้ส่วนมากก็แสดงว่าเจตย์ของคนรุ่นใหม่แค่จะเอาออกมาพร้อมกับชุมชนมันคืออะไร^{๖๔} การเข้าถึงและการตอบสนองความต้องการของชุมชนในหลายบริษัท การดำเนินการด้าน CSR จะถูกผลักดันมาจากผู้บริหารระดับสูงซึ่งมักจะเป็นเพียงการกำหนดทิศทางหรือมุมมองกว้าง ๆ ถึงประเด็นที่ผู้บริหารสนใจ เช่น เรื่องการศึกษาของเด็กในชนบท หรือเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากการศึกษา วิเคราะห์ หาความต้องการของชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมาย เช่น ปัญหาสำคัญของชุมชนในช่วงเวลานั้นเป็นปัญหาภัยแล้ง แต่นโยบาย CSR ของบริษัทต้องการทำเรื่องการศึกษา ทำให้ผู้ปฏิบัติด้าน CSR ของบริษัทจึงไม่สามารถจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ให้กับชุมชนได้^{๖๕}

^{๕๙} สัมภาษณ์ พระปลัดการุณย์ ฐิตธมโม เลขานุการเจ้าคณะอำเภอสามพราน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๐} สัมภาษณ์ พระครูสมุห์บุญมา เขมियो ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสรรเพชร อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๑} สัมภาษณ์ นางลูกจันทร์ แก้วเกร็ด ประธานชุมชน ตำบลท่อมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๓} สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๔} สัมภาษณ์ นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๕} สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่อมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

๔.๔.๓ ปัญหาและอุปสรรคของภาคเอกชน

ภาคเอกชนจะไม่ค่อยมีปัญหา เนื่องจากเขาอยากให้เราช่วยอะไรเราก็ให้ความร่วมมือช่วยเหลือตลอดเวลาเช่นการลોકคูลอง ในบางโครงการที่มันใหญ่ๆ เราก็แค่ช่วยสนับสนุนงบประมาณบางส่วนแต่ในเรื่องของภาพรวมแล้วเราก็ไม่ได้มีปัญหาบ่อยครั้งในอดีตที่บางคนอาจจะคิดว่าเราทำเพื่อสร้างภาพแต่จริงๆ แล้วมันก็เหมือนที่พระท่านสอนการปิดทองควรปิดทั้งหน้ากับปิดทั้งหลัง ชาวบ้านจะรู้ได้ยังไงว่าปิดทองพระมันจะสวยได้ไงเป้าหมายเดียวกันว่าเราก็ทำทั้งหมดเราต้องพยายามจะทำบางคนก็อาจจะเข้าใจอันนี้ปัญหาเรื่องความเข้าใจ แม้กระทั่งที่มีแผนปฏิบัติการดูแลชุมชนดูแลประชาชนจริงๆ เราก็ต้องบอกว่าเป้าหมายเราเป็นนโยบายหลักในการดูแลพัฒนาชุมชนไปด้วยกันเมื่อก่อนคุณเพราะคุณอยู่ที่นั่นเหมือนกันที่นี่ก็เหมือนโรงเหล้าทั่วไปที่อยู่ที่นี่บางทีเมื่อก่อนโรงเหล้าอยู่ตั้งสันโดษอยู่ในท้องทุ่งนาแต่พบว่าโลกเรามาตั้งความเจริญมันเข้ามาเรื่อยๆ โรงงานอยู่กลางชุมชนอะไรประมาณนี้ก็อย่างที่บอกเราก็ต้องช่วยกันพัฒนาไปด้วยกันก็มีปัญหาบ้างบางคนอาจจะเข้าใจนิดหน่อยก็ไม่ได้มีปัญหาอะไรมากมายแต่ส่วนมากก็ประสบความสำเร็จ^{๖๖} ในโครงการหนึ่งเราก็จะตอบสนองเขาได้ในทิศทางไหนหรือว่าเขาจะขอกำลังสนับสนุนไปในทิศทางใดหรือว่าเขามีคำแนะนำว่าในส่วนนี้เลยพื้นที่ภาครัฐอาจจะมึงรับรองขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เราจะไม่ทำให้ชุมชนรอบข้างเราได้รับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากโรงงานของเราที่ตั้งอยู่ที่นั่นปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาส่วนที่ ๓ เพราะว่าเราก็เป็นหนึ่งคนที่อยู่ในชุมชนนั้นเหมือนกันเหมือนในสังคมที่อยู่ที่มีในเรื่องของกลิ่นเหม็นกลิ่นแสบกลิ่นแสบมันมีก็ถูกลิ่นมันไม่พึงประสงค์และพัฒลมันพัดไปเราก็เราต้องรีบเข้าไปดูแลซึ่งเข้าไปแก้ไขในชุมชนก็หมดปัญหาเหล่านั้นทั้งหมดไป^{๖๗}

กิจกรรมที่ทำนี้เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง ซึ่งทางภาคเอกชนก็หวังว่าจะได้ทำตามแผนงานเราต้องสร้างความไว้วางใจกับชุมชนมันถึงเวลาที่ว่าเรากับชุมชนต้องเป็นอะไรที่ไว้วางใจกันบางอย่างก็อาจจะรู้ว่าเราทำอะไรในแง่ของการดำเนินธุรกิจแต่เขาอาจจะยังไม่รู้ว่าเราเข้าไปรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยการในแง่ของภาพผู้ประกอบการอาจจะยังไม่ได้เห็นภาพนี้ เราเองพูดออกไปเราและอยากจะเปิดโอกาส เราอาจจะเจอพันธมิตรที่อาจจะพูดคุยแล้วก็แสวงหาความร่วมมือเพิ่มเติมได้เปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อเอามาใช้ในการพัฒนาแต่งงานของเราด้วย^{๖๘} ถึงแม้ว่าบางบริษัทอยากจะปรับปรุงการดำเนินงานของบริษัทให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น แต่จะส่งผลถึงต้นทุนสูงในการผลิตทำให้บริษัทต้องตั้งราคาสินค้าและบริการสูง ผู้บริโภคก็จะได้รับผลกระทบต่อการบริโภค^{๖๙} ปัญหาอีกส่วนเกิดจากความเข้าใจผิดของพนักงานต่อกิจกรรม CSR และไม่ให้ความร่วมมือ เพราะบ่อยครั้งที่กิจกรรมด้าน CSR ของบริษัทต้องขออาศัยความร่วมมือจากพนักงานในบริษัท แต่พนักงานส่วนหนึ่ง

^{๖๖} สัมภาษณ์ นายสุรัชย์ จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

^{๖๗} สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักท์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๘} สัมภาษณ์ นางสาวบุญจิรา วงศ์สุรไกร ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเอง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๖๙} สัมภาษณ์ นายธีระพันธ์ ว่องสารกิจ ผู้จัดการ บริษัท วีที คอมพรีตส์ เทรดิง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

มักมองว่าเป็นการเพิ่มภาระงานโดยไม่ได้ผลตอบแทนเพิ่ม เพราะสิ่งขอให้ทำไม่ใช่หน้าที่หลักของเขา จึงไม่ได้รับความร่วมมือจากพนักงาน เว้นแต่จะถูกบังคับให้ไปร่วมงาน^{๗๐} นอกจากนี้แล้วในการดำเนินการด้าน CSR ส่วนหนึ่งมองว่า รัฐบาลยังไม่ได้ให้การสนับสนุนงานด้าน CSR มากนัก ยังไม่เพียงพอจะสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจทุกแห่งดำเนินงาน CSR^{๗๑}

๔.๕ แนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๕.๑ แนวทางความร่วมมือของภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐต้องให้ความร่วมมือ ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ทั้งในด้านงบประมาณ สวัสดิการ การคุ้มครองตามที่สิทธิมนุษยชนสมควรจะได้รับการปรับปรุงกฎหมายเดิม การปรับปรุงกฎหมายใหม่ การพัฒนากลไกขับเคลื่อน และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ระบบสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบครอบคลุมจำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เช่น มีการดำเนินงานจัดสวัสดิการสังคมตามองค์ประกอบ ๔ ด้านหลัก ประกอบด้วย การบริการสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การประกันสังคม และการช่วยเหลือเกื้อกูลของภาคประชาชน^{๗๒} รัฐต้องเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงาน ให้เกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย รัฐต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รัฐต้องสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยมุ่งให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม อีกทั้งการสนับสนุนต้องซื้อสุจริต และยุติธรรม^{๗๓} การจัดการเกี่ยวกับการดูแลแรงงานต่างด้าวในพื้นที่โรงงานตัวเองเพราะว่าชาวต่างด้าวไม่ค่อยได้รักษาความสะอาด ลดปัญหาขยะ ปัญหาเรื่องน้ำ^{๗๔} และให้ภาคเอกชนลงมาดูแลในพื้นที่สอบถามชุมชนถึงผลกระทบที่ได้รับเพราะคือการอยู่ร่วมกันของภาคเอกชนกับชุมชน หากขยะมันเยอะสุขภาพเสียอะไรโรคภัยก็ตามมาชาวบ้านเขาอยู่เดิมโรงงานมาปลูกทีหลัง เพราะเขาไม่ได้เป็นโซนๆบ้านจัดสรร เขาก็ไม่ให้อุตสาหกรรมเขาไป อย่างทางแถวชลบุรีอยุธยาตึกสูงเป็นเขตอุตสาหกรรมมันก็เป็นอุตสาหกรรมอย่างเดียวไม่มีที่อยู่อาศัย แต่ของเราปะปนกันอยู่ในอุตสาหกรรมด้วยทั้งที่อยู่อาศัยด้วยมันก็เกิดปัญหาปัญหาที่จะตามมาปัญหามันก็จะเกิดขึ้นอยู่แล้ว^{๗๕}

^{๗๐} สัมภาษณ์ นางสาวอภาภรณ์ อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิ้ล ออร์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๗๑} สัมภาษณ์ นายอุทัย ศรีวงษา ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

^{๗๒} สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรรถพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพุท อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๗๓} สัมภาษณ์ พระปลัดการุณย์ ฐิตธมโม เลขานุการเจ้าคณะอำเภอสามพราน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๗๔} สัมภาษณ์ นางลูกจันทร์ แก้วเกร็ด ประธานชุมชน ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๗๕} สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

๔.๕.๒ แนวทางความร่วมมือของภาคเอกชน

ภาคเอกชนควรจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนในมุมมองบางที่มันต้องคิดนอกกรอบบ้างถ้าเขายังยืนอยู่ในกรอบของเขาคือต้องไปโครงการในพระราชดำริอย่างนี้เขาไม่เห็นหรือเขาไม่รู้แต่ว่าโครงการพระราชดำริดีมากเลยมันมีทั้งเศรษฐกิจพอเพียงสร้างอาชีพชุมชนนั้นมันไม่ได้ถอยหลังออกมาดูว่าเรากำลังจะสนับสนุนอะไรตัวจริงๆคืออะไรก่อนแค่จะไปทำงานร่วมกันในชุมชนในกิจกรรมนั้นหรือเรากำลังจะสร้างงานในชุมชนถ้าเขารู้ว่าตัวเองจะทำอะไรเอกชนต้องชัดเจนก่อนว่าคุณอยากได้จากการออกไปทำ CSR ของบริษัท เป้าหมายของเราคือบุคลากรที่จะออกไป relax ที่จะออกไปมีกิจกรรมสังสรรค์เสวนาร่วมกันแบบสบายสบายมันไม่ใช่แค่ไปเพื่อไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์ เพราะฉะนั้นถามว่ารัฐบาลอย่างการประกอบของน้ำมันและงานนะแต่ไม่ได้ที่ท่องเที่ยวนี้คือคืออุปสรรคและปัญหาของเอกชนคนจะตายเห็นมันมานั้นแหละ^{๗๖} ชุมชนกับบริษัทที่อยู่ในชุมชนหันหน้าเข้าหากันหรือกันถ้าเกิดเราไม่มีเหตุไม่มีอะไรก็มาคุยกันถ้าเกิดมีเหตุมีอะไรอย่างทำให้คนอื่นเดือดร้อนเพราะฉะนั้นการแก้ไขเป็นจริงๆถ้าต่างคนต่างหันหลังมันก็จะยากเวลามีเหตุมีปัญหาค่อยมาแล้วก็มาหากันเพราะฉะนั้นต้องสร้างความคุ้นเคยให้กับเขาทั้งหมดให้เขาร่วมกันเข้ามารู้จักกันและการแก้ไขมันจะดีขึ้นเยอะ^{๗๗} การสร้างความเข้าใจในเบื้องต้นการขยายผลในส่วนของบริษัทภาคเอกชนอื่นได้ทุกมิติทุกภาคส่วนนี้ไม่ว่าจะเป็นบริษัทไหน ภาคเอกชนส่วนใหญ่อยากให้เราเข้าร่วมทางทำเป็น Open House เปิดโรงงานให้ประชาชนดูว่าทำอะไรบ้างซึ่งประชาชนแหละเวลานั้นคิดว่าเป็นของเราปล่อยมาแต่จริงๆ อาจจะเป็นเรื่องของกระบวนการที่เกิดมลพิษอย่างไรบ้างโรงงานมีมาตรการควบคุมอย่างไรบ้างเพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจเพราะโรงงานยังไม่ได้ก่อเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมเพราะบางที่โรงงานมาตั้งก่อนประชาชนมาอยู่ที่หลังใช้ไหมมันทำอะไรไม่ได้^{๗๘}

๔.๕.๓ แนวทางความร่วมมือของชุมชน

เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนสำคัญที่สุดต้องไปค้นหาข้อเท็จจริงว่าในพื้นที่ชุมชนต้องการมากกว่าการที่เราอยากจะให้ บางครั้งเขาอาจจะไม่อยากจะ ฉะนั้นการที่ดีที่สุดการสร้างความร่วมมือการปรึกษาหารือหรือทำความเข้าใจร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมกันอยากจะทำเรื่องอะไรเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและพัฒนาด้านการศึกษาองค์กรแสงโสมเช่นโรงเรียนบ้านหอมเกร็ดหรือวัดหอมเกร็ดบริษัทมีงบประมาณให้ทุกๆปีเป็นสวัสดิการทั้งที่องค์กรไม่ได้แสงอะไรตรงนั้นนอกจากนั้นแล้วยังมีทีมอาจารย์มาช่วยดูแลเรื่องการศึกษาแนะนำซึ่งอาจารย์ที่มาก็เป็นอาจารย์ระดับที่โรงเรียนชั้นนำอย่างรวดเร็วสิ่งที่เรากำลังจะทำอยู่เป็นนโยบายของท่านประธานของทางบริษัทเลยก็คือทำให้โรงเรียนนี้ปัญหาคือนักเรียนอ้วนน้ำหนักมากแนวโน้มทิศทางเพิ่มขึ้นถึงที่ขอออกไปวิเคราะห์คือทำไงให้นักเรียนมีน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยปกติเราจะมีผลการเรียนที่ดีด้วยก็มากำหนดเราก็ได้เราจะทำเป็นโรงเรียนต้นแบบเป็นเราจะมาทำเป็นสนามกีฬาผมว่าคงหลายล้านเราก็จะทำในเร็วนี้พัฒนาทาสี

^{๗๖} สัมภาษณ์ นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๗๗} สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๗๘} สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

โรงเรียนทั้งหมดปรับปรุงเครื่องเล่นทั้งหมดปรับปรุงในเรื่องของอาคารเรียนทั้งหมดปรับปรุงในเรื่องของสนามที่จะลื่นไม่มีลู่วิ่งหรือในเรื่องของการออกกำลังกายก็พัฒนาเป็นรูปแบบนั้นก็เป็นแนวทางที่บอกให้เห็นจับต้องได้ว่าเป็นสิ่งใด^{๗๙}นอกจากนั้นก็พัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งโรงเรียนที่ยังขาดคงหลายล้านรูปดิ้นจะทำแบบนี้วัดใกล้ๆติดกันมีอะไรกันเราก็จะมีการทอดกฐินให้ทุกปีคือเราอยู่ด้วยกันคือเขาเจริญเราเจริญ บอกว่าไม่ว่าจะเป็นเรื่องการรับคนก็ไม่ระบุในท้องถิ่นก็จะเป็นการกระจายรายได้สร้างงานสร้างความมั่นคงในพื้นที่ที่ไม่ต้องไปหาสังเกตการณ์รูปร่างพัฒนาที่อยู่ก็คือควรอยู่ตรงไหนนั่นคือการสร้างความผูกพันแล้วก็ทำให้สภาพองค์กรท้องถิ่นตั้งแต่ละก็ในเรื่องของปัญหาที่จะเกิดต่อเซ็นเตอร์และสิ่งแวดล้อมเรื่องอะไรสร้างเราต้องทำให้มีเพราะถ้ามีปัญหาหรือแม้กระทั่งที่เราเราจะพูดคำว่ากันอาการสะอื้นก็ไม่มีครบไม่เคยเจอชื่อเนื่องจากแรงงานตลอดนั่นก็คือจะเป็นพวกผมในอีก ๒ คนเช่นจะเป็นผู้บริหารทรัพยากรมากกว่าเพราะงั้นก็เป็นบริษัททรัพยากรเป็นไปได้อีกไม่น่ามีปัญหาอะไรแต่โดยรวมก็คือสรุปสั้นๆก็ต้องไปนั่งคุยกัน^{๘๐} ยิ่งถ้าชุมชนเป็นชุมชนหนาแน่นก็จะเกิดปัญหาอบายมุข ปัญหายาเสพติด ปัญหาการพนันมันมีหมดมีครบทุกอย่างทำให้ชุมชนเสื่อม^{๘๑} หากจัดตั้งอุตสาหกรรมอยู่ในเขตพื้นที่ของทางโรงงานถ้าไม่ติดทำไม่เป็นพื้นที่สีเขียวโรงงานหนักต่อการได้รับบัตรตามกฎระเบียบ^{๘๒}

การที่ชุมชนไม่เข้าใจว่าเราทำอะไรเพื่อเขาบ้างแต่ CSR ในในองค์กรเข้าใจว่าอะไรเพื่อชุมชน และต้องมีการศึกษาที่ร่วมกันภาครัฐก็เข้าใจภาคเอกชนก็เข้าใจแต่บางทีประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ^{๘๓} อันนี้ก็เป็นตัวอย่างที่เราคาดหวังว่าในอนาคตจะมีของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตที่ไม่ได้อันตรายแต่เราเอามาทำให้มันเกิดประโยชน์ รู้จักว่าทางบริษัทมีการใช้เชื้อเพลิงที่เป็นเชื้อเพลิงจากชี้เลี้ยงในการผลิตจะมีชี้เลี้ยงเกิดขึ้นมองหว่าเราจะเอาไปทำประโยชน์อะไรได้บ้าง เช่น เอาไปทำเป็นบล็อกสำหรับปูพื้นสวนทางเดินลักษณะพวกนี้เป็นงานที่ไม่ต้องรับแรงก่อสร้างแทนที่จะเอาไปฝังกลบอย่างเดียวก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้วัสดุอื่นๆเป็นการประหยัดในเรื่องของเราต้องใช้วัตถุดิบที่เป็นของใหม่ จากการใช้งานของเราแล้วยังสามารถเอาไปเป็นประโยชน์เป็นการลดมลพิษแทนที่จะเอาไปฝังกลบก็เอามาใช้ประโยชน์นี้เป็นหนทางหนึ่งจริงๆจะมีโครงการต่อไปถ้าเป็นไปได้จะทำต่อเนื่องไปถึงงานวิจัยว่าดินเปรี้ยวเอาตัวนี้ไปปรับปรุงดินในอัตราส่วนเท่าไรก็ใช้เวลาแล้วก็มีน้ำหมักที่ทำมาจากน้ำล้างข้าวผ่านกระบวนการหมักชีวภาพเอาน้ำหมักชีวภาพมาทำเป็นน้ำยาล้างจาน^{๘๔}

^{๗๙} สัมภาษณ์ นายสุรชัย จันทร์รุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

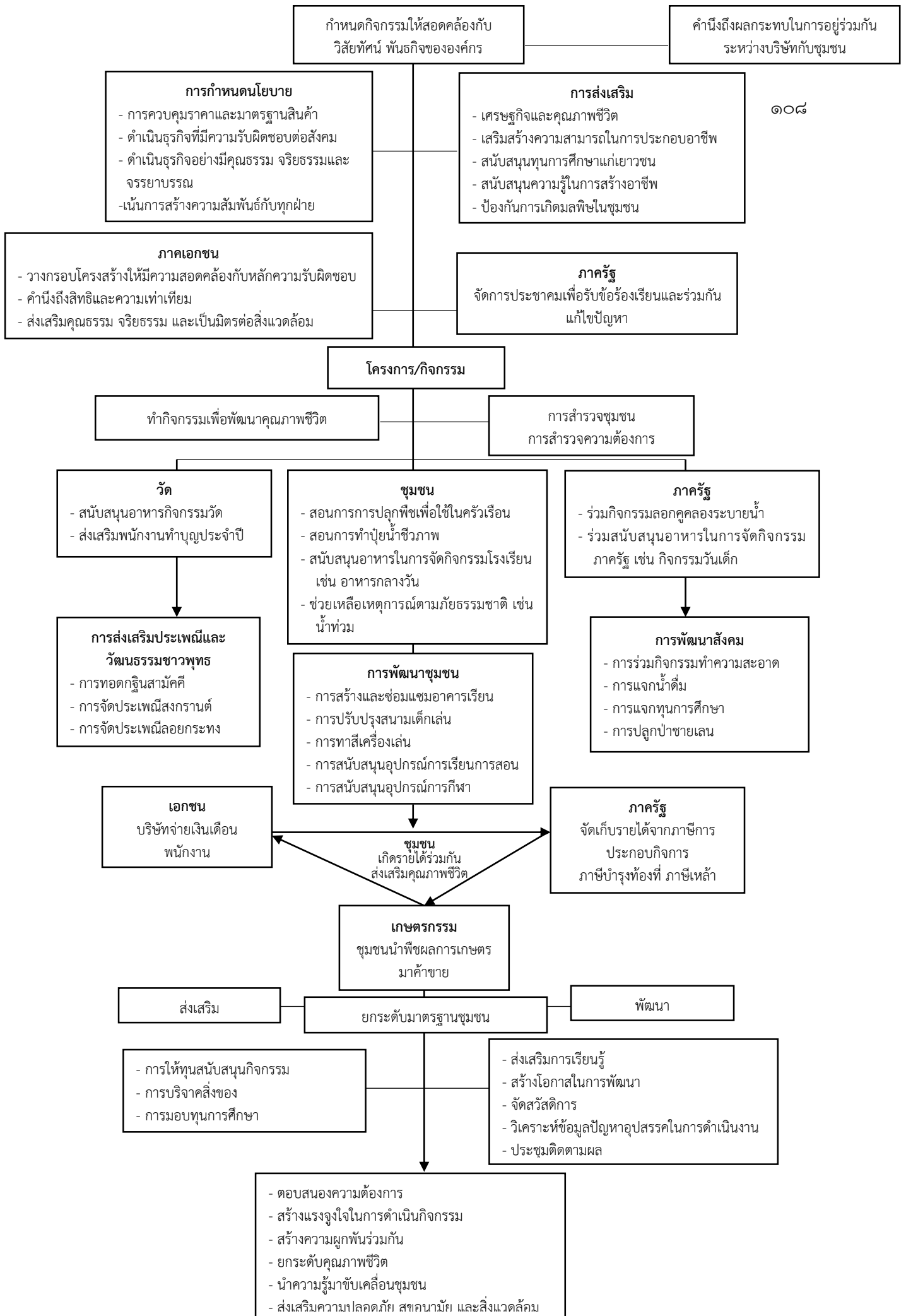
^{๘๐} สัมภาษณ์ นางสาวอภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิล ออรา จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๘๑} สัมภาษณ์ นายธีระพนธ์ ว่องสารกิจ ผู้จัดการ บริษัท วีที คอมพิวเตอร์ เทรดดิ้ง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

^{๘๒} สัมภาษณ์ นายอุทัย ศรีวงษา ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

^{๘๓} สัมภาษณ์ นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักต์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

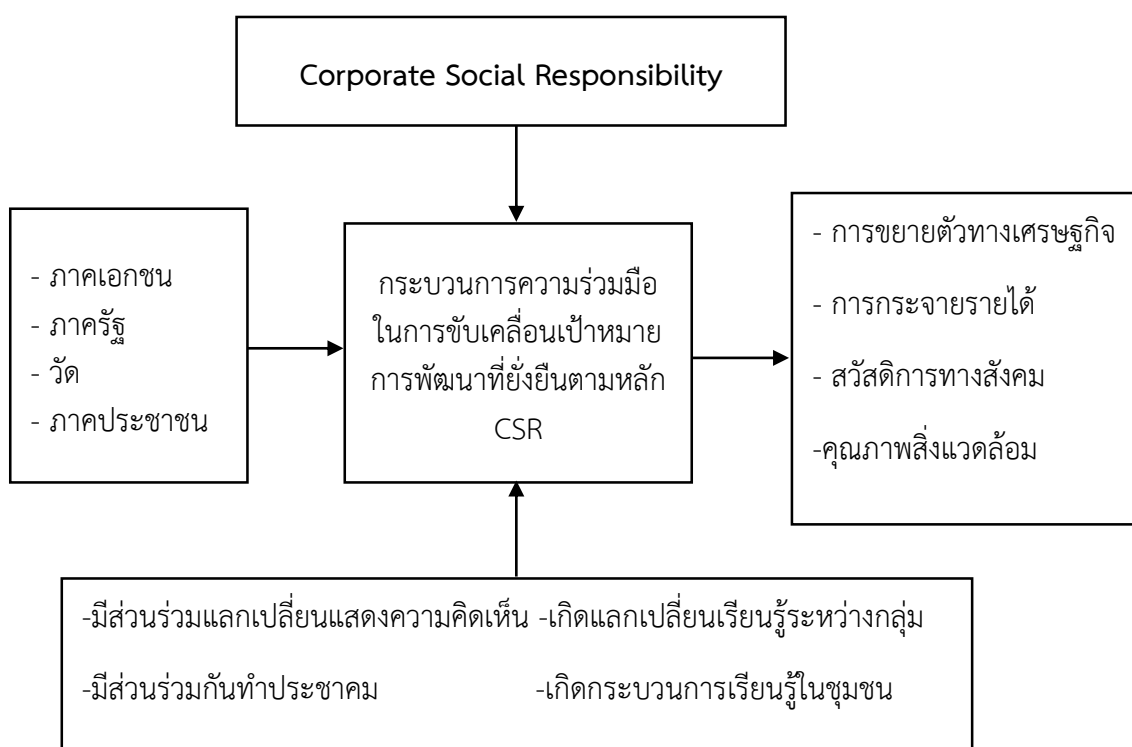
^{๘๔} สัมภาษณ์ นางสาวบุญจิรา วงศ์สุรไกร ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเฮง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑.

แผนภาพที่ ๔.๗ แนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหลักการพัฒนาสังคม คือ หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษา วิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย มีรายละเอียดดังแผนภาพที่ ๔.๗ ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

“ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน จะเห็นได้ว่าภาคเอกชนได้มีการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR โดยเป็นการขับเคลื่อนจากกระบวนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ สวัสดิการทางสังคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยจากการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR มีการให้ความสำคัญในด้านชุมชนมีการเข้าไปเก็บข้อมูล เน้นด้านความร่วมมือของประชาชน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตาม มีทั้งประชาชนในชุมชน และหน่วยงานต่างๆ หรือแม้กระทั่งวัดเอง ก็เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR อีกอย่างหนึ่งที่ทำให้สร้างความร่วมมือได้ก็เพราะว่ามีวัดเป็นศูนย์กลาง ไม่ว่าจะมิงงานหรือกิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีการจัดกิจกรรมนั้นๆ ภายในวัด สิ่งหนึ่งที่มีส่วนสนับสนุนให้การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR

กระทำในกิจกรรมต่างๆ ก็คือหน่วยงานภาคเอกชน และภาครัฐ ที่ให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณ องค์ความรู้ วัสดุสิ่งของ หรือแม้แต่บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านต่างๆ

ภาคเอกชนมีการปรับตัวจากมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น สอบถามถึงวัตถุประสงค์ที่ตรงจุดจากหลายภาคส่วน เพื่อมาตั้งเป้าหมายการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ จึงเกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ขึ้นระหว่างกลุ่ม และทางภาคเอกชนมีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน เพราะนอกจากประชาชนจะมีรายได้จากอาชีพหลักแล้วยังมีรายได้จากอาชีพเสริมต่างๆ

สวัสดิการทางสังคม มีการสร้างความร่วมมือทั้งวัด หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนมาจัดการวางแผนการส่งเสริมทุนการศึกษาแก่ลูกของพนักงาน นักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในสังคม เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการอยู่ร่วมกันของชุมชน มีส่วนร่วมกันทำประชาคมคนในชุมชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและความอยู่รอด และนอกจากการใช้ประโยชน์แล้วในอีกด้านหนึ่งชุมชนก็ต้องร่วมมือกันดูแลรักษาทรัพยากรไม่ให้ถูกทำลายด้วยเช่นกัน จึงเกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ดังนั้น การที่ภาคเอกชนซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนด้วยการพึ่งพาอาศัยทรัพยากรชุมชนร่วมกัน โดยการอาศัยอำนาจทางกฎหมาย และจิตสำนึกที่ตีร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากร โดยเห็นความสำคัญของการจัดการทรัพยากร สร้างข้อตกลง กติกา และการปฏิบัติร่วมกันในการจัดการทรัพยากร

ดังนั้น ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนจึงเกิดขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้สู่ชุมชน การส่งเสริมสวัสดิการทางสังคม และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน ภาครัฐ วัด และภาคประชาชน จึงกลายเป็นความร่วมมือทำให้เกิดการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนแบบมีการทำประชาคม ซึ่งเปรียบเสมือนเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในชุมชน โดยมีตัวแทนจากภาคเอกชนต่างๆ ตัวแทนจากภาครัฐ และกลุ่มผู้รับผิดชอบในส่วนงานต่างๆ ในชุมชน ได้มีโอกาสพบปะกัน เพื่อประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน สร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในชุมชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญในการการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเกิดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เข้ามา ซึ่งการดำเนินการทุกอย่างเมื่อมีข้อดีย่อมมีผลกระทบตามมาเช่นกันเพราะในขณะที่มีการเข้ามาทำงานมากขึ้นชุมชนเกิดการขยายตัวทำให้พื้นที่ที่อยู่อาศัยนั้นแออัดขึ้น เกิดสภาวะอากาศเป็นพิษ มีปัญหาเรื่องขยะ เรื่องน้ำเสีย ประชาชนเริ่มเห็นแก่ตัวกันมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตามทุกภาคส่วนก็ควรที่จะหันหน้าเข้าปรึกษากันเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ที่สมบูรณ์แบบและเป็นแบบอย่างให้กับอำเภออื่นๆ ต่อไป

บทที่ ๕

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เมื่อวิเคราะห์ ข้อมูลเสร็จจึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์พระสังฆาธิการ บุคลากรของ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน/ประชาชน และบุคลากรภาคเอกชน จำนวน ๑๕ รูป/คน ที่มีบทบาทใน ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสาม พราน จังหวัดนครปฐม เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้วจึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนา ความตามขั้นตอนวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสรุปผลการวิจัยดังนี้

๕.๑.๑ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของ ภาคเอกชนแทบจะเชื่อมโยงกันเป็นส่วนหนึ่งนี่คือเรื่องหนึ่งในระบบของการคิดของผู้นำ โดยเน้นคำว่า “บวร” องค์กรภาคเอกชนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้จากกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมที่กำลังทวีความ เข้มข้นเรื่อยๆในอนาคต ที่จะต้องพิจารณาการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบและจับต้องได้ เพื่อให้ ตอบสนองต่อสังคมซึ่งเป็นหลักสำคัญของภาคเอกชน มีการรับฟังข้อมูลและความคิดเห็นจากบุคคล อื่น อีกทั้งการทำประชาพิจารณ์ต่อการดำเนินกิจการ เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับชุมชนนั้น คงเป็นในเรื่องของการสร้าง ความสัมพันธ์ และการเข้าถึงชุมชนที่จะมองเห็นถึงประโยชน์ที่ภาคเอกชนนั้นจะนำเข้ามา นับเป็นการ ยอมรับของชุมชนที่มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของภาคเอกชน ความร่วมมือของภาคเอกชน เป็นความร่วมมือที่มีมาอย่างต่อเนื่องจากการช่วยเหลือชุมชน จึงมีการผลักดันให้เกิดกระบวนการของ กิจกรรมไปยังหลักของ CSR ให้เกิดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งถือเป็นความตั้งใจของภาคเอกชนใน การบริหารจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิตและเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต รัฐบาลควบคุมราคาสินค้า และมาตรฐานสินค้าดำเนินธุรกิจในลักษณะที่สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การสร้างความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายที่ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและไว้วางใจกัน ทั้งกับชุมชน รัฐบาล บริษัทร่วมทุน และลูกค้า เพื่อร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน เสริมสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพให้กับทุกคนพร้อมทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง สนับสนุนการศึกษาแก่เยาวชนในชุมชน และส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน อย่างยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านการกระจายรายได้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแต่เกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างชนบทกับเมือง และเกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนมีรายได้มากขึ้นจากการค้าขายบ้างเกิดเงินหมุนเวียนใช้จ่ายในชุมชน

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านสวัสดิการทางสังคม

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้ระบบสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบครอบคลุมจำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น และที่สำคัญคือภาคส่วนต่างๆ ในสังคมได้เข้ามามีบทบาทในการจัดสวัสดิการมากขึ้นเพื่อเติมเต็มการจัดสวัสดิการโดยภาครัฐที่อาจมีข้อจำกัดการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกประเทศ ด้วยเหตุนี้ บริษัทฯ จึงส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของเยาวชนและชุมชน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาของไทย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อาทิ กรู๊นสามัคคี การให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ความร่วมมือในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยมุ่งให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่นการดำเนินการจัดการขยะ การบำบัดน้ำเสีย และมลภาวะทางเสียงโดยการควบคุมดูแลจัดการตามที่กฎหมายกำหนด

๕.๑.๒ กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนนั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบของธรรมาภิบาล มีนโยบายที่จะสานสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยต้องวางกรอบโครงสร้างเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อคนในชุมชน มีระบบสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม การการควบคุมและตรวจสอบ โดยจะต้องให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดต่อชุมชน

ในส่วนของภาครัฐจะมีการประชามกันทุกเดือนโดยเชิญเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนหมายถึงบริษัทห้างร้านต่างๆ เข้ามาประชามกันทำเวทีประชามมีมติร่วมกัน มีการพัฒนา ศักยภาพพนักงานในองค์กรด้วยการอบรม มีการสำรวจชุมชนก่อนว่าชุมชนมีปัญหาความต้องการ อะไรถ้าเป็นงบประมาณของส่วนราชการไม่ได้ ก็จะส่งต่อให้เอกชน สิ่งที่ต้องรับผิดชอบต่อไปก็คือ เกี่ยวกับกระบวนการการสร้างความเข้าใจกับประชาชนในชุมชนในพื้นที่ว่าวัตถุประสงค์ของบริษัททำ อะไร เพื่ออะไร ประชาชนได้อะไร เมื่อสองฝ่ายเข้าใจกันแล้วผลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือเมื่อสองฝ่าย ก็จะเดินด้วยกันไปตลอด ทั้งในส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีหรือว่าเกี่ยวกับเรื่อง คุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมต่างๆในเกือบทุกมิติ

การจัดกิจกรรมอะไรก็จะเป็นการยกระดับของชุมชนขึ้นมา ซึ่งกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นควรประกอบไปด้วยมนุษย์เป็นหลักที่สำคัญที่สุดในการนำปัญญาในการพัฒนา สังคมเป็นการ จัดวางรูปแบบเพื่อเป็นเครื่องมือและเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการ ธรรมชาติควรมองให้เป็นส่วน หนึ่งใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่มีการผลิตและพัฒนาเครื่องมือต่างๆที่ทันสมัย อยู่ตลอดเวลา

กระบวนการในการสร้างความร่วมมือของภาคเอกชน ในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ต้องมีการวิเคราะห์ในการพูดคุยกันแล้วก็เอาข้อมูลที่ผ่านมากำหนดเป็น มีการกำหนดแยกเป็นวัด โรงเรียนเป็นขอบเขตในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ โดยพัฒนากระบวนการมาจากหลักของการ วิเคราะห์บริษัท นั่นก็คือหลัก SWOT ซึ่งถือเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ระบบการดำเนินการต่างๆให้เกิด ความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีการวัดผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนด ด้วยการพัฒนาความรู้ที่เชื่อมโยงกระบวนการทุกขั้นตอนเข้าด้วยกันจากบ้าน ชุมชน สังคม โรงเรียน บริษัท และภาครัฐ คงไม่ได้มองถึงผลกำไรแต่ว่าเรามองถือว่าทำอย่างไรให้องค์กร ของเราอยู่ร่วมกับชุมชนได้โดยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน ในการที่จะคิดโครงการอะไรสักอัน โครงการนั้นมันต้องมีคุณค่าตัวเองถ้าเราจะทำโครงการกับชุมชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอะไรก็ แล้วแต่ต้องยั่งยืนได้ มันก็ต้องได้ผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ต้องได้ผลดีด้วยกัน

๕.๑.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการความร่วมมือในการขับเคลื่อน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้บริหารส่วนหนึ่งยังมองงาน CSR จากกรอบความคิดเรื่อง ต้นทุน-ผลประโยชน์ระยะ สั้นในหลายบริษัท งาน CSR ถูกจัดให้รวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนกต่างๆ แทนที่จะมีส่วนงาน รับผิดชอบโดยตรง ทำให้ต้องแบ่งบุคลากรที่ทำงานด้านนั้นๆ มารับผิดชอบงาน CSR ซึ่งบุคลากร เหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจในเนื้องาน CSR จริง ส่งผลให้กิจกรรมด้าน CSR ออกมาในเชิงต่างๆ มากกว่าจะเป็นการเข้าไปช่วยแก้ไขบรรเทาปัญหาในสังคมอย่างจริงจัง อีกทั้งปัญหาการพูดคุยกับ ชุมชนที่ไม่แน่ชัดการสื่อสารถ่ายทอดวัตถุประสงค์เกิดความคลาดเคลื่อนทำให้ชุมชนไม่เข้ามามีส่วน ร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมนั้นๆ อุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำโครงการ CSR ที่พนักงาน บริษัทต้องลงไปทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน คือ ความยากลำบากในการสื่อสารให้ชุมชนเข้าใจว่า บริษัทมีเจตนาที่ดีที่ต้องการเข้ามาช่วยเหลือ ไม่ใช่ต้องการทำเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝง ในส่วน ของภาคเอกชนจะไม่ค่อยมีปัญหา เนื่องจากเขาอยากให้เราช่วยอะไรเราก็ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ

ตลอดเวลา ความเจริญมันเข้ามาเรื่อยๆ โรงงานอยู่กลางชุมชนก็ต้องช่วยพัฒนาไปด้วยกันก็มีปัญหาบ้าง แต่สุดท้ายก็ประสบความสำเร็จ

ชุมชนกับบริษัทที่อยู่ในชุมชนจะต้องหันหน้าเข้าหาหรือกันไม่ว่าจะจะเป็นตอนที่มีปัญหา หรือไม่มีปัญหา ก็ควรที่จะหมั่นพูดคุยทำความเข้าใจกันอยู่เสมอ รัฐต้องเสริมสร้างจิตสำนึกให้เกิด ขึ้นกับประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนสำคัญที่สุดต้องไป ค้นหาข้อเท็จจริงว่าในพื้นที่ชุมชนที่เขาต้องการมากกว่าการที่เราอยากจะทำให้เขาให้บางครั้งเขาอาจจะ ไม่อยากได้เพราะฉะนั้นการที่จะดีที่สุดการสร้างความร่วมมือการปรึกษาหารือทำความเข้าใจร่วมกัน กำหนดเป้าหมายร่วมกันอยากจะทำเรื่องอะไรเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” มีประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑. ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนเน้นคำว่า “บวร” องค์กรภาคเอกชนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้จากกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมที่กำลังทวีความเข้มข้นเรื่อยๆ ในอนาคต ที่จะต้องพิจารณาการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และจับต้องได้ เพื่อให้ตอบสนองต่อสังคมซึ่งเป็นหลักสำคัญของภาคเอกชน มีการรับฟังข้อมูลและความคิดเห็นจากบุคคลอื่น อีกทั้งการทำประชาพิจารณ์ต่อการดำเนินกิจการ เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับชุมชนนั้น คงเป็นในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ และการเข้าถึงชุมชนที่จะมองเห็นถึงประโยชน์ที่ภาคเอกชนนั้นจะนำเข้ามา นับเป็นการยอมรับของชุมชนที่มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของภาคเอกชน ความร่วมมือของภาคเอกชนเป็นความร่วมมือที่มีมาอย่างต่อเนื่องจากการช่วยเหลือชุมชน จึงมีการผลักดันให้เกิดกระบวนการของกิจกรรมไปยังหลักของ CSR ให้เกิดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งถือเป็นความตั้งใจของภาคเอกชนในการบริหารจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม **การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ** เอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิตและเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต รัฐบาลควบคุมราคาสินค้าและมาตรฐานสินค้าดำเนินธุรกิจในขณะที่สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การสร้างความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายที่ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและไว้วางใจกัน ทั้งกับชุมชน รัฐบาล บริษัทร่วมทุน และลูกค้า เพื่อร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน เสริมสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพให้กับทุกคนพร้อมทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง สนับสนุนการศึกษาแก่เยาวชนในชุมชน และส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน อย่างยั่งยืน **การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านการกระจายรายได้** การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแต่เกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างชนบทกับเมือง และเกิดความเสื่อม

โทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนมีรายได้มากขึ้นจากการค้าขายบ้างเกิดเงินหมุนเวียนใช้จ่ายในชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านสวัสดิการทางสังคม การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้ระบบสวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบครอบคลุมจำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น และที่สำคัญคือภาคส่วนต่างๆ ในสังคมได้เข้ามามีบทบาทในการจัดสวัสดิการมากขึ้นเพื่อเติมเต็มการจัดสวัสดิการโดยภาครัฐที่อาจมีข้อจำกัดการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกประเทศ ด้วยเหตุนี้ บริษัทฯ จึงส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาของเยาวชนและชุมชน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาของไทย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อาทิ กฐินสามัคคี การให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น **การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม** ความร่วมมือในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยมุ่งให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการควบคุมดูแลจัดการตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิทย์ สวัสดิ์มงคล ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะการดำเนินธุรกิจร่วมนี่เป็นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจร่วมนและความ ต้องการ การสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมกรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนลักษณะการดำเนินธุรกิจร่วมนี่เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ ร่วมน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อ สังคมกรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๑

และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธ กาญจนพันธุ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความ รับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ พบว่าปัจจุบันองค์กรธุรกิจมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจว่าจะเป็นวิธีการที่จะขับเคลื่อนให้องค์กร มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามองค์กรธุรกิจบางองค์กรก็ยังไม่ได้มีการดำเนินงานในด้านที่ ครอบคลุมทั้ง ๓ มิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม โดยจะมุ่งเน้นใน ๒ มิติเป็นหลัก คือมิติด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม และถึงแม้ว่าองค์กรธุรกิจจะมีความรู้ความเข้าใจด้าน การรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจแล้วก็ตาม แต่ในด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานนั้น องค์กรธุรกิจยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องสำหรับแนวโน้มในการดำเนินงานด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นในอนาคต องค์กรธุรกิจจะให้ความสำคัญในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น โดยจะมีการจัดการที่เป็นเชิงกลยุทธ์มากยิ่งขึ้น มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านนี้ โดยเฉพาะ มีการมุ่งเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของพนักงาน

^๑ โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล, “ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการ แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ*, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐).

คู่ค้า มากขึ้น และจะมีการจัดทำรายงานผล การดำเนินงานในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโดยเฉพาะ^๒

๕.๒.๒. กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กระบวนการในการดำเนินการความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนนั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบของธรรมาภิบาล มีนโยบายที่จะสานสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยจะต้องวางกรอบโครงสร้างเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อคนในชุมชน มีระบบสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม การการควบคุมและตรวจสอบ โดยจะต้องให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดต่อชุมชน ในส่วนของภาครัฐจะมีการประชาคมกันทุกเดือนโดยเชิญเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐภาคเอกชนหมายถึงบริษัทห้างร้านต่างๆ เข้ามาประชาคมทำเวทีประชาคมมีมิตรร่วมกัน มีการพัฒนาศักยภาพพนักงานในองค์กรด้วยการอบรม มีการสำรวจชุมชนก่อนว่าชุมชนมีปัญหาความต้องการอะไรถ้าเป็นงบประมาณของส่วนราชการไม่ได้ ก็จะส่งต่อให้เอกชน สิ่งที่ต้องรับผิดชอบต่อไปก็คือเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความเข้าใจกับประชาชนในชุมชนในพื้นที่ว่าวัตถุประสงค์ของบริษัททำอะไร เพื่ออะไร ประชาชนได้อะไร เมื่อสองฝ่ายเข้าใจกันแล้วผลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือเมื่อสองฝ่ายก็จะเดินด้วยกันไปตลอด ทั้งในส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ประเพณีหรือว่าเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมต่างๆในเกือบทุกมิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ McGuire ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือการบริหารจัดการสาธารณะ พบว่า การจัดการความร่วมมือของประชาชน มีความพึงพอใจ และจะมุ่งเน้นไปในเรื่องของกระบวนการและผลกระทบของการทำงานร่วมกันซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับบริหารจัดการการทำงานร่วมกันของประชาชน โดยการสังเคราะห์ตามระยะเวลา ได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบของโครงสร้างความร่วมมือที่เกิดขึ้น ประเภทหรือชนิดของทักษะที่เป็นเอกลักษณ์ของการจัดการความร่วมมือ และยังบอกถึงผลกระทบของความร่วมมือ วิจัยด้านการจัดการสาธารณะ เป็นกลุ่มของการหาผลการวิจัยที่นำไปสู่ฐานความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ และที่เสริมสร้างทฤษฎีการจัดการสาธารณะ^๓

การจัดกิจกรรมอะไรก็จะเป็นการยกระดับของชุมชนขึ้นมา ซึ่งกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นควรประกอบไปด้วยมนุษย์เป็นหลักที่สำคัญที่สุดในการนำปัญญาในการพัฒนา สังคมเป็นการจัดวางรูปแบบเพื่อเป็นเครื่องมือและเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการ ธรรมชาติควรมองให้เป็นส่วนหนึ่งใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่มีการผลิตและพัฒนาเครื่องมือต่างๆที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา กระบวนการในการสร้างความร่วมมือของภาคเอกชน ในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

^๒ สุเมธ กาญจนพันธ์ุ, “กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^๓ McGuire, M, Collaborative Public Management: Assessing What We Know and How We Know It, Public Administration Review, 66 (ssup), 33-43

ต้องมีการวิเคราะห์ในการพูดคุยกันแล้วก็เอาข้อมูลที่ผ่านมากำหนดเป็น มีการกำหนดแยกเป็นวัด โรงเรียนเป็นขอบเขตในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ โดยพัฒนากระบวนการมาจากหลักของการวิเคราะห์บริษัท นั่นก็คือหลัก SWOT ซึ่งถือเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ระบบการดำเนินการต่างๆให้เกิดความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีการวัดผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ด้วยการพัฒนาความรู้ที่เชื่อมโยงกระบวนการทุกขั้นตอนเข้าด้วยกันจากบ้าน ชุมชน สังคม โรงเรียน บริษัท และภาครัฐ คงไม่ได้มองถึงผลกำไรแต่เราลองคิดว่าทำอย่างไรให้องค์กรของเราอยู่ร่วมกับชุมชนได้โดยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน ในการที่จะคิดโครงการอะไรสักอัน โครงการนั้นมันต้องมีคุณค่าตัวเองถ้าเราจะทำโครงการกับชุมชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอะไรก็แล้วแต่ต้องยั่งยืนได้ มันก็ต้องได้ผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ต้องได้ผลดีด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ O'Leary & Vij ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือการบริหารจัดการ พบว่าประเด็นที่สำคัญที่สุดในการวิจัยการจัดการความร่วมมือของประชาชน และการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย (๑) ประเด็นเกี่ยวกับค่านิยม หรือคำจำกัดความของความหลากหลาย ของการแข่งขันและของการจัดการความร่วมมือ (๒) การเปลี่ยนแปลงของการจัดการสาธารณะ ซึ่งการจัดการสนับสนุนทำให้เกิดการจัดการความร่วมมือของประชาชน (๓) "แนวคิดแบบ DaVinci " ให้คิดนอกกรอบแบบสหวิชา (๔) การจัดการกับความท้าทายของการทำงานในเครือข่าย (๕) ความขัดแย้งของความสมดุล และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน (๖) ปัจจัยที่ควรพิจารณาก่อนการจัดการความร่วมมือ (๗) ความสำคัญของแต่ละบุคคล (๘) ความท้าทายของความเป็นผู้นำ (๙) จุดอ่อนในการวิจัยการจัดการความร่วมมือ และ (๑๐) การขาดความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี และการปฏิบัติ สรุปว่าการศึกษาและการปฏิบัติของประชาชนในการจัดการความร่วมมือ จะถูกแยกส่วนโดยทั่วไปกับระดับต่ำของฉันทามติ จากมุมมองของการวิจัยภาคสนามตามกระบวนการทัศน์ ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป (๑) ขอตกลงในเรื่องคำจำกัดความของความร่วมมือ (๒) ขอตกลงในการจัดการความท้าทาย ของความร่วมมือ การวิจัยและร่วมไปถึงการปฏิบัติ คำถาม และความสำคัญ (๓) แบบจำลองทางทฤษฎีที่แม่นยำยิ่งขึ้นของพฤติกรรม (๔) ขอตกลงในการวัดของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง^๔

๕.๒.๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้บริหารส่วนหนึ่งยังมองงาน CSR จากกรอบความคิดเรื่อง ต้นทุน-ผลประโยชน์ระยะสั้น ในหลายบริษัท งาน CSR ถูกจัดให้รวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนกต่างๆ แทนที่จะมีส่วนงานรับผิดชอบโดยตรง ทำให้ต้องแบ่งบุคลากรที่ทำงานด้านนั้นๆ มารับผิดชอบงาน CSR ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจในเนื้องาน CSR จริง ส่งผลให้กิจกรรมด้าน CSR ออกมาในเชิงต่างๆ มากกว่าจะเป็นการเข้าไปช่วยแก้ไขบรรเทาปัญหาในสังคมอย่างจริงจัง อีกทั้งปัญหาการพูดคุยกับชุมชนที่ไม่แน่ชัดการสื่อสารถ่ายทอดวัตถุประสงค์เกิดความคลาดเคลื่อนทำให้ชุมชนไม่เข้ามาร่วมมือในการขับเคลื่อนกิจกรรมนั้นๆ อุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำโครงการ CSR ที่พนักงานบริษัทต้องลงไปทำ

^๔ O'Leary, R., & Vij, N, Collaborative Public Management Where Have We Been and Where Are We Going?, Journal of Management Inquiry October 1, 2013, 22: 382-392.

กิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน คือ ความยากลำบากในการสื่อสารให้ชุมชนเข้าใจว่าบริษัทมีเจตนาที่ดีที่ต้องการเข้ามาช่วยเหลือ ไม่ใช่ต้องการทำเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝง ในส่วนของภาคเอกชนจะไม่ค่อยมีปัญหา เนื่องจากเขาอยากให้เราช่วยอะไรเราก็ให้ความร่วมมือช่วยเหลือตลอดเวลา ความเจริญมันเข้ามาเรื่อยๆ โรงงานอยู่กลางชุมชนก็ต้องช่วยพัฒนาไปด้วยกันก็มีปัญหาบ้างแต่สุดท้ายก็ประสบความสำเร็จ ชุมชนกับบริษัทที่อยู่ในชุมชนจะต้องหันหน้าเข้าหาหรือกันไม่ว่าจะเป็นตอนที่มีปัญหาหรือไม่มีปัญหา ก็ควรที่จะหมั่นพูดคุยทำความเข้าใจกันอยู่เสมอ รัฐต้องเสริมสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนสำคัญที่สุดต้องไปค้นหาข้อเท็จจริงว่าในพื้นที่ชุมชนที่เขาต้องการมากกว่าการที่เราอยากจะทำให้เขาให้บางครั้งเขาอาจจะไม่ยอมได้เพราะฉะนั้นการที่จะดีที่สุดคือการสร้างความร่วมมือการปรึกษาหารือหรือทำความเข้าใจร่วมกัน กำหนดเป้าหมายร่วมกันอยากจะทำเรื่องอะไรเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศุภวิทย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์**^๕ โดยการสนับสนุนจากโครงการองค์กรสนับสนุนธุรกิจสถาบันคีนันแห่งเอเชีย ได้ศึกษาเรื่อง โครงการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย (Survey on Consumer's Behavior and Attitude toward Corporate Social Responsibility of the Business organization in Thailand) วัตถุประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติของผู้บริโภคโดยการสำรวจจากตัวอย่าง ชาวกรุงเทพฯ เพื่อให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจรวมถึงศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติ ตลอดจนความคิดเห็นของ ผู้บริโภคที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย โดยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้ ชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ธุรกิจในประเทศไทย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านทัศนคติและพฤติกรรมชาวกรุงเทพฯ ในการเลือกซื้อ สินค้าและหรือบริการชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๐ มีความคิดที่จะเลือกซื้อสินค้าและหรือบริการ ขององค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือจะซื้อผลิตภัณฑ์ และ หรือบริการจากองค์กรธุรกิจที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเท่านั้น จะอุดหนุนสินค้าที่นำมาขายเพื่อหารายได้ ไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทาง สังคม จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการเฉพาะยี่ห้อที่ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น จะไม่สนับสนุน สินค้าและหรือบริการจากองค์กรธุรกิจที่ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของแรงงาน และจะแนะนำต่อให้กับสมาชิกในครอบครัวและญาติพี่น้องให้ช่วยกันสนับสนุน สินค้าและหรือบริการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม แต่ อย่างไรก็ตามก็ดี ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ผู้บริโภคยังคง พิจารณาจากคุณภาพ และราคาเป็นหลัก หากสินค้ามีราคาและคุณภาพไม่แตกต่างกันโดยที่สินค้ายี่ห้อ หนึ่งเป็นของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และอีกยี่ห้อหนึ่งเป็นของบริษัทที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริโภคก็จะเลือกยี่ห้อของสินค้าของบริษัทที่รับผิดชอบต่อสังคม หากสินค้าของบริษัทที่มี ความรับผิดชอบต่อสังคมมีราคาสูงกว่า แต่คุณภาพไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคก็จะเลือกซื้อสินค้ายี่ห้ออื่นๆ ที่มีราคาต่ำกว่าถึงแม้บริษัทเหล่านั้นไม่มีหรือมีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยก็ตาม สำหรับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยที่ชาวกรุงเทพฯ เห็นว่าควรจะมีการพัฒนา ๕ ลำดับแรก จากการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภค

^๕ ศุภวิทย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, โครงการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.dpu.ac.th/researchcenter>, (๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑)

ในครั้งนี้ มีดังนี้คือ การรักษาสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการศึกษา และการกีฬาของเด็กและเยาวชน การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการผลิต และการบริโภค การผลิตสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ และการรณรงค์และการส่งเสริม กิจกรรมด้านการต่อต้านยาเสพติด

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๑.๑) หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริม สนับสนุนการใช้ระบบ "บวร" บ้าน วัด รัฐ ในการสร้างความร่วมมือของทุกหน่วยงานและภาคประชาชน ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคี

๕.๓.๑.๒) หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาชนควรกำหนดการทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนตามหลัก CSR เพื่อความคุ้นเคยกันมากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๑) ภาคเอกชนควรสนใจเรื่องการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนตามหลัก CSR และให้ควรให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ให้มากขึ้นกว่าเดิม

๕.๓.๒) ภาคเอกชน ทุกหน่วยงาน และประชาชนควรสร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบให้กับตนเองเพื่อสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดให้มากขึ้น

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

หากมีผู้สนใจศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

๕.๓.๒) ควรศึกษาวิจัยรูปแบบพุทธบูรณาการเครือข่ายในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน

บรรณานุกรม

๑ .ภาษาไทย

(๑) หนังสือ :

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). การพัฒนาที่ยั่งยืน(Sustainable Development). (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๔๑).

พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ บริษัท เลิฟและลิฟเพรส จำกัด, ๒๕๔๙).

สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ. (กรุงเทพมหานคร: เมจิกเพรส, ๒๕๕๕).

สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน. “ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร” (CSR for Corporate Sustainability). (กรุงเทพมหานคร: สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘).

อนันตชัย ยูระประถม. เคลื่อนทัพ CSR... อย่างไรให้ยั่งยืน. (กรุงเทพมหานคร: สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), ๒๕๕๖).

(๒) วิทยานิพนธ์และงานวิจัย :

กุลนัดดา สุวรรณศรี. “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า ฮอนด้า และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร”. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(การจัดการ). (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑).

โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล. “ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการ แก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ชสมก”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐).

เครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนา CSR ในประเทศไทย และบทบาทอาสาสมัคร (ฉบับแปล). (กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, ๒๕๕๒).

จิรัชญา โยธาทิรักษ์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มีต่อตราสินค้า ปตท.”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ๒๕๕๑).

ธันย์ รวีสวัสดิ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการนาระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO ๑๔๐๐๑ ไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมการผลิตอาหารในกลุ่มธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๘).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ฟิลิฐ เทพไกรวัล. การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาใน โรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก. **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).
- ฟิลิฐ เทพไกรวัล. การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก. **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).
- ฟิลิฐ เทพไกรวัล. การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาใน โรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก. **วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).
- พุมพิงศ์ มนตรีโพธิ์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่
การศึกษาบุรีรัมย์เขต ๔. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐).
- รายงานการวิจัยของมูลนิธิสำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์** จัดทำโดยสถาบันพัฒนาธุรกิจอย่าง
ยั่งยืน ในปี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔.
- สาวิตรี คะลีล้วน. การพัฒนาความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดกองการศึกษา
เทศบาลตำบลดอนหญ้านาง อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย. **การศึกษาค้นคว้าอิสระ**.
(หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๑).
- सानิตย์ หนูนิล วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และจันทนา แสนสุข. “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
ธุรกิจ: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์”. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒
(กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙).
- สุเมธ กาญจนพันธ์. “กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).
- อุมพร บุญเพชร. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความ
ร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา,
๒๕๕๕).

(๓) : สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- Mesa Public School. **Individual Collaboration Rubric**. [Online]. [Retrieved:http://www.mpsaz.org/webquest/jones/collaboration_rubic.html, [August 10 2003].
- Plymouth State University. **Area of Concern/Targets for Growth Indicators**. [Online].
Retrieved:http://www.plymouth.edu/educate/growth_indicators.pdf, [January 9
2004]

บรรณานุกรม (ต่อ)

Sandiego State University's Collage of Education. **Collaboration Rubic**. [Online]. Retrieved:<http://edweb.sdsu.edu/triton/tidepoolunit/Rubics/collrubic.html>, [August 10 2003].

สภาพปัจจุบันของสังคมโลกแหล่งที่มา .[ออนไลน์] .: http://www.banjomyut.com/library_/4global_society/02_.2html, .[๒๕๖๐กรกฎาคม ๒๐วันที่]

อำเภอสามพราน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอสามพราน>. [๒๑ พย. ๖๐].

(๔) สัมภาษณ์ :

สัมภาษณ์ นางสาวบุญจิรา วงศ์สุรไกร. ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ขอเอง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นางนภัสสร วิโรจนกุล ผู้จัดการ บริษัท ไทยวัฒนาไรซ์โปรดักท์ จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นางลูกจันทร์ แก้วเกร็ด ประธานชุมชน ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยายชา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นางสาวอาภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิ้ล ออรา จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ ตำบลกระทู้มลิ้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นายธีระพนธ์ ว่องสาริกิจ ผู้จัดการ บริษัท วีที คอมพิวเตอร์ เทรดิง จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

_____. นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทู้มลิ้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑.

_____. นายสุรชัย จันทรุ่งโรจน์ รองผู้จัดการ บริษัท แสงโสม จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๓ เมษายน ๒๕๖๑.

_____. นายอุทัย ศรีวงษา ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง เมทอล เวิร์คส จำกัด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๘ เมษายน ๒๕๖๑.

- _____. พระครูปฐมธีรวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๕ มีนาคม ๒๕๖๑.
- _____. พระครูสมุห์บุญมา เขมิโย ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสรรเพชญ์ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.
- _____. พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าพูด อำเภอสาม พราน จังหวัดนครปฐม, ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑.
- _____. พระปลัดการุณย์ ฐิตธมโม เลขานุการเจ้าคณะอำเภอสามพราน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบาง ช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, ๑ มีนาคม ๒๕๖๑.

๒ภาษาอังกฤษ .

(I) Books :

- Aaker, David A. **Managing Brand Equity**. (London: The Free press, 1991).
- Arthur D. Little GmbH. **Economic Effects of the EU Substances Policy**. Wiesbaden. 2002.
- Graham. J. & Wright. J. A.. **What does interprofessional collaboration mean to professionals working with pupils physical disabilities? British Journal of special Education**. 22 (1).
- Lou. X. & Bhattacharya. C. B. (2006). "Corporate Social Responsibility. customer satisfaction. and market value". **Journal of Marketing**. 70 (2006): 1-18.
- McGuire. M. (2006). **Collaborative Public Management: Assessing What We Know and How We Know It**. Public Administration Review. 66 (supp.). 33-43
- O'Leary. R.. & Vij. N. (2012). **Collaborative Public Management Where Have We Been and Where Are We Going?**. Journal of Management Inquiry October 1. 2013 22: 382-392.
- UN. Development of Economic and Social Affairs. **Community Development and Related Service**. (New York : United Nation Republication. 1960). pp. 8 - 13.
- Office of International Cooperation on Natural Resources and Environment. **Johannesburg Plan of Implementation**. (Bangkok: Integrated Promotion Technology Co., Ltd, 2006).
- United Nations. **Earth Summit: Agenda :21 the United Nation Environment Program of action from Rio**. (New York: United Nations Department of Public Information, 1993).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา โทร. (ภายใน) ๒๑๒๑, ๘๒๗๘, ๘๒๗๙

ที่ ศอ ๖๑๐๕๔/ว ๘

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน/เจริญพร พระมหาประกาศิต สิริเมธ รม.สำนักงานวิชาการวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทัศนบณเฑียร (โกศลเมธ) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดุษฎีบัณฑิตกึ่งส้ว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียน/เจริญพรมมา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

- นว ๗๕๗๙๐๐/๒๕๖๓/๙๐๕

(พระมหาประกาศิต สิริเมธ)

ร.ก.ผู้อำนวยการ สำนักงานวิชาการ
วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

๒๐ / ๑๐ / ๕๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา โทร. (ภายใน) ๒๑๒๒, ๘๒๗๘, ๘๒๗๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๘

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธรรมสุโข, คร. รก.ผอ.สำนักงานวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ติคุณปญโญ (โกตีรัมย์) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม ทิศทางแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียน/เจริญพรมมา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, คร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ได้ตรวจเรียบร้อยแล้ว .

พระครูใบฎีกาอภิชาติ .

(พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธรรมสุโข, คร.)

ร.ก.ผู้อำนวยการ สำนักงานวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

๒๐ / ๑.๑ / ๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา โทร. (ภายใน) ๒๑๒๒, ๘๒๓๘, ๘๒๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๘

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน/เจริญพร ผศ.ดร.ประสิทธิ์ ทองอุ่น รก.รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ฑินบุญโญ (โกสิริมย์) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๔๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียน/เจริญพรมมา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

Prasol/๑๗
๒๑ ม.ค. ๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา โทร. (ภายใน) ๒๑๒๒, ๘๒๓๘, ๘๒๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๘

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน/เจริญพร ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขารัฐประศาสนศาสตร์

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทัศนปญโญ (โกศลวิมย์) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียน/เจริญพรมมา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

พระสุธีรัตนบัณฑิต
๒๕๐๑/๒๕๖๓

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, คร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา โทร. (ภายใน) ๒๑๒๒, ๘๒๓๘, ๘๒๓๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๘

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน/เจริญพร อาจารย์ ดร.พัชรพล สุกษ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ติพนปญโญ (โกสิริมย์) รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าระดับปริญญาโท

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียน/เจริญพรมมา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระสุวัตรสันบัณฑิต, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ดร.พัชรพล

(ดร.พัชรพล สุกษ)

ภาคผนวก ข

ผลการหาดัชนีสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (CVI)

**แบบบันทึกผลการหาดัชนีสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (CVI)
เรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของ
ภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม”**

ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือ ประกอบด้วย

๑. พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธรรมสุโท, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร พธ.บ. รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
๒. พระมหาประกาศิต สิริเมโธ อาจารย์ประจำวิทยาลัย รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
๓. ผศ.ดร.ประสิทธิ์ ทองอุ่น อาจารย์ประจำวิทยาลัย รักษาการรองผู้อำนวยการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
๔. ดร. อุบล วุฒิพรโสภณ อาจารย์ประจำหลักสูตร รป.บ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
๕. ดร. พัชรวัลย์ ศุภภา อาจารย์ประจำหลักสูตร รป.บ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

คำชี้แจง : ให้ท่านพิจารณาข้อคำถามสำหรับการวิจัยแต่ละข้อว่า มีความเหมาะสม ไม่ขัดจริยธรรม สอดคล้องกับเนื้อหาของตัวแปรที่ศึกษาหรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วมีความเห็นอย่างไรให้เลือกเครื่องหมาย ✓ หน้าช่องที่กำหนดและกรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้ทำวิจัย ดังนี้

หมายเลข ๑ หมายถึง ไม่สอดคล้อง

หมายเลข ๒ หมายถึง สอดคล้องบางส่วน

หมายเลข ๓ หมายถึง ค่อนข้างสอดคล้อง

หมายเลข ๔ หมายถึง มีความสอดคล้องมาก

ตารางที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๖ ข้อ เมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่านพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นตามตารางข้างล่าง

ตารางวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ; CVI

คำถามข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)					จำนวน ผชช . ที่ เห็นสอดคล้อง	I-CVI (รายชื่อ)
	๑	๒	๓	๔	๕		
๑	×	×	×	×	-	๔/๕	๐.๘
๒	×	×	×	×	-	๔/๕	๐.๘
๓	×	×	×	-	×	๔/๕	๐.๘
๔	×	×	×	×	-	๔/๕	๐.๘
๕	×	×	×	×	×	๕/๕	๑
๖	×	×	×	×	×	๕/๕	๑

ค่า CVI ควรมีค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป (Davis,1992 ; Grant & Davis,1997 ; Polit & Beck, 2004 ; Waltz et al., 2005)

หมายเหตุ X แทน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนน ๓ หรือ ๔

$$S-CVI = (๐.๘๐+๐.๘๐+๐.๘๐+๐.๘๐+๑.๐๐+๑.๐๐)/๖ = ๐.๘๖$$

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) เท่ากับ ๐.๘๖

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก

ที่ ศธ ๒๑๐๕.๔/ว ๔๓

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๙ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๙๔-๗๔

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร ผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วีที คอมพิวเตอร์ เทรดดิ้ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ จินฺนปญฺโญ ตรีปิฎกธำมณีสิขี ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรภทเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

(พระสุวิฑิณบดินิต, ปร.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาลังคม

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๔/ว ๓๓๓

มหาวิทยาลัยมหาดุลาองกรรราชวิทยาลัย
๓๘ หมู่ ๑ ตำบลสำเภา อำเภอยังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๓๘-๓๘

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร ผู้จัดการ บริษัท ทองแดง แมทเทล เวิร์คส จำกัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทัศนปัญญา รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาดุลาองกรรราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามชุกราน จังหวัดนครปฐม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาดุลาองกรร
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

(พระสุวิรัตน์บัณฑิต, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๔๓

มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย
หมู่ ๑ ตำบลท่าไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๖๓๘-๙๓

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน พระใบฎีกาอรรถพล พลสีใส และคุณกรเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ วัดท่าซุด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ฑิณบุญโญ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสรรพ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีนิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

(พระสุวิวัฒน์บัณฑิต, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

(พระอรรถพล)
พระใบฎีกาอรรถพล พลสีใส
เจ้าคณะตำบลบ้านใหม่
วัดท่าซุด.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๓ ตำบลท่าไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๙ ๔๐๐๐ ต่อ ๘๑๗๘-๗๙

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน พระครูปฐมธีรวิวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไผ่เชิง พระอารามหลวง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทินนบุญโญ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๓๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสนคหะบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องกับข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสนคหะบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความเคารพ

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสนคหะบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๔๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทรน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๔๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๘-๗๙

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน พระปลัดการุณย์ วิฑูรย์โม เสนาธิการเจ้าคณะอำเภอสามพราน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ฑินนบุญโญ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องกับข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

สมุคกช
พระปลัดการุณย์
ผู้รั้งเจ้าอาวาส

เจริญพร

(พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๔๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๘-๗๙

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตประชาสัมพันธ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน พระครูสมุห์บุญมา เขมีย์ ผู้ช่วยอวาสวัดสระเพช
ถึงที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทัศนปัญญา รัชสประจักษ์วินิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๒ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสนคัมภีร์บัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสนคัมภีร์บัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๑๗/๒/๖๓
พระครูสมุห์บุญมา เขมีย์

เจริญพร

(พระสุวิฑินวินิต, ฐ.ศ.ร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสนคัมภีร์บัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาลังคม

๒๒๖

ที่ ศส ๒๕๐๕.๔/๖ ๕๓

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๓ หมู่ ๓ ตำบลสำโพร อำเภอน้ำน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๓๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๙๔-๗๓

ที่ทำการ ถนนสาย
รับเลขที่ 439
วันที่ 11 สิงหาคม
เวลา 10.00 น.

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร นายกองดีการบริหารส่วนตำบลยายชา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ฑิมนปัญโญ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสนคหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้ นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสนคหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หรือเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระสุวิฑิตน์มโฬ, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสนคหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

วิบูลย์ภักดี

(ศ.ศ.อ.หญิง)

พัทธ์ณภิสี ผลวิริยะ)

หัวหน้าสำนักปลัด

ที่ กอ ๖๑๐๕.๔/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยมหากุฬาราชวิทยาลัย
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๙๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๐๖๕-๙๑๓

เทศบาลเมืองกรุงเก่า
เลขที่รับ 599 11561
วันที่ 06 ส.พ. 2561
เวลา 10.354

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สำนักปลัดเทศบาล
เลขที่รับ ๙๐ 1261
วันที่ 06 ส.พ. 2561
เวลา 11.144

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองกรุงเก่า
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ วัฒนปัญโญ รัชสประจักษ์วัฒน์ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหากุฬาราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหากุฬาราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระสุวิรัตน์บัณฑิต, ร.ศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ที่ ศร ๒๑๐๕๔/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หมู่ ๕ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๑๑๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๖๓๘-๓๒๔

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร ประธานคณะกรรมการชุมชน หมู่ที่ ๕ ตำบลกระทุ่มล้ม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทัพนบุญโญ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๖๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน ย่านอ
สาทราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วย

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ดำรง
ประธานชุมชน ๕

ขอเจริญพร
(พระสุวิทย์บัณฑิต, รศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาลังคม

ที่ ศส ๒๕๐๕.๔/ว ๔๓

มหาวิทยาลัยอภิวุฒากาศกรมการ
๗๔ หมู่ ๔ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๗๑๐๖
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๙ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๐๙๔-๗๙

ชื่อ/นามสกุล	.....
วันเกิด	๒๕๒๐
วันที่	๒๕ ๕ ๖๒
วิชา	.....
☐	ดำเนินการสอบ
☐	ออกข้อสอบ
☐	.....
☐	.....
☐	.....

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรีก
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาธีรภุช จันทปญโญ รัชสประจักษ์วินนิต ๕๒๐๒๒๐๕๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระสุวิธวินนิต, รัช.ศ.ว.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาศึกษา

นางสุกัญญา แก้วกล้า

ที่ ศธ ๒๑๐๕.๔/ว ๔๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๗ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๑๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๘-๗๘

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร ผู้บริหาร บริษัท โรงเส้นหมี่ชองเอง จำกัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทินนบุญญ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาลังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(Handwritten signature)
(น.ส.บุษย์ วัฒนสุโขทัย)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์
เจริญพร
(ผู้แทนผู้บริหาร)

(Handwritten signature)
(พระสุวีรวัฒน์ บดินทร์, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาลังคม

กว่า 100 โฉม.

รวมท. น. หมวดอื่น หน้าอื่น... ๑๗๐
วันที่ = 8 มี.ค. 2561 เวลา 16.40
ผู้รับ อภินันท์ เสงี่ยม. ๑๖๓๓. ๑

ที่ ศอ ๒๑๐๕๔๗/๑๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๓ ๘๐๐๐ ต่อ ๕๒๖๑๔-๕๒๖

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร ผู้บริหาร บริษัท แอสโสม จำกัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทัศนปัญญา หรือประจำตัวนิสิต ๕๓๐๑๒๐๔๐๕๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระคุณวีรวัฒน์บัณฑิต, บศ.ตร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๔/ว ๔๓

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐ ต่อ ๘๒๗๔-๗๗

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เจริญพร ผู้บริหาร บริษัท แองเจิล ออรา จำกัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาจักรกฤษ ทินฺนปญฺโญ รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๑๒๐๔๐๕๑ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษา
วิจัยเรื่อง "ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องกับข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

(พระสุวิรัตน์บัณฑิต, รศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

อนุญา

น.ส. ฉายาสิทธิ์ สนิทหงษ์

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

*****

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย เรื่อง “ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม”

แบบสอบถามสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด (Open) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยตรวจแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี และขออนุโมทนา มา ณ โอกาสนี้

พระมหาจักรกฤษ ทินนปญโญ (โกติรัมย์)
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ สาขาการพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถามภาษา

เรื่อง

ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

*****

ตอนที่ ๑ : ประวัติส่วนบุคคล

ชื่อ..... ฉายา..... สกุล.....
 เพศ..... อายุ..... ปี..... พรรษา.....
 ที่อยู่.....
 .....
 ตำแหน่ง..... สถานที่ทำงาน.....
 วุฒิการศึกษา.....

ตอนที่ ๒ ความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑. ท่านคิดว่าการขับเคลื่อนเป้าหมายตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนของภาคเอกชนเป็นอย่างไร
๒. ท่านคิดว่ากาสร้างร่วมมือของภาครัฐ ประชาชน คณะสงฆ์ และภาคเอกชน ตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนควรมีแนวทางอย่างไร
๓. ท่านคิดว่าด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชนเป็นไปแนวทางใด
  - ๓.๑ ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
  - ๓.๒ ด้านการกระจายรายได้
  - ๓.๓ ด้านสวัสดิการทางสังคม
  - ๓.๔ ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๔. ท่านคิดว่ากระบวนการในการดำเนินการสร้างร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนของภาคเอกชนเป็นไปแนวทางใด
๕. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรค ในการสร้างร่วมมือการขับเคลื่อนเป้าหมายตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนของภาคเอกชนมีอะไรบ้าง
๖. ท่านมีข้อเสนอแนะในการสร้างร่วมมือการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนของภาคเอกชนอย่างไร

ตอนที่ ๓ : ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในเรื่องความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก CSR ของภาคเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑. ด้านสถานที่ตั้งของภาคเอกชน

ปัญหา อุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

๒. ด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆของภาคเอกชน

ปัญหา อุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

๓.ด้านวิถีชีวิตของคนในชุมชน

ปัญหา อุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

๔. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของภาคเอกชน

ปัญหา อุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

๕. ด้านการประชาสัมพันธ์ของภาคเอกชน

ปัญหา อุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ภาคผนวก จ

ภาพถ่ายในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สัมภาษณ์ พระครูปฐมธีรวัฒน์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง
วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระใบฎีกาอรรถพล พลสีโล เลขานุการเจ้าคณะตำบลบ้านใหม่
วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พระปลัดการุณย์ ฐิตธมโม เลขานุการเจ้าคณะอำเภอสามพราณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางช้างเหนือ
วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พระครูสมุห์บุญมา เขมियो ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสรรเพชร
วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นางสาวอภาภัทร อติพรตระกูล ผู้บริหาร บริษัท แองเจิ้ล ออรา จำกัด
วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นายคารม แสงคำ ประธานชุมชนบางพระ
วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นายวสันต์ อยู่ประจำ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มล้ม
วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นางวาสนา กลิ่นพยอม นายกองค้การบริหรส่วนตําบลยายชา
วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นางลูกจันทร์ แก้วเกร็ด ประธานชุมชน ตำบลหอมเกร็ด

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ แก้วเกร็ด นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด
วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นางสาวบุญจิรา วงศ์สุรไกร ผู้จัดการ บริษัท โรงเส้นหมี่ชอเฮง จำกัด
วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	:	พระมหาจักรกฤษ ทินนปญโญ (โกตริรัมย์)
เกิด	:	วันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๔
สถานที่เกิด	:	๑๓๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
การศึกษา	:	พ.ศ. ๒๕๕๗ มัธยมตอนปลาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอสามพราน
	:	พ.ศ. ๒๕๕๔ นักระถมชั้นเอก สังกัดวัดไร่ขิง สำนักเรียนวัดไร่ขิง
	:	พ.ศ. ๒๕๖๐ ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อุปสมบท	:	วันศุกร์ ที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ วัดไร่ขิง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
สังกัด	:	มหานิกาย วัดไร่ขิง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
หน้าที่	:	-
ปีที่เข้าศึกษา	:	ปีการศึกษา ๒๕๕๙
ปีสำเร็จการศึกษา	:	ปีการศึกษา ๒๕๖๒
ที่อยู่ปัจจุบัน	:	๕๑ หมู่ที่ ๒ วัดไร่ขิง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๗๓๒๑๐
Email	:	chakkrit290634@gmail.com
Tel	:	๐๙๒ - ๙๓๕ - ๙๒๓๒